༄༅། །ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་རྒྱན་རིགས་པའི་འཁོར་ལོས་ལུགས་ངན་ཕམ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་སྙད་བཞུགས་སོ།། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་རྒྱན་རིགས་པའི་འཁོར་ལོས་ལུགས་
ངན་ཕམ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས། ཀུན་ལ་ལེགས་འདོམས་སྙིང་ནས་བརྩེ་བ་ཅན། །རང་དང་འཆམ་པའི་
ཆོས་ཚུལ་བརྒྱ་འཆད་ཅིང་། །ནམ་ཡང་རིགས་པའི་གནས་རྣམས་གསལ་མཛད་པའི། །སྨྲ་མཁས་གསུང་གི་
དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ། །འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བའི་རལ་པའི་ཆུ་གཏེར་དུ། །ཞབས་སེན་ཆུ་ཤེལ་དཀར་པོའི་
མདངས་འཕྲོ་ཞིང་། །སྣན་གྲགས་འོད་ཀྱིས་ས་གསུམ་ཉེར་མཛེས་པའི། །འཇམ་དབྱངས་པཎ་ཆེན་འགྲོ་བའི་
གཙུག་ན་རྒྱལ། །ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱའི་གནས་རྣམས་དང་། །ཤེས་བྱེད་བློ་དང་འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་
དང་། །སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་སྣང་སེལ་བརྗོད་བྱ་དང་། །བརྗོད་བྱེད་ལུང་དང་རིགས་པས་འདིར་བཤད་བྱ། །གཉིས་པ་
རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་མི་ཤེས་པ་བཟློག་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་
ལྡོག་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཤེས་བྱའི་ཡུལ།
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློ་དེས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གནས་ནས་ཡུལ་
དང་གཞལ་བྱའི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བཤད། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གནས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྤྱིར་བཤད། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བློས་རིག་པར་བྱ་
བའོ། །འདིར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དུས་སུ་འདས་པ་གཟུང་ཡུལ་དང་།
མ་སྐྱེས་པ་འཇུག་ཡུལ་དང་། དུས་མཉམ་པ་སྣང་ཡུལ་ཏེ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་ན་རེ།
གཟུང་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། དུས་མི་མཉམ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ཤེས་པའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དོན་
གྱིས་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འོན་ཤ་ཟས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏད་པར་འདོད་ན་ཅི་
འགོག ཤ་ཟ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔ་ལོགས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དོན
ཀློག་ན་མོ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེ་བས་ན་གཟུང་ཡུལ་ནི་གསུམ་སྟེ། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་སྤྱི་
དང་མེད་པ་གསལ་བའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་ཤེས་དང་། རང་རིག་ལ་གཟུང་
ཡུལ་ཡོད་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད། གཟུང་ཡུལ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དུས་མཉམ

པ་བཀག་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་པར་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་སྣང་རུང་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། རང་འཛིན་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་།

༼ང༽

རྒྱུ་མིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་ན། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། །ཞེས་པ་ནས། གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཞུང་དེས། རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞུང་གི་སྐབས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་བར་འགལ། །ཞེས་སོགས་སུ། འཁྲུལ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་བཀག་ནས། སྣང་ཡུལ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། །གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་པ་དང་། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྣང་ཡུལ་ཞེས་པ་སྣང་སེལ་གཉིས་ཀྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་སྣང་བ་ལ་བྱེད་དམ། སྣང་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཙམ་ལ་བྱེད། །དང་པོ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་སྔ་མས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

[༨]

ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་སྐྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱྭ་པ་སོགས་བོད་ཕལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་སྔོན་པོ་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྔོན་པོ་དེ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལ་ལ་དག་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། གཟུང་དོན་གཉིས་ཀ་དང་རང་དུས་སུ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཕྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག སྔ་ལོགས་ཀྱི་སྔོན་པོ་དེ་གཟུང་ཡུལ། གཟུང་དོན་དང་། སྣང་ཡུལ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དང་པོ་ནི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་སྔོན་པོས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ། སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་དེ་དེ་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ན་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་པར་འགྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཤེས་པ་གང་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བར་འདོད་དམ་ཞེ་ན། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་སྟེ། དེ་དེའི་དུས་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་སྟེ། དེ་དེ་ལ་རྣམ་མེད་དུ་ཡང་མི་སྣང་། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་མ་གྲུབ་དེ་དེ་ལ་རང་རིག་པར་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་རྣམ་མེད་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་དེ་དེའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་ཐུག་མེད་དུ་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོ་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་སྣང་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་གནས་ཚོད་ནི་དེས་དེ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། དམིགས་སྒྲོང་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྐབས་དེར། དམིགས་ཤེས་པ་ཡང་ཡུལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་དམིགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་སྒྲོང་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ། དེས་དེ་མཐོང་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། །འཕོས་པའི་དོན་ནི་སྣང་བ་དང་། །དེ་སྒྲོང་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །དོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཀག་ནས་གཟུང་ཡུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་དང་། ཕྱྭ་པའི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཁས་བླང་ནས་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱྭ་པའི་ལུགས་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་སུ་འཇོག་པ་ནི་འཁྲུལ་པའི་སྟེང་དུ་ཡང་འཁྲུལ་པ་གཉིས་བརྩེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཕྱྭ་པས་མདོ་སྡེ་པ་བཀག་པའི་རིགས་པ་དེ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་

ཞེ་ན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཕོ་བོ་མདོ་སྡེའི་སྐབས་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་པ་དང་། སྡེ་བདུན་དུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དྲང་ཐད་དུ་བཞག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤ་ཟའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ་དེ་ཁྱོད་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཕྱིར། འོན་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ། དེ་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་སྔོན་པོ་དངོས་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དུ་སོང་བས། བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱིས། ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་བཀག་པའི་རིགས་པའི་གནད་རྣམས་དམིགས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལོ། །གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་དང་གཞན་ཡུལ་ལོ། །ཡང་ན་རང་དུས་སུ་འདས་པ་གཟུང་ཡུལ། མ་སྐྱེས་པ་འཇུག་ཡུལ། དུས་མཉམ་པ་སྣང་ཡུལ། དུས་གསུམ་ཀའི་སྟེང་ནས་ཞེན་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། གྲུབ་མཐའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་དོ། །འདིར་མ་འཁྲུལ་བ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་པར་འགལ། །ཞེས་དང་། འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། །གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼༩༽

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ར་རང་མཚན་དང་། ཁྱད་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཅིང་། རང་རིག་ལ་བཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་འདི་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཞལ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་བྱའི་དོན་གཅིག་པོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། འདིར་ནི་གཟུང་ཡུལ་གཙོ་ཆེ་ལ། གཅིག་ཤོས་ནི་འཇུག་ཡུལ་པོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་ནི་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བོད་ཕལ་ཆེར་འདོད་ཅིང་། སྣང་བཅས་ནི་འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་དག་ལ་གཟུང་ཡུལ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཁོ་ན་ལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་འདི་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའམ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་དོན་དེ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་བཞག་དགོས་པ་གང་ཞིག དཔྱད་པའི་ཚེ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དེ་ལྟར་བཞག་མི་ནུས་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུའི་གཟུགས་དེ་ཕའི་གཟུགས་

༼༡༠༽

དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཡང་བཞག་རང་འཛིན་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་ཡང་བཞག་པ་གང་ཞིག དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས་དེ་དང་འདྲ་བར་འཛོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ཉིད་ཀུང་ཇི་སྐད་དུ། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་ཉིད་དེ། །ངེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དཔྱད་པའི་ཚེ་གཟུགས་དེ་གཟུང་འཛིན་དབང་པོའི་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་མི་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡང་དེ་དེ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེས་དེ་དངོས་སུ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་དུས་སུ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་ཅི་ཞིག་དངོས་སུ་རིག་ཅེ་ན། དེས་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཚེ་རྣམ་བཞག་གི་ཞེས་སོགས་དང་། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དཔྱད་པའི་ཚེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་ནས། དེ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དངོས་ཡུལ་མིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཡང་དེའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འཆད་པ་ན། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀུང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བས་ན། །བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཚོར་བར་རུང་། །ཞེས་དང་།

༼༡༡༽

དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། དོན་དང་འདྲ་བ་སྣང་བས་ན། །དོན་སྣང་ཞེས་ནི་གདགས་སུ་རུང་། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་དངོས་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱི་ར་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་དོ། །དེའི་གཟུང་ཡུལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྨྲ་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་འདྲ་ཞེས་པ་སྔོར་མི་སྔོར་ནི་དཔྱད་མ་དཔྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འབྲས་རྟོགས་དང་པོར་དོན་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་ལ། གསུམ་པར་དེ་བཀག་ནས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཙམ་གཞལ་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་པས་སོ། །བོད་ཕྱི་མ་དག་ན་རེ། དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་དེ། དོན་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཟུར་དེ་གཞུང་འགྲེལ་ལས་མ་བཤད་པས། ཁྱོད་ལ་ལུང་མེད་པ་དང་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གནོད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་དབྲ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། གཅིག་པོ་དེ་གཉིས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ནི། དེས་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུ་ཕའི་གཟུགས་དང་ཆེས་ཤིན་དུ་འདྲ་བ་ལ་ཕའི་གཟུགས་དངོས་སུ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་འཆད་པ་ནི། དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་

[༡༣]

ཅམ་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་། དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་ཟུར་དང་པོ་གཞུང་འགྲེལ་ན་མེད་དོ། །གསུམ་
པ་ནི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ན་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་ལུགས་འཛོག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ངེས་ལ། སེམས་ཙམ་
པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་སྲིད་རྒྱུ་
ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །གཉིས་པ་འཇུག་ཡུལ་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་། གྲུབ་མཐའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བླང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ན་མི་བསླུ་བའོ། །འདིར་མི་བསླུ་བའི་དོན་ནི་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་
ལ། དེ་ཡང་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་ཐོབ་བྱའི་དོན་དེ་ལ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་ལ་བྱེད་
པར་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། གང་མི་བསླུ་བའི་ཡུལ་ཅན་ན་སྐྱེས་བུ་དང་། སྒྲ་དོན་མཐུན་
རྣམས་དང་། རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་འགའ་ཞིག་ལའང་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་
རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བཤད་ལ། གང་ལ་མི་བསླུའི་ཡུལ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་
གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་གཉིས་ཡོད་པར་ལྷ་ཤཱཀ་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་མཛད་
པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་ལ། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་
གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། འདིར་ཡང་། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་

༼༡༣༽

འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཅད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་
དང་། མཐུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་དུས་ཀྱི་ནོར་བུ་རང་མཚན་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ལ། སྒྲ་ཟིན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དེ་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་དེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མེ་རང་མཚན་དེ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་གྱི་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་སྒྲ་ཟིན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དང་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞི་མཐུན་
མེད་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྐབས་སྲིད་དེ།
ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མར་སོང་
བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་དེར་སོང་བའི་དུས་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དངོས་གང་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནས། བསླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་བར་གསུངས་སོ། །འོན་
འདི་ལ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་མེད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་
བཅད་པ་དང་། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་ལ་བཅད་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དེ་ལ་
ཚད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་དཔག་ལས་འོས་མེད་པས་རང་གི་རྟེན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་འགལ་ལོ་
སྙམ་ན། འདི་ལྟར་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ལ་མི་བསླུ་ན་དེ་ལ་ཚད་
མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པ

{༡༨}

མིན་པའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་རྣམ་དེ། དེའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་བཅད་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་བརྗོད་རང་མཚན་པ་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེར་སྒྲུབ་པའི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་གཞུང་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཕྱི་རབས་པ་དག་ན་རེ། མི་བསླུ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ་ཤིང་གི་སྤྲི་འཛིན་རྟོག་བློ་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་དང་། རྟགས་འཛིན་སེམས། རྟགས་ཅན་སྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ནོར་བུ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ལ་མེ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་མེ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་རིགས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་གང་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མས་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་དང་ཐོབ་པའི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་བཅད་ན་ཐོབ་འང་མི་དགོས་སོ། །ཤེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་རིག་ཡུལ་མེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་གཟུང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལ་གཞི་མཐུན་

༼༡༥༽

སྲིད་དམ་ཞེ་ན། རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་གམ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པའི་ལུགས་ལ་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་དེ་སྔོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཞག་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་མོའི་རྣམ་བཞག་གམ་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་འདས་ཟིན་པས་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་རང་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དངོས་མེད་ལ་ནི་བཅད་པ་དང་ཐོབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ་སྙམ་ན་འདྲུག་ཡུལ་དངོས་མེད་རྣམས་ལ་བཅད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐོབ་པ་མེད་དེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་དང་རང་ལྡོག་ནས་ནི་རྟོགས་པ་ཉིད་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཐོབ་པ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་དོ། །དངོས་མེད་རྟོགས་པས་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་នོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅད་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། བཅད་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །བཅད་པ་ཡོད་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་པ་ཡོད་ལ་བཅད་པ་མེད་པ་ནི་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །བཅད་ན་རྟོགས་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོགས་པ་དང་མི་བསླུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་བཅད་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་ལ། གཉིས་པ་ནི། གང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་གོ །དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན

གང་བཅད་པ་དེ་ཚད་མར་སོང་བ་དང་མ་སོང་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། འཇུག་པ་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་པོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། ཚད་མར་འགྲོ་བ་ལ་བཅད་པ་ལྟར་ཞུགས། ཞུགས་པ་ལྟར་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་གསལ་ལོ། །འདི་ཡང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ནི་བཅད་པ་ལྟར་ཐོབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་གཟུང་ཡུལ་སྐད་ཅིག་འཛོག་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་འདིར་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་འཇུག་ཡུལ་ལ་བྱེད་དགོས་ན། བཅད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡུལ་བཞི་པོ་གང་གི་སྟེང་ནས་འཇོག་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་བཞི་པོ་སོ་སོར་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་སོ་སོ་གོ་བར་བྱ་ཞིང་། རང་རིག་གི་སྐབས་སུ་ཡུལ་མིན་པའང་སྲིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འཇུ་གཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་བསླུ་བ་དགོས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་རྣམས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་དེ་བཅད་ཀྱང་དེ་ལ་ཚད་མ་མིན། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དེ་བཅད་པ་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་ཀའོ། །ཕྱི་དོན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ནི་བཅད་པའི་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མའོ། །གསུམ་པ་སྣང་ཡུལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི། ལུང་གང་ལས་བྱུང་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་ནས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །སྣང་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པ་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་ནས་ཞིབ་མོའི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དོན་རང་མཚན་དང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དོན་སྤྱི་མཚན་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་སོགས་དང་། རང་

༼༡༢༽

རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད་པ་སོགས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྣང་བའི་མིང་ཅན་གསུམ་སྟེ། དངོས་སུ་སྣང་བ་དང་། ཕྱོགས་ཏུ་སྣང་བ་དང་། སྣང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྣང་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་དོན་མ་གཏོགས། སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། སྣང་ཚུལ་དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཚན་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྣང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལའང་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ནི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་མི་སྲིད་དེ། དེས་ནི་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏད་ནས་ཤེས་པ་དེའི་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་ཕྱོགས་ན་མོ་ཇི་ལྟར་ཏུང་ཞེས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་རང་མཚན་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཤིག་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་སྣང་། ཤེས་པ་གཞན་ལ་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་སྣང་སྟེ། རང་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལའང་མི་སྣང་སྟེ། ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རྣམ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འཆར་ཞེས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས་རྟོགས་པར་བཤད་པའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་ཚུལ་ཁོ་ནའི་ཐབས་སུ་བཤད་ཀྱི། ཤེས་པ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐད་ན་རྣམ་པ་འཆར་བའི་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་དུ། རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་གྱུར་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་སྐབས་མང་པོར་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བ་ལ་སྣང་བར་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་བདག་མེད་ལ་གསལ་སྣང་མཆེད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་དག་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་
རིག་པ་དེ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ཆེས་ངོ་
མཚར་བའི་གནས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་འཆར་བའི་བཤད་པ་
རིགས་པ་མཐྱེན་པའི་གཞུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་ལྟར་ན། གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་
དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ། དེ་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་
འདྲ་གཞུང་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པ་མེད་དོ། །མདོར་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གང་ཡང་དངོས་
སུ་མི་སྣང་བར་བཤད་ནས། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་ནི་དོན་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྣང་སྟེ། གལ་ཏེ་
སྣང་ན་དེ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཁུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་སྣང་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་
རྣམ་པ་འཆར་བ་གཞུང་ན་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེར་འཛིན་རྟོག་པ་སེར་པོ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སེར་པོ་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེར་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དེ་
གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
ཡིན་མོད་དོན་སྤྱི་རྣམ་པར་ཁས་བླངས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ལ་དོན་རང་མཚན་མི་
སྣང་མོད་དོན་སྤྱི་ཡང་མི་སྣང་ངམ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་
མཚན་གཞི་གང་ཡིན། ཕྱྭ་པའི་བཞེད་པ་ལྟར། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་རམ། བུམ་མིན་ལས་ལོག་པར་
སྣང་བ་དེ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱིར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དོན་སྤྱི་ཡིན་
དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་

༼༡༨༽

འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྣང་ན་ལྡོག་པ་འཕར་བས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་ཞེས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གཞུང་ན་ཡོད་ཀྱི། སྣང་བ་དེ་སྣང་ཞེས་པ་གཞུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་ཞེས་པ་འདི་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་རང་མཚན་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོག་ངོར་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ལ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ར་འདོད་ན་ནི་དེ་བུམ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་མིན་ཏེ། མེད་དགག་དེ་ལ་སྣང་བ་འཆར་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ལ་དོན་སྤྱི་སྣང་ཞེས་པ་འདི་ནི་རྟོག་པས་རང་གི་བསལ་བྱ་དེའི་མཚན་མར་མི་འཛིན་པ་ལ་དེའི་དོན་སྤྱི་ར་སྣང་བའམ། དེར་སྣང་བ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་མོར་ཕྱེ་བ་དེའི་ཚེ་སྣང་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་མི་སྲིད་དེ། གང་ལ་སྣང་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡུལ་མི་རུང་། གང་ལ་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྣང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབས་ཟིན་ལ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྨི་ལམ་གསལ་སྣང་དང་། ཟླ་གཉིས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ནའི་རྣམ་མེད་དུ་སྣང་ངམ་ཞེ་ན་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོར་རྣམ་མེད་འགོག་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དོན་རང་མཚན་རྣམ་མེད་དུ་འཆར་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པ་ལ་དེ་མི་འགོག་སྟེ། མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པ་ལ་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣམ་པ་དང་དོན་སྤྱི་མ་ནོར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་ནི་དོན་དེ་ངེས་པར་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བཤད་ལ། དོན་སྤྱི་ལ་ནི་མི་འདྲ་བ་དང་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལས་སྣང་བ་བཏགས་པ་བ་དང་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག

[༣༠]

ལ་སྣང་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་རང་དུས་སུ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་
ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། བདག་མེད་དེ་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བདག་མེད་ཅེས་པ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་
རིག་རང་གསལ་ལོ། །འོན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་
དེའི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། སྣང་བ་འདི་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྔ་ལོགས་
ཀྱི་སྔོན་པོ་དེ། རང་དུས་སུ་སྔོན་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
ནི། གཟུང་ཡུལ་དང་། འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་ནི་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་
ལ། སྣང་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི་བོད་རྣམས་ཀྱིས་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་དེའི་
ཁུངས་གསལ་པོ་ཡོད་པར་མ་མངོན་ནོ། །འོན་ཇི་སྐད་དུ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་
ནི་སྣང་བའི་བློ། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་སྣང་་བ་ཐ་དད་པས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་མོད། གཞུང་དེས་ནི་དེ་ལ་དེ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ན།
སྣང་ཡུལ་གྱི་ཁུངས་སུ་ཇི་ལྟར་རུང་། མི་འགྲུབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འགྲུབ་ན་རྟོག་པ་ལ་རང་མཚན་སྣང་བར་
ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་གཟུང་དོན་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་བསྡུས་ན་སྣང་ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཤེས་པས་ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ལུགས་སོར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ན། འཐད་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་

[༣༡]

ནས་ནི་ཛཱི་ལྟ་བ་བཞིན་བཞག་པར་དཀའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །མཚན་གཞི་ཞེན་པའི་གཞི་ལ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞེན་སྣང་ས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞེ་ཕུགས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་གསུམ་མོ། །འདིར་བོད་སྔ་རབས་པ་དག་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པར་བྱས་ནས། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཡུལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་རབས་པལ་ཆེར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །བར་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག རྟོག་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བཞེད་དོ། །དང་པོ་མི་ཐད་དེ་ཁ་སང་གི་བུམ་པ་འཛིན་པའི་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ཞེན་སྣང་ས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་དེས་དེ་ཐོབ་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་དེ་དེ་ལ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བུམ་པ་ཙམ་ལ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་ན། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་བཤད་ནུས་ཀྱི། བྱེ་བྲག་ཁ་སང་གི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན་དེས་དེར་མི་འགྲུབ་སྟེ། མེད་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་གྱིས་ལ་རྟག་པ་དབང་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ། སྒྲ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་གཉིས་པན་ཚུལ་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དེ་ལ་ཞེན་བློར་སོང་བ་ཙམ་གྱི་དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནུས་ན་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་གྲངས་ཅན་

{༣༣}

གྱི་ཡིད་རྟོག་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ཞེན་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་ཕུགས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཞེན་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ཞེན་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཞེན་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྫོམ་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྱིན་བརྗོད་ནས། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཞེན་པའི་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་རྟོག་མེད་ལ་ཤེས་པའི་དངོས་ཡུལ་ནི་བཞག་པར་དཀའ་ལ་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ནི་གཞན་སེལ་ལོ། །ཞེན་ཡུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། བློ་གཞན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་རང་མཚན་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དེ། རྗེས་དཔག་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དེ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་མེ་ལ་དོན་གཉེར་ཞུགས་ནས་འཇུག་པ་ན་མེ་རང་མཚན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལུང་ཁུངས་བསམ་པ་ནི། སྔེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ན་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ལུང་ཁུངས་གསལ་པོ་མི་བཞུགས་ཤིང་། སྔ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པའི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཁུངས་སུ་བཞེད། ཕྱི་རབས་

༼༡༣༽

པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། ཞེན་བློ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཁུངས་སུ་བཞེད། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ངེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་ཞིང་། འདིར་ནི་ཞེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་རིམ་པས་ཡུལ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སྣང་ཡུལ་གཙོ་བོར་འདོད་དེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་ནི་གཙོ་བོར་གཟུང་ཡུལ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་གློག་ན་མེར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ལ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས། དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པུ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་རང་མཚན་ཁོ་ན་དང་། སྣང་བ་ཡང་རང་མཚན་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བཞག་པ་དང་། ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་རང་མཚན་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བཞག་པ་འདིས་ནི། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་འབྲེལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མེ་རང་མཚན་ཁོ་ན་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། མེ་རང་མཚན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་གྱི། མེའི་དོན་སྤྱི་དེ་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་ཇི་སྐད་དུ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མེའི་དོན་སྤྱི་དེ་དུ་ལྡན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེ་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་

༼༣༨༽

སྒོ་ནས་བཞལ་བྱར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒོ་ནས་དེར་བཞག་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དེས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་བཅད། བཅད་པ་ལྟར། དེ་ལ་མེ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྗེས་དཔག་དེ་མེ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དུ་ལྡན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ལ་མེའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འཁྲུལ་ཡ ང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་མི་བསླུ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་བྲལ་སྨོས་པ་ནི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་ནི་མ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་སེལ་ནུས་

[༣༥]

པར་བ྄ཤད་པ་དེ་ཁྱེད་ཅག་ལ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དགག་རྟོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཕྱོགས་ན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཐད་པར་ཁས་ལེན་ན། འོ་ན་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་ཡོད། དེའི་ངོར་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ་རྣམ་རིག་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་། རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ཆོས་ཅན། མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལ་ལྡན། དེའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། དེའི་ངོར་ཁྱོད་ཡོད། དེའི་ངོར་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱབ་པ་དང་ཐལ་ཆོས་ཁས་བླངས། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། རེག་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་བཞི་ཅར་ལ་སྦྱར་ཞིང་། གཞན་ཡང་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ་དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་མ་གྲུབ་ན། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་པ་དངོས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་བུམ་པའི་རེག་བྱ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཡང་བུམ་པ་དངོས་

[༢༨]

སུ་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་བུམ་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་བུམ་སོགས་བཏགས་ཡོད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་ལ་རགས་རྒྱུན་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་དེ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དེས་དེ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་མེ་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་དེ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དང་། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་དེ་ལ། དེའི་གཟུགས་ཡིད་མི་འོང་དེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་། དེ་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། ཆུ་ཐོར་པ་གང་ལ་ལྟ་བའི་ལྷའི་མིག་ཤེས་དེ་ལ་དེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལ། །རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་བློ། །དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྣང་ན། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཡིད་འོང་དུ་སྣང་བའི་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡིད་འོང་དེ་དངོས་སུ་སྣང་ཡང་། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡིད་མི་འོང་དེ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆུ་ཀླུང་ལ་ལྟ་བའི་ལྷའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དེས་བདུད་རྩིར་དངོས་སུ་མཐོང་། དེ་ལ་ལྟ་བའི་མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དེས་ཆུར་དངོས་སུ་མཐོང་། དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དེས་རྣག་ཁྲག་ཏུ་དངོས་སུ་མཐོང་། དེ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་

{༣༥}

ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །ཞེས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་ནུས་པའི། །རྒྱུ་ཉིད་ལ་ནི་བཟུང་བར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་བ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས། ཤེས་པ་སྔ་མའི་སྟེང་ན་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་དོན་ཏེན་སྐྱེ་འགྱུར་བའི། །སྒྲོང་བ་ཇི་ལྟའི་རྒྱུ་བཞིན་དུ། །རྣམ་པ་ཐ་དད་འཛིན་བྱེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །འདིར་ཡང་བྱ་བའི་སྒྲ་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ཚད་མར་རང་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་དུས་མཉམ་མོ། །ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དེ་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་མཚན་བཞིན་ནོ། །བློ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཡིན་ན། དེས་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་རྟགས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན། ཁ་ཅིག་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་རིགས་པ་འདིས་བསལ་ཞིང་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་ཞེན་སྣང་གི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་བློ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་རྟོགས་པར་སླ་མོད།

[༣༨]

ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚང་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདིར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དེའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ་ཤེ་ན། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་ན་དེ་དེའི་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་ལས་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཚད་མ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེས་རྟོགས་དགོས་སམ་ཞེ་ན་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ནི་གཙོ་བོར་མ་འོངས་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཅན་སྦྲུབ་བྱ་དེ་དེ་སྐོར་གྱི་ ཚུལ་གསུམ་འཛལ་བའི་ཚད་མ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་སོང་བ་བཞིན། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རང་སྤྱི་གཉིས། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བདེན་པ་གཉིས། རྟོགས་དཀའ་སླའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཆོས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། སྐད་ཅིག་གི་ཆ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་དང་། རང་མཚན་ཡིན་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དཔྱད་བཟོད་པའི་དོན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་པས་མ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མེ་རང་མཚན་ཞེས་འཇོག་པ་དེའི་ཚེ། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་

༼༣༤༽

རྟུལ་ཕྲན་དུ་གནས་ཤིང་། སྣང་ཚུལ་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་དང་། སྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ཞེས་འཛོག་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་། གནས་ཚུལ་ནི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བར་གནས་ལ། སྣང་ཚུལ་ནི་རྒྱུན་དུ་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། མེད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་སྟེངས་ན་དངོས་པོར་གནས་པས་དང་། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་མཐའ་དག་གོ །ཡང་གཉིས་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ། བུམ་གཟུགས་རགས་པ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་། ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན་ནི། དེ་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་གོང་དུ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་ཟིན་ལ། དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །འོན་རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི། ཡུལ་ཅན་སྣང་བ་ཐ་དད་པས། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་ཐ་དད་ཅེས་པ་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ལ་བཤད་ཀྱི། སྐབས་དེ་ན་སྣང་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་པར་རྣམ་ངེས་ལས། ཚད་མ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བཤད་དོ། །འོན་རིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

{༣༠}

དེར་ནི་དོན་དམ་པའི་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ས་བོན་སོགས་ནི་མྱུ་གུ་སོགས་ལ་ཞེས་པར། ས་བོན་གྱིས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ས་བོན་རང་མཚན་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་ས་བོན་རང་མཚན་དེ་ཅི་ལ་ཟེར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ས་བོན་གྱི་སྣང་ཚུལ་རགས་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་གནས་ཚུལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྲེང་བ་དང་། དམག་དང་། གཡག་ཛ་དང་། ནེའུ་གསིང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་པར་ཡང་ཁས་ལེན་ནུས་སམ་ཞེ་ན། རགས་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་ནུས་ཏེ། ལྡོག་པ་དང་གཞན་སེལ་དུ་ཁས་ལེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་སྤྱི་དང་ཚོགས་སྤྱི་འོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །ཡང་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་པར་རིགས་སྤྱི་དང་ཚོགས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་འདྲི་ན་ནི། རགས་པ་དང་རྒྱུན་རྣམས་སྤྱི་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། ཚོགས་སྤྱི་རང་མཚན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྗེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་གྲུབ་མཐས་བློ་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། །ལུས་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སེར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྤྱི་འཛིན་མིན། །ཅེས་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་པ་

〔༣༡〕

དང་པོས་ནི་རིགས་པ་སྤྱི་མཚན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ། མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེས་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། རང་མཚན་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་དང་སྤྱི་མཚན་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་བཞག་གོ །འོན་དེར་མ་འདུས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་བདག་མེད་གཉིས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དྲུངས་འབྱིན་པར་ནུས་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ནི་སུ་ཡང་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མཐའ་དག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཇི་སྙེད་པ་བདེན་མེད་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ། །གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ། །སྒྲིབ་བྱེད་དེ་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་བྱུམ་པའི་སྤྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡི་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་འདོན་དུ་མེད། །ཅེས་སྤྱི་དང་། གཞན་སེལ་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་མོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། འཛིན་

[༣༩]

པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ལྟ་ཞོག མིང་ཙམ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་ མ་ཡིན་པ་གང་དག མདོ་སྡེ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་སྨྲས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེས་གཞི་གྲུབ་ཚད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་པོ་ལ་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། གཞན་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབུ་མ་པས་བཞེད་པ་ལྟར། དགག་བྱ་བདག་གཉིས་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་འཆད་ པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱོགས་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཚན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དགག་གཞི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ད་གག་གཞི་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བུམ་སྤྱི་རང་མཚན་པ་བཀག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཞིག་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཀག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ འི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་འདོད་དེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་དགོས་ལ། མེད་པར་དགག་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་བཀག་པའི་ཙང་མེད་ནམ་མ ཁའ་ལྟ་བུ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

༼༣༣༽

འོ་ན་ནམ་མཁའ་མེད་པར་འདོད་དམ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའི་རང་ལྡོག་ནས་མེད་པར་མི་འཆད་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཙམ་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས། མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་ལས། །ནམ་མཁའ་མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས། །འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །འདུ་བྱེད་བེམ་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །དུས་གསུམ་རྫས་འགྲོ་དག་ཀྱང་མེད། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཅེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡིས་རིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །ཞེས་པར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་། རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ལས་གསལ་བར་ཤེས་ལ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཅིག་ཤོས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདི་དང་མཛོད་དུ། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡིས་གཞན། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་གཉིས་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ཡང་། །བྱེ་མདོ་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྫས་གྲུབ་དང་། དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་ནི་དེ་དག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མངོན་ལྐོག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་རྟོགས་པར་ནུས་པ་དེ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཟག་དེའི་ངོར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཙམ་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཉིས། མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཟག་དེའི་ངོར་

༼༣༨༽
དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ངོར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེའི་ངོར་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་གཞི་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཚུར་མཐོང་ལྟ་སྤྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྔོ་སེར་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ངོར་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱིན་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཤེས་པའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། །གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་གསུང་བ་དེ་ན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་ཐེ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ཙམ་ལ་ཐེ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་གོ་དོན་ནི་སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། རང་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ། །དེ་ཡང་མངོན་གྱུར་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏད་པ་ཙམ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་བཏགས་པའོ། །འོ་ན། སེར་པོ་ལྟ་སྤྱིན་གྱི་ངོར་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སེར་པོའི་མི་རྟག་པ་དེ་དེའི་ངོར་མངོན་གྱུར་ཡིན་ནམ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེའི་ངོར་དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དེ་ལ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། དེའི་མི་རྟག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མི་རྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེར་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སེར་འཛིན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ངོར་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོར་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་ཞེན་དོན་ལ

[༣༥]

སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཚུར་མཐོང་གི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དང་། །གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འཇུག་པས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་ལན་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། འདི་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིན་སོགས་སྤྲུད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་ངོར་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིན་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིན་སོགས་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཐ་སྙད་སྦྱུབ་དགོས་པས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཉེས་པ་སྤྱི་མ་འཇུག་པས་དོན་དང་ཐ་སྙད་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དོན་མེད་དོ་ཅེས་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་ཞེས་པ་གཞུང་དེའི་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱི། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་ནས། དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས་ཀྱི་བར་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཡང་སྤྱུད་དགོས་པའི་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། ཚུའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་དང་། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་མེ་དང་། བུམ་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་

༼༣༨༽

པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ནམ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་དང་དེའི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེས་དེའི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་། དེའི་ངོར་དེ་དང་དེ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོར་དེ་དང་དེ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུ་རམ་གྱི་རོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོར། བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར། སྤྱིར་བཏང་དུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རེག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས། རེག་འཛིན་མ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ནི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནའོ། །འདི་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཞིབ་མོར་མི་དཔྱོད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་བླངས་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་འཇོག་ཚུལ་དང་། དེ་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་འཇོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་མེ་དངོས་སུ་སྣང་བ་སོགས་དང་། བུམ་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་པ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དང་། བུ་རམ་གྱི་རོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་བུ་རམ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དང་། དུང་གི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་དུང་དངོས་སུ་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་མངོན་གྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འཛོག་པ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་འདི་རང་སོར་བཞག་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མ་དཔྱད་པའི་ཚེ། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

༼༣༧༽

འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་གཟུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། དེ་སྦྱོང་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། །ཞེས་དང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གི །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཚེ་ན་ནི་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་འདི་ནི་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་རང་གི་རིགས་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པའོ། །འོན་ཚད་མ་དེ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་བཞག་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲུབ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེའི་ཚེ་ནི། མིའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་མིའི་རེག་བྱ་སོགས་དོན་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ལྷན་པོས་མངོན་གྱུར་དུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁ་དོག་འཛིན་པ་རེག་བྱ་ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག

ལ། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་ཁ་དོག་ཀྱང་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། དེ་ལ་དེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། རིག་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འགག་ཞིག་གི་ངོར་གཟུགས་དེ་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བ་སྲིད་དེ། དེའི་ངོར་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་བློ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྒྱུ་ནི་རྗེས་དཔག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་དངོས་སུ་མི་སྣང་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་ན། གཟུགས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་གཟུགས་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེད་པའི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེའི་བསྒྲུབ་བྱེད་བློ་ལ་ནི། །གནས་དོན་དེའི་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་རིག་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེ་པས་གཞན་གྱི་ངོར་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་དང་། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྙོན་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབས་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་བསྙོན་པ་དང་ལྡན་གཅིག་རྩོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པ་ལ།

[༣༩]

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དང་། གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ཚེ། མདོ་སྡེ་པས་སེམས་ཙམ་པ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་སུན་འབྱིན་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པས། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་སུན་འབྱིན་དང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བཀོད་ཅེ་ན། འདུ་བ་དང་སྐྱེས་འདུ་བ་དང་། ངེས་ཤེས་དང་གསུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་དོ། །སུན་འབྱིན་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། །དེ་བདག་མ་ཡིན་ལ་དེ་བདག་ཏུ། །ཞེན་པས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་གི །ཞེས་སོགས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་སྟེ། སྔར་མངོན་གྱུར་དུ་བཤད་པ་ལས་རྣམ་གྲངས་གཞན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཚེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་ལྟ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན། དེ་དག་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་དེར་ཡང་དེའི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་དག་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་མོད། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

༼༤༠༽

ལྟ་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་དེའི་ཚེ་དོན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་བཞག་ལ། དེ་ཙམ་གྱི་དེར་བཞག་མི་ནུས་པར་རྣམ་པ་ཤར་བ་རང་རིག་གི སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་མཐོང་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་པས། ཇི་སྐད་དུ། མ་མཐོང་བདག་ཉིད་ངོ་བོ་སྟེ། །རྟོགས་པའི་རྟེན་ནི་དོན་གཞན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཇི་སྐད་དུ། གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་དོན་རགས་པ་རང་མཚན་དང་། དོན་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ཡིན་གྱི། ངེས་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མིག་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འཇོག་པ་ན་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན་ཡང་། ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་སྟེ། གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་བཞག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་དང་རིགས་པས་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མ་རིག་གིས་བསླད་བདག་ཉིད་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་གྱུར་ཀྱང་། །སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་འབྲུལ་པས་མཐོང་གྱུར་པ། །དེ་ལྟར་འདི་རྣམས་བཞག་བྱས་པ། །ཞེས་དང་། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལ། །བདེན་དང་རྫུན་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ལུང་རིགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་སྲིད་པའི་དབུ་མ་པ་བཞིན་ནོ། །

༼༤༧༽

ཞར་ལས་འོངས་པས་ཚིག་གོ །འོ་ན་མངོན་ལྐོག་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་མངོན་ལྐོག་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་བློ་དང་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ལ། བློ་དང་གང་ཟག་དེའི་ངོར། མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་དེའི་ངོར་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ། གཞན་ཞིག་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མངོན་ལྐོག་མི་འགལ་བར་འཛོག་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་། ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་དང་། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། གང་ཟག་གཅིག་གི་བློ་ངོར་ཆོས་དེའི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ལ། ཐ་སྙད་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཡན་ལག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྲིད་དོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་པ་རང་མཚན་མ་མཐོང་བ་དང་། སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་བ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གནས་ནས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་མོ། །འདིར་རང་གཞན་གྱི་ལུགས་ཁས་ལེན་པ་ནི་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཏེ། དང་པོས་ནི། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དོན་དུ་སྣང་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་ནི་དོན་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྣ་ལོགས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །འདིར་རང་ལུགས་འཛོག་མཁན་ནི། རྣམ་བདེན་བརྫུན་གཉིས་ཏེ།

༼༤༣༽

དང་པོས་ནི། དོན་དུ་སྣང་བ་ཤེས་པར་འདོད། གཉིས་པས་ནི། དེ་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་དུ་འདོད། འདིར་རྩོད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དོ། །ཞེས་རྩོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འཇོག་ཚུལ་འདིའི་གོང་ན་དབུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བས་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དབུ་མར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འདིར་དགག་བྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་གོ །དང་པོ་འགོག་ཚུལ་ནི། དོན་སྨྲ་གཉིས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འདིར་འཆད་མ་དགོས་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྣང་བ་ལ། རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཅུས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ན་གསལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་མི་འཆད་ལ། གཉིས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འཆད་པ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་རིགས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དགག རྣམ་རྫུན་པའི་རིགས་པས་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དགག དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ། དུ་མར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩ་བའི་རྟགས་བཀོད་ནས། ཚུལ་བསྒྲུབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་

༼༤༣༽

བསྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དུ་བྲལ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ན་གསལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡོད་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལས་གསལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དྲུག་གི་གཅིག་ཆར་སྦྱར་བས་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་དུ་བྲལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་དང་། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྨྲ་བས་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་མར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། བློ་དངོས་ཐ་དད་མེད་མཐོང་ཕྱིར། །ཐ་དད་མེད་པར་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་རྒྱམས་པའི་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མར་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་བདེན་གྲུབ་རེ་རེ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། གང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡིན་ན་བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །འདིར་རྣོམ་གྱི་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ཀྱི་དེ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནོ། །འོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། དོན་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་རིག་ཅེ་ན།

{༤༤}

དོན་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་རིག་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེའི་སྔོང་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་ཡང་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཁྱད་པར་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པ་དེ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་ཅིང་། འདིར་ནི་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་འདོད། ཕྱི་རབས་པ་གང་དག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། གང་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་བ་དེ། དེའི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་ལམ་གཞལ་བྱ་དོན་དུ་སྣང་བ་དེ་ལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་འདི་བཟློག་པར་དཀའོ། །འོ་ན་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་རིག་ཅིང་གསལ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། དེས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པའམ། དོན་སྤྱི་གང་རུང་འཆར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རྫུན་པའི་རིགས་པ་ལ། རྩ་བའི་རྟགས་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མེད། དུ་མར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི། དེ་ལྟ་མི་ན་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །ངོ་བོར་སྣང་ཅན་ཞེས་པས་བསྒྲུབ་ལ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གང་དག་འདིར། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན་

༼༤༥༽

ཞེས་ཟེར་བ་ནི། གཞུང་འཆད་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་ན། རིགས་པ་མཁྱེན་པས་ནི། གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ལ། གཞུང་གཞན་ལས་ནི། གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་མེད། །ཅེས་པའི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་ལ་དོན་དུ་སྣང་བ་འདི་བདེན་པར་མེད་ན་གང་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རྫུན་པར་ཡོད་དེ། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། དེའི་ཚེ་སྣང་བ་དང་ཤེས་པ་ལྡོག་ཆ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། སྣང་ཆ་ནི་སྐྲ་ཤད་ལྟར་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་ཆ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུང་རྣམ་གྱི་མཚན་གཞིར་ཁས་ལེན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །མདོར་ན་རྣམ་བདེན་རྫུན་རྫོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ནི་གཟུང་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་དོ། །མཚན་གཞི་ནི་ཤེས་པ་ལ་དོན་དེ་དང་དེར་སྣང་ཙམ་ལ་འཆད་པར་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ཀ་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་བདེན་པས་ནི་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ངེས་ན་དོན་སྤྱོད་བར་བཤད་དེ། ཞེས་དང་ཤེས་པ་སྤོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ། །

{༤༨}

ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྟེན་མེད། །ཅེས་དང་། དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར་བདག་རིག །ཅེས་སོགས་ རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་དེ་དོན་དང་ཤེས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་དེ་ཅི་འགྱུར། །བློ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཅེས་དང་། ཤེས་པ་ལ། །རགས་སྣང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཅེས་དང་། དེ་ལྟ་མི་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །ངོ་བོར་སྣང་ཅན་དངོས་གཅིག་ལ། །རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདི་ལ་གཟུང་རྣམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དེ། གཟུང་རྣམ་ཤེས་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། ཞེས་དང་། རང་རིག་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་རབས་པ་གང་དག གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་དེ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་རྫུན་པས་ རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཟུགས་སྔོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྟ་བོ། རྣམ་བདེན་རྫུན་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ལྟ་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྣམ་དུ་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་རྫུན་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྣམ་བདེན་པས་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་ཐུ་པ་ན་རེ། རྣམ་བདེན་པས་གཟུགས་སོགས་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་ཞེས་

{༤༧}

ཟེར་བ་ནི་དེའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་ལུགས་ལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་བདེན་པ་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པའི་ངོར་ཁས་ལེན་ཚུལ་མཚུངས་པས། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་སྒྲོང་ཕྱེད་ཚལ་བ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་རྣམས་སོ། །དབྱེ་བ་འདི་དག་ཀུང་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ། འོ་ན། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་དག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། །འགལ་ལོ་ཅེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། །དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་ནི། །དེ་འདུལ་བ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ། །རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དགོས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གླང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་ཉིད་མཛད་ནས། །འཇིགས་རྗེན་ཐུགས་ནི་འབབ་ཞིག་གི །ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་སོ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་རྣམས་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀུང་། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། དེའི་མཚན་

༼༤༨༽
གཞི་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་གཟུང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྟེང་གི་རང་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་གཟུགས་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དམིགས་བརྟག་ཏུ་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཕྱི་རླུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་རིགས་དྲུག་གི་འགྲོ་བ་ལ་སྣང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཤར་བ་དེའི་ཚེ་སྣང་ཆ་ཐ་དད་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རླུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་ན་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་སྐད་ཟེར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱི་རབས་བློ་པའི་གངས་ཅན་པ་དག་གི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བས་དགག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོད་པ་སྤྱིར་བཀག མཚན་གཞིའི་འདོད་ཚུལ་སོ་སོར་དགག །ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་ཡོད་ཉིད་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཅིག ཅེས་དང་། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པར་ཁྱེད་ཅག་གི་ས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེར་སྣང་གི་ཤེས་པ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། རྫས་གཅིག་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བེམ་རིག་རྫས་གཅིག་པ་དང་། ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་དང་། ས་དང་ཤིང་

༼༤༧༽

སེམས་ལྡན་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཁས་བླངས་པས། ཇི་སྐད་དུ། གོམས་པ་ཡི་ནི་ཁྱད་པར་ལས། །བློ་ལ་དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ཡང་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པས། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལས་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། མངོན་སུམ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས། གཟུགས་དང་དེ་འཛལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་། གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་དངོས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ནི། དེ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ཁྱེད་ལ་མེད་ཅིང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེ་དང་རྫས་གཞན་དུ་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མིན་ཏེ། ཐ་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་བྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་འཛིན་ཤེས་པ་དང་རྫས་གཞན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྣང་བ་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དགག ཐུས་པ་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་ལ་སྣང་བར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་

༼༥༠༽

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྣང་ངམ། རྣམ་མེད་དུ་སྣང་། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེའི་རྣམ་པ་སྣང་ཞེས་པའི་ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རུ་ཐལ། གཟུགས་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་སྔ་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མདོར་ན་དེར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སླར་ལོངས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གནས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མཆོད་སྦྱིན་དུ་སྣང་བ་དེ་མཆོད་སྦྱིན་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་བ་དེ། གཟུགས་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་དེ་སེམས་ཅན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བསྡུས་ན་ནི་གཟུགས་འཛིན་རྗེས་གཞན་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་སྣང་བ་དེ་སེམས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགོས་སུ་ཆུག་མོད། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མིན་པར་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་སྐྲ་ཤད་ཡིན་པ་དང་། དུང་སེར་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ལ་དེར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་

༼༥༧༽
ཡིན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་དགྲ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད། དེ་དང་དེར་ཐལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་ལ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ཚ་བ་དང་། ཉི་མ་འི་འོད་ཟེར་གྲང་བར་སྣང་བའི་ཚེ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་དེ་དང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ནུས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་དག་གི་ལུང་ཡོད་ཀྱི། གཟུགས་ཕུང་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་དོ། །རིགས་པ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྟེང་གི་དེ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་ལ་སྣང་བར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ནི་དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པས། ཕྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་ལས་མ་འདས་སོ། །འདོད་ན་ནི་དེ་ལ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཀྱང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རིགས་པས་ནུས་པ་དེ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ནུས་པའི་སྟེང་ནས་རྐྱེན་གསུམ་འཇོག་པ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ན་གསལ་བར་བཞུགས་སོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ནུས་པ་གསུམ་པོ་དེ། དབང་པོ་དང་། གཟུགས་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་པའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྔ་ལོགས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་གསུམ་ལས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་རྨོངས་པས་དེ་དེ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པར་མ་ཤེས་ནས། དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ནུས་པ་དེ་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་དེ་སྐྱེ་བར་མ་ཤེས་ནས་ནུས་

༼༥༣༽

པ་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ སེམས་ཙམ་པ་དག་གིས་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བ་རྟོག །འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག །ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །སྔོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། །སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་བཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་རྣམས་རིགས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཆ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་ནི། ཚུར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་མཐོང་སྣང་ལ་ཇི་ལྟར་ཤར་བ་བཞིན། དོན་ལ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལྟ་ཞོག གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འཛྲུལ་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་འཁྲུལ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆ་ཅན་དེ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་བརྟགས་ན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་ཤད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། ཕྱི་དོན་ཞྭོག་ན་མོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྟན་ཅིང་བཤེར་བར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱི་མིག་ཤེས་ལ། ཆུ་དང་། རྣག་ཁྲག བདུད་རྩིར་སྣང་བ་དེའི་ཚེ། མིག་ཤེས་སོ་སོ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན། མིག་ཤེས་སོ་སོ་ལ་མི་སྣང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་སྟེང་གི་ཆུ་དང་། རྣག་ཁྲག་ཆོས་ཅན་

{༥༣}

ལྷའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་བདུད་རྩི་ལྷའི་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ཉིད་ཚ་གྲང་གཉིས་ཀའི་རེག་བྱ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་གཅིག་ཉིད་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་གཉིས་སུ་གནས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཇུག་གོ །ཉེ་ས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཡོད་ཕྱིན་ཆད། དེ་ལ་ལྷ་བའི་མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བས་ན་གཞི་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་ན་རྣག་ཁྲག་དང་བདུད་རྩི་ལྟ་ཞོག བརྟན་ཞིང་བཤེར་བ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་། །མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །བློ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་དེ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ལུགས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ངེས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིགས་པ་གསལ་རིག རྣམ་རྫུན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིགས་པ་གཅིག་ལ་དུ་མར་སྣང་བ་བཤད། དེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་འགོད། གྲུབ་དོན་ངེས་བཟུང་། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྔོན་

{༥༥}

པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའམ། ཡང་ན། ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་འདི་ནི་ཤེས་པ་ཡིན། མི་སྣང་བའི་དོན་ནི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་སྣང་དང་གཞན་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྣང་བ་དང་། དག་པའི་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་ཏུ་སྣང་བ་དང་། ཆོས་སུ་དེའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྣང་ཙམ་གྱི་ཆ་དང་། སྣང་བ་དེ་ལ་རྟོག་པ་གཞན་གྱི་དེ་དང་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆའོ། །ཕྱི་མ་འདི་ནི་ཤེས་པ་ལྟ་ཞོག དངོས་པོ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་སྣང་ཙམ་གྱི་ཆ་ནི་རྟོག་མེད་ལ་སྣང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །སྣ་ཚོགས་དག་ནི་གང་བྱུང་བ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར། །གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །རྣམ་པར་སྨིན་དང་ངར་སེམས་དང་། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །ཞེས་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་ཉིད། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་དོན་སྣང་ཕྱིར། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་དག་གི །སྐྲ་ཟླ་ལ་སོགས་མེད་མཐོང་བཞིན། །ཞེས་དང་། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད། །ཤེས་པའི་ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ཤེས་ངོ་བོའམ། དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྣང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།

༼༥༥༽

སྣང་བ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་དོན་སྟེང་ན་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་རྟོག་པའི་གཟུགས་འཛིན་ཡོད་པའམ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དག་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྣང་མཁན་རང་གི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འོག་མིན་ལ་སོགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་རང་སྣང་གི་ཆ་དང་། གཞན་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། རང་སྣང་གི་ཆ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པས་མ་དག་པའི་དབང་གིས་སྣང་བའི་གཞན་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་སྣང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་དུ་སྣང་བ་ཇི་སྙེད་པ་ནི། སྣང་མཁན་རང་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་སྣང་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་བྱུང་བ་དོན་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། དོན་སྤྱི་དང་། སྒྲོག་སྒྱུར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ན་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་འཆར་བར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་དྲི་བཅས་རྣམ་རྫུན་པ་དང་། དེ་མི་འཆར་བར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྫུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་དོ། །མདོར་ན་ཇི་སྲིད་སྣང་མཁན་གྱི་སེམས་སུ་ཁས་ལེན་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ། དེ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་ལེན་

༼༥༨༽

དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། རིག་པ་དག་གིས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དང་། དེ་རིག་པ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དེར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་བ་ལ། །དོན་ཀུན་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དོན་མེད་ཡོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ། །དེ་མེད་པས་ན་རྣམ་རིག་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བརྟན་ཞིང་བཤེར་བར་སྣང་བ་གཅིག་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། འཕྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་སོགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་ཚུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ནང་ཤེས་པའི་ངོར་མི་བདེན་ཏེ། །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། །ཇི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་ལྟར། གནས་པ་འདི་ནི་ཆ་གཞན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ནང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཟུང་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གཟུང་བ་མེད་ཕྱིར་དེ་འཛིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ནི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྣང་མཁན་རང་གི་སེམས་སུ་མི་བདེན་པར་མ་ཟད། སེམས་ཡིན་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་នོ། །གསུམ་པ་ལ། རྩ་བའི་རྟགས་བཀོད། ཚུལ་བསྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མི་འཐད་པ་དགག འཐད་པ་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཕྱི་མ་དག་ན་རེ། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཞེས་དང་། སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།

རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷན་གཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། འོན་དེས་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི། འདྲ་བ་ལས་སམ། སྐྱེས་ལ་འདྲ་བས་སམ། ངེས་ཤེས་དང་གསུམ་ཚོགས་པས་སམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་འདྲ་ན་ནི་མི་སྲིད། ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་འདྲ་ན་ནི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྔ་མ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་སྔོན་པོ་དེ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། སྔོན་པོ་དང་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རྫས་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན། སྔོན་པོ་མེད་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའམ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་བག་ཆགས་དེ་སྔོན་པོར་ཁས་ལེན་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་སོ། །གཞན་ཡང་། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྔ་མ་སྨྱོང་བར་ཐལ། དེ་ལའང་སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་ཀ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རིགས་པ་མཁྱེན་པས། མདོ་སྡེ་པ་བཀག་པའི་གཞུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལྟར་ན་ནི། འབྲས་རྟག་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་མཐའ་མ་ཚོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ས་བོན་དང་། སྣུ་གུ་དང་། མེ་དང་། དུ་བ་སོགས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་འབྲས་དང་འབྲས་

[༥༨]

རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པའི་ཚེ། དུ་སྣང་དང་མེ་སྣང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དཀའ་ལ་དོན་ཆུང་བ་འདིས་ཅི་
ཞིག་བྱ། གཞན་ཡང་ཁྱེད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྔོན་པོ་དེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས་ནི། གཟུང་འཛིན་དུ་
མདོ་སྡེ་པས་ཁས་བླངས། དེ་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས་ནི་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མི་ཁས་པ་དགག་ན་རེ། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གཉིས། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་དུས་སྣང་བ་ཡི། །དོན་ནི། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་ངོར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། ཕྱོགས་
ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དོན་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུས་མཉམ་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་
རང་དུས་སུ་སྔོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཇི་ལྟར་རུང་། དེ་ལ་དེ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། སྔར་ནི་དམིགས་
པ་ཡིན་ལ་ཕྱིས་ནི་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་རྒོལ་སེམས་ཙམ་
པས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ངོར། སྔོན་པོ་དང་
སྔོ་ལ་འདྲ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་

༼༥༩༽

སྔོན་པོ་སྔོང་བར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་སྔོ་སོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྔོ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་འདོད་པ་བསམ་པ་དང་། དེའི་ངོར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྣང་བ་དེ་ཉིད་སྔོན་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་ནི། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་ནུས་པའི། །རྒྱུ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒོལ་བ་དང་པོའི་ངོར་ནི། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་ཆོག་ལ། རྒོལ་བ་གཉིས་པའི་ངོར་ནི་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། འོན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དེ་སྣང་ངམ་མི་སྣང་། སྣང་ན། སྣང་བ་དེ་དོན་ནམ་ཤེས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྔོན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན། དེ་ལས་ཡན་གར་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྔོན་པོར་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མི་སྣང་བ་ལྟར་ན། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དམིགས་པའི་ཡུལ་འདིར་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་མེད་དེ། སྣང་རུང་གི་

{༨༠}

སྔོན་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་གཉིས་དགོས་པར་ཡང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། །དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཅེས་སྦྲེལ་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་རང་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མདོ་སྡེ་པའི་ངོར་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡང་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེའི་གཟུང་རྣམ་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་དོན་བསྒྲུབ་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྣང་དང་ཐ་དད་མི་སྒྲུབ་ན། །གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སྨྲ་བ་དང་། །འདི་ལ་རྩོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། །ཅེས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །ད་ལྟར་སྣང་བ་སྤྱོད་ཚ་ཉིད། །དེ་དང་ཐ་དད་མིན་སྒྲུབ་ན། །གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་བཤད་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རེ་ཤིག་གོ་སླ་བར་བྱེད་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དམིགས་བྱེད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མདོ་སྡེ་པས།

༼༥༧༽

སྣང་བ་འདི་ལ་གཉིས་འདོད་དེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། དོན་སྔོན་པོ་ཉིད་དོ། །དང་པོ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང་གཉིས་པ་དང་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བས་ན་འདིར་ནི་སྤྱི་བཀག་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། གལ་ཏེ་འོ་ན། སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག ཅེས་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འཛིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་སླ་བའི་ངོར། ཚློམ་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། སོང་ཚོད་ནི། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དང་། དེ་རིགས་པ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྐྱོང་བ་མེད་པར་དོན་འགའ་འམ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་རང་གིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དེ་མིང་རྫུང་བར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དཔེས་དང་། སྐྲ་ཤད་ལྟར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་ཙམ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རབས་པ་དག ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་བཤད་པ་གང་ནའང་

{༦༣}

མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་སྟེང་གི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་རང་འཛིན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཡུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཅིག་ཆར་དུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་དེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་དཔེ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ནི། སྣང་བ་དེ་ཟླ་གཉིས་མིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་ནི། སྔ་ལོགས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཟླ་གཉིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། རྟགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་གཞན་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས། དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ལ་ནི་གང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་

{༦༣}

ངེས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་སྦྲོ་སེར་བཞིན། སྣང་གཟུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་གཞན་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་སོ། །གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་བཀོད་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ལ་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བཞིན། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །འདིར་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་རྫས་གཞན་བཀག་ནས། རྫས་གཅིག་འཕེན་པར་བྱེད་ལ། རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན། རྫས་གཞན་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཇོག་པའི་ཚུལ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་ཅེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས་དོན་སྣང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དོ། །རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དང་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ། གཉིས་སྟོང་མེད་དགག་གི་ཚ་དང་། གཉིས་སྟོང་གསལ་རིག་གི་ཚའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་

༼༦༩༽

པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞིག དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་གཙོ་བོ་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དག་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཡོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས། དེ་དག་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ལྟ་བ་དེ་དག་གིས་ལམ་གང་ཞིག་བགྲོད་ཅེ་ན། རྣམ་བདེན་གྱི་ལྟ་བ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་བར་དུ་བགྲོད་པ་དང་། རྣམ་རྫུན་གྱི་ལྟ་བ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་དྲུངས་འབྱིན་ནུས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་དང་། དབུས་དང་མཐའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་ཡང་དེར་གནས་སོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་གཞིར་བྱས་པ་ལ། སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དང་། དབུ་མར་སྨྲ་བའི་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། རྣམ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་དང་། དོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་དེ། །ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་གཞི་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། བྲམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་བོད་སྔ་མ་རྣམས་འཆད་ལ།

༼༦༥༽

དེ་ལྟན་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ལས། སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་དཔེ་ཡིས་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བརྟག་དགོས། གཉིས་པ་ནི། སྣང་བར་སེམས་སུ་ཡོད་ན་རྟག་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པའི་རྣམ་རྫུན་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་གསུང་ངོ་། །མདོར་བསྡུ་ན། རྣམ་རིག་པ་གཞིར་བྱས་ལ། ལྟ་བ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་མིང་འདོགས་སོ་སོར་འབྱེད་ཚུལ་ནི། བོད་ལ་ལ། རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་རྫུན་པ་ཞེས་ཟེར། ལ་ལ་རྣམ་བཅས་པ་དང་། རྣམ་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་སོང་། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་ནི། སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དང་། སྣང་མེད་དུ་སྨྲ་བའམ། དབུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་། ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་མཁན་པོས་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་སོ་ཞེས་གསུང་པ་ཡང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལའང་དོན་དུ་སྣང་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་དང་། བདག་ཏུ་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལ་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

བཙུས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྔ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚོགས། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་གཞན་དབང་ནི་སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་དང་། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཀུན་བཏགས་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཁས་བླངས་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་དུ། ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་ནས་ནི་ཀུན་བཏགས་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཛོག་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། བདག་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཀུན་བཏགས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྣམ་ཆོད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་དང་། སོང་ཚོད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་པས་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་ལྟར། གྲུབ་པར་རློམ་པ་རྣམས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྔ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། བདག་དང་གང་ཟག་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པས། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་ཆར་གྱུར་པ་སྟེ། དོན་སྤྱི་འམ་སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ་དགག་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་འདི་དང་འདི་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་དེ་དང་དེའི་བག་ཆགས་བསགས་པ་དང་། བསགས་པ་ལྟར་སད་ནས་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་དང་། སྣང་བ་ལ་རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་དང་དེར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་

༼༦༢༽

མཚན་གྱིས་དེ་དེས་སྟོང་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཡང་མི་འཇོག་གོ །གཉིས་པ་ཡང་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོགས་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བོད་དག་གིས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་གཞུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཆད་པ་པོ་ན་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པ་སྤྱ་མ་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པོ་ན་ཡིན་ཏེ། བློ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་སྣང་ཞིང་། འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་གཉིས་པ་དང་གཞན་དབང་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གཞན་དབང་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་གསལ་རིག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྩོད་པ་སྤང་དགོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། གཞུང་འགྲེལ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་དུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་། དེ་སེར་པོར

༼༥༨༽

སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཚད་མ་མིན་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་གིས་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་མི་བརྟན་པ་འཁྲུལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ། ཚད་མ་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་ལ་གནས་ནས་ནི་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགོག་ཅེ་ན། བདག་འཛིན་གཉིས་དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ལ་སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་རྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་མཁན་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ། །བརྟེན་ན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཇོག །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ཅེ་ན། གཞུང་དེའི་དོན་ནི་གོང་དུ་ཕྱི་དོན་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་པའི་རྩོད་པ་བྱུང་བ་ལ། མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་རང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་ན། སྔ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བོད་སྔ་མ་དག་གིས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་

༼༦༩༽

ཛེས། མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར། འདི་ལ་སེམས་ཙམ་ཕྱི་རོལ་དོན། །ཁས་ལེན་ཡིན་ཞེས་བོད་རྣམས་སྨྲ། །རྟག་དངོས་བཞིན་དུ་དེ་མི་སྲིད། །ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རྟག་དངོས་མི་སྲིད་པའི་དཔེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མདོ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛོག་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་བརྟགས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། བརྟགས་ནས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྦྱོར་རྒྱུ་མེད་དོ། །སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མདོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་དང་། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ས་བཅུ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་སྡེ་དང་། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས། དོན་དམ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལེའུར་ལོགས་སུ་ཕྱུང་བ་སྟེ། བོད་སྔ་མ་རྣམས་ལ་སེམས་ཙམ་མདོ་ལྟར་གྲགས་པ་དང་། ཛེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་བར་པ་དག་ལས་ལེགས་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བས་མ་ཕམ་ཞིང་། །རྣམ་དཔྱོད་མཁྲིན་པ་གཞན་ལས་ཆེར་འདེགས་པའི། །དོན་གཉེར་དཔྱོད་ལྡན་དེ་དག་དེ་རིང་ནས། །གཏམ་འདི་སློས་ལ་མཁས་པའི་གྲལ་མགོར་སྡོད། །མདོ་སེམས་གྲུབ་མཐའ་

༼༧༠༽

རྣམ་དབྱེ་གང་ལའང་། །ཅི་ཟེར་ཁུངས་མེད་ཅི་བྱའི་གདེང་མེད་ཀྱང་། །ཚིག་གི་ལྷག་ཆད་བསགས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་འཆད་པར་རྩོམ་པའི་ཁེངས་ལྡན་དག །དེ་རིང་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆེན་འདིར་སྤྱོན་ལ། །གཟུ་བོར་བཞུགས་པའི་སྤྱན་གཉིས་ཕྱི་མཛོད་དང་། །ལུགས་གཉིས་གྲུབ་མཐའི་ལྷར་མོ་ཅི་ཡང་འཆར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཁེངས་པ་སེལ་བའི་སྨན་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་ངལ་བ་སེལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །བློ་གཏེར་མངའ་བ་རྗེས་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱི། །བློ་མཚོའི་དཔལ་ལས་འཁྲུངས་པའི་པཎ་ཆེན་དེ། །བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ཀུན་གྱི་མགོན་ཡིན་གྱི། །བློ་གསལ་ཡོངས་ཀྱིས་གུས་པས་ཕྱག་བྱོས་ཤིག །བློ་དང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལ་རང་དགའ་ཡི། །བློ་ཡིས་བཏགས་པ་མ་ལུས་བསལ་བྱས་ནས། །བློ་རིགས་དབྱེ་བ་བདེ་བླག་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། །བློ་བརྟག་རབ་དབྱེ་གུས་པས་འདིར་བཤད་བྱ། །འདི་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བསྡུ། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག རང་གི་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤངས་བའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཡུལ་རིག་པ་བློའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་རིག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དང་བློ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡུལ་རིག་པ་བློའི་མཚན་ཉིད། བློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཡུལ་དང་བློ་གཉིས་ཀ་ངོས་ཟིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་དོན་གཞན་ཡང་མཚོན་པར་ནུས་ཏེ། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་།

༼༥༡༽

གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་རང་འབྲས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞེས་སོགས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་མི་དབང་ཞེས་སོགས་འདོད་པ་དང་། དབང་ཤེས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས། ཡིད་དབང་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་སྔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། གཞན་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རིགས་པས་ཐོངས་པར་གྱུར་པ་དག་གང་རུང་གང་ཞིག་དེ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་འདི་རྗེས་སུ་ཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་དོན་སྤྱི་གང་རུང་ཤར་བར་ཐལ། ཡུལ་རིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །སྔ་མ་ལ་འདོད་ན། འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པ་སྔ་རབས་མཁས་པའི་ལུགས་དང་། དེར་མི་འདོད་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱོང་བྱེད་རང་རིག་རེ་རེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་

༼༧༣༽

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་ཇེས་དཔག་དེས་ཁྱོད་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཡུལ་གང་ཞིག་དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི། ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་འགྲུབ་བོ། །འདོད་ན་རང་རིག་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཡང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན་ཁྱོད་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མར་སོང་ཁྱོད་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཁྱབ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ནོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་འཇུག་ཡུལ་མེད་པར་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་བཞི་ལས་གང་ཡིན། སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་ཅན་མ་འཁྲུལ་པར་ཐལ། སྣང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་ནའང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་འཇུག་ལ། ཞེན་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་དུ་འདོད་ནའང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གཉིས་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་

༼༧༣༽

མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེའི་རྣམ་པ་དང་དོན་སྤྱི་གང་རུང་ཤར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ རྟོག་མཐོང་གི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་དེ་སྣང་ངམ་མི་སྣང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་མི་སྣང་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་མིན། །ཞེས་སོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་དེའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་སྣང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཁྱོད་དེ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ཁྱོད་དེ་དང་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུགས་སྔ་མ་དེ་ལ་རྟོག་པས་རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བློ་ཡི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། འོ་ན། རང་རིག་ཡུལ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་གང་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་བ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། འཇུག་ཡུལ་མ་འོངས་པ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་རིག་པ་བློའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འཇུག་ཡུལ་ལ་ཡུལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །འོ་ན་རང་རིག་གི་

{༧༨}

འཇུག་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་རང་གི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་སོགས་སྒོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར། །ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ཚད་མ་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་། འདིར་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ རང་གི་ལུགས་བཞག་ རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པ་འདི་ལྟར་བཞེད་དོ། །ཕྱིར་བློ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དངོས་འགལ་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་ཕྱེ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གཅོད་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་མི་མཐུན་པར་གཅོད་པ་དང་། མཐུན་པར་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཟློག་པའི་ཞེན་པ་དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་རྟོགས་བྱེད་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྤྱིར་མ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གནོད་པ་དང་། མ་མཐོང་བས་གནོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་མ་འབྲངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་གོ །གཉིས་པ་ནི་ཡིད་དཔྱོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལྔ། ཚད་མ་གཉིས་ཏེ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

[༤༥]

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་མི་འགལ་བའི་སྣང་བ་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པའི་དེའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་རང་མཚན་མཐོང་བ་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཟིན་པའི་དོན་ལ་བཟློག་པའི་ཞེན་པ་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་བློ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །ཕྱི་མ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་དྲངས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པ་གཉིས་སོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་དང་། བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་དང་བཅས་ཤེས་ཀྱིའང་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། རྒྱ་དམར་གྱིས་དེ་བཞེད་མོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་བློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲོང་བ་དང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྟོར་མ་རྟོགས་པའི་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་པའི་བློའོ། །དབྱེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མ་གྲུབ་པའམ། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་

༼༥༨༽

པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་ཤེས་ཀྱང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ཤེས་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཡིད་དཔྱད་དོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དོན་དེ་དག་ལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་ལོགས་སུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་དང་། བཅད་ཤེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་དགག སོ་སོར་དགག དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཆོས་མཆོག་ཆུང་བ་ལས། ཁྱིམ་ན་འདུག་པ་ན་ཡང་ཁྲོན་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དེ་ཞེས་གཅིག་ཆར་ཞེན་པར་བྱེད་ཀྱང་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་མ་བཟློག་པས་བརྟགས་ན་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཡང་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཆོས་ཅན། མ་རྟོགས་པའི་བློར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་ཀྱང་དངོས་དང་འབྲེལ་མེད་པའི། །རྟོག་པ་རྟོགས་པ་མེད་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ངེས་ཤིང་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་དོར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་

{༥༥}

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་སྟེ་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་སྤྱིར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་སྤྱིར་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ། བཟློག་པ་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དེ་གཉིས། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། མི་ལྟོས་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་སོང་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གང་ཡིན་རིམ་པ་བཞིན། དེ་ཆོས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཐལ། རང་གི་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་རྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་རྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་ཀྱི་བརྟག་པ་མཛད་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཡིན་གྱི། ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མས་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་ལ་རྒྱུ་

༼༥༧༽

མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཉིས་སུ་གསལ་བར་ཕྱེ་བཞིན་དུ། སྐབས་ཡང་འདྲི་དགོས་ན་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཏ་ཙང་ཐལ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས་པར་ཐལ་བ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས་པར་ཐལ་བ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པར་ཐལ་བ། ཐེ་ཚོམ་དེ་བློ་རིགས་ལོགས་སུ་བཞག་མི་ནུས་པར་ཐལ་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་དེ། ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་དེར་མི་འདུ་བས་སྣང་གྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྐོག་གྱུར་དོན་གྱི་དོན་བདེན་པ་སྣང་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གསུམ་པ་ནི་འོ་ན། རྗེས་དཔག་ཀུང་ཚད་མ་མིན་པར་སྲིད་པར་ཐལ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་གསར་དུ་ངེས་ཀུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ནུས་ལ་འདིས་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱིས་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་នོ། །ཞེ་ན། ལྔ་པ་ནི།

༼༧༨༽

འོ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བའི་བློ་རིགས་ལོགས་པ་རྙེད་དཀའ་བར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་ལ་འདྲུག་པའི་བློ་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། དོན་མི་བདེན་པ་ལ་འདྲུག་པའི་བློ་ལ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དུ་མི་འཇོག་པར། སོ་སོར་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་སུ་ཕྱོད་ཅག་གི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་དངོས་སོ། །གསུམ་པ་བཟློག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། འོ་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྐོག་གྱུར་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་ངེས་པའི་བློ་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ན་ཅིས་འགོག དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་གསར་ངེས་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མར་ཕྱིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན་སྔ་མའང་མ་གྲུབ་བོ། །འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོང་བ་དང་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་སྔ་མའང་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་དང་འགལ་རྟགས་གང་རུང་ལ་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་དོན་བདེན་པ་གསར་ངེས་ཀྱི་བློར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ། དོན་བདེན་པ་གསར་ངེས་ཀྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ཡིན་ན། དོན་བདེན་

༼༨༠༽

པ་གསར་ངེས་ཀྱི་བློ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། ཟབ་ཆོས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉིད་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པས་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ། དེ་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ལ། དེ་དག་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཡིད་དཔྱོད་མེད་ན་ལུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་དག་པའི་ལུང་ལས། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལུང་གཞན་ལ་རྟེན་པའི་བློ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་སོ། །གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་། སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་མཁྱེན་པས་ཚད་མ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་གང་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན་དེར་སྣང་བས་སོ། །དེས་ན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་

[༦༡]

གྱིས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། རྫས་གཅིག་ཉིད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྐད་དུ། རྫོངས་འགྱུར་ངེས་གསལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་རྟོག་པས་ངེས་ཤེས་གསལ་པོ་འདྲེན་མ་ནུས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ནུས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་མེད་པས། རྫོངས་གྱུར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་རྟོག་པ་གསལ་བ་དང་། དེ་མི་གསལ་བ་ལ་ཡུལ་མི་གསལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལོག་པར་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །ཡང་ཡིད་མ་གཏད་དང་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ཚད་མིན་གྱི་བློར་བཞག་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ལ་ཚད་མིན་གྱི་ཁྱབ་པ་དང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་འདི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་ཐབས་ཟླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ་སྤྱིར་དགག བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པ་དང་མཚན་གཞི་བློ་རིགས་ལོགས་པར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་

༼༡༣༽

མ་ཞུགས་ན་རྗེས་དཔག་དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཁྱེད་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་འབྱུང་ལ། ཁོ་བོ་ལྟར་ན་ནི་རྗེས་དཔག་དེས་བདག་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་རྟོགས་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བདག་མེད་རང་མཚན་པ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་ན་ནི། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་ཞེས་འཕངས་པས་གསུམ་ཆར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་འདི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ནི་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར། གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་མི་འཐད་པ་ནི། བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་བློ་རིགས་ལོགས་པ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་བསྣན་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ནི། མ་རྟོགས་པའི་བློར་སོང་། སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་འདི་འོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ན་ནི་ལོག་ཤེས་སུ་སོང་། ད་ལྟ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔར་གྱི་སྔོན་བ་དཔོག་ན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོག་ཟིན་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པར

༼༦༣༽

འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ཐོག་མར་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་འཆད་ལ། དོན་དམ་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་སྐབས་མིན་པས་འདིར་མི་དགྱོད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེའི་རང་བཞིན་ཡང་ཞར་ལ་བཤད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། འདི་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས། དེའི་ཆ་ལ་བཟུང་ཟིན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གཞན་གྱིས་བྱས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་སྔར་མ་བཅད་གསར་དུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་སྐྱེས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། འཁྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རང་མཚན་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ནི་དཔེ་མི་འཐད་པའོ། །དེ་ནས་དོན་མི་འཐད་པ་ནི། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནམ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་དང་། སྔ་རེས་ཤིང་བཅད་ཟིན་གཅོད་པ་ཡིན་ན་མ་

༼༡༨༽

བཅད་པ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན། །གསར་དུ་ཞེས་པ་དང་། མ་ཤེས་
དོན་གསལ་སློས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོགས་ན་གསར་རྟོགས་ཡིན། དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་གསར་རྟོགས་
ཡིན་དགོས་ཏེ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་དུས་སུ་འདས་པའི་འདོན་རང་མཚན་དང་། དེས་རྟགས་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མེད་དགག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་
སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་
ན་དོན་འདི་འབྱུང་སྟེ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཞན་བྱ་རྟོགས་པ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་
བསླུ་བའི་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚད་མར་འཇོག་ནུས་ལ། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཚེ་ནི་ ཟུར་གཉིས་ཀའམ་རེ་རེ་ལ་
གསར་དུ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས་ལས་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་སྐད་
ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡུལ་གང་ལའང་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་འདྲེན་པའི་མཐུ་མེད་པས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་
ཚད་མ་ཁོ་ནར་འཇོག་ལ། བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་
འདྲེན་ནུས་པ་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་བཞག་གོ །དེའི་ཚེ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་དང་
དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་དག་གཉིས་ཀ་ཡང་། གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །དེའི་ཚེ་གཞལ་བྱ་ནི་སྔོན་པོ་ལྟ་
བུའི་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བ་རྣམས་སོ། །འདུག

༼༥༥༽

ཡུལ་ནི་རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་སྔོན་པོ་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འོན་སྐད་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་མི་བསླུ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན་དེ་ཙམ་གྱི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་སྔ་མས་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་བསླུ་བར་བྱས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བུ་བ་རྫོགས་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། གཉིས་པོ་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆ་ཤས་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་ཞིབ་མོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནི་ངེས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་ཙམ་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཞེ་འདོད་དོས་བཟུང་ནས་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་བློ་བཅད་ཤེས་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་རྟོག་བྲལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟར་བ། འཛིན་སྟངས་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པ་འཛིན། བཅད་ཤེས་ནི། ངོ་བོ་རྟོག་པ། ཡུལ་སྤྱི་དོན། འཛིན་སྟངས་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པ་འཛིན། དུས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པར་

༼༡༨༽

གསུངས་ལ། འདིར་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་སྒྲུབ་རྒྱུའི་མངོན་སུམ་ནི་དོན་རང་མཚན་ལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། བཅད་ཤེས་དེ་ཡང་ཚུལ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བཅད་ཤེས་འགའ་ཞིག་ངོ་བོ་རྟོག་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དུས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། རང་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི། རང་དུས་ལ་ལྟོས་པ་མིན་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་ལ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་ལུགས་ལ་བཅད་ཤེས་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ། སྔོ་ཙམ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བ་ལ་ཚད་མ་ནི་མིན་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་སོ་སོ་བ་ལ་ཚད་མར་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཀྱང་། སྔོ་ཙམ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་སོང་བ་མིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ། འོན་སྔོ་ཙམ་དེ་གང་ལ་བྱ། རྫས་ལ་བྱེད་དམ་ལྡོག་པ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྔོ་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་

༼༤༽

སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེས་གཟུང་བཞིན་པའི་སྔོན་པོ་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེས། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བཟུང་ཟིན་པའི་དོན་དེ་འཛིན་པར་ཁས་བླངས་ན་ཅིས་འགོག དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཀྱི་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་གཟུང་ཟིན་པའི་སྔོན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོན་པོ་གང་ཞིག་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན། དེས་ཁྱོད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་དེ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གང་ཞིག དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་

[༨༨]

བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་དེའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་ཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ལ། སྐད་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཚུར་མཐོང་གི་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེས་བརྗོད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་སམ། དང་པོ་ལྟར་ན། དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དེ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་དེ་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞིང་། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ཇི་ལྟར་བཟློག དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་མི་འདོད་ན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་བཅད་ཤེས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེས་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཟུགས་ཅམ་དེ་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན། འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན་ཪྩ་བའི་དམ་

༼༡༩༽

བཅའ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སོ། །ཉེས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་སློབ་དཔོན་ལྷ་བའི་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པར་མི་འདོད་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཞིབ་ཆ་ཐོན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལེགས་པར་བཀག་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་རྟོག་གེའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་བློ་དཔྱོད་པ་ཞེས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་དང་། བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཞེས་གསལ་བར་གྲགས་པ་དེ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་བློ་ཡིན་གྱི། བློ་རིགས་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ནི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ལོག་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚད་མ་སྔ་མས་བཅད་པའམ་རྟོགས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ། །བཅད་ཤེས་ཀྱི་འཛོག་མཚམས་ལ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་དེར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པའོ། །དེ་ཡང་འཇུག་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་

{༤༠}

པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་ལ། དེ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དང་བཅས་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ནི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་འཛོག་མཚམས་གཉིས་པ་ལ་སྲིད་དོ། །འཛོག་མཚམས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་སྤྱིར་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཐམས་ཅད་དོ། །འོན་དེ་དག་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ས་བཅུའི་རྒྱུན་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་བཅད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ནི་བློ་བུར་རྣམ་དག་གི་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཆོས་གཅིག་ལ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ས་སྤྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ལ་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་མི་སྲིད་ཀྱི། ཚད་མིན་གྱི་ནང་

༼༤༧༽

ནས་མ་རྟོགས་པ་དང་ཚད་མ་ནི་གཉིས་ཀ་སྲིད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར། ས་གཉིས་པའི་བསྒོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་བློ་གང་ཞིག་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོ་ན་གཞན་དུ་གཟུང་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་རང་མཚན་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། བཟུང་ཟིན་ཡིན་ན་དོན་རང་མཚན་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྔ་མས་འཇུག་ཡུལ་དུ་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་བློ་ཕྱི་མ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དེའི་འཕྲོས་ཀྱང་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་སྦྱར་བས་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བརྟན་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ་ལ་

{༩༢}

སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་
རུ་མེད་པའམ། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་མ་རྟོགས་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་
རོ། །གལ་ཏེ་འོ་ན། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་རྫོབ་
ཅེས་པའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གཟུང་ཟིན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་མི་བསླུ་བར་མི་
འདོད་དེ་ཞེས་གཞུང་དེའི་དོན་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་
ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་
རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཚད་མ་མིན་པའམ། ཡང་ན་མངོན་སུམ་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པ་
གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དཔྱད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལན་མེད་དོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་
སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེར་འཇོག་པ་ལ་གཞལ་བྱ་
སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་བཀག་པ་དང་འགལ་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་
སུམ་དང་

༼༩༣༽

བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་བཅད་ཤེས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཕགས་རྒྱུད་ལ་གཞལ་བྱ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་བདག་མེད་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་ན། མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་མཚན་རྟོགས་ཟིན་པ་ལ་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་ཏེ། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་འདོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོགས་ན་དངོས་སུ་རྟོགས་སམ་ཤུགས་ལ་རྟོགས། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་དེ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འཛོག་པའི་དངོས་རྟོགས་དེ་གང་ཡིན་རྟགས་ན་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། དེ་དེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན།

༼༩༨༽

སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་རང་མཚན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་རྟོགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ངོར་དེ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ་རང་མཚན་གྱི་བརྡ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་རྗེས་དཔག་གི་རང་མཚན་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་རང་མཚན་རྟོགས་པར་མ་བཞག་གོ །དེས་དེ་རྟོགས་ན་ཁྱེད་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་རང་མཚན་གཅིག་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པས་དེའི་གཞན་སེལ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་སྲིད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་ཆོས་དེ་དང་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྣམས་ནི། དོན་རང་མཚན་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོགས་པའི་བློ་མིན་གྱི་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཤེས་པ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀས་དེ་དང་དེ་དོན་སྤྱིའི་

{༩༥}

ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་ནི། ཞེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྒྲིད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་སྨྲ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་བཤད་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒོམ་པའི་ལམ་མཐའ་དག་བདག་མེད་སྟོང་མ་མཐོང་གསར་མཐོང་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སོར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེའི་ཚེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལུགས་འདི་ལ་བསྒོམ་པའི་ལམ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོང་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཁོ་ན་དང་། མེད་དགག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ནི་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་དེ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་བར་མིང་བཏགས་པ་དེའི་ཚེ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལུགས་འདི་ལ་མེད་དོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཁས་བླངས་ན་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པས། བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མར་ཁས་བླངས་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་སྔ་མཚན་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་བློ་

༼༤༨༽

ཡིན་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་བློད་མ་བཞག་སྟེ། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ངེས་པའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བློ་དཔྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་དཔྱོད་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀ་སྲིད་པར་མངོན་པ་ལས་གསུངས་ལ། ཕྱི་བྲག་ཏུ་ཡིད་རྟོགས་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དཔྱོད་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་། བྲམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་སོགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །འདི་ལ་ཚད་མིན་གྱི་ནང་ནས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ཀ་སྲིད་ལ། ཚད་མ་ལས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པ་ཅིག་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་དེ་དང་དེར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་འདོད་པ་ཁམས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པའི་བློ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་རྟོག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེས་དཔག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དཔྱོད་པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་མིན་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བློ་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། བོད་སྔ་མའི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་བཤད་ནས། རང་གི་ལུགས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མིན་པ་གཉིས་སྲིད་དོ། །རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་འཇུག་ཡུལ་བཅད་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་རིགས་པ་དེ། འཇུག་ཡུལ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། འདི་གཞལ་བྱ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པའི་ཚེ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག

༼༤༧༽

གསུམ་སྲིད་དོ། །འདི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པའི་ཚེ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་བློ་གཅིག་པུར་འདུའོ། །ཡིད་རྟོག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་གང་ཞིག སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྟེ་བཞི་སྲིད་དོ། །ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་དག་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པའི་བཞེད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་དཔགས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལྔ་པོ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་འདུ་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ལོག་ཤེས་སུ་འདུ། ཡིད་དཔྱོད་གསུམ་ཀ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འདུས་པས་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོག་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འདུས་ཤིང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱང་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཁོ་ནར་འདུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཛོག་པོ་ཆེན་པོ་ནི། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མ་རྟོགས་པའི་བློར་འདུ། ལོག་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན། ཐམ་ཐེ་ཚོམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གཞན་ལུགས་འགོག་ཚུལ་ལ་འཁྲིས་ནས་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཙུང་ཟད་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྡུ། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བར་མ་གྲུབ་པའི་རིག་པ་དེ་ཚད་མིན་གྱི་བློའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་དང་མི་བསླུ་བའི་དོན་གསར་རྟོགས་ལ་བྱེད་པ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ལུགས་སོ་

[༤༨]

ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཪོ་ན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ནོར་བུ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པས། རྟགས་པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་། མེ་ཚུའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། མེ་དང་ཚུ་ལ་བསླུ་བར་ཐལ། །དེ་དང་དེ་མ་རྟོག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་འདོད་ན། དེས་མེ་རང་མཚན་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཚུ་རང་མཚན་འཇུག་ཡུལ་དུ་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློའི་བཞེད་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་སླར་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། ཐུམ་པའི་སྒྲ་འཛིན་རྟོག་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དོན་ལ་མི་བསླུ་ཡོད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ། །རྒྱུད་པ་ཡི་ནི་དངོས་པོ་ལ། །འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་བསླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་ལུགས་ནི་མི་བསླུ་བ་དང་གཞལ་བྱ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་མིན་པའི་རིག་པ་དེ་ཚད་མིན་གྱི་བློའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདིར་མི་བསླུ་བ། མིན་པའི་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་

[༩༩]

ཚོག་པར་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། གཞལ་བྱ་གསར་རྟོགས་མིན་པའི་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཚོག་པ་མིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་གཞལ་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱི་ཚད་མར་འགྱུར་རམ་སྙམ་པ་ལ། དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །ཞེས་འཇུག་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ལ། སྤྱིར་བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། ཡུལ་དེ་ལ་ཡིན་མིན་གྱི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་འཛིན་མི་ཤེས་པར་རྨོངས་པ་གཅིག་དང་། ཡིན་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་གཅིག་དང་། མི་མཐུན་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་གཅིག་དང་། གཉིས་ཀར་འཛིན་པ་གཅིག་སྟེ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བློ་ཐམས་ཅད་ཚད་མིན་གསུམ་དང་ཚད་མ་གཅིག་སྟེ་བཞིར་ངེས་སོ། །བསྡུ་ན། ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་ཀ་ཁ་ཕྱིར་བལྟ་ལ་མ་རྟོགས་པ་གཅིག་བུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ཕྱིར་ལྟ་ལ་ཡུལ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་གི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་བསླུ་བ་དང་གཞལ་བྱ་གསར་རྟོགས་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་སོ་སོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་ན་མ་རྟོགས་པས་མ་རྟོགས་པའི་བློའི་འཇོག་མཚམས་གཞལ་བྱ་མ་རྟོགས་པ་རྒྱང་པ་ལ་བཞག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རེས་འགའ་ནི་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་མི་བསླུ་བ་མེད་ན་མ་རྟོགས་

{༡༠༠}

པའི་བློར་བཞག་དགོས་ཏེ། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཞིན་ནོ། །ལ་ལར་ནི་མི་བསླུ་བ་ཡོད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་གསར་རྟོགས་མེད་པས་དེར་བཞག་དགོས་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བས་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ར་བཞག་སྟེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་འཇུག་ཡུལ་མ་རྟོགས་པའི་བློར་བཞག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་བློ་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་དེ་མ་རྟོགས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། དེ་དང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་རིག་པ་དེ་མ་རྟོགས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཏན་མ་ཞུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཚོལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ཀྱང་མ་རྙེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལའང་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སླད་ནས་མ་རྟོགས་པ་བུམ་འཛིན་རྟོགས་པས་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ནས་མ་རྟོགས་པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རང་ལ་བསྣལ་བའི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །དེར་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས་གནོད་པའི་རིག་པ་དེ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། འདས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་ད་ལྟར་གྱི་སྔོན་པོའི་

{༡༠༡}

སྣམ་དུ་རྟོག་པ་དུས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཤ་པ་འདི་ཡང་ཙཱཧྣ་དང་སྤྱི་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པ་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་སྲིད་པའི་རིག་པ་དེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེ་ཚོམ་མདོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆ་མཉམ་པ་དང་། ཤས་ཆེར་འཛིན་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འགལ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྲོས་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར། འདིར་མ་རྟོགས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་གསུམ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱང་། མ་རིག་པ་ལ་ཚད་མིན་གྱི་བློས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལོག་ཤེས་ཀྱང་ཡོད། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་རིག་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་དང་། མ་ཤེས་པར་སོང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། སྤྱིར་དེ་དང་དེ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ལོག་ཤེས་དང་ལོག་རྟོག་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལོག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚེ་རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་ལ། ལོག་པར་རྟོག་ པ་ནི་ཡིད་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དེའི་སྒྲ་མི་འཇུག

༼༡༠༣༽

པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཟེ་ཚོམ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱི། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དེར་མ་གཏོགས་སོ། །ཡང་ཟེ་ཚོམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་འགལ་ཀྱང་། དེ་དང་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ནི་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཟེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཕྱོགས་གྱུར་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མིན་པའི་འཆད་ཚུལ་མ་ཤེས་ན། །ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པས། །ཚད་གྲུབ་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཐྲེང་བ་ཡིས། །ཚད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསལ་བར་བྱས། །ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫས་དང་ལྡོག་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་མཁྱེན་ནས། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འཆད་ལ་ཐོགས་མེད་ཅིང་། །སྣང་སེལ་ཚུལ་ལུགས་གསལ་བར་སྟོན་མཛད་པའི། །འཇམ་དབྱངས་གསུང་གི་ཉི་མས་བདག་སྐྱོང་ཤིག །གཉིས་པ་བློ་དེས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན། རྫས་ལྡོག་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཡུལ་ནི། རྫས་དང་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །ཡུལ་ཅན་ནི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །དེས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ། །དེ་དག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྫས་དང་། ལོག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། གསལ་བ། དངོས་པོ་དང་། ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་གནས་པའི་རྫས་སོགས་

{༡༠༣}

དང་། སེལ་ངོའི་རྫས་ལ་སོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ནི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྫས་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་སོགས་ལ། དོན་རང་མཚན་གྱི་སྒྲ་སོགས་སུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས། མཐར་དེ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར། རྫས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། སྒྲ་མི་རྟག་ཞེས་དང་། བུམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ། སྒྲ་དང་བུམ་པ་ནི་རྫས་དང་། ལོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྫས་ལ་སོགས་པ་དང་། རློམ་ཚོད་ཀྱི་རྫས་ལ་སོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེལ་ངོའི་སྒྲ་དང་བུམ་པ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་དང་བུམ་པ་དེའོ། །ཡང་དེའི་ཚེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དེ། བུམ་པ་དང་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་དང་གཞན་སེལ་དང་། སྤྱི་དང་། ཆོས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་ལྡོག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། རྣམ་གཅོད་དང་། འབྲེས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རིགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་དང་གཞལ་སེལ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་དེ་དག་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་ལ་མི་གནས་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་པ་བློས་སྒྲོ་བཏགས་པ། བཏགས་པའི་ཆོས། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤློག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཤོས་

{༡༠༨}

དོན་ལ་གནས་པའི་རྫས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ནི། དོན་ལ་གནས་པ། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ། རྫས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ། བླང་དོར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པར་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྫས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣང་ངོ་དང་སེལ་ངོ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ལྡོག་པ་སོགས་ལའང་སྣང་སེལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱར་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གང་ལ་བལྟོས་ནས་སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་ལོགས་པར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་བློ་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དོན་ཆོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྟར། ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་གནས་པའི་དང་། སེལ་ངོའི་མི་རྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་བལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་སོགས་སུ་སོང་བ་མི་སྲིད་དེ། དེའི་རྫས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སེལ་ངོའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་སྒྲ་ལ་བལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་བྱེ་ད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས། རྟག་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་དེ་དང་དེས་རིགས་མི་མཐུན་བསལ་ཙམ་གྱི་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་དང་། སྒྲ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། སེལ་ངོ་ཁོ་ནའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་སྣང་ངོ་དང་སེལ་ངོ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་། གཞན་སེལ་དང་ལྡོག་པ་

{༡༠༥}

པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དང་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཁོ་ནའོ། །སྔང་ངོ་དང་སེལ་ངོ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་སེལ་ངོའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ལོག་པ་དང་། རྫས་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་དག་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། གསལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ་ནི་མི་རྟག་པའོ། །བྱས་པ་ནི་བྱས་སོ། །དུང་སྒྲ་ནི་སྒྲའོ། །གསེར་བུམ་ནི་བུམ་པའོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་སྔ་མ་ཁྱད་གཞིར་གཟུང་བ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན་དང་། རྫས་དང་། ལོག་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལྟོས་ཚོད་དང་། སོང་ཚོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དེ་རྣམས་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་དང་། ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་ཅིང་། དེ་ནི་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ལྟོས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནི་ཆོས་ཅན་དེའི་རྫས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སེལ་ངོ་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བའི་བྱས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་། གཞན་སེལ་དང་། ལྡོག་པ་དང་ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཆོས་ཅན་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྫས་ལྡོག་དང་། ལོག་ལྡོག་དང་སྤྱི་ བྱེ་བྲག་སོགས་ནི་ལྟོས་པ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བུམ་པ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། མི་རྟག་པ་དེ་ལྡོག་པ་དང་སྤྱི་དང་གཞན་

༼༡༠༤༽

སེལ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། མི་རྟག་པ་དེ་རྗེས་དང་། ལོག་པ་དང་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྤྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་རྗེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣལ་མའི་ལན་ནི། སེལ་ངོའི་མི་རྟག་པ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སེལ་ངོར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཞིང་ཞེན་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་། རྗེས་སུ་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་གནས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དོན་ལ་གནས་པ་དང་སྣང་ངོའི་མི་རྟག་པ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྗེས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྟོད་པ་བདེ་བའི་ངོར་ནི་དེ་དང་དེ་རྗེས་ཀྱང་མིན་ལྡོག་པ་ཡང་མིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཡང་འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བའི་དེ་དང་དེའི་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་སེལ་ཁོ་ནར་ཡིན་པར་མ་ཟད། རློམ་ཚོད་ཀྱི་ཆ་རྗེས་སུ་རློམ་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་མ་རྟོགས་རྗེས་སུ་གྱུར་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་སྤྱིར་རྗེས་ལྡོག་དང་ལོག་ལྡོག་སོགས་འགལ་ཡང་། སེལ་ངོའི་རྗེས་ལྡོག་ནི་འགལ་བ་མིན་ཏེ། སེལ་ངོའི་རྗེས་ནི་ལྡོག་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྗེས་ལྡོག་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་སུན་ཕྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་

{༡༠༥}

སྔེ་བདུན་མཛོད་པའི་གཞུང་ན་རྫས་དང་རྫས་ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། ལྡོག་པ་དང་ལྡོག་ཆོས་ལ་ཡང་མེད་མོད། སློབ་དཔོན་གྲགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཙང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྫས་དང་དེའི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་འགོག་རྒྱུའི་ཆོས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རྫས་ཆོས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་དགག་རྒྱུ་དང་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པ་དང་། མིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ལྡོག་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་དེ་རྫས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་ཀ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དངོས་འགལ་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་ འདུ་བ་དེ་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་མེད་དགག་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ལ་ནི་འདུར་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྫས་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་མེད་དགག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་དེ་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ཁྲབ་ལྟ་བུའོ། །འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་དེ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ཁྲབ་ཀྱི་བྱང་བུ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ལྡོག་གི་ངོས་འཛིན་མི་འཐད། དེ་ལ་རྟེན་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་ཀྱི་སྟེང་ན་འབྲེལ་མི་ཤེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བློ་ཆོས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་རྟལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གང་

༼༡༠༦༽

བུ་གཅིག་གི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྲབ་ཀྱི་བྱང་བུ་ཁྲབ་ལ་བལྟོས་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། གཟུགས་སོགས་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བ་བཞིན། ཡང་ཁྲབ་ཀྱི་བྱང་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྲབ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་སྤྱི་ར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྲབ་ཀྱི་བྱང་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཁྲབ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དཔེ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི། རྫས་ལྡོག་གི་མཚན་གཞི་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མིན་དུ་ཆུག་མོད། རྫས་ལྡོག་གཉིས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྫས་གོ་བ་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས། ལྡོག་པ་གོ་བ་རྫས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དགག་པ་ལ། རྫས་ཆོས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དགག ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་མི་འཐད་པ་ཆེར་མེད་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྫས་ལྡོག་གི་ཆོས་ཉིད་འཚོལ་བར་ཐལ་བ། མེད་དགག་ཀྱང་རྫས་ཆོས་སུ་ཐལ་བ། རྟགས་ཡང་དག་གིས་རྫས་ཆོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་དགག་སྒྲུབ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ། རྗེས་དཔག་སུ་རྫས་ཆོས་གཞལ་བྱར་བྱེད་ན་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཀག་པའི་ཚེ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྡོག་ཆོས་སུ་ཐལ། རང་གི་

{༡༠༩}

ཁྱད་གཞི་ལྡོག་པར་གྱུར་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བསྒྲུབ་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བསལ་ཁས་བླངས། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྡོག་ཆོས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་བྱ་དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་ཚེ། ཅིག་ཤོས་སུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མེད་དགག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། རྫས་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཡིན་མིན་མི་འདུ་ཡང་ཡོད་མེད་འདུའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལའང་མཚུངས་སོ། །བུམ་པ་ལ་རྟག་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་བུམ་པ་ལ་མེད་དགག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་མཚུངས་སོ། །ཡང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྡོག་ཆོས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་རྫས་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་ཀྱང་རྫས་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལའང་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཀྱང་རྫས་བསྒྲུབ་ན། དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲའམ་རྟགས་ནི་གཅིག་པོ་ཡིས། །བྱ་བྱེད་དེ་ལ་བཅད་པ་ན། །དངོས་པོའི་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གང་གིས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལས། །མ་ལུས་པར་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་

༼༡༡༠༽

སེལ་བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་སྒྲུབས། །གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྲུབ་གྱུར་ན། །དེ་ལས་མ་གྲུབ་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་རིགས་པ་ཡང་འདི་ལྟར། གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་སྐབས་ཀྱི་རྩོལ་བའི་ངོར་སྒྲུབ་པའི་རྫས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས། དེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པའི་རྫས་གྲུབ་ཀྱང་། དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་གཞན་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་དེས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་སྟེ། འདི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་ལྡོག་པར་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟག་པར་བསལ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྒྲ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག སྒྲའི་སྟེང་གི་རྫས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་འཆད་འཇུག་སོ་སོར་ཕྱེ་དགོས་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་ནི་འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡིན་གྱི། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་མིན་ཏེ། འཆད་པའི་ཚེ་རྟོག་པས་རང་མཚན་འཛིན་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བོད་

༼༡༡༡༽

ཕྱི་མ་རྣམས་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ན་ཞེས་པའི་ཞིབ་ཆ་སྦྱོར་མོད། གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་འཛིན་ན་དངོས་སུ་འཛིན་དགོས་ཏེ། རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་ན་རང་མཚན་འཛིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོན་རྟོག་པས་རང་མཚན་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་བྱེད་པ་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་དེས་དེ་འཛིན་མི་དགོས་ཏེ། དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ལའི་སྟེང་གི་མེ་བཞིན་ནོ། །འོན་འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་དེ་ལ་རིགས་པས་མི་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གཞག་དེ་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲས་རང་མཚན་བརྗོད་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཅེས་དང་། རྟོག་པས་རང་མཚན་འཛིན་ཡང་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་ཞིབ་ཆར་རློམ་པ་ཡིན་མོད། གཞུང་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །འོ་ན་རང་མཚན་སྒྲ་རྟོག་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིའང་སྔ་མ་དང་འདྲ་སྟེ། འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྒྲས་རང་མཚན་བརྗོད་པར་ཞེན་པ་དང་། རྟོགས་པས་རང་མཚན་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་ཞེན་པ་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་། ཞེན་ཡུལ་དུ་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། འཆད་ཚེའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དང་། རྟོག་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་མིན་དགོས་ལ། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་རྟོག་པས་དངོས་སུ་གཟུང་བ་སོགས་ཡིན་ན་རང་མཚན་མིན་མི་དགོས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་ལུགས་བཀག་

{༡༡༣}

ནས། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདིར་རྫས་ཆོས་གང་ཡིན་རྫས་ཡིན་མོད། ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན་བུམ་པའི་སྟེང་གི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྫས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་རྫས་ཆོས་སོ། །རྫས་དང་རྫས་ཀྱི་ཆོས་འདི་གཉིས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་སོགས་སུ་མི་སྦྱོར་རོ། །རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ལུགས་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་ཞེས་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡོད་མོད། ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རེས་འགའ་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་རྫས་དང་། དེའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྫས་ཀྱི་ཆོས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །འདི་ལ་ཡང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡོད་མོད། དེའི་ཚེ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བཞག་སྟེ། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ལོག་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཅོད་ཙམ་གྱི་ཆོས་སོ། །སྤྱིར་བཏང་དུ་ལྡོག་པ་དང་དེའི་ཆོས་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་མོད། ཙུང་ཟད་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ནས་ཤེས་བྱ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། སྔ་མ་ལོག་པ་དང་ཕྱི་མ་དེའི་ཆོས་སོ། །དེའི་ཚེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་། སྤྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་སུ་སྦྱོར་དགོས་ཏེ། བློས་དེར་ཞེན་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། རྫས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་ནི་འཇུག་ཚེའི་རྣམ་གཞག་དང་།

{༡༡༣}

རྫོམ་ཚོད་ལ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་རྫོམ་ཀྱང་། སོང་ཚོད་ལ་དེར་མ་སོང་སྟེ། སོང་ན་སྒྲ་བློ་རྣམ་གྲངས་པ་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སེལ་ངོའི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ནི་སོང་ཚོད་ལ་དེར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ངོར་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་རྟགས་ལས། རྟོག་ངོར་སྒྲ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ། མི་རྟག་པ་མིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སོང་ཚོད་ལ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་ཀྱང་། རྫོམ་ཚོད་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པས་བྱས་པས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་སོ་མཉམ་དུ་ཞེན་ཅིང་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །འོན་སེལ་ངོའི་བྱས་པ་དེ་སེལ་ངོའི་སྒྲ། སེལ་ངོའི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཐལ། སོང་ཚོད་ལ་སེལ་ངོའི་བྱས་པ་སོགས་དེ་དང་དེར་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ བླངས་ན་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དེ། སྒྲའི་ལྡོག་པ་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཁས་བླངས་པར་སོང་བས། དོན་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱས་པ་དེ། དེར་གྲུབ་པའི་སྒྲའི་སྟེང་དུ། དེར་གྲུབ་པའི་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ཏེ། རྫས་ལ་དགག་བསྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སོ་སོར་མི་ཕྱེ་བར་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འོན་དེར་སོང་ཚོད་ཀྱི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་སོང་ཚོད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

[༡༡༨]

གསུམ་ཀ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སོང་ཚོད་ཀྱི་དེ་དང་དེ་ཡང་དེ་མིན། རྫོམ་ཚོད་ཀྱི་དེ་དང་དེ་ཡང་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་། རྒྱལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡང་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་བྱས་པ་དེ་ཡང་དེ་མིན། རྫོམ་ཚོད་ཀྱི་དེ་ཡང་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་ནས་དེ་དང་དེ་མིན་ཀྱང་། བྱས་ཙམ་དེ་སྒྲ་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱས་པ་དང་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཆོས་ཅན་སོགས་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཚོད་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་ཆོས་སྐྱོན་མེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་རྒྱལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚེ་ན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སོང་ཚོད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་འདོད་ན། སོང་ཚོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་གཞན་སེལ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་རི་བོང་གི་རྭ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་

༼༡༡༥༽

འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞན་སེལ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ། ཁྱེད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞན་སེལ་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་རྣལ་མའི་ལན་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་ཞོག སྤྱིར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་ནི་རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་གཞན་སེལ་དང་སྒྲ་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་ཁྱབ་པར་བཤད་ཅིང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པའི། །དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །རྟགས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། །ཁྱད་པར་མེད་པར་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོང་ཚོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་སྒྲགས། །ཞེས་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རློམ་

[༡༡༨]
ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་སོང་ཚོད་ཀྱི་དེ་གསུམ་གང་རུང་མིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་
དང་དེའི་གཞན་སེལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ཡིན་ན་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དུ་འགལ་བ་
བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རློམ་ཚོད་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
དགོས་པ་མིན་ཏེ། རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་བྱས་པ་ཙམ་ལྡོག་ན་ས་དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བྱས་པ་ཙམ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་
གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་
མ་ངེས་ཏེ། སྒྲ་རང་མཚན་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ ཅན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བྱས་པ་ལ་སོང་ཚོད་ཀྱི་བྱས་པ་དང་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བྱས་
པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་
གཞག་ལ། དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་བྱས་པ་ཙམ་ལ་རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་འབྱེད་ན་འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཇུག་ཚེའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པས་བཞག་པའི་
གྲུབ་མཐའ་ནི་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུར། །གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་།
དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་རྟགས་པར། །

{༡༡༥}

འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ནི་རང་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྣ་ཚོགས་ཚོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་སུ་དོན་རང་མཚན་དག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་ཡིན་པ་རང་གི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་སུ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། བྱས་པ་སེལ་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། སེལ་ངོའི་སྒྲ་རྟག་ཀྱང་སྒྲའི་གོ་མི་ཆོད་ལ། སེལ་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྣང་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བྱོན་པའི་སྔ་རབས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫས་ལྡོག་གི་རྣམ་བཞག་འཆད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ནས། རང་ལུགས་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རབས་པ་དག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་བློ་གྲོས་མེད་པར་ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན་མིན་དང་། ཁྱོད་མིན་ཁྱོད་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་རྫས་ལྡོག་གི་ཚོས་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས་

[༡༡༨]

སྤྲོས་ཏེ། ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ། ཚིག་གི་བྲོལ་སྤྱོར་མང་དུ་མཐུད་པའི་ངན་རྟོག་གི་ཕྲེང་བ་མང་པོ་བསྐྱར་ལ་རྒྱས་པ་དེ་དག་ནི། འཛིན་པ་དང་། བསམ་པ་ལྷ་ཅི་སྨོས། ཐོས་པར་གྱུར་ཀྱང་རྣ་བ་དགབ་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་ཡུལ་ལྷ་ཞོག གངས་ཅན་དུ་སྔོན་ཆད་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་རྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་མིན་ཞིང་། སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་བའི་གེགས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྡུ། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་དཔྱད་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཆིག་རྐྱང་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅིང་རང་དང་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དེ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིར་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། ལྡོག་པའི་ལྡོག་པས་ཞེས་པ་སྤྱི་དང་། མཐུན་དངོས་དག་ལས། ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཞེས་པས་བྱེ་བྲག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྡོག་པར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་གཞི་མཐུན་དང་བྱེ་བྲག་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ངོས་འཛིན་པའི་གཞུང་རྣམས་གཅིག་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱི་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཅིག་དང་། བྱེ་བྲག་དང་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དུ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྗོད་དང་ཤེས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ། །

༼༡༡༨༽

ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། ཐ་དད་པས་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་། གཞི་མཐུན་དང་བྱེ་བྲག་གང་རུང་ཡིན་ན་རྫས་ལྡོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་རང་མཚན་པ་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་སྤྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བའི། །བྱེ་བྲག་འདི་ནི་བློ་དོན་ལ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལས་བཟློག་པས། །ཆོས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་བརྟག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བྱེ་བྲག་དང་གཞི་མཐུན་གང་རུང་ཡིན་ན་ལྡོག་པ་དང་གཞན་སེལ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ། །འོན་སྤྱི་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་དགོས་ཏེ། །རིགས་མི་མཐུན་ལས་བཟློག་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་སྤྱི་དང་། རིགས་མཐུན་ནང་ལས་བཟློག་པའི་ཆ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཆ་ནས་སྤྱི་དང་། དུ་མར་སྣང་བའི་ཆ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་གི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་སྤྱི་དང་། མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལ་བྱས་པ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་དང་། རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་མིན་པ་སོགས་རྣམ་པ་བསལ་ཙམ་ལ་དེ་དང་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་གོ །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་བཟློག་པ། །གང་དང་གང་ལས་ལོག་དེ་ལས། །བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ། །དེ་ནི་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་སྟེང་གི་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་སྤྱིར་ལྡོག་པ་དང་གཞན་སེལ་དང་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་

{༡༣༠}

ཅན་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་དང་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲའི་སྟེང་གི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལ་བལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་སྒྲའི་སྟེང་གི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་སྤྱི་དང་། དེའི་སྟེང་གི་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་སོ་སོ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་གཞི་མཐུན་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། སྔར་བཤད་པའི་ལོག་པ་དང་། རྫས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟླར་བགྲངས་པ་ནི་འབྲེལ་པ་ཁོ་ནར་གོ་བར་བྱས་ནས། མ་ནོར་བར་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །གལ་ཏེ་ འོན་རྫས་གསེར་བུམ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ཡིན། དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མིན་ཞིང་དེ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདི་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འབྲེལ་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་གཞན་སེལ་མིན་པ་དང་། མཚོན་བྱ་མིན་པ་དང་། རྟག་པ་མིན་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། གཞན་སེལ་དང་མཚོན་བྱ་དང་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ། ཁྱེད་རང་འདོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་གཞན་སེལ་མིན་པ་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བ་དང་། གཞན་སེལ་མིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་ཁྱོད་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་སེལ་མིན་པའི་སྤྱི་དང་། གཞན་སེལ་མིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་རྫས་གསེར་བུམ་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྫས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་

༼༡༣༡༽

མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བསྡུ་ལ། འདིར་སྤྱི་དང་ཕྱོགས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་སྣང་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར་བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་ཆ་དང་། ཆ་དེ་ལ་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆའོ། །ཡང་ཕྱོགས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ཕྱོགས་དང་། དོན་ཕྱོགས་དང་། གཞི་ཕྱོགས་ཅེས་བོད་སྤྱི་མས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་དེང་སང་ལོག་པར་སྦྱོར་བ་མང་བས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར། སྒྲ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ནི་སྒྲའི་རང་ཕྱོགས་དང་། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རིགས་མི་མཐུན་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་སོགས་བསལ་བྱ་སོ་སོ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་ཆ་ནི། སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞི་ཕྱོགས་གོ་རྟོག་པས་མཉན་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ནི་སྒྲའི་དོན་ཕྱོགས་གོ །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་པ་དེ་གསུམ་ཀ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་ཕྱོགས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཡང་ཕྱོགས་པ་དེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ལོག་པ་དང་། རྟགས་ལ་སོགས་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དེའི་ཁྱེ་བྲག་ནི་མིན་ཏེ། རྟགས་ཕྱོགས་པའི་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན་ཧ་ཅང་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་དང་ཕྱོགས་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། གང་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་འཛོག་པ་དེ་ཉིད་དེའི་སྤྱིར་འདོད་པ་དེ་དང་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་བུམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་ཙམ་དེ་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་ཙམ་དང་།

{༡༢༢}

དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན། དེས་ན་ཆོས་ཅན་སྐྲའི་ལྡོག་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་དག་གོ །ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག་བུམ་པ་ཉིད་བུམ་པའི་ལྡོག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ་བུམ་པའི་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་དུ་ཐལ། དེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་ལྡོག་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྡོག་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལྡོག་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། གསེར་བུམ་བུམ་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བུམ་པ་ལྡོག་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིང་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་གི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བུམ་གྱི་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་དེ། དེ་ལ་བལྟོས་པའི་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞིང་། རང་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་དུ་སྙོམ་ཆོད་ཀྱི་བུམ་པ་དེ་ནི་སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་སོགས་མིན་ཏེ། རྫས་དང་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོང་ཚོད་ནི་རྟོག་ངོར་བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤྱིར་ལྡོག་པ་དང་ཁྱད་པར་བུམ་པའི་རང་ལྡོག་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྲུབ་པ་ནི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར་ཁྱོད་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་ལོང་མེད་པར་བུམ་པ་དེ་སྤྱི་དང་དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་རྟོག་ན་ནི། རྒོལ་བ་ཁྱོད་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་བུམ་པ་དེ་འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་ལ། སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། འདུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་དངོས་པོ་

༼༡༢༣༽

ཡིན་ཞེས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འབྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་བྱིས་པ་དག་གི་ངོར་ནི་བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གསེར་བུམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོན་མདུན་གྱི་བུམ་གཟུགས་རང་མཚན་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྫས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ཐལ། གསེར་བུམ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། གསེར་བུམ་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མོད། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་སོང་ཚོད་ནི་གསེར་བུམ་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རློམ་ཚོད་ནི་གསེར་བུམ་རང་མཚན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་ཁོ་ལ་ལྡོག་པ་དུ་མ་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་དང་། ཁོའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་མཐུན་པར་སྨྲའོ། །འདི་ཡང་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་མིན་ཏེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་མེད་པར་དགག་པ་

[༡༣༨]

དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་
གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྡོག་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། བུམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་ཡང་། རྟ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལོག་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ཁྱོད་ཀྱིས་འཆད་དགོས་པས་སོ། །ཡང་སྤྱི་ལ་
དབྱེ་ན། རིགས་སྤྱི་དང་ཚོགས་སྤྱི་གཉིས། ཕྱི་མ་སྐབས་འདིར་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མིང་སྤྱི་དང་དོན་
སྤྱི་གཉིས། གཉིས་ཀ་སྐབས་འདིར་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མོད། དོན་སྤྱི་ར་མ་འདུས་པ་ནི་མེད་དེ། མཚོན་བྱའི་ཁྱད་
པར་དེ་དང་དེའི་མཚན་མ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བ་ལ་མིང་སྤྱི་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེ་བྲག་ལ་དབྱེ་ན་མཚན་
ཉིད་པ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དང་། བཏགས་པ་ལོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་དངོར་སྤྱིར་བུམ་པ་
མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག ཁྱད་པར་གསེར་བུམ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་ཅམ་གྱི་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་དེའོ། །གཉིས་
པ་ནི། གསེར་བུམ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་བྱེ་བྲག་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནི་སྤྱི་དང་ཁྱད་
པར་གྱི། །རྣམ་སོགས་སྤྱིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཐད་ཀ་
དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད། །གོང་མའི་བྱེ་བྲག་
གཅིག་པ་བཀག །ཅེས་

[༡༢༥]

གསུངས་པ་ནི་ངོས་འཛིན་གྱི་ཚུལ་རྟོགས་པར་སླ་མོད། འདི་རང་གི་ལུགས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། ཐ་སྙད་འདི་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རིགས་པ་ཅན་པའི་འདོད་པའི་ཚད་མ་རྒྱན་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཞར་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་གླང་གསར་མར་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་ཏེ་རབས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཡང་འདི་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་དེའི་སྤྱི་ཡིན་ན། །ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཁྱོད་ཆོས་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཕྱི་རབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་ཤིང་། གྲགས་པ་ལྟར། མཁས་རློམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་གཙོ་བོ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དེ་དག་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་དེའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་དུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་བྲང་། གལ་ཏེ་དེ་དང་དེའི་གཞན་སེལ་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་རང་ལྡོག་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་སེལ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་གྲངས་ཅན་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ཡོད་ཅེ་ས་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཚེ། རྟོག་ངོར་ཡོད་པ་མིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་རྣམས་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་རྟག་པའི་མཚན་གཞི་དང་། མི་རྟག་པ་དང་འགལ་ བ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་དང

[༡༣༨]

གཅིག་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་མིན་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོར་ན་ཁྱད་གཞི་མི་རྟག་པའི་སྟེང་དུ། སྒྲ་དང་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་བཞག་པའི་བློ་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གསེར་བུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྡོག་པ་གཅིག་རྐྱང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གསེར་བུམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་གཙོ་བོ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱིས་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་མིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་ཆོས་སྒྲོ་བཏགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་དང་། དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་ཆིག་རྐྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་བྱེ་བྲག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྫས་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྫས་གཅིག་པ་དེའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་ལྡོག་པ་མང་པོར་ཕྱེ་བ་དེའི་ཚེ་ན། ལྡོག་པ་སོ་སོ་བ་དེ་རྣམས་ལ། བྱེ་བྲག་ཅེས་བྱ་ལ། རྫས་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་རྫས་

{ ༡༢༥ }

ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོ་བ་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་གཅིག་གཞན་གནས་པའི་ཕྱིར། །མང་པོ་དག་ལའང་མཉན་པ་གཅིག །ཅེས་སོགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་གསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་རྟོག་གེ་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པ་དང་། ཚོས་འདི་པའི་རྟོག་གེ་པའོ། །དང་པོའི་འདོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེའི་གཞུང་ལས། རྫས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྤྱི། །བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་དྲུག །ཅེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རྫས་ནི་གཉིས་ཏེ། རྟག་པའི་རྫས་དང་། མི་རྟག་པའི་རྫས་སོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ལྔ་དང་། དུས་ཕྱོགས་བདག་ཡིད་ཅེས་པའི་རྫས་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་ནི། རྟག་པའི་རྫས་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མིན་པ་ཞེས་བྱ། དེས་བརྩམས་པའི་རིགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མི་རྟག་པའི་རྫས་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ནི་ས་དང་ཆུ་དང་མེའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །རོ་ནི་ས་དང་ཆུ་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དྲི་ནི་སའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །རེག་བྱ་ནི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་ཀའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །སྒྲ་ནི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གྲངས་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་དུས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

[༡༢༦]

ལས་ནི་འདེགས་འཇོག་དང་བརྐྱང་བསྐུམ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་རྟག་པའོ། །སྒྲི་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་། བ་ལང་ཉིད་དང་། འབྲས་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་རྟག་པ་དང་། གཅིག་པུ་དང་། གསལ་བ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཁྱེ་བྲག་པ་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པར་གྲགས་མོད། དེས་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་མིན་ཏེ། དེས་དེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་མིན་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ཡིག་རྣམ་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་བ་ལང་ཉིད་དུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་ལས་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཉིས་ཏེ། བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དྲུག་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་དང་། གསེར་བུམ་དང་། དངུལ་བུམ་ལ་སོགས་པ་རྫས་དུ་མ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པའོ། །ཁྱེ་བྲག་ནི་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ཏེ་གསུམ་པོའི་ཁྱད་པར་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གསལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྤྱི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལྟ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་དྲང་སྲོང་ནི་གཉིས་ཏེ། ཀཎ་མིག་དང་། གཟེགས་ཟན་ནོ། །དང་པོའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ ནི་རིགས་པ་ཅན་པའོ། །གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ཁྱེ་བྲག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཏེ་གཟེགས་ཟན་གྱི་སློབ་མ་དཔེ་ཐར་ར་དང་། དཔེ་ལུ་ཁའོ། །དཔེ་ཐར་ར་ནི་གསལ་བ་ཡོད་པ་ན་སྤྱི་ཡོད། མེད་པ་ན་མེད་པར་འདོད་དོ། །དཔེ་ལུ་ཁ་ནི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུས་ཀུན་ན་སྤྱི་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དྲུག་པ་འདུ་བ་ནི། ཁྱད་པར་ཅན་རྫས་དང་ཁྱད་པར་ཡོན་

༼༡༢༨༽

ཏན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་ཕན་ཚུན་དུ་སྦྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་པ་འདི་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་རྫས་བུམ་པ་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་བཞི་དོན་གཞན་དུ་ཡོད། རང་གི་ཡན་ལག་རྡུལ་རྫས་བཞི་པོ་དང་། དོན་གཞན་དུ་ཡོད་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་མིན་ཏེ། འདུ་བའི་ཐག་པས་སྦྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དེའི་ཚུལ་ཡང་བུམ་པའི་གཟུགས། །ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཡོན་ཏན་དང་སྦྲེལ། བུམ་པའི་བུམ་པ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྤྱི་དང་སྦྲེལ། བུམ་པ་འདེགས་སོ་འཇོག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ལས་དང་སྦྲེལ། ཤར་ནུབ་ཀྱི་བུམ་པ་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་བུམ་པ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་བྱེ་བྲག་དང་སྦྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྫས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་གསུམ་གྱི་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། རྫས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ཏེ། ཚིག་གི་དོན་དྲུག་པོ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དེ་ཉིད་བ་ལང་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་རྫས་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་འདོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་པོ་རྫས་དང་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྫས་ནི་ཚིག་གི་དོན་དང་པོ་ཁོ་ནའོ། །དངོས་པོ་ནི། ཚིག་གི་དོན་ལྷག་མ་བཞིའོ། །དེ་གཉིས་སྦྲེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འདུ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་

[༡༣༠]

རྫས་ན་ཆོས་ཅན་ནི། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ཆོས་སོ། །དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ནི་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུགས་འདི་ལ་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་རྟག་རྫས་སུ་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་བརྗོད་བྱ་རྫས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་མིན་པར་གསལ་ལོ། །དེ་དགག་པ་ལ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག རྫས་དང་སྤྱི་སོགས་ཁྱད་པར་རྣམས་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དགག དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་ལས་རྒྱས་པར་གསལ་ཞིང་། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད་པ་དང་། སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་ཅེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་མ་བླངས་ལ། རྫས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རུང་དེ་དང་། བུམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་བྲལ་བ་དེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་ཐག་པ་ལྟ་བུས་སྦྲེལ་བར་འདོད་པ་དེ་འདིར་འགོག་ཡིན་ནོ། །དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བས་བཀག་པར་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཐ་དད་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁེགས། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་སྤྱི་གསལ་དངོས་པོ་

༼༡༣༡༽

ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། ཐ་དད་དུ་ཚད་མ་ལ་སྣང་དགོས་པ་ལས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པར་དཀའོ། །ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེ་ས་བྱ་བའི་སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱ་བའི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་རིགས་ལ་རིགས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེའི་འདོད་པ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །བདག་ནི་ སྐྱེས་ཀྱང་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། དེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་ཀྱི། ཟབ་པོ་དང་། རྟག་པ་གཅིག་པུ་དང་ཤེས་པ་དང་རིགས་པའི་ངོ་བོར་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རང་བཞིན་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྡུལ་མུན་པ་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་སྙེ་དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་རང་བཞིན་དང་། གཙོ་བོ་དང་། ནུས་པ་དང་། མི་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། གསལ་བ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་ཁུག་མ་ལྟ་བུ་དེའི་ནང་ན་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དེ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ཀུན་དུ་གནས་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་ཚེ་རྣམ་འགྱུར་ཀུན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་པ་ན། རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཟབ་པོ་ནི་བདག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལོང་བས་གྲུམ་པོ་འཕུར་ནས་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཙོ་བོས་

༼༡༣༣༽

རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སྤྲུལ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲངས་ཅན་ལྷག་མེད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འདོད། ལྷག་བཅས་པ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོའི་སྟེང་ན་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་མངོན་པར་གསལ་བ་ནི་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པར་འདོད། དེ་ཡང་དེ་ལས་དེ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་ལས་ཐོག་མར་བློ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དེ་འབྱུང་ལ། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། བློ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ནང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་ནས་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་ཞིང་། ནང་ནས་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་ལ། གཟུགས་བརྙན་གཉིས་པོ་དེར་ཚོགས་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བློ་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་མངོན་གྱུར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མ་ཤར་བར་ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་གཞིའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བློ་དེ་ལས་ངོ་སྐམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྙིང་སྟོབས་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་རྣམ་འགྱུར་ལས་གྱུར་པ་དང་། མུན་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། གཡོ་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་རྡུལ་ལས་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟར་དང་པོ་དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག གཉིས་པ་ལས་དེ་ཙམ་ལྔ། དེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྔ་སྐྱེས་ཏེ། སྒྲ་དེ་ཙམ་ལས་ནམ་མཁའ་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་གསུམ་པས་ནི། ཐུ་མ་གཉིས་ཀའི་གྲོགས་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་སྣེ་ཚན་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་དོ། །དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཞིག་ལ་ཆུ་མ་བྲམ་ཟེ་མོ་གཉིས་དང་འབངས་མོ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལས་བུ་བཅུ་གཅིག་དང་། གཉིས་པ་ལས་བུ་ལྔ་བཙས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཚེ་བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ང་རྒྱལ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཆུ་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཞིང་།

[༡༣༣]

བུ་རྣམས་དང་རྣམ་འགྱུར་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལས་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། གཙོ་བོ་སྐྱེངས་ནས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རང་ལ་བསྡུས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཐར་པ་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅིངས་གྲོལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་ལས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གསལ་བར་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྔར་ཡང་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་ཐིམ་པ་དེའི་ཚེ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་ན་གྱི། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པ་གཏན་ཟློག་གི་འཇིག་པ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་གཅིག་པུ་དེ་ལ་གནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ། རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཉུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་། གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་གཙོ་བོ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། གཙོ་བོ་དང་པོ་དེ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་དང་དངོས་པོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཅིང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མེ་ཐམས་ཅད་ཚ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་གསལ་གཉིས་རང་བཞིན་དང་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྫས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་པར་དཀའ་སྟེ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲགས་ཅན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་པ་

{༡༣༨}

དང་། རྫས་གཅིག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་པས་དེ་དང་ཐ་སྙད་བསྟུན་ནས་གོ་བདེ་བར་མཛད་པའོ། །གྲངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཁྱད་པར་ཆད་ཡོད་རྗེས་འགྲོའི་ཕྱིར། །ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ནི་རྒྱུར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་ལྔ་བཀོད་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་ཚོགས་ནས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ཕྱོགས་གླང་ཞབས་ཀྱིས། གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་བཞི་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ། གསལ་བ་རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འཇུག་པ་འཚོལ་བར་ཐལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི། རྫས་གཅིག་ནའང་སྣང་རུང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་མིན་ཏེ། དེར་རང་འཛིན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བོད་རྟོག་གེ་པའི་ལུགས་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱྭ་གཙང་ནས་བཟུང་སྟེ་དིང་ས་གི་བར་དུ་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་པར། དངོས་པོ་

[༡༣༥]

གཞིར་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལ་ལ་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་གསལ་བ་གསེར་བུམ་སོགས་དང་རྫས་གཅིག དེ་ཡང་དེ་དང་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར། ལ་ལ་ནི། གསེར་བུམ་བུམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ལ། འདོད་པ་གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཁ་བཀང་བ་དང་། འདོད་པ་དང་པོ་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞུང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་བུམ་པ་དེ་གསེར་བུམ་དང་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནམ་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྱི་རྫས་གཞན་ཁས་བླངས་པར་སོང་བ་དང་། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ཉམས་སོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དངུལ་འབུམ་སོགས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བུམ་པ་དང་གསེར་བུམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་ཁྱོད་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་ཁྱོད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་སྤྱི་གསལ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་བུམ་པའི་སྟེང་ན་གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་དང་། རྫས་ཐ་དད་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆ་གཉིས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཆ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་གསེར་བུམ་དང་རྫས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་པར་ཐལ། གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་

[༡༣༨]

འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པའི་དང་པོ་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བུམ་པ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་བུམ་པ་རྫས་གཞན་མང་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་རྫས་གཅིག་པ་དགག དེ་དུ་མ་དང་རྫས་གཅིག་པ་དགག མཚུངས་པར་སྦྱི་གཅིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནམ། རྫས་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཏ་ཙང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བུམ་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་གསེར་བུམ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གསེར་བུམ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བུམ་པ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན། ཡུལ་དུས་ཐ་དད་ཀྱི་བུམ་གསལ་རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གསེར་བུམ་ད་ལྟར་བ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཚེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བུམ་པ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད། དེ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཚེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དངུལ་བུམ་མ་འོངས་པ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་བྱེད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་རྫས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་པའི་ཚེ་དེ་མ་སྐྱེས། ཁྱོད་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་མི་འཇིག གཅིག་ཤོས་སྐྱེས་པ་དང་འཇིག་པའི་ཚེ་ཡང་། དེ་སྐྱེས་པ་དང་འཇིག་པ་

{༡༣༥}

མིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ན་རེ། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་གཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྤྱིར་རྫས་གཅིག་པ་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སེར་པོ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེར་པོ་དང་ཁ་དོག་ཙམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མཐུན་པར་སྨྲའོ། །འདི་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་མེད་པ་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གཞུང་འགྲེལ་ལས། གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ཞེས་པ་དང་། རྫས་གཅིག་པ་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་ཀྱི། རྫས་གཅིག་པ་ལ་གྲུབ་བདེ་ཐ་དད་པ་བཤད་པའི་གོ་སྐབས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གྲུབ་བདེ་ཐ་དད་ན་རྫས་གཅིག་པར་འགལ་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་འོ་ན་སེར་པོ་དང་ཁ་དོག་ཙམ་རྒྱུ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་སམ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། སེར་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པར་ཐལ། སེར་པོ་དང་རྒྱུ་གཅིག་ལས་སྐྱེས། རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། ལྡོག་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེར་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགལ་བར་གནས་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། །དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རེ་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

{༡༣༨}

དེས་ན་སེར་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁ་དོག་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་སེར་པོ་ལས་གཞན་དུ་མ་འདས་པས། སེར་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། སེར་པོ་མིན་པའི་ཁ་དོག་གི་རྫས་ནི་སྔོན་པོ་དང་ དམར་པོ་སོགས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། དེ་དག་གང་ཡིན་ཀྱང་སེར་པོ་དང་ རྫས་གཅིག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་དོག་གི་མིང་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ། སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྫས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་དེར་སྣང་བ་ལ་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚཽ། །དང་པོ་ནི། སེར་པོ་ ལ་སོགས་པ་གང་གི་རྫས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དང་། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་ ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྫས་སུ་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཁ་དོག་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ན་ཡང་ ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སེར་པོའི་ དངོས་པོར་གྱུར་པ་དང་གཞན་སེལ་བའི་ཚཽ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཀྱི་ཆ་སེར་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ གཅིག་དང་། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་འཕྲུང་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ གསུམ་ལས་གཅིག་ནི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། སེར་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པར་མི་རུང་། གཅིག་ནི་ དངོས་པོར་གྲུབ་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མི་རུང་། གཅིག་པོ་དེ་སེར་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་ གཅིག་ཡིན་མོད། སེར་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེར་པོའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་པ་དོན་མེད་དེ་ཆོས་ ཅན་རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྫས་ཉིད་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲས་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་

འགྲེལ་མཛད་པའི་ལུགས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ལ། ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་མི་
ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ། འགལ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་
བྲག་པས། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་གཅིག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་།
བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆ་མེད་དང་། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཚིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིབས་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་མ་སྒྲིབས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ཁ་སྒྱུར་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་
ཁ་མ་སྒྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གཡོ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མི་གཡོ་བའི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རང་རྒྱུད་དང་། དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྫས་གཞན་ལ་གནོད། གང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ན་
གཅིག་མིན་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱང་
གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་རང་
རྒྱུད་ཀྱིས་བ་ལང་གི་སྤྱི་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་
པ་དེས་དེ་དང་དེ་དག་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྨྲས་པས་འདི་ལྟར། བུམ་གསལ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་ལ་སྒྲིབས་མ་
སྒྲིབས་དང་། ཁ་སྒྱུར་མ་སྒྱུར་དང་གཡོ་མི་གཡོ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་

{༡༤༠}

ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་བུམ་སྤྱི་རྫས་གྲུབ་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་མི་གནོད། དེ་ལྟ་བས་ན། ཡན་ལག་གི་རྫས་མང་པོ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། སྐད་ཅིག་རྒྱུན་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུན་ཅན་དེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་ཞོག སྤྱི་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ན་མེད་དོ། །འོན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཆ་བཅས་ཡིན་ན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ནུས་སམ་ཞེ་ན། སོ་སོར་ཕྱེ་དགོས་ཏེ། རྫས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལ་དེས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་ནུས་ཤིང༌། ཕྱོགས་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལ་དེར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རིགས་གཏེར་ལས། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཁས་བླངས་མེད་པས། ཚིག་གི་ཟུར་ལ་ཕྲི་བསྣན་ཙུང་ཟད་དགོས་སོ། །རིགས་པ་གཉིས་པས་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི། འོན་བུམ་གསལ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྫས་བུམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཤུག་བཞིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྫས་དུ་མ་དང་རྫས་གཅིག་ན། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྐབས་འདིར། དུ་མ་དང་འབྲེལ་ན་གཅིག་མིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་དང༌། གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མིན། །ཞེས་པར་སྤྱི་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པས། རང་གི་ལུགས་ལ་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་ལྡོག་པ་དུ་མར་ཕྱེ་ཡང༌། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

{༡༨༡}

སྒྲ་དང་གཅིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་དེ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་རྫས་དུ་མ་ལ་མ་འབྲལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འབྲེལ་དུ་ཆུག་མོད། རྟག་པ་དང་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཡུལ་གང་དང་དུས་ནམ་དུ་ཡང་ལྡོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལྡོག་གྱུར་ལ་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་སྒྲ་རབ་ཕྱི་ནང་གི་གཞུང་གང་ན་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་སེལ་མིན་པའི་གསལ་བ་རང་མཚན་དུ་མ་ལ་ནི་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུམ་པའི་སྟེང་གི་ཤེས་བྱ་དེ། རྫས་བུམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་མོད། ཀ་བ་སོགས་གཞན་དུ་འབྲེལ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྱི་ཡིན་ན་རང་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་ནུས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ནུས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་བྱ་དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིར་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི། གང་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རྫས་སམ་རང་མཚན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་སྤྱིར་གཅིག་མིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་མིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེར་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། སེར་པོ་ལ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག དེ་དང་ཁ་དོག་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

[༡༨༣]

ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། སྒྲི་དང་གཞན་སེལ་དང་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཅིག་དངོས་ཡུལ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔ་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྙམ། སེར་པོ་དང་རྫས་མི་གཅིག་པའི་ཁ་དོག་ཙམ་པོ་དེ་སེར་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བས་སོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། རྫས་དུ་མ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེར་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁ་དོག་ཙམ་པོ་དེ་སེར་པོའི་སྤྱི་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོན་འདུག་གོ །གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེར་པོ་དང་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཁ་དོག་ཙམ་དེ་དེའི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་སེར་པོའི་སྤྱི་མིན་པར་ཐལ། སེར་པོ་ཁྱོད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སེར་པོ་ཁྱོད་དང་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེར་པོ་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་མིན་པའི་ཁ་དོག་ཙམ་པོ་དེ་སེར་པོའི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཁ་དོག་ཙམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འདི་ཡང་འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་རང་གི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱོགས་སྔ་མའི་ལུགས་ལ་ནི་འཆད་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་མེད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགལ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། མེ་ཚ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། མེ་དེ་འབྱུང་བཞི་འདུས་པའི་རགས་པ་དེ་དང་རྫས་གཅིག རགས་པ་དེ་ཚ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཚོགས་སྐྱི་རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ

༼༡༨༣༽

འཇུག་ལ། སྣང་སྲུན་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། སྣང་སྲུན་གཉིས་དང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་རྫས་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ། གལ་ཏེ་རྟག་པ་དང་པོ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་འཇུག་ཀྱང་། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པས་སྤྱོར་གྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་ལོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྫས་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་ཆིག་རྐྱང་མིན་པར་ཐལ། རྫས་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱི་མིན་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་ཐལ། གསེར་བུམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ལྡོག་པ་དང་། དངུལ་བུམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྤྱི་གཅིག་བཀག་པས་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ཁེགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གཅིག་བསྒྲུབ་པས་གསལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་གཙང་ནག་པ་དང་། དན་འབག་པའི་ཁས་ལེན་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་འདི་འདྲ་མི་བཞེད་དེ། བཞེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཐལ་ཞེ་ན། ཤ་པའི་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱི་འགྲུབ་ན་ཤ་པ་གྲུབ་པ་ན། ཙནྡན་གྱི་གཞན་སེལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤ་པ་ངོ་ཤེས་པ་ན་ཙནྡན་ངོ་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཤ་པའི་སྤྱི་ཁེགས་པས་ཤིང་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཁེགས་ན། འོ་ན་ཙནྡན་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཙནྡན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པར་ཐལ། ཤ་པའི་སྤྱི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ངོར་ཤ་པ་མིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

{༡༨༨}

དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤ་པའི་སྒྲི་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚུངས་པའི་སྒྲི་དགག་པ་ལ་གྲགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཙང་ནག་པ་ན་རེ། ཤིང་གི་སྒྲི་དེ་རྫས་གཅིག་དང་། རྫས་དུ་མར་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཡང་། དེར་ཁས་མི་ལེན་གྱི། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་མཚུངས་ཙམ་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲི་ཡིན་ལ། དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་མཚུངས་པ་དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། མཚུངས་པ་རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་པ་ཉམས་སོ། །སླ་བའི་སེང་གེ་དན་འབག་པ་ན་རེ། མཚུངས་པའམ་འདྲ་བ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་སྒྲི་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཤིང་གསལ་རྣམས་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་སྒྲི་མིན་ཏེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་མར་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་མཚུངས་པ་སྤྱི་རུ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ནི་སྒྲི་དུ་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ། སྣང་བ་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚུལ། བཏགས་པ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པའོ། །

{༡༨༥}

དང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་། གཅིག་ལ་དུ་མར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ཤུག་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཤིང་ངོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་བ་དེའི་ཚེ་གསུམ་པོ་དེ། ཁྱད་གཞི་དང་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ཞིང་སྤྱི་དང་ཆོས་སུམ་བཟུང་བས། སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་གཟུང་ཡང་སྤྱི་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད། ཤིང་ཙམ་དེ་ཁྱད་ཆོས་དང་སྤྱིར་གཟུང་ཞིང་། སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་མ་གཟུང་བས་གཅིག་ཏུམ་བཟུང་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཚེ་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ ཏེ། ཤིང་ཙམ་དེ་ཤ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འཛིན་པ་དང་། ཤ་པ་མིན་པ་ལས། ལྡོག་པར་ཡང་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ། གཉིས་པ་ལ་ནི། གཞི་མཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་བློས་ཤིང་གི་སྤྱི་གསལ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་འབའ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ལྡོག་པ་མི་འཛིན། གཞི་མཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་འཛིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔ་མས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མས་ལྡོག་པ་གཉིས་འཛིན་ཏེ། ཤིང་ཙམ་དང་ཤ་པ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཤིང་མིན་རྣམས་པར་བསལ་ཙམ་ལ་སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་རྐྱང་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ལྡོག་པའོ། །གཉིས་པ་ཙནྡན་གྱི་སྡོང་གི་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་དང་། གཞི་མཐུན་དང་། ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཙནྡན་ཁོ་ནའི་སྤྱི་དང་ལྡོག་པར་ཟག་གོ །དེ་ལྟར་ན

༼༡༨༤༽

ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཤིང་གསལ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་པོ་ན་དང་། ཤིང་གསལ་སོ་སོ་བ་དང་། མ་འབྲེལ་བའི་ལྡོག་པ་དུ་མའོ། །གཉིས་ཀ་ཤིང་གསལ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྔ་མ་སྤྱི་དང་ཕྱི་མ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི། ཙནྡན་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་དེའི་ཚེ། དེ་གཉིས་རྫས་དང་ལྡོག་པ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཅད་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཚུལ། རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཙནྡན་དཀར་པོའི་ལྗོན་པ་འདི་ནི། ཙནྡན་ནོ། །ཤིང་ངོ་། དངོས་པོའོ། །སྣམ་དུ་དུ་མར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེའི་ཚེ། ལྡོག་པ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་དང་གཞི་མཐུན་དུ་འཛོག་ལ། རྟོག་པ་དེ་ཡང་གཞི་མཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འདོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཐལ་ཆེར་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཤར་བའི་ལྡོག་པ་ཅིག་རྐྱང་དེ་ལ་རྟོག་གེ་འི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དེ་ནི་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་མ་འབྲེལ་བ་པོ་ནའོ། །འོ་ན། རྫས་ཆ་དུ་མ་མེད་མོད། ལྡོག་ཆ་ཡང་དུ་མ་མེད་དམ་ཞེ་ན་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་ཚེ་

{༡༤༥}

ལྡོག་པ་དུ་མར་ཡོད་མོད། རང་འཛིན་རྟོག་པས་ནི་ལྡོག་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་ནས་སྦྱོར་འཇོག་ཅིང་ལྡོག་པ་དུ་མར་འབྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་སྦྱོར་མ་སྦྱོར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་དང་གཞི་མཐུན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སྦྱོར་ནི་འགལ་བ་མིན་ཏེ། སྦྱོར་གཞི་མཐུན་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། བལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་བལྟོས་ནས་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཤིང་ཙམ་དེ་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟོས་ནས་སྦྱོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཙནྡན་ཤིང་ཡིན་པ་དེ་ཤིང་ཙམ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་གཞི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར་ཤིང་ཙམ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་མི་འབྲེལ་ཞིང་། དེའི་ངོར་ལྡོག་པ་དུ་མར་ཤར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བལྟོས་ས་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་འགལ་བ་ལྟ་ཞོག ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་ཙནྡན་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །འོན་ཙནྡན་གྱི་སྟེང་གི་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་བློ་རྩེ་གཏད་མཚམས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། ཙནྡན་གྱི་སྟེང་གི་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་རྐྱང་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ལ། ཙནྡན་ཤིན་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན། ཙནྡན་གྱི་སྤྱི་མིན་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་

༼༡༥༨༽

མཚན་ཡང་སྤྱི་མ་ནི་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། མ་གྲུབ་ཀྱང་དེར་བཞག་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་ལྡོག་པ་ཆིག་རྐྱང་དུ་སྣང་བ་ལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་དང་། རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་དེ་ལ། བྱེ་བྲག་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྡུས་ནས་ཆོས་ཅན་གཅིག་པུར་སྣང་བ་དེ་ལ་གཞི་མཐུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལ་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དམ་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅུས་ཞེ་ན། སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་གྲུབ་པ་ན་རྟགས་དང་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགྲུབ། བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་བཞག་གྲུབ་པ་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་པ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་པ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་འགྲུབ། གཞི་མཐུན་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ན། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་གྲུབ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་འགྲུབ། དེ་ལས་ཕྱོག་ཏུ་ཕྱུང་པའི་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་བསྡུས་

[༡༨༤]

ན་སོང་ཚོད་ཀྱི་སྤྱི་ནི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྣམ་ཚོད་ནི་ཞིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཞིང་རང་མཚན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་ནི་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དང་བྱེ་བྲག་ནི་ཞིང་དང་ཙནྡན་གྱི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་པའི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྣམ་ཚོད་ནི་ཙནྡན་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཙནྡན་གཅིག་ཉིད་དུ་མར་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཞིང་ལ། ལྡོས་པའི་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཞིང་གསལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་ཞིང་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་བཞིན་នོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཚོད་ཀྱི་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་དང་དེར་འགལ་མོད། སོང་ཚོད་ལ་རྣམ་ཚོད་དུ་འཁྲུལ་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ཡིན་ན་ནོར་བུ་ཡིན་པར་འགལ་ཡང་། དེ་ལ་དེར་ཞེན་པས་དེ་ཐོབ་པར་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ། །སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པ་དགོས་ལ། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་དེ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱའི་

[༡༥༠]

ཆོས་སུ་བྱས་པ་ལ་དེ་དགོས་ན་མིན་དགག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ནི་རྩོམ་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་རྩོམ་ཆོད་ཀྱི་བྱས་པ་རང་མཚན་དེ་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་། སོང་ཆོད་ཀྱི་བྱས་པ་དེ་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩོམ་ཆོད་ཀྱི་སྒྲ་རང་མཚན་དང་། སོང་ཆོད་ཀྱི་སྒྲའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀ་ཡང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པས། །དེ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའམ། །བཏགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་འབྲུལ། །སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འབྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོང་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གཙོ་བོར་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་

༼༡༥༡༽

ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཇི་ལྟར་སྲིད་ཅེ་ན། དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་སོང་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་ཕོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་དཔྱད་པ་འདི་འཇུག་དགོས་ཏེ། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མེད་པར་དགག་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་རློམ་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཡང་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་། རློམ་ཚོད་མེད་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། རློམ་སོང་སོ་སོར་མི་འབྱེད་མོད། སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་རློམ་ཚོད་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གསུམ་ཀ་དོན་ལ་གནས་ཚོད་ཀྱང་མེད་དགག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་དེའི་ཚེ། དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་དགོས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟོག་པ་དེ། །དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས། །དངོས་

〔༡༥༣〕

མེད་ཡིན་ན་དགོས་ནུས་མེད། །དེས་ན་ལྡོག་པ་མི་དགོས་ལོ། །འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཐལ་ཆེར་ནི། །དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱིའི་སྐྱོན། །བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པར་དཀའ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་བཀག་ནས། སྤྱི་གང་ཡིན་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ན་རེ། ཤིང་གི་ལྡོག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས་རྩོད་པའོ། །འདིའི་ལན་ལ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གིས་ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ན་རེ། ཤིང་ཙམ་དེ་ཤིང་གི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཞིང་། རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཤིང་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཐལ། རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཙནྡན་དང་ཡང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཤིང་ཆོས་ཅན་ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཙནྡན་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་ཆོས་ཅན་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་གཉིས་ཁྱོད་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་དང་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ། ཡང་ན་ཤིང་ཆོས་ཅན་ཙནྡན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། ཤ་པ་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤ་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་དང་འབྲེལ་མེད་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། ཁྱོད་ཤིང་དང་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཁས་བླངས་ཏེ། ཤིང་དེ་ཁྱོད་དང་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[༡༥༣]

གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདི་ལྟར་ན་གྲངས་ངེས་ཐམས་ཅད་བཤིག་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་རྗེས་གཉིས་པོ་གང་རུང་མིན་པའི་ཚད་མ་རྫས་གྲུབ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་གང་རུང་མིན་པའི་མངོན་སུམ་རྫས་གྲུབ་གཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིག་གཉིས་ལས་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་མིག་རང་མཚན་གསུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལག་པ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་ལག་པ་རང་མཚན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཇུག་གོ །འོན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཙམ་དང་། མངོན་སུམ་ཙམ་དང་། མིག་ཙམ་དང་། ལག་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁས་ལེན་དགོས་མོད། དེ་རྣམས་ལ་ རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚད་གཉིས་ལས། སོང་ཚོད་ནི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། རློམ་ཚོད་ལ་ནི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་སོ་སོ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚད་མ་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་ཙམ་ལྡོག་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་སོགས་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་ལེན་དགོས་ཀྱི། ཤིང་ཙམ་པོ་ལེན་རྒྱུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ན་རེ། མིག་གཉིས་ལས་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ། མིག་གཉིས་པོ་གང་རུང་མིན་པའི་མིག་ཙམ་པོ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་མིག་མེད་པར་ཐལ། མིག་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མིག་ཙམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སེལ་ངོའི་མིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་སྐྱེས་བུ་དེའི་མིག་དེ་མིག་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་མིག་དེ་མིག་གཉིས་པོ་གང་ཡིན།

༼༡༥༨༽

གཡས་པའོ་ཞེ་ན། གཡོན་པར་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་མཚུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ཁྱེད་ལ་ཡང་མི་འཇུག་གམ་ཞེ་ན། མི་འཇུག་སྟེ། མིག་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མིག་དེ། གཞན་སེལ་དུ་ཁས་ལེན་གྱི་མིག་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིག་དང་ཚད་མ་ཙམ་པོ་དེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཙམ་པོ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། སོང་ཚོད་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མེད་ལ། རློམ་ཚོད་ནི་དངོས་པོ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་རློམ་ཚོད་ཀྱི་མིག་དེ་མིག་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཉིད་བྱེད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། རས་འགག་གཡས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། མིག་གཡས་པ་ཞར་བ་ལ་མིག་ཞར་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རེས་འགའ་གཡོན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྲིད་དེ། དཔེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །རེས་འགའ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་སྲིད་དེ། མིག་ལེགས་པར་ཕྱེ་ལ། ལྟོས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རློམ་ཚོད་ཀྱི་མིག་ཆོས་ཅན་སྐྱེས་བུ་དེའི་མིག་གཡས་པར་ཐལ། དེའི་མིག་གང་ཞིག་གཡོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་དེ་སྐད་ཟེར་བ་དེ་ནི་རྟས་སྤྱི་མར་སོང་བས་གཞན་སེ་ལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། མིག་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་མའི་ལན་ཡིན་ལ། ཚིག་ཙམ་གྱི་ལན་ནི། ལག་པ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེའི་ལག་པ་ཡིན་ན་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེའི་ལག་པའམ། ལག་པ་རང་མཚན་ནམ། ལག་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་འཆད་ཆེ་རྟགས་མ་གྲུབ་

〔༡༥༥〕

ལ། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་འདོད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་སྐད་ཟེར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བས་སོ། །ཞེ་ན། ངོ་ན་ཚིག་ཁོ་ན་ལྷུར་བླངས་པར་སོང་བས་འདོད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མིག་ཆོས་ཅན། དེའི་མིག་གཡས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་དེའི་མིག་གཡོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཡོན་པ་དེ་ཡང་གཡས་པར་ཐལ་གཉིས་ཀ་གཡས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཞེ་འདོད་ལ་མིག་གཡས་པ་ཁོ་ན་ལ་བསམས་ནས། མིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་མིག་ཆོས་ཅན། མིག་གཡས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་གཡོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན་མིག་གཡས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གཡས་པ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཚིག་དེའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཅར་ཁས་བླངས། མི་རྟག་པ་རྟག་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་ཞིག་འཇིག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འཇིག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། མངོན་རྗེས་གཉིས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཀྱང་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །གལ་ཏེ་ངོ་ན་ལྟ་སྡེ་ན་གྱི་མིག་དེ་མིག་གཡས་པར་ཁས་ལེན་ཤུས་ན། དེ་མིག་གཡོན་པར་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་རེས་འགའ་མིག་གཡོན་པ་ཡིན་

[༡༥༨]
པ་ཡང་སྲིད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན་རེས་འགའ་དེ་ཡིན་པ་སྲིད་དེ། རེས་འགའ་མིག་གཡོན་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཆོས་ཅན། དེའི་མིག་གཡས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རེས་འགའ་དེའི་མིག་གཡོན་པ་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་མིན་པར་ཐལ། རེས་འགའ་དེའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་གཡས་གཡོན་གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཙམ་པོ་དེ་དེའི་གཡས་པ་ཡིན་པའང་སྲིད། དེའི་མི་ག་གཡོན་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ལག་པ་དེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་གཡས་ན་ཡོད་པ་ཡང་སྲིད་གཡོན་ན་ཡོད་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཙམ་པོ་དེ་མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་མིག་གཡས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་མིག་གཡོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མའོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཞེ་འདོད་ལ་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་གཉིས་ཀ་ཁྱེར་འོང་དགོས་པར་བསམས་ནས། ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ན། ཤིང་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཙནྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་ཤ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤ་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་

༼༡༥༢༽

བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་ཞེ་འདོད་ལ་མི་ལྟ་བའི་རྟོག་གེ་པ་དག་གི་ངོར། འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྣམ་གཞག་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་སྐྱོན་མེད་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིས་ཉེ་བར་འཚོ་ན་ནས་བུམ་པ་ཙམ་པོ་དེ་རེས་འགའ་གསེར་བུམ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད། རེས་འགའ་དངུལ་བུམ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད། རེས་འགའ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད། དེ་འདྲ་དེ་རེས་འགའ་དེ་རིང་གི་བུམ་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད། རེས་འགའ་སང་གི་བུམ་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད་ཅེས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་ཙམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། བྱས་དངོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་གནས་ཚུལ་རྟུལ་ཕྲན་སིལ་བུ་པ་རྣམས། བསྐོར་བ་བར་སྟོང་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་བུམ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ལྟ་ཞོག་དངོས་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སོང་ཚོད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དུས་ཀྱི་བྱས་པ་ཙམ་དང་། མི་རྟག་པ་ཙམ་དང་། སྒྲ་ཙམ་རྣམས་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་མིན་ཏེ། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སོང་ཚོད་དམ་འཆད་དུས་ཀྱི་བུམ་ཙམ་དངོས་པོ་མིན་པ་དང་། རྩོམ་ཚོད་དམ་འཇུག་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འདི་ངེས་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་དུས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བུམ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ་སྙམ་ན། འོ་ན་འཆད་དུས་དང་སོང་ཚོད་ཀྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཐལ། འཇུག་དུས

[༡༥༨]

ཀྱི་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བུམ་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔོམ་ཆོད་དང་འཇུག་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་ཐལ། འཆད་དུས་དང་སོང་ཆོད་ཀྱི་བུམ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བུམ་གསལ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བུམ་ཙམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བུམ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་དེ་སེལ་ངོར་བུམ་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ལ། སྤྱིར་བུམ་པ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན། དེས་ན་བར་མཚོན་ནས། སོང་ཆོད་ཀྱི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་དང་། སེལ་ངོའི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་སེལ་ངོར་དེ་དང་དེ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་དང་དེ་མིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲ་བུམ་སོགས་ལ་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་སོང་ཆོད་ཀྱི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་རྣམས་རྟག་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་དེ་དག་སྒྲ་སོགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁས་ལེན་ན་དོན་རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་གོ །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། ལྡོག་པ་དང་། གཞན་སེལ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན། ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་དངོས་པོར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རྟོགས་པར་སླ་ལ། དངོས་མེད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ཆ་ནས་དངོས་མེད་དུ་བཞག་པ་ནམ་མཁའ་དང་། དངོས་མེད་དང་བུམ་པ་ཞིག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཤི་བ་ལྟ་བུའོ། །འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡོད་པར་

༼༡༥༩༽

 རྣམ་པ་ཕྱོག་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་དངོས་མེད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་དངོས་མེད་རྐྱང་པ་དང་སྒྲ་དོན་རྐྱང་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གཞན་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་གཞན་སེལ་དང་སྤྱིའི་གཙོ་བོ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལ་ངོ་བོར་སྣང་བའམ། །དོན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ། །གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཐོགས་མེད་པའི། །དུས་ཅན་མཐོང་བོམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་རྣམ་གཅོད་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་ཉིད་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅན། །བསྟན་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། དོན་དེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་རིགས་པའི་གཏེར་དུ། འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་བོམས་པ་ཡིས། །བརྡའི་དུས་ནས་སྲེས་ནས་སྦྱར། །ཐ་སྙད་དུས་ན་དེ་ལྟར་གོ །ཞེས་དང་། འདིར་ནི་རང་མཚན་གཟུགས་བརྙན་གཉིས། །གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བརྡར་ཆད་བྱས། །འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ནའང་། །དགག་སྒྲུབ་ནུས་པ་རྣམ་གཉིས་ཡོད། །ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །ཕྱོག་ལ་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །ཕྱོག་པ་རྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བས་ན་རིགས་པའི་གཏེར་དུ། གཞན་སེལ་དང་སྤྱི་དང་ཕྱོག་པ་སོགས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག དངོས་མེད་ཡིན་པའང་བཀག་ནས། དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་བློ་ཆོས་ཤིག་ལ་བྱ་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་གྱི། དངོས་མེད་རྐྱང་པ་

[༡༨༠]

ཅན་གྱི་གཞན་སེལ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་མིན་ཏེ། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཞར་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་། སྤྱིར་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་བློ་རྣམས་དོན་རང་མཚན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གསལ་བ་རང་མཚན་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་། བག་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །འོན་འཆད་ཚེ་དང་འཇུག་ཚེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་རིགས་པའི་གཏེར་མཛོད་ལས་གསུངས་མོད། རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ལུང་གང་དང་སྦྱོར་ཞེ་ན་ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། འཆད་པར་བྱེད་པ་ན་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། སྣང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱའི་དོན་དག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ན། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པོའི་ལུགས་རང་སོར་བཞག་པ་གཅིག་དང་། རང་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། གླང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་ཉིད་མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབབ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྣང་བཞིན་བྱས། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་མི་བསླུ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་

༼༡༥༡༽

ཀྱི། །སྤྱི་ཡི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ན། །སྤྱི་ལྡོག་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་མི་ཤེས་པས། །སྤྱི་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། །གཞུང་རྩོམ་གཞན་དང་སྔོན་རབས་བློན་པ་ཡི། །འཆད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མ་ཤར་བའི། །སྤྱི་དང་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡ་མཚན་ཅན། །ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གང་དེས་གཟིགས། །མ་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་རྣམས་ཕམ་བྱས་ནས། །མ་ལུས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་གསལ་འབྱེད་པ་ལ། །མ་ཕམ་གཡག་གི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །མ་ཊི་པ་ཡིས་ལེགས་བཤད་གཏམ་འདི་སྨྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་གསོའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།མཁས་རློམ་གཞན་གྱི་དྲེགས་པའི་ཚུ་གཏེར་གྱི། །ཁེངས་པ་འཕྲོག་བྱེད་རྣམ་དཔྱོད་གཤོག་རྩལ་གྱིས། །ཕྱིར་རྒོལ་འཇིགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འདར་བྱེད་པའི། །བསྐྱེངས་བྲལ་པཎ་ཆེན་མཁའ་ལྡིང་དབང་པོ་ཡི། །ཡིད་འོང་སྐྱན་གྲགས་གསེར་གྱི་ཐ་ཆེན་ནི། །ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་པོའི་རྩེ་ནས་འཆར་བཞིན་དུ། །སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་འབྲས་པའི་ཚུ་གཏེར་གྱི། །དད་པའི་རྣ་ལུང་ཡངས་པར་འབྱུར་བྱེད་ཤོག །ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་བརྟག་པ་ལ། ཡུལ་སྣང་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད། ཡུལ་ཅན་སྣང་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྣང་བ་བཤད་པ་དང་། སེལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་གསལ་བར་མཐོང་བའོ། །མཐོང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། མེད་པ་མཐོང་བ་དང་། ཡོད་པ་མཐོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་སོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་ཡོད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ

༼༡༥༣༽

བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ། བདག་མེད་མཐོང་བར་མིང་བཏགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་རྟོད་པ་གཉིས་སྤང་དགོས་ཏེ། སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྣང་བར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། སྣང་བར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཉེས་པ་དང་པོས་མི་གནོད་དེ། དེ་ལ་དེར་སྣང་བ་ཡིན་ཀྱང་དེས་དེ་མཐོང་བ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་པར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཉེས་པ་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། མཐོང་རྒྱུ་ཅིང་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ་མཐོང་བར་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྣང་བ་ནི་རྫས་དང་དོན་རང་མཚན་པོ་ནའོ། །འོ་ན་རགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྣང་སེལ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་མཚན་དང་རྫས་སུ་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། གནས་ཚུལ་དང་། སྣང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རགས་པ་དང་རྒྱུན་རྣམས་གནས་ཚུལ་རང་མཚན་པོ་ནར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་སིལ་བུ་དང་། སྐད་ཅིག་གི་ཆ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། གཡག་ཐ་དང་ནེ་ཙུ་གསིང་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ནི་རང་མཚན་དུ་མེད་དེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་ན་དངོས་པོ་དང་རང་མཚན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་

[༡༥༣]

སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རང་མཚན་དང་། སྣང་ཚུལ་དངོས་པོར་མེད་པའོ། །དེའི་
ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་ཚུལ་དང་། རིགས་པ་དང་
མཐུན་པར་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་དང་། ལོ་དང་
བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་དང་
རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ནི་མིན་ཏེ། ལྡོག་པ་དང་སེལ་བ་
མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། ཚོགས་སྤྱི་དང་། རིགས་སྤྱི་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར།
ལུགས་འདི་ལ་ཚོགས་སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཚོགས་
སྤྱི་རྣམས་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟུལ་ཕྲན་སོ་སོ་བའི་དེ་ར་གནས་པའི་ཚེ། ཆུ་
སྐྱོར་བ་དང་གདུང་འདེགས་པ་དང་། སྒྲིབ་ཐོགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ལ། རགས་པར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་
དེ་དག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། ཤས་པ་དང་། ཞིང་འདེབས་པ་དང་། ལོ་ཐོག་སྨིན་པ་
དང་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དགེ་སྡིག་གང་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ། རྒྱུན་ལ་བལྟོས་ནས་
དོན་དེ་དང་དེ་དག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ་རགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ལྡོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་
པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན་འདིར་ནི་

{༡༤༨}

འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་རྣོམ་ཚོད་དང་། འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཐྲུལ་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྤྱི་མཚན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་ལ། སྐབས་གཞན་དུ་འདོད་ལེན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་རགས་རྒྱུན་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བྱེ་བྲག་རྫས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རགས་པ་དང་རྒྱུན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ནི་མིན་ཏེ། རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདུང་འདེགས་པ་དང་། ཆུ་སྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་སྣང་བ་དེ་ཡང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་། སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རགས་པ་དང་རྒྱུན་དུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རྟུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་མ་ཚང་ཀྱང་དོན་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དང་གདུང་འདེགས་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ནི་རེག་བྱའི་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་པ་དེའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀ་ཚོགས་པའི་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རགས་པ་འཛོག་པ་ལ་བརྒྱད་ཀ་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེག་བྱའི་རྫས་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་གཉིས་ལས། ཆུ་སྐྱོར་བ་དང་།

[༡༦༥]

འདིགས་པ་དང་། གོ་ས་གནོན་པ་སོགས་ནི་འབྱུང་བ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལུམ་པ་དང་། སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ། དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་བྱ་བ་དེ་ལུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་ཁོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རགས་པས་ བྱས་པ་མིན་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ཀའི་རྡུལ་གྱི་ཚོགས་པ་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཚོགས་པར་ཡང་རགས་པར་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་ཁོ་ནས་དོན་བྱེད་ནུས་ན་རགས་པས་དོན་བྱེད་ནུས་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གཅིག་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གནང་བར། རྫས་གཉིས་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་སྲིད་འབྱུང་བ་བཞི་ཚོགས་པའི་རགས་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྲིད་དུ། གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་མ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་རགས་པར་འཛོག་པ་རིགས་པ་མཐུན་པའི་དགོངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་གསེར་ལུམ་གྱི་སྟེང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག དྲི་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་། གཅིག་རོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་། གཅིག་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྡུལ་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྡུལ་རྫས་དྲུག་གམ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱོད་རྡུལ་རྫས་དྲུག་གམ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྡུལ་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་ཤེས་པ་ཡང་གཟུགས་ཉིད་ལ་མི་འདོད་ཀྱི། དེའི་བརྗོམ་གཞིར་གྱུར་

པའི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཉིད་ལ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ན་
རགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ཀྱང་རྫས་ནི་བཞི་པོ་ནའོ། །འོ་ན་
གཟུགས་རགས་པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མིན་ན། རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་ནི། ཇི་སྐད་དུ།
དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་བཤད་པས་དམིགས་རྐྱེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་མིག་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་ཟེར་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་
ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་
བཤད། ཅེས་པའི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཚོགས་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཚོགས་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་
སོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་མ་འགོད་པ་ནི། བསགས་པ་དག་ནི་ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་གོ །ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ། ཟླ་
བོ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་གྱི། རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་
རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། མདོ་ལས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དོན་གཞན་དང་ནི་ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཉིས་སོ། །འདི་ཡང་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
དགོས་ཏེ། ཉིལ་འབྲུ་གཅིག་ལས་ཉིལ་མར་ཁམ་པོར་གང་འབྱིན་པའི་ཚེ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། བློ་འབྲེལ་བའི་ངོར་དཔྱིལ་གྱི་ཚོགས་པ་ལས་དཔྱིལ་མར་ཆུང་བར་རྟོམ་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ། དཔྱིལ་འབྲུ་རེ་རེ་པོ་ནས་ཕྱུང་བ་ཡང་མེད། ཚོགས་སྤྱི་པོ་ནས་ཕྱུང་བ་ཡང་མེད། མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་དཔྱིལ་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་དཔྱིལ་མར་ཕྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། སྒྲིབ་ཐོགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ནི། རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རགས་པས་བྱས་པ་ལྟ་བུར་བློ་འབྲེལ་བ་ལ་སྣང་ཡང་། དེས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། རགས་པ་མ་བརྩམས་པས་གནས་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དུ་མ་ཉིད་ནའང་སྔ་མ་བཞིན། །ཁྱད་མེད་ཕྱིར་དང་ཕྲ་རབ་ཕྱིར། །རྟོགས་མིན་ཞེ་ན་ཁྱད་མེད་པར། །མ་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རགས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོག་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོག་པ་ཉན་ཐོས་དོན་སྨྲ་བ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་སོ། །འོ་ན་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚུར་མཐོང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་མེའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རེག་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཤིང་། རྣལ་མའི་

[༡༦༨]

ལན་ནི། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྟུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན། རགས་པ་མ་རྫོམ་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཐུ་མ་བཞིན། ཁྱད་མེད་ཕྱིར་དང་ཕྲ་རབ་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་རྩོད་ལན་དུ་སྦྱོལ་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་སྣང་བ་དང་། དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་བཏགས་ཡོད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བརྟག་ཏུ་དོན་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། དབང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱུ། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བཀོད་ནས། དེ་མི་སྣང་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་མིན། །ཅེས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལ་ནི་དོན་སྨྲ་བས། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པའི་ལེན་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་སྨྲུབ་ལས། དེ་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི། །རྣམ་པར་ཤེས་ལ་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས། །མི་སྣང་ཞེས་ནི་སྨྲ་བ་གང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསེར་བུམ་རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས། གསེར་བུམ་གྱི་སྟེང་གི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལྔ་ཚར་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ལྔ་ཚར་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་

[༡༦༨]

དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་དོགས་ན་ནི། འོ་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལྐོག་ན་མོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣལ་མའི་ལན་ནི། བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྣང་ཡང་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཁྱད་པར་སྐྱེས་གྱུར་མང་པོ་དག །ཅིག་ཆར་བློ་ཡི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། །ཡིན་ལུགས་དོན་དམ་པའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། སྣང་ཚུལ་ནི། རགས་པ་དང་ལིངས་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པའི་དམིགས་རྐྱེན་ཀྱང་དེ་དང་དེར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་། དངོས་པོ་སྨྲ་བ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་དང་། དོན་རང་མཚན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རགས་རྒྱུན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། དངོས་པོ་དང་། དེས་ན་ལྐོག་གྱུར་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀ་བུམ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་རྫས་སུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཀ་བ་དང་ཕོ་རང་གི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་རྫས་གཅིག་གམ་

〔༡༧༠〕

ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཀ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་སླུ་བ་འཇུག་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པར་འདོད་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ་གང་ཞིག ཀ་བ་དང་རྫས་མི་གཅིག་པའི་ཀ་གཟུགས་མེད། དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཀ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་ན། ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། ཀ་བའི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ཇི་སྐད་དུ། དོན་གཅིག་ཡིན་ན་གཉིས་དོན་མེད། །ཅེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ཞིང་། ཀ་བ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མར་ཐལ་བའི་རིགས་པས་གནོད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀ་བ་དེ་རང་གི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་རགས་པ་རྣམས་རང་གི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བར་གྲུབ་པ་ན། དེ་དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་གྲུབ། དེར་གྲུབ་པ་ན་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པ་ན་ཀ་བ་ལྟ་བུ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀའི་ཚོགས་སྤྱི་རགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྟོགས་པར་གྲུབ་ལ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོར་བཞག་པ་ལྟར་ན། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རགས་པ་གང་ཡིན་དེར་འདོད་

༼༡༧༡༽

པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལས་དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཅན་སྣང་འཇུག་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་སྣང་བ་ལ་ཡོད་པ་གསལ་བ་དང་། མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཆའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་དངོས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མེད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་བཏགས་པ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇོག་ཅེ་ན། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཡོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས། བློའི་འཛིན་སྟངས། བློ་དོན་མཐུན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ། ནང་ཤེས་པའི་གནས་ཚུལ། འདུས་བྱས་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་ནི་སྣང་ཚུལ་ལ་རགས་པར་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲན་དུ་གནས་ཤིང་། རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཀུང་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་རྣམས་ནི་རྫས་ཐ་དད་ཕན་ནར་གནས་ཤིང་། དེས་བརྩམས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རྡུལ་རྣམས་ནི་མ་དཔྱད་ན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཀུང་། དཔྱད་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའམ། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བཞག་གོ །ཡན་ལག་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དེ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཀུང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་མོད། ནམ་ཡང་རྫས་གཅིག་པ་མིན་ཞིང་། དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་དངོས་པོ་གཅིག་པ་ཡང་མིན་ཏེ།

[༡༧༣]

གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་ན། དོན་རིག་མངོན་སུམ་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་གཞལ་བའི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འཕེན་ནུས་ཀྱང་། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་ནས་ནི་མིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་དཔྲ་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་འཁྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྣང་ཚུལ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྣང་ཡང་། གནས་ཚུལ་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་མ་དཔྱད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དངོས་པོར་གྲུབ་དུས་སུ་གཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་གཅིག་པ་དཔེར་མཚོན་ན། སྒྲ་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཆོས་རྣམས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྫས་ཐ་དད་པ་པར་ཞོག ཐ་དད་ཙམ་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་པ་ལས་དེར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གསུམ་ཀ་མཉན་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་སྣང་བ་ཡི། །བློ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཉན་ལ་གཉིས་མེད་སྣང་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དང་གོང་འོག་གི་སྐབས་དུ་མར་སྒྲ་རང་མཚན་དང་། བུམ་པ་རང་མཚན་དང་། རྫས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་། སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བ་ལ་བསམས་

[༡༧༣]

ནས་ཐ་སྙད་དེ་སྐད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་བུམ་སོགས་དང་རགས་རྒྱུན་གྱི་རང་ལྡོག་ནས། རང་མཚན་དང་རྫས་སུ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་ཞིང་། རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ཕྱེད་དགོས་སོ། །འོན་སྒྲའི་རྫས་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མིན་ཏེ་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་སྐད་ཅིག་སིལ་བུར་གནས་པའི་ཕྱིར། སྣང་ཚུལ་ལ་སྒྲར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གནས་པ་དང་། སྣང་ཚུལ་ལ་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྣང་བ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁོ་ནར་གནས་པས་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་། སྣང་ཚུལ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་ལྔ་སོ་སོར་ངེས་པར་སྣང་བ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་གནས་ཚུལ་ལ་སྐད་ཅིག་ཕྲེང་བར་གནས་པའི་ཆ་མེད་དུ་གནས་ཀྱང་། སྣང་ཚུལ་ལ་ཆ་དང་བཅས་པར་སྣང་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་དང་། ནང་ཤེས་པའི་གནས་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་དག་མ་ཤེས་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། སྒྲའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་དེ་རྫས་དང་ལྡོག་པ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་

{༡༧༨}

ཏེ། རྟགས་དང་ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་དོན་དང་། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། སྒྲ་རང་མཚན་པ་ན་དང་མདོན་གྱུར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྐོག་གྱུར་དུ་བཞག་ལ། གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་ལྐོག་གྱུར་པོ་ནའོ། །དེ་དག་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སོ། །གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད། །ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད། །ཅེས་གསུང་ལ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་གསུམ་ལ་བློ་རྟོག་པའི་ངོར་ཁ་དོག་ཙམ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འདྲེས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་མ་འདྲེས་པ་སིལ་བུ་ར་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་གཉིས་སྤང་དགོས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། སེར་པོའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེར་པོའི་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ན་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ། སེར་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་མིན་པར་ཐལ། དེ་སེར་པོའི་རྟགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པའོ། །འདིའི་ལན་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོའི་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་ལྡོག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བློ་དོན་

〔༡༧༥〕

མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། གང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་པས་ཁྱབ། པེ་ཊྛཀྐ་མཐོང་བ་ན་དེའི་སྔོན་པོ་མཐོང་ བ་བཞིན་ནོ། །བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །འདི་ལ་རྩོད་པ་གསུམ་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་མིན་པར་ཐལ། དེའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་འདིའི་ལན་བཏབ་ཐེན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐ་སྙད་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་གཉིས་པ་ནི། འདིར་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གོ་ལོག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན་འདི་ཡང་སྐབས་བབ་ཀྱི་རྒོལ་བའི་བློ་རིགས་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་བྱས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་ཀྱི་བུ་རམ་གྱི་རོ་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩོད་པ་གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྒྲ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སེལ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཐེན་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་

[༡༧༨]

ཞེ་ན་དེས་དེ་ལ་ངེས་པ་མ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་པ་མ་དྲངས་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་འཇོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་ཆ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མིན་ཏེ། ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་ཚང་མ་ཚང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱིས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་ཞིག་ཚོལ་དགོས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་නོ། །གཉིས་པ་སེལ་བའི་རྣམ་བཞག་ལ། འཇོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། །ངོས་འཛིན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ལོག་ཕྱོགས་གཞན་བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བློ་ཆོས་སོ། །འདིར་སེལ་བྱེད་ནི་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའོ། །བསལ་བྱ་ནི་བུམ་མིན་མཐའ་དག་གོ །བསལ་བའི་ངོ་བོ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ངོར་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེའོ། །འོ་ན་དེ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བུམ་པའི་མིང་ཅན་ནི་གཉིས་ཏེ། སེལ་ངོའི་བུམ་པ་དང་སྣང་ངོའི་བུམ་པའོ། །དང་པོ་དང་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་ལ།

{༡༥༥}

དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཆོད་ཀྱི་བུམ་པ་དང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་མཐུན་དཔེར་སོང་ཆོད་ཀྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དོན་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། དོན་གང་སེལ་བར་བྱེད་ན་བསལ་བྱ་རིགས་མཐུན་དང་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་གོ །ལས་བྱ་བ་གང་ལ་སེལ་བར་བྱེད་ན་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་བསལ་གཞི་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ལའོ། །བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་སེལ་བར་བྱེད་ན་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་སོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུས་སེལ་བར་བྱེད་ན། དགག་བྱ་དགག་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་སེལ་བར་བྱེད་ན། སེལ་ངོར་གཞན་རིགས་མཐུན་དང་། རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲའི་མི་རྟག་པའོ། །བུམ་པའི་བྱས་པའོ། །ཞེས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སམ། ལྡོག་པའི་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་གོ །བུམ་པ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སེལ་བ་དེ་གཞི་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་ལའོ། །འོ་ན་དེ་ལ་མིང་ཇི་སྐད་དུ་འདོགས་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་དང་། ལྡོག་པ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་འདོགས་སོ། །ཞེས་སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་དང་སྦྱར་ན། སྒྲ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རབས་བྱོན་པའི་རྟོག་གེ་པ་དག་ན་རེ། སེལ་བ་དང་

[༡༢༨]

དགག་པ་དོན་གཅིག་ཅིང༌། དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང༌། མེད་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་གྱི་སེལ་བ་དང༌། བློའི་སེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་མིན་ལས་ལོག་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་བུམ་མིན་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པ་ལྟ་བུའོ། །སེལ་བ་འདི་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང༌། དོན་རང་མཚན་དང་གཞན་སེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས། སེལ་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འདི་མི་འཐད་པ་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་དང༌། རིགས་པ་གཞན་ཡང་ཁ་བཀང་སྟེ་བཤད་པ། ཞི་འཚོ་དང༌། ཤཱཀྱ་བློའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། གཞན་སེལ་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། །ཕེམས་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར། །སྣང་ཡུལ་འགྱུར་གྱིས་སེལ་བ་ཉམས། །སྣང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས། །འདོད་ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་བློའི་ཆོས་མིན་ཏེ། དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཅི་ཏེ་དེ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྣང་སེལ་གཉིས་ཀྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་རང་མཚན་དང་སེ་ལ་བའི་གཞི་

[༡༢༤]

མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མངོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དང་སྣང་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་ཡིན་ན་སྣང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །ཅེ་ན། དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་ན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་ན་གཉིས་ཀྱི་ རྣམས་ཕྱེ་བའི་སྣང་བ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དོན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །དོན་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དོན་ལ་མེད་པ་ནི་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྣང་བ་བློ་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ལ་དོན་གྱི་ཆོས་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། བློ་ཆོས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་དང་། རྟོག་པའི་འོ། །དང་པོ་ནི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཆ་སྟེ། གཟུང་རྣམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འདི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་བདེན་པས་ནི་དོན་གྱི་ཆོས་སུ་འདོད་ལ། རྣམ་རྫུན་པས་ནི་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་དངོས་མེད་དང་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དོན་ལ་ཡོད་ན། ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་གཟུགས་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཆ་དོན་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལས་ཕྱེ་བའི་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྣང་བའི་སྒྲ་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་དེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཆའོ། །

[༡༨༠]

དང་པོ་ནི་སེལ་བ་མིན་ཏེ། དོན་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་བློ་ཆོས་ཡིན་མོད་ཀྱང་སེལ་བ་མིན་ཏེ། རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་མིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན། འདོད་ན་ཡོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་འཆད་པར་དཀའོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེར་པོ་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་སེར་པོ་རང་མཚན་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ། དོན་རང་མཚན་དང་གཞན་སེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རྫོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དུ་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡི་ན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་ཐལ། སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་ཉིད་སྒྲ་ཡི་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། །གཞན་དག་ཅམ་གྱི་སྣང་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་བཤད་པ་ལ། དོན་གྱི་སེལ་བའི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད། །བློའི་དེའི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད། མེད་དགག་གི་སེལ་བའི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་སེལ་བ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་འདི་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་སེལ་མིན་པའི་དངོས་མེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མིན་ལས་ལོག་

[༡༨༡]

པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་མིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བློའི་སེལ་བ་ཡིན་ན་བློ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་རང་མཚན་གྱིས་སེལ་བ་ཡིན་ན་དོན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་བུམ་མིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བུམ་པ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མེད་དགག་ཏུ་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཅེས་གསུང་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ཁྱེད་ལ་འདུག་གོ །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། འདུག་ཆེ་དེ་ལྟར་གོ་ཡང་འཆད་པའི་ཚེ་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ངོར་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་བུམ་པར་ཁས་ལེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བསམ་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་སེལ་བར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་ཡི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་གཞན་སེལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དེ། ཕྱོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེར་དོན་རང་མཚན་སེལ་བར་འཇོག་པ་ཐོན་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐབས་དེར་གྲངས་ཅན་ན་རེ། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཕྱོག་པ་གཞན་སེལ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཉིད་ལ་མཚུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱོག་པ་གཞན་སེལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་དོན་རང་མཚན་ཉིད་སེལ་བར་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་དེ་བས་ཀྱང་སེལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བུམ་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་མི་འཇིག་པར་ཁས་བླང་

{༡༨༣}

པས་ཆོག་གོ་སྙམ་ན། གསེར་བུམ་མིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གསེར་བུམ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་པའི་ཚེ། ཁྱོད་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་གསེར་བུམ་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་ནོ་སྙམ་ན། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ། དེའི་གཞན་སེལ་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིར་གཞན་སེལ་བ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གང་སེལ་བའི་གཞི་ནི་གསེར་བུམ་ལྟ་བུ་དོན་རང་མཚན་རྣམས་སོ། །གང་གིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གང་བསལ་བའི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འགྲེལ་པ་དེར། རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་འཇིག་པའི་ཚེ་དེའི་གཞན་སེལ་འཇིག་མི་འཇིག་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་མི་གནོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གསེར་བུམ་གྱི་གཞན་སེལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བའི་ཕྱིར

༼༡༨༣༽

ཞི་ན་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་བློ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྡོག་པ་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་བ་འཚོའི་བཞེད་པ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་སེལ་ནི་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བློ་ལ་སྣང་བའི་སྤྱི་དང་། དོན་གྱི་སྤྱིའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་སྤྱི་ལ་ཟེར་ལ། གཉིས་པ་ནི། དོན་སྤྱི་ལ་བྱའོ། །གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པར་ངོས་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། བློ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །མདོར་ན། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ལུགས་ཀྱི་སེལ་བ་གསུམ་ནི། སྒྲ་སྤྱི་དང་། དོན་སྤྱི་དང་མེད་དགག་དང་གསུམ་མོ། །ཤཱཀྱ་བློ་ལྟར་ན། དོན་རང་མཚན་དང་སྒྲ་རྟོག་དང་། དགག་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཞུང་ལས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་ཞེས་པ་ནས། དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དེ་བཤད། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་དེ་གསུངས་སོ། །ཡང་སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པས་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དངོས་མེད་ལ་བརྟན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་དོན་གསུམ་བཤད། ཡང་། སྒྲ་རྣམས་དང་ནི་བློ་ཉིད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་སྒྲའི་སེལ་བ་དང་བློའི་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ། ཡང་། མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་

{༡༨༢}

པས། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དེ་བཤད། ཆ་ཤས་སྤྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །ཞེས་པས་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དེ་བཤད། ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་ལས་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ཙུང་ཟད་དཀའ་ཡང་། རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། རྟོག་པ་ལ་ངེས་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། གསུམ་ཀའི་ཡུལ་གཞན་སེལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་གང་ལ་བསལ་བའི་གཞི་དང་། གང་བསལ་བའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཅི་ཤིག་བསལ་བའི་བསལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་འདི་ནི། རིགས་གཏེར་མཛད་པས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་མེད་རྣམས་ནི་སྣང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་སེལ་འཇུག་གིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་བཞག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་ཐལ་བ་བཟློག་པར་དཀའོ། །དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་ངོར་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། སེལ་ངོར་དངོས་པོ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་གནས་ཚོད་ཀྱི་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་བུམ་པ་ཙམ་དེའོ། །

[༡༥༥]

དང་པོ་ནི། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་དུ་མི་བཞག་ལ། གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྒྱུད་གཞན་སེལ་དང་། ཁྱད་པར་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་གང་ཞིག ཕྱོད་ལ་དོན་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་མཐར་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་འདི་དང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། དོན་ཐོབ་དང་རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་དང་རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ། ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་མིན་ཏེ། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར། དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དུ་སྣང་བའི་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་ཙམ་དང་། མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བུམ་ཙམ་ལ་སེལ་ངོ་དང་། སྣང་ངོའི་བུམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་ལ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལ། དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱའི། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དང་། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་ཞེས་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །འོན་སེལ་ངོའི་བུམ་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ལས་དགག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། སོང་ཚོད་ལ་བུམ་པ་མིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རློམ་ཚོད་ལ་ནི་བུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེར་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་མཐར་དེ་རང་མཚན་དང་ཕྲད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནམ་མཁའ་དང་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྒྱུད་གཞན་སེལ་དང་། ཁྱད་པར་མེད་པ་གཞན་སེལ་

[༡༨༦]

དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་གང་ཞིག རང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཁོ་ནར་སྣང་གི དོན་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པ་ཡང་མེད། དེར་འཇུག་པ་ཡང་མེད། ཞུགས་ནས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཅི་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དང་། དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་ལྟ་བུ། སྤྱིར་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཚེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་། ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་རོ། །ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའམ། ཡང་དེ་གཉིས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱེད་ན་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས། ཚིག་མ་འཁྲུལ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་དང་བུམ་པ་མིན་པ་དང་། ཀ་བ་མིན་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་གྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

༼༡༨༥༽

དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པའམ། དེའི་དེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །ཡང་འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། སེལ་ངོའི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། སེལ་ངོའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཆོས་ཅན་རང་མཚན་པ་དེ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་མིན་རྣམ་པར་སེ་ལ་ཞིང་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དང་། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་དོན་མང་པོ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ན་གསེར་བུམ་གསེར་བུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན། གསེར་བུམ་སྤྱི་མ་དེ་རྫས་དང་། ལོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་དུ་འཛོག་ལ། གསེར་བུམ་ཕྱི་མ་དེ། སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་སེལ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། གསེར་བུམ་གསེར་བུམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསེར་གྱི་ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་། དངོས་པོ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་གསེར་བུམ་དང་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གསེར་བུམ་རང་མཚན་ནམ། དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་དང་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་ཁྱད་མིན་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། དངོས་པོ་རྟེང་མ་དེ་ལྡོག་ཆོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྟེང་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དངོས་པོ་སྤྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་དེ་དང་

[༡༨༨]

ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སོང་ཚོད་ལ་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་སུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལ་བྱ་དགོས་པས། མེད་དགག་ཏུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་སོ་སོར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཀྱང་ཆྐོམ་ཚོད་ལ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་ཆྐོམ་པ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། དངོས་པོ་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཆྐོམ་པའི་ཕྱིར། སོང་ཚོད་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སོང་ཚོད་ལ་དེ་གཉིས་པོ་ལོག་ལྡོག་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། བ་ལང་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཇི་ལྟར་འབྱེད། གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་བ་ལང་ཉིད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་སྤྱི་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བ་ལང་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་གཅིག་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོན་ཞིང་། བརྗོད་བྱར་བྱས། བ་ལང་གི་སྟེང་གི་ཤེས་བྱ་མིན་པ་དང་། དངོས་པོ་མིན་པ་སོགས་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་བའི་ཕྱིར་སྙམ་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་བ་ལང་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ལོག་ལྡོག་ཏུ་མི་འཆད་དོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མི་མཁས་པ་དག་ལ་འབྱུང་སྲིད་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་

༼༡༨༩༽

ཤཱན་གྱིས་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །འོན་གཞུང་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་ཀས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བ་ལང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་སོ། །གཅིག་གཅིག་བརྗོད་ཅེས་པ་ནི་བ་ལང་གཅིག་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱས་པར་རློམ་པའོ། །བརྗོད་བྱའི་ཤཱན་ཞེས་པ་ནི་ཤུགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའོ། །ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་དུ་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བ་ལང་རང་མཚན་དེའི་སྟེང་དུ་བ་ལང་རང་མཚན་བསྒྲུབ་པར་རློམ་པ་དེའི་ཚེ་ན། མིན་པར་དགག་པ་ཞིག་ཆོས་སུ་སོང་ལ། ཡང་བ་ལང་མིན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པར་རློམ་པ་དེའི་ཚེ་མེད་པར་དགག་པ་ཞིག་ཆོས་སུ་སོང་བས། མདོར་ན་བ་ལང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་དུ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་བ་ལང་ཞེས་གཉིས་པོ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་ཡིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་སྒྲ་བློའི་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཆད་དོ། །གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་སོང་ཚོད་དེ་སྒྲའི་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་སྣང་གི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དེ་བློའི་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་སྣང་གི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་ནི་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དོན་སྤྱི་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྒྲས་བརྗོད་ཚོད་ཀྱི་ཆ་མེད་པར་དགག་པ་དང་། རྟོག་པས་ཞེན་ཚོད་ཀྱི་ཆ་མ་ཡིན་པར་དགག་པའོ། །དེ་ཡང

[༡༩༠]

གང་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚའོ། །དེ་ཡང་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་མེད་དགག་གིས་ཁྱབ་ལ། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟོག་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་རྟོག་པའོ། །དང་པོའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའོ། །དེ་ནས་མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་འཆད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་པ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞིའོ། །མེད་པར་གཞན་སེལ་དུ་བཤད་ཟིན་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་དང་། བདག་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་དངོས་མེད་རྐྱང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་དོན་རྣམས་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞིའོ། །ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་དོན་རྣམས་ནི་ཕལ་ཆེར་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། སྐབས་འགར་མེད་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞིར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སྲིད་དེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚེ་དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ལ་གཉིས་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ། བུམ་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་འགལ་འབྲེལ་ལ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚེ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་གཞིར་འགྱུར་ལ། ནམ་མཁའ་དང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚེ་མེད་དགག་གི་མཚན་གཞིར་འགྱུར་རོ། །

{༡༩༡}

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བུམ་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག་རང་མིང་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ། ཆོས་གཞན་བུམ་པ་འཕང་ས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ནམ་མཁའ་འཕངས་པ་མི་ན་ནམ་ཞེ་ན་འཕངས་མོད། དེ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་ཙམ་གྱི་ཤུལ་ན། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཤེས་བྱ་འཕངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་འཕངས་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རང་ལྡོག་ནས་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་དམིགས་ཤིང་། སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་གཞན་གྱི་ངོར་ཞེན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་རང་ལྡོག་ནས་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ངོར་མི་རྟག་པ་ལས་ལོག་ཙམ་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་དང་གཅིག་དང་། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། རྟག་པ་དེ་མིན་པར་དགག་པ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བདག་མེད་རང་ལྡོག་ནས་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ནི་བདག་མེད་དོ་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། བདག་མེད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གང་ཞིག་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཆོས་གཞན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འདི་

༼༡༩༣༽
ཡང་བརྗོད་འདོད་ལས་བཞག་དགོས་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་བདག་འགོག་འདོད་ཀྱི་བློ་དང་། ཕྱང་པོ་བསྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་བློ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་ལ། སྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་བློ་མེད་ན་མེད་དགག་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ནི་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཆད་དེ། མཚན་ཉིད་ནི། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དེ་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོའི་རང་ལྡོག་ངེས་པ་དང་། སྔོན་པོའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གཞི་ལྡོག་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དེ་དང་དེའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་འདིར་གཞན་སེལ་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། ངེས་ཤེས་དེ་ལ། ཡུལ་དེ་དང་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། སེལ་འཇུག་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་དོན་དུའོ། །བློས་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དེ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱི་མི་ཚོག་སྟེ། འདི་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ། རྫུན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ། མཐའ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ་མོ། །འདིར་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན། གཞན་གྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ། ཞེས་དང་། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཟིན་སྣེད་པ། །ཞེས་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་

༼༡༩༣༽

བསལ་བའི་ཚུལ་གྱི་འཇུག་པ་ལ། དེའི་དོན་དུ་བཤད་པས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་ཟེ་ཆོམ་གཉིས་སེལ་འཇུག་
མིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་སྲིད་པས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ། སེལ་ངོར་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དང་། སེལ་ངོར་གཞལ་
བྱ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དང་། སེལ་ངོར་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་འཛིན་
པའི་ཟེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་ནམ་མཁའ་
དངོས་པོར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་སོམ་ཉི་ཟ་བའི་ཟེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་རྣམས་
སོ། །འདིར་ནམ་མཁའ་དང་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་
རྣམས་ནི་མི་བཟུང་སྟེ། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དེའི་དབྱེ་བ་
འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་མེད་པ་གཞན་སེལ་འཆད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
སྒྲ་དང་རྟོག་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་བློ་ཆོས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་འདི་ལ་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་
ལྟར་མངོན་གྱུར་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ནི་མི་འཇོག་སྟེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་མངོན་འགྱུར་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དངོས་མེད་ལ་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་གི་དགག་བྱ་བསལ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་
བཏགས་པར་ཟད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱི་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། རིགས་པའི་གཏེར་དུ། མེད་པ་གཞན་སེལ་ལ་མེད་དགག་གིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་མེད་

{༡༩༨}

ལ་མེད་དགག་གིས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བུམ་པ་དང་གཅིག་དང་བུམ་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཕྱོག་གྱུར་འཛིན་པའི་གཞན་སེལ་གཅིག་པུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱི་ངོར་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དང་། དོན་མི་མཐུན་གྱི་ངོར་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དོ། །དང་པོ་ལ་བུམ་པ་མེད་པ་སོགས་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་མེད་པ་སོགས་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །འོན་དབྱེ་བ་འདི་གཉིས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་ལ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུའོ། །འོན་སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་མོད། སྒྲ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་དུ་འཇོག་གམ་ཞེ་ན། རློམ་ཚོད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་ནི་དེར་མི་འཇོག་སྟེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སེལ་ངོའི་སྒྲ་རྟག་པ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སོང་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སོང་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། སེལ་ངོའི་སྒྲ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་ན། ལུང་དེའི་དོན་ནི་གྲངས་ཅན་གྱིས། གཙོ་བོ་དང་རང་མཚན་གྱི་ཚོགས་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས། །དེ་ལས་ཅི་འགྱུར། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་

[༡༩༥]

རང་ལུགས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་རྟོད་པ་སྤྱང་བར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ། དངོས་མེད་རི་བོང་གི་རྭ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་མེད་མོད། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར། ནམ་མཁའ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པའི་སྟོང་པ་སང་སང་པོ་འདི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གོམ་པ་འདོར་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་གཉིས་པ་ཡང་མདོ་སེམས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མེད་དགག་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དགག་གཞི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བའི་དང་ཟླ་གཉིས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དགག་པ་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དགག འགོག་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དགག ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཤེས་གཉིས་ལ་དེར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་མིན་ཏེ། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་ལྟར་ཡུལ་དུ་རློམ་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ན་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། རིགས་པས་དགག་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་

[༡༩༨]
བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བུམ་ནང་གི་ནམ་མཁའི་ནམ་མཁར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཏན་ཚིགས་གང་བཀོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་གང་ཡང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟག་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལས་ལོག་ཙམ་གྱི་གཞན་སེལ་མེད་དགག་དང་། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། མེད་པར་དགག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་ཉིད་མིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མེད་པ་རྟག་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། རྟག་མི་རྟག་དང་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། རྟག་པ་ཉིད་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཅེས་པ་ངེས་གཟུང་དང་། དངོས་པོའི་རྒྱུན་

[༡༩༥]

གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ཐ་དད་པ་བཀག་ཙམ་ལ་བྱ་བ་མིན་གྱི། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་པའོ། །ཐ་དད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱས་པ་ཡང་གཅིག་པ་བཀག་ཙམ་ལ་བྱ་བ་མིན་གྱི། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདི་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དངོས་མེད་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྟག་པའི་འཛོག་ཚུལ་དང་པོས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་གཉིས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སོང་ཚོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་དེས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཉོམ་ཚོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོམ་ཚོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་གཙོ་བོར་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་བའི་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། སྒྲ་དོན་ལ། བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ངོས་འཛིན་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་རང་གི་བསལ་བྱ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ལས་ཕྱེ་བའི་བློ་ཆོས་དེ་གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དབྱེ་བའི་སྒོ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བརྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་

[༡༩༨]
དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་རྣམ་པར་བསལ་བ་ལས་བྱེ་བའི་བློ་ཆོས་གང་ཞིག རང་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་ནུས་པའོ། །ཟུར་སྤྱ་མ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ནམ་མཁའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཀྱང་འགོག་པ་གཉིས་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དངོས་མེད་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། དངོས་པོ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལས་བྱེ་བའི་བློ་ཆོས་གང་ཞིག རང་ལ་བུམ་པ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས། བུམ་པ་རང་མཚན་ཐོབ་ནུས་པ་དེ་སེལ་ངོའི་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་སམ། གཞན་སེལ་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སོགས་དངོས་པོ་ཇི་སྙེད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་པ་སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དོན་མི་མཐུན་གྱི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་གང་ཞིག སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལས་བྱེ་བའི་བློ་ཆོས། དབྱེ་ན་རང་མཚན་སྣང་བ་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དང་། མི་སྣང་བ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་དེའོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ལས་བྱེ་བའི་བློ་ཆོས་སོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའམ། དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལས་བྱེ་བའི་བློ་ཆོས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་རྟོག་དོན་མི་མཐུན་གྱིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་

༼༡༩༩༽

དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བློ་ཆོས་གང་ཞིག འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དང་མ་འབྲེལ་བའོ། །དབྱེ་ན། ལོག་ཤེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་གཞན་སེལ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དོན་མི་འགྱུར་གྱིས་བཞག་པའི་གཞན་སེལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་བློ་ཆོས་གང་ཞིག འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་སམ། དེ་གང་ཞིག བཅད་ཤུགས་ཐོབ་གསུམ་མ་ཚང་བའོ། །ཐུར་སྨ་མ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་ལས་ལོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི། མེད་པ་གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་གི་ཚིག་ཟིན་གྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པའོ། །ཡང་ན་བདེན་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ། མི་བདེན་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ། མཐའ་གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ་མོ། །མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་སྒོ་གཉིས་པ་ལ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་བཞག་པའི་སེལ་བ་དང་། བློས་བཞག་པའི་སེལ་བའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲས་རང་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་བུམ་མིན་བསལ་ཙམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ།

{༣༠༠}

གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་དེ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལ་དེར་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་ཆ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་གཉིས་ཀ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བུམ་པས་དགག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་སོང་ཚོད་ནི། ས་ཕྱོགས་མིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རློམ་ཚོད་ནི་བུམ་པ་བཀག་ཤུལ་དུ་འཕངས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་དོ། །ཡང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་མེད་དགག་གི་ཆ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཆ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་སེལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་བློའི་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་སོང་ཚོད་དེ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲ་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་དེ། བུམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བློ་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་ཀའི་མཚན་གཞི། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། མེད་པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་དགོས་པ་དེ་མེད་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བདག་མེད་ལྟ་བུའོ། །གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དེ་ཡིན་ན། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཡུལ་

〔༣༠༡〕

ཅན་ཡིན་དགོས་པ་དེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དབྱེ་སྒོ་གསུམ་པ་ལ། གསུམ་ལས་གཞན་སེལ་གང་ཞིག རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་སྲིད་པ་དེ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་འཁྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ན་གང་རུང་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་གི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དེ་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དང་སེལ་ངོའི་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་གི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་དགོས་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེ་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དང་ནམ་མཁའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །དེ་གང་ཞིག་རང་གི་རློམ་ཚོད་ཀྱི་དེར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡང་སྲིད། དངོས་མེད་ཀྱང་སྲིད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་སྣང་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་ན་རེ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པ་དེ་སྣང་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དེ་ཕྱེ་

〔༢༠༢〕

ནས་འཛུག་པ་དེ་སེལ་འཛུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན་སྣང་འཛུག་ཏུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ་བུམ་གཟུགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཞིག བུམ་གཟུགས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཛུག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གཟུགས་འཛིན་དེའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཁྱེད་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་འཛུག་སྟེ། དང་པོ་ནི། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་ན། བུམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བཟུང་བར་ཐལ། བུམ་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས། གཉིས་པ་ནི། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཛུག་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་མཐོང་། ཁ་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཟུགས་མཐོང་ལ། དེའི་དྲི་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བུམ་པ་ལ་སེལ་འཛུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་སེལ་འཛུག་ཏུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་འཛུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་

གང་ཞིག་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་འཛིན། ཁ་ཅིག་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བར་འདོད་ན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་ཐལ། རྟོག་པ་གང་ཞིག་བུམ་པ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན་བུམ་གཟུགས་སུ་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་གྱི་ངོར་བུམ་གཟུགས་མིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་གང་ཞིག བུམ་པའི་སྟེང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་མཐོང་ལ། ཁ་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་སྟེང་གི་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། བུམ་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྡུས་པའི་དོན་ནི། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ། བུམ་པ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ཀྱང་། བུམ་པ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་ལ། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། བུམ་གཟུགས་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཀྱང་། བུམ་གཟུགས་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པའི་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེས། བུམ་པ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། བུམ་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བུམ་པ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ནི་ཡིན་ཏེ། དེས་བུམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག སེལ་བས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་འདི་ཡང་མ་དཔྱད་ པའི་རྣམ་

{༣༠༨}

བཞག་ཡིན་ཏེ། འདིག་རྟེན་ན་བུམ་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་བུམ་པ་མཐོང་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་པའི་ཚེ་ནི་
དེ་དེ་ལ་སེལ་འཇུག་དང་སྣང་འཇུག་གང་ཡང་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རང་མཚན་གསལ་བར་
སྣང་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་དེ་སྣང་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྣང་འཇུག་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས།
རང་ཡུལ་གྱི་འགལ་ཟླ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སེལ་
འཇུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་གཉིས་སོ། །རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དེའི་སྣང་བ་རང་མཚན་འཛིན་
པའི་རིག་པ་དེ་ཆོས་དེ་ལ་སྣང་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེའི་གཞན་སེལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དེ། ཆོས་
དེ་ལ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འོ་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་དེས། བདག་མེད་
རང་མཚན་འཛིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྣང་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་སྒྲུབ་
འཇུག་ཏུ་ཐལ། སྣང་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བདག་མེད་སྒྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་དེ་དེ་ལ་སེལ་འཇུག་ཏུ་
ཐལ་ལོ་སྙམ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་སེལ་འཇུག་དང་སྣང་འཇུག་གཉིས་ཀ་མིན་ནོ། །འོ་ན་དེས་དེ་ཡུལ་དུ་
མི་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཡིན་ཏེ། རང་
ལུགས་ལ་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཡུལ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
ཚེ་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། མེ་དང་ཆུའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དེ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་
ཐལ། དེ་དང་དེ་ལ་སྣང་འཇུག་ཡང་མིན། སེལ་འཇུག་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་འཇུག་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་ཅན།
མེའི་རེག་བྱ་

{༣༠༥}

སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། མེ་ལ་སྣང་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཞིབ་མོར་མི་དཕྱོད་པའི་ཐ་སྙད་དུ། དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སེལ་འཇུག་ཏུ་ཐལ། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། ལྐོག་གྱུར་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཆོས་ཅན། ཡོད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ། །འོ་ན། ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྟོགས་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོས་སོ། །འོན་ཤིན་ལྐོག་ཆོས་ཅན། དེའི་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་རང་རིག་ཡུལ་མེད་དུ་འདོད་པས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ངེས་པར་མ་ཟད་ཀྱི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ལྐོག་གྱུར་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ལ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ལྐོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་བློ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། སེར་པོ་

༼༢༠༨༽

འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ། སེར་པོ་ལ་སྣང་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་གྲུར་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། སེར་པོའི་རྫས་ཐམས་ཅད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སེར་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཡང་སེར་པོའི་སྟེང་གི་རྫས་སུ་གྲུར་པའི་མི་རྟག་པའམ། སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་ཡང་། དེའི་སྟེང་གི་ལྡོག་པར་གྲུར་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། སེར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེར་པོ་མཐོང་བ་ན། སེར་པོ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་དང་སེར་པོའི་དྲི་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་འཇིག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སེར་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེར་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་གྲུར་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེར་པོ་ལ་སྣང་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འོ་ན་སེར་པོའི་དྲི་དེ་སེར་པོའི་རྫས་སུ་ཁས་ལེན་པར་མི་ནུས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས། དེ་དེར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སེར་པོ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སེར་པོ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྫས་སུ་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞི་འབྱུང་བ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྡུལ་བརྒྱད་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣམ་གཞག་གསུམ་གྱི་

སྒོ་ནས་འཛོག་ཚུལ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། འདིར་ལྟར། མ་དཔྱད་པ་དང་། འདུག་ཆེ་དང་། རློམ་ཚོད་ལ། ཕྱེ་
བསལ་མེད་པར་སེར་པོ་ཙམ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ལ། ཙུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། འཆད་ཆེ་དང་། སོང་
ཚོད་ལ་སེར་དོའི་སེར་པོ་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྔང་དོའི་སེར་པོ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་དཔྱད་
པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འདུག་པའི་ཚེ། སྔང་དོའི་སེར་པོ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རིགས་རྒྱུན་གང་ཟུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་དེའི་ཚེ་ཅི་ཞིག་རྗེས་སུ་གྲུབ་ཅེ་ན།
འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྔང་
བརྟགས་མ་འདྲེས་སོ་སོར་རབ་ཕྱེ་ནས། །སྔང་སེལ་ཇི་བཞིན་འབྱེད་མཁས་འདི་ལས་གཞན། །སྔང་ཙུང་
དམིགས་ན་རང་གཟུགས་མི་སྟོན་ཅི། །སྔང་ཚད་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གོ་འདོད་ན། །གཞན་སྡེས་ཅི་འཚལ་རང་
སྡེ་ཕལ་ཆེ་བ། །གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས། །གཞན་སེལ་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
འདི། །གཞན་ཕན་བློ་ཡིས་ཡི་གེར་བཀོད་མོད་ཀྱི། །རང་ཉིད་གཅིག་པོའི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་ངེས། །རང་དང་
སྐལ་བ་མཉམ་པ་འགའ་ཡོད་ན། །རང་བློས་བརྟགས་པའི་ལུགས་ངན་ཀུན་མཐོང་ལ། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་
རྣམ་དབྱེ་འདི་ཟུང་ཤིག །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བསོ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།། །།རིག་གནས་རྨ་བྱའི་ཁྲི་ལ་
འཁོད་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཁྲུང་ཁྲུང་འཇོམས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི། །སྨིན་ལེགས་ལྡན་པའི་གཤོག་ཤུ་གདོང་དྲུག་
པ། །གང་བློའི་སྐྱེད་ཚལ་ཡངས་པ་འདིར་སྤྱོན་ཤིག །དེ་ལྟར་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས། གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག སྤྱི་ཁོ་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་རང་མཚན་ཁོ་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ཁོ་ན་སྒྲའི་དེར་འདོད་པ་དགག ཤེས་པ་རང་མཚན་ཁོ་ན་དེར་འདོད་པ་འགག ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རང་མཚན་ཁོ་ན་དེར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི་བརྡ་སྦྱོད་པའི་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བརྡ་སྦྱོད་པ་ན་རེ། མིང་དུ་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་མིང་དང་། དོན་དེ་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་མིང་དང་། མིང་དོན་གཉིས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེ་ལ་བ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལ་འཆར་བའི་འོད་དཀར་ཅན་དེའི་མིང་ལ། རི་བོང་ཅན་དང་། བསིལ་ཟེར་ཅན་དང་། ཀུ་མུད་ཏའི་གཉེན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མིང་དེ་དང་དོན་དེ་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་དེར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། མི་རུང་ཡང་སྐྱེས་བུའི་བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱི་སྦྱར་བ་དེ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཚ་ཟེར་ཅན་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་བརྡ་སྦྱོད་པའི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བོད་ཕྱི་རབས་པ་གང་དག བརྡ་སྦྱོད་པས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ། དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེས་དང་། ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རི་བོང་ཅན་ལ་

༼༣༠༩༽

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་བརྡ་སྦྱོད་པའི་འདོད་པ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡ་བཏགས་དོན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ཤེས་པ་རང་མཚན་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ཤེས་པ་རང་མཚན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་བརྡ་སྦྱོད་པའི་ནང་མཚན་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་པ་སྟེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་ཉིད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའོ། །དེ་འགོག་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། ཤེས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། །ཇི་ལྟར་དོན་གཞན་འབྲེང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་མེད། །དེ་བརྗོད་ཇི་ལྟར་དོན་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་པའི་གཏེར་དུ། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མི་རུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་བརྡའ་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་རིག་བྱེད་པའི་ནང་མཚན་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚངས་པ་པ་དང་། སྒྲའི་ཚངས་པ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་འདི་ལ་བརྡ་སྦྱོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། དེའི་འདོད་པ་ནི་མེས་པོ་ཚངས་པ་ནི་སྒྲའི་ངོ་བོར་གནས། དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཨོཾ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་ཚོགས་འདི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དོན་དེ་ལས་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་། ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྒྲའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་ལས། སྐྱེ་འཇིག་མེད་པར་ཡང་དག་ལྡན། །སྒྲའི་

〔༢༧༠〕

རང་བཞིན་ཚངས་པ་མཆོག །གང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི། །དངོས་པོའི་གྲང་འདིར་རབ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་དང་། སྒྲའི་རྗེས་འཇུག་མ་རྟོགས་པ། །ཤེས་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་མིན། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དང་ནི། །ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །འོན་རིག་བྱེད་པ་དེ་རྟོག་གེ་སྡེ་ལྔ་ལས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་མིང་ཁྱབ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་པ་དང་སྒྲོད་པ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསང་བ་པ་དང་། རིག་བྱེད་མཐའ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚངས་པ་དང་། སྒྲའི་ཚངས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བར་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་ཁོ་ན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། གྲངས་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའོ། །དང་པོས་སྤྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་མི་འདོད་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་ངེས་པར་དགོས་ལ། དེ་ལའང་ལུགས་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་རང་མཚན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དེ་གཉིས་རིམ་པར་འགོག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་པར། །ཞེས་དང་། དེ་ལྡན་ཉུས་པ། ཞེས་སོགས་དོན་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཀྱང་། དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ཡོད་ནའང་། །ཞེས་སོགས་དང་། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་མཐུན་པར། སྒྲ་དོན་རྐྱང་པ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་། རིགས་གཏེར་མཛད་པས། དོན་

༼༣༡༡༽
སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞན་སེལ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བཞེད་པའོ། །འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཉིད་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདང་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལུགས་ཕྱི་མ་ནི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་པ་ལ། །སྒྲའི་དོན་ནི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན། །དེ་ནི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཁོ་ནར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་མང་པོས་བཀུར་བ་དག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིང་དང་མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་བློ་སྒྲ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མིན་པ་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུབ་པ་ཞིག་ཁོ་ན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མིང་ནི་སྒྲ་སྤྱི་ཡིན་ལ། མཚན་མ་ནི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། མིང་སོགས་བརྗོད་ན་འཆད་པོ་དང་། །ཞེས་སོགས་སུ་བརྟག་པ་གསུམ་མཛད་ནས་དགག་པ་མཛད་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྨྲ་བས། །འབྲེལ་མེད་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་གཅིག་ཁོ་ནས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །འདིར་གངས་ཅན་པ་དང་ཉན་ཐོས་གཉིས། །སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་དེ་ཙམ་ཟད་བཤད་ན། ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་འཇུག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་དོན་སྤྱི་དང་ལྡན་མིན་

༼༣༡༣༽

འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ན་ཀ་བའི་དོན་སྤྱི་དང་། ཀ་བའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཀ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་བཞག་ལའང་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་ཚེ་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ཀ་བ་རང་མཚན་མི་གོ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་བ་ལང་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཕྱོད་རང་གི་ལུགས་ ལ་ཡང་ཀ་བའི་སྒྲ་དོན་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སོང་ཚོད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཚེ་ཀ་བའི་སྒྲ་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཞེས་དང་། ཀ་བ་རང་མཚན་ལ་ཀ་བའི་བརྡ་སྦྱོར་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཀ་བ་ཙམ་ཀ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པས། མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་བུམ་པའི་མཚན་གཞི་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འབྲེལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རློམ་སོང་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་སོང་ཚོད་སྒྲ་དོན་དང་། རློམ་ཚོད་རང་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྡ་ལས་གོ་བར་བྱ་བ་དེ་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ་དེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །འོན་གཉིས་པོའི་མཚན་གཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། འཆད་དུས་ཀྱི་དེ་དངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །

[༢༡༣]

ཞེས་དང་། ཡང་ན་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ། དེ་དང་དེའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་གཞན་ཡང་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་མིང་དོན་དུ་འཇོག་པ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་མིང་དོན་དུ་འཇོག་པ་སོགས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། འཆད་པའི་ཚེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་སོང་ཚོད་ནི། བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱར་སོང་ཚོད་ནི་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་འོན་ཅིག་ཅེས་སམ། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་དུ་ཆུ་ལྡུག་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན། ཇི་སྐད་དུ། བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །འབྲེལ་མེད་བ་ལང་མི་རྟོགས་བཞིན། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་དེ་རང་ལ་འཇུག་པས། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འཆད་པའི་ཚེ་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་དུ་སོང་ཚོད་ནི། སྒྲ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་ཡིན་ལ། ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་དུ་རློམ་ཚོད་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པས་ཐོབ། །ཅེས་དང་། འབྲེལ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །བརྡའི་དུས་ནའང་སྦྲེལ་ནས་སྦྱར། །ཐ་སྙད་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གོ །དེ་ཕྱིར་འབྲེལ་ཡང་བདེན་པར་འཐད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན།

{༣༡༨}

ཇི་སྐད་དུ། མཉན་པ་གཞན་སེལ་བརྗོད་བྱར་བྱེད། །ཅེས་དང་། གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་དང་། ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ནི། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་པར་ཡང་། །འཆད་པ་པོ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ངོ་བོ་སྤྱི་ལས་ནི། །ཐ་དད་མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་། །བརྡ་ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པར་བྱ། །ཅེས་དང་། དེ་ལ་དུ་མའང་འབྲས་གཅིག་ཅན། །དེ་འབྲས་ཅན་མིན་གཞན་རྟེན་ཅན། །བརྗོད་དང་། ཅེས་བཤད་པ་ནི་འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བརྗོད་བྱ་ནི། གོང་དུ་སྣང་སེལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། རྗོད་བྱེད་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་དང་། ནྙམ་ཚོད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་གཉིས་སོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་སོ། །བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིང་། ཚིག ཡི་གེ་གསུམ་མོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲ་སྤྱི་གསལ་བའོ། །དཔེ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་ལ་མིང་དུ་སྣང་བའི་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གེ་དུ་མ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་དུ་ནྙོམ་པའི་ཚའོ། །དཔེ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་རྗོད་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མིང་ཚིག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡི་གེ་ནི་སྒྲ་སྤྱི་ལ་འཇོག་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་

༼༣༡༥༽

འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བས་བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སྒྲ་དོན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་མི་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བྱའི་དོན་ཅི་ཡང་མི་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྒྱས་པར་འོག་ནས་འཆད་དོ། །དབྱེ་སྒོ་གཉིས་པ་ལ། རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད། ངོས་འཛིན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བརྗོད་བྱ་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ངོས་བཟུང་། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཆོས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྫས་དང་། ལོག་པ་དང་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །སོང་ཚོད་ནི་གཞན་སེལ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་རྫས་དང་། རང་ལུགས་དང་བསྟུན་ནས་ལོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་གསལ་བ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་རང་མཚན་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །བྱེ་བྲག་དང་གཞི་མཐུན་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་སྤྱི་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སོ། །འདིར་རྣམ་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཡིན་ན། རྫས་དང་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་པས་ནི་ཆོས་ཅན་རྫས་ཁོ་ན་དང་། ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་ལ་རྫས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཅེས་དང་།

༼༣༡༨༽

དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་གསུང་བའང་འདོད་པ་དེ་དང་སྦྱོ་བསྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྤྱི་དང་། ལྡོག་པ་དང་། ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། རེས་འགའ་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྤྱི་ནི། ཕྱི་ནང་གི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་ཆེར་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གྲགས་སོ། །ལྡོག་པ་དང་གཞན་སེལ་ནི་རང་སྡེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འདོད་པའོ། །ཆོས་ནི། ཐུན་མོང་གི་འདོད་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ། རྫས་དང་ལྡོག་པའོ། །རྫས་ཀྱི་ཆོས་ནི་འདིར་མི་བཟུང་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ནི་ལོག་ལྡོག་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་ཆོས་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་རྣམས་པར་བསལ་ཙམ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་མོ། །གཞི་མཐུན་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རྣམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་དོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་བཞག་པས་ཚོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཁོ་ནར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་རྫས་ལྡོག་གཉིས་ཀ་སྲིད་ཀྱང་ཆོས་ནི་ལྡོག་ཆོས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་སོ། །འོན་རྣམ་ཚོད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་མོད། དེ་འདྲ་དེ་ཆོས་ཅན་དང་དོན་གྱི་སྟེངས་ན་ཐ་དད་མེད་ཅིང་། ལྡོག་པས་འབྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་ལྡོག་པ་ཉིད་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་དོན་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་

༼༢༡༥༽

སུ་སྐབས་འདིར་མི་འཇོག་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་དེ་ལ། ལྟོས་པའི་ལྟོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲའི་རྗས་ཉིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བུམ་པའི་གཟུགས་དང་། དྲི་ལ་སོགས་པ་སྐབས་འདིར་བུམ་པའི་ཆོས་སུ་མ་བཞག་སྟེ། དེ་དེའི་རྗས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྡུལ་རྗས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། དེ་དང་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཡང་མི་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གཞན་སྡེའི་ལུགས་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་བརྡ་སྤྲོད་པའོ། །དང་པོས་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བས་སྦྲེལ་བར་འདོད་ལ། གཉིས་པས་ནི། སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །རང་ལུགས་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་དང་། བློས་འཛིན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལྟར། འབྲེལ་བའི་སྒྲས་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་དང་། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ནི། མེ་ལས་བྱུང་བའི་དུ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ནི། དུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་ནི་སྐབས་འདིའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ་

༼༣༡༨༽

གཉིས་ཏེ། དང་པོ་བྱེ་བྲག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ནི་སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ནི། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་མི་རུང་སྟེ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲས་མི་ལྡན་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྲེལ་མེད་ལ་འབྲེལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ནི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཞིང་དང་ཁང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་མི་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་གཅིག་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཆོས་ཅན་ཆོས་ལ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་ནི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྫས་བརྗོད་པ་དང་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་ནི་མིན་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཉིད་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སོ་སོར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྫས་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལྡོག་པ་དང་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་དང་། མ་སྦྲེལ་བར་རྫས་རྐྱང་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། གཉིས་ཀས་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཟིན་ལ་བརྗོད་ཅིང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་མི་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

༼༣༡༨༽

གལ་ཏེ་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ན་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། དེའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། དེ་དུས་ཀྱི་སོང་ཚོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་བྱས་ པ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དང་སྦྲེལ་ནས་བརྗོད་པ་དང་། མ་སྦྲེལ་བར་ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ལྡོག་ཆོས་ཚིག་ཟིན་པ་བརྗོད་ཅིང་། ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་ཁྱད་པར་ནི་སྦྱི་རྐྱང་བརྗོད་པ་དང་། གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །འོ་ན་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་བརྗོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ལྡོག་ཆ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེའི་ཚེ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་དང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་བྱས་ཉིད་ཅེས་པ་སྒྲའི་ཆོས་ཞེ་ན། གསེར་བུམ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །འདིར་ནི་ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཆོས་ཅན་ཤུགས་ལ་གོ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གནས་དང་བཏགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ཅན་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཆོས་ཤུགས་ལ་གོ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཚུ་

{༣༣༠}

སྦྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གོ་ནུས་པ་དང༌། ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཆོས་དམིགས་རྣམ་ཤུགས་ལ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐུག་པའི་སྐྲས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས་སྦྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་གྱི་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལས། འབྲེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ། །དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང༌། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་རྣམ་དབྱེ་ལས། །དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ་དང༌། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཐུག་པའི་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཁྱད་གཞི་དང༌། འདུ་འགོད་དང་བྲལ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས། རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ལུང་དྲངས་ནས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པ་ནི་སྒྲའི་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞི་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་དེ་དེའི་སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཚིག་ཟིན་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་འགར། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཡང་སྒྲ་ཁྱད་གཞི་དང་མི་རྟག་པ་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་ སེལ་བར་འདོད་ནས་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲ་སྲིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞི་དང་སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚེ་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེའི་ཚེ་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཙམ་ཁྱད་གཞིར་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྲིད་པའི་མི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཁྱད་གཞིར་སོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྔོན་པོ་སྲིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ།

{༣༣༡}

མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ནི་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ལ་སྐབས་
འདིའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཇོག་སྟེ། དེ་ནི་བྱ་བ་དང་ངེས་བཟུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་རམ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ངེས་བཟུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་དོན་འཛིན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གང་ཞིག རང་གི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་བྱར་
མི་སྟོང་ཞིང་། །ཆོས་ཅན་དེའི་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བའི་སྒྲ་དེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ན་
སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་སམ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གང་ཞིག རང་གི་ལྡོག་
པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་
མི་རྟག་ཅེས་སམ། མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཚིག་ཟིན་ལ་བརྗོད་པའམ། མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་གྱི་འཕེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཆུ་སྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་མ་བརྗོད་
ཀྱང་དོན་གྱིས་བློ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པའོ། །འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་དང་།
དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པས། སྒྲ་གཉིས་ཀས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཉིས་ཀ་བརྗོད་དགོས་པ་མིན་
ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུང་དེའི་དོན་ནི། སོར་
མོའི་ལྡན་པ་ཞེས་དང་། སོར་མོ་ལྡན་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་མིན་གྱི། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་
ཡོད་པས་སྒྲ་གཉིས་སུ་བཞག

༼༢༢༢༽

ཅེས་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་གཉིས་དང་། བ་ལང་གི་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པས་སྒྲ་གཉིས་སུ་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ། སྒྲ་གཉིས་ཀས་དོན་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་བུམ་པ་བརྗོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་ལུགས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནས་གཞན་གྱི་ལུགས་ཙུང་ཟད་བཀག་ན། བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བའི་མཚན་བྱ་དེ། སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཇོག་པ་དང་། བུམ་པ་བུམ་པའི་ལྡོག་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་ལྡོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཐལ། དེ་ལ་བལྟོས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དྲི་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་ཚིག་ཟིན་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གང་ཞིག བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་རྟ་ལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བ་ལང་ཞེས་དང་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་སོ་སོར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་།

【༡༡༣】

རྒྱལ་པོའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་སུ་རློམ་ཚོད་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དར་ཊི་ཀ་མཛད་པ་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྒྲ་ཁྱད་གཞི་དང་མི་རྟག་པ་ཁྱད་ཆོས། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞི་དང་། སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀས་སྒྲའི་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་དབྱེ་དགོས་ཏེ། ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱད་གཞི་མི་རྟག་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲའི་ཆོས་མིན་པ་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱི་ར། དེས་ན་སྒྲའམ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འཆད་པ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་གང་གི་ཡང་དོན་མི་རྟོགས་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། འདི་མི་འཐད་པ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ། ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་དེ་གནོད་བྱེད་དུ་སོང་བ། བཤད་པའི་གཞི་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་མ་ཕྱེད་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་བརྟེན་ཅན། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་མི་རྟག་ལ་སོགས་ཁྱད་གཞི་དང་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འཇོག་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞི་དང་། སྒྲ་ཁྱད་ཆོ་ས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཚེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན་མིན་

{༢༢༨}

པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སོགས་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སོགས་ལ་ཡང་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། བ་ལང་གི་རྭ་དང༌། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བ་ལང་གི་ཁྱད་གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། སློམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང༌། སློམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་གཞིར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང༌། སློམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ་དང༌། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ་དང༌། ཇི་སྐད་དུ། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། འོ་ན། བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང༌། བ་ལང་གི་ཧ་མིན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཧ་མིན་པ་དེ་ཁྱད་གཞི་དང༌། བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་སྐབས་འདིར། ལོག་ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་དང༌། རྫས་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས། རྫས་ལ་ཆོས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལོ་ན་མ་ཟད་ཀྱི་བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་བུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་བུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་སྦྱི་དང་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཆོས་ཅན་དང༌། བུམ་པ་ཆོས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་

[༣༣༥]

རང་མཚན་རྣམས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་དང་། གཞན་སེལ་རྣམས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ཏ་ཙང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་མིན་སེལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲ་མིན་སེལ་ནུས་པའི་སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ནི། འོན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་པའི་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས། ཡང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དུས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་དང་། སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་ཞེས་བརྗོད་པའི་དུས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་པོ་ལྡོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་སྒྲི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་གཞུང་དེས། ཚོགས་སྤྱི་བུམ་པ་དེ་བུམ་པའི་རྫུལ་རྫས་བརྒྱད་པོའི་ཡན་ལག་དང་། བརྒྱད་པོ་དེའི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་བསྟན་ན། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོར་ཚུག་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་དེའི་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོགས་སྤྱི་བུམ་པ་དེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་། དེའི་རྫུལ་རྫས་བརྒྱད་པོ་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་ནི་ཁྱེད་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་མ་ཟད། གནོད་

{༢༢༨}

ཐེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་པར། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ། བུམ་པ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། འོ་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ། དེ་ལ་བལྟོས་པའི་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་ལ། དེ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྗོད་བྱར་སྟོན། དེས་ཀྱང། གཅིག་ཤོས་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པ་ལ་བུམ་པའི་གཟུགས་དེ་ཚོགས་སྤྱི་བུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བུམ་པའི་ཞེས་དྲུག་པའི་སྒྲས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོའི་སྟེང་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བུམ་པ་དེ་རང་གི་གདགས་གཞི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ། ཞེས་དང་། འབྲས་བུའི། ཞེས་དང་། དེ་ནུས་ཁྱད་པར། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཁྲིད་ལྟར་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོ་ད་པའི་ཚེ་ན། བུམ་པ་དང་དེའི་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་ལུང་ཁུངས་སུ་ཁྲིད་ཀྱིས་དྲངས་པས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་ནས། སུའི་མི་རྟག་པ་སྙམ་པ་ལ་སྒྲའི་འོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས། མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞིར་འཛིན་ན་བཤད་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཁྱད་གཞིར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ།

༼༢༢༥༽
འདི་ལྟར་ངེས་བརྗོད་མཛད་པ་དེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་གཞི་དང་། སྐོར་བར་མཛད་པ་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཁྱད་གཞིར་ཐལ་བ་དང་། ཐོས་པ་དེ་ཟབ་གྱི་ཁྱད་གཞི་དང་། འཁྱུངས་པ་དེ་སློམ་གྱི་ཁྱད་གཞིར་ཐལ་བས་སོ། །ཐལ་བ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཟློག་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཟབ་ཆོས་ཅན་ཐོས་པ་དེ་ཕྱོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཕྱོད་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་གྱིས་ཕྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་ཐོས་པ་རྣམ་པར་སེལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །ཆོས་ཅན་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཁྱད་གཞིར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་རྗེན་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་གང་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་མཆིག་གུའི་ལུས་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བཞག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆིག་དང་མཆིག་གུ་ཞེས་པ་ནི་གཙུབ་དང་གཙུབ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་། སྒྲ་གཅན་དང་དེའི་མགོ་བོ་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཇི་སྐད་དུ། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི། །ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་སྒོ་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མིང་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་ནས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར། དོན་གྱི་ངོ་བོ་བརྗ་སྒྲོད་པ། །མིང་ཡིན་དེ་འི་ཁྱད་པར་དག །སྟོན་པ་ཚིག་ཅེས་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དབྱེ་ན། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་མིང་དང་། རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་མིང་གཉིས་སོ། །མིང་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་མ་བརྟེན་

༼༢༢༨༽

པར། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་སྦྱར་བའི་མིང་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ལ་མེ་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྔར་གྲུབ་ཟིན་པའི་མིང་ཞིག་དོན་གཞན་གྱི་མིང་དུ་བཏགས་པ་དེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་མེ་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་འདོད་རྒྱལ་དང་། དོན་ལྡན་གཉིས་སོ། །རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་གང་ཞིག སྒྲ་བཤད་དུ་མེད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི་ཁྱི་ནག་པོ་ལ་དུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གང་ཞིག་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་ལྡན་གྱི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དཔེ་ནི་ཁྱི་དཀར་པོ་ལ་དུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྨྲ་སྒོ་ལས། དེ་ཡང་མིང་གི་ཐོག་མ་དང་། །རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཐོག་མ་འདོད་རྒྱལ་མིང་ཡིན་ཏེ། །རྗེས་གྲུབ་དག་ནི་དོན་ལྡན་དང་། །འདོད་རྒྱལ་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་མིང་ཐམས་ཅད་འདོད་རྒྱལ་དུ་མཚུངས་པ་ལ། འདོད་རྒྱལ་དང་རྗེས་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ནི་མིང་གཞན་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ནི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ལ་བལྟོས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བལྟོས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་ལ་སྒྲ་བཤད་མེད་པས་ཁྱབ། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་ལ་སྒྲ་བཤད་ཡོད་ཀྱང་ལོག་པར་སྟོན་སྲིད་པས་སྒྲ་མི་འཆད། རྗེས་གྲུབ་དོན་ལྡན་ཁོ་ན་ལ་སྒྲ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོན་ལྡན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་སྒྲ་བཤད་བརྒྱད་ཡོད་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་

{༢༢༩}

བསྟུ་ན་དངོས་མིང་སྒྲ་བཤད་གསུམ་དང་། བཏགས་མིང་གི་སྒྲ་བཤད་རྣམ་པ་ལྔའོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འཐད་པ་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་དག །ཆོས་ཉིད་ལ་ནི་བརྟན་པ་བཞིན། །དོན་ལྡན་མིང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ། །འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན། །རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་འདོད་རྒྱལ་ནི། །ལོག་པར་གྲུབ་ཕྱིར་ངེས་ཚིག་བཞག །འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གང་ཡིན། །ངེས་ཚིག་ཞི་མེད་ཆོས་ཉིད་བཞིན། །དེ་བརྟེན་དོན་ལྡན་ངེས་ཚིག་ནི། །དེ་ཡིན་ཕྱིར་དང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཕན་ཕྱིར་དེ་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་བྱུའི་ཕྱིར་དང་དེ་འབྲའི་ཕྱིར། །དེ་དེའི་ཕྱིར་དང་དེ་ཉིད་ཕྱིར། །དེའི་མིང་ནི་དེ་སྐད་ཅེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལ་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷས་བྱིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གསེར་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་གསེར་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ནི་རྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་གི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །ཆུ་ལུད་ཆོས་ཅན། ཁ་ཟས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁ་ཟས་དེ་ལ་རྒྱུད་ནས་ཕན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱུད་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །ལྟེང་ཀ་དེ་ཆོས་ཅན། རྐང་ནད་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྐང་པའི་ནད་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་དངོས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱ། རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན་མང་པོས་བཀུར་བ་ཡིན་ཏེ། མང་པོས་དེ་བཀུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལྷ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དཔེའི་མིང་གིས་དོན་ལ་བཏགས་པའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །མེ་ནི་ཆོས་ཅན་མེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མེ་རང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མིང་གཞན་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱའོ། །ཙནྡན་གྱི་མེ་ཆོས་ཅན།

{༢༣༠}

མེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཁྱད་པར་གཞན་སེལ་བའི་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱ། དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ངེས་ཚིག་དང་པོ་རང་གི་ངོ་བོའི་ངེས་ཚིག་དེ་ལ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ། བདུན་པ་མིང་གཞན་སྤྱོང་བའི་ངེས་ཚིག་དེ་ལ་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ། བརྒྱད་པ་ཁྱད་པར་གཞན་སེལ་བའི་ངེས་ཚིག་དེ་ལ་དངོས་པོའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གསུམ་པོ་དེ་ནི་དངོས་མིང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལྷག་མ་ལྔ་པོ་དེ་ནི་བཏགས་པའི་མིང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་དང་། དེ་ལ་ཕན་པའི་རྐྱེན་དང་། བྱེད་པའི་རྐྱེན་དང་། ལས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྐྱེན་དང་། འདྲ་བར་སྒྱུར་བའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མིང་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོག་མའི་འདོད་རྒྱལ་དང་། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་དང་། དོན་ལྡན་གྱི་མིང་ངོ་། །དང་པོ་གཉིས་ལ་དངོས་མིང་གིས་ཁྱབ་ཅིང་། གསུམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ངམ། དངོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཚང་བའི་མིང་དེ་དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་མིང་ནི་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་ངོ་། །རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་འདོད་རྒྱལ་ནི་ཁྱི་ནག་པོ་ལ་དུང་དང་། གཟའ་དམིགས་དམར་ལ་བཀྲ་ཤིས་དང་། བྱེད་པ་བི་ཥྞི་ལ་བཟང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བླུན་པོ་ལ་ལྷ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ལ་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་བཤད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དང་ལྡན་པའི་མིང་གང་ཞིག་བཏགས་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་མིང་དེ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་བཟློག་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

༼༢༣༡༽

སྨན་བྱ་རོག་ཟང་དང་། མི་ཞྭན་པོ་ལ་བ་ལང་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ། འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ། ཚོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་པ། ཡ་གྱལ་གྱི་མིང་གིས་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་རྣམས་སོ། །བཏགས་མིང་གི་དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་ལ། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་བཟློག་པ་ལ་འདྲ་བ་བཟློག་པ་ནི་ཞྭན་པོ་ལ་ལྷ་དགའ་བ་དང་། མིག་དམར་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མིང་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས། མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར། བཏགས་མིང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་། དེ་ལ་འཁྲུལ་ནས། བཅོམ་རལ་གྱིས་ཀྱང་བཏགས་མིང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྨྲ་སྒོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པས་དངོས་མིང་གི་དབྱེ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་སྦྱར་བའི་སྒྲ་ནི་འདོད་རྒྱལ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ལ་དེ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བཏགས་མིང་གི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་དུ་ངེས་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་འདི་གཉིས་ནི་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དངོས་མིང་ལས་མ་འདས་སོ། །ཡང་མིང་ལ་དབྱེ་ན། བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་། འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཤད་འཇུག་ལ་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་པ་ཡོད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ། འཇུག་པ་ཡོད་ལ་བཤད་པ་མེད་པ་གཉིས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའོ། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་མིང་མེད་པས་འདིར་མི་བགྲང་ངོ་། །མཁས་འཇུག་དང་། རིགས་གཏེར་གཉིས་ཀ་ལས། རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཡང་རྟོག་གེ་ལ་གྲགས་པ་

{༢༣༢}

མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་འགྲོ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གྲགས་པ་གོ་ཊ་ཁྲུལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཇི་སྐད་དུ། འདིས་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྒྲ་ཡི། །དོན་ནམ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན། །ཞེས་པར། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་བཤད་པ་དེ། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་པའི་དགོས་པ་དེ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྦྱོན་སྦྱར་བ། །དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་རྟེན་རྒྱུ་མཚན་འགལ་ལས་གཞན། །རྟོགས་པ་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཕལ་ཆེ་བ་དག དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་སྦྱར་བའི་མིང་དེ། དངོས་མིང་དང་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་རུང་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་གྲུབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་མིང་དེ་བཏགས་མིང་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ལ་བལྟོས་ནས་སྦྱར་བའི་དངོས་མིང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་ལ་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་གཞུང་དང་མི་མཐུན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་བསྟན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འབྲེལ་མེད་ཅན་ཞེས་དང་པོ་ཡི། །བརྡའི་སྦྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས། ཞེས་དང་། བློ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་འཇུག་པ། །རྟག་ཏུ་དངོས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྲེལ་རྟོག་ཅན་གཞན་

[༢༣༣]

ཕལ་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ལ་བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་དོན་དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་ན་དོན་དེ་འཁྲུལ་མེད་གོ་བའི་མིང་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། བརྡ་སྤྲོད་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལས། ངེས་ཚིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བའི་དངོས་མིང་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤུར་མ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་། བུ་གློན་པ་ལ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒན་པོ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་དངོས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེས་བཏགས་མིང་གི་མཚན་གཞི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་དེ་དག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གཞུང་དེ་དག་གི་སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མངོན་སུམ་དང་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་ཀྱང་། དོན་དེ་དང་དེ་ལ་དངོས་མིང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་འདུ་སུ་གསུམ་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁྲུལ་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྦྱར་ཞིང་དོན་དེ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་བའི་མིང་ཡིན་ན་དངོས་མིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། དོན་དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་མིང་ལ་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས་ཏེ། ལག་ལྡན་དང་མགོ་ལྡན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚིག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་མིང་གཉིས་

༼༡༣༨༽

སམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་འདུས་ནས། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་ན་ཚིག་གི་བསྡུ་བ་དང་ཚིག་གི་ཕྲད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲུབ་པའི་བསྡུ་བ་དང་། དགག་པའི་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འབྲུ་མང་པོ་དང་ཚིག་བསྡུས་དང་། །ཁྱད་པར་དག་དང་ཡན་ལག་དང་། །གཞི་དང་གཞི་གཅིག་བསྡུ་བ་དང་། །གཞི་མཐུན་པ་དང་དེ་སྐྱེས་བུ། །ཟླས་ཕྱེ་བ་དང་ཕྱོགས་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཚིག་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ། བ་བྲ་མོ་ཅན་དང་། ཤར་ལྷོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཁྱད་པར་བསྡུ་བ་ནི། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ཡན་ལག་བསྡུ་བ་ནི། ལུས་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྔ་པ་གཞི་བསྡུ་བ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དྲུག་པ་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདུན་པ་གཞི་མཐུན་པའི་བསྡུ་བ་ནི། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བ་ནི། ཆོས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས། ཚིག་གཅིག་གིས་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། བུམ་སྣམ་ཞེས་དང་། བྱས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་བྱེད་པའི་ཚིག་དང་། ལས་འཛིན་པ་དང་བ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱད་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞི་མཐུན་པའི་བསྡུ་བ་དང་དོན་གཅིག གསུམ་པ་ནི་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བ་གཉིས་དགོས་པ་ལ་བྱས་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགུ་པ་ཟླས་དབྱེ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །

{༢༣༥}

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཅུ་པ་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟུ་བ་ནི། མི་ཙམ་དང་། དུད་འགྲོ་ཙམ་ཞེས་བསྟན་ནས་བྱེ་བྲག་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་དགག་པའི་བསྡུ་བ་ལ། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ། བཅུ་བཞི་དང་། གཉིས་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པར་སླ་སྒོ་ལས་གསུངས། གཉིས་པ་ཚིག་གི་ཕྲད་ལ་ངོ་བོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲ་གང་རང་ལ་དོན་མེད་ཅིང་། །དོན་ལྡན་མིང་ཚིག་གསལ་བྱེད་པ། །ཚིག་གི་ཕྲད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །སོ་སོ་བ་དང་འདུས་པ་གཉིས། །ཞེས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། གང་དང་ཅི་དང་ཀྱི་དང་གྱི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དང་དེ་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྙེད་དང་། དེ་སྙེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །འོ་ན་ངག་དང་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་རལ་གྲི་ན་རེ། ཚིག་ནི་གཉིས་སམ་གསུམ་ལ་སོགས། །འདུས་ནས་སྐྱེས་བུས་འཇུག་བཟློག་དོན། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་གང་དེ། །ངག་ཡིན་དེའི་དབྱེ་བ་ནི། །རྐྱང་པ་དང་ནི་ཚོགས་བཅད་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཡི་གེ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར། དོན་སྟོན་པར་མི་ནུས་པའི་སྒྲ་སྤྱི་གསལ་བ་ཞེས་གསུང་ལ། ཡང་ན་མིང་གི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་བརྗོད་བྱེད་དོ། །དོན་སྟོན་པར་མི་ནུས་ཞེས་པ་ཡང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་བ་དང་། ཨུ་དང་། མ་དང་། པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལྟོ་ལྡིར་བ་སྟོན་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཡི་གེ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་མི་ནུས་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཨ་ལ་སོགས་པའི་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་ནི་མཉན་བྱ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། ཡིན་ན་ཨ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་བཅུ་དྲུག་པོ་

[༢༣༨]

དེས་རང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་དབྱངས་ཡིག་ བཅུ་དྲུག་པོ་སྔར་མི་འདོད་སྙམ་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་རིགས་པ་མཐྱེན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡི་གེ་ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས། །སྐྱེ་ལ་ཤེས་པས་སྒྲ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རེ་རེ་ནས་སྒྲར་ཁས་མི་ལེན་ཡང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་མང་པོ་མཐོང་སྟེ། ཁ་ང་ཛ་གསུམ་དང་། ཉ་པ་ཕ་མ་བཞི་དང་། ཤ་ས་ར་ན་ཞ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་སྒྲ་སྤྱི་ཞེས་པ་ཡང་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་བྱ་བ་མིན་གྱི། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དམ་སྒྲ་གང་རུང་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱངས་ཡིག་རྣམས་སྒྲར་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མེད་པ་དང་། །མིང་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །དོན་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཡི་གེ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །རང་བཞིན་ལས་དང་དགོས་ཆེད་ཀྱི། །ངེས་ཚིག་ཡིན་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། ང་རོ་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ང་རོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ། བརྒྱ་རྩ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དྲང་པོ་བསྒྲེང་དང་བཀུག་པ་དང་། །བསྟོད་པ་དང་ནི་སྨད་པ་དང་། །བ་སྒྲིམས་དང་གློད་པའི་ང་རོ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དྲང་པོ་བཀུག་དང་སྨད་པ་དང་། །བསྒྲིམ་པ་དང་ནི་གློད་པ་ལ། །ཆར་དང་རྩང་གི་ཐེ་བ་དང་། །བསྒྲེང་དང་བསྒྲེང་སྟེ་བཀུག་པ་དང་། །བསྟོད་དང་བསྟོད་དེ་སྨད་པ་དང་། །སྣ་ལྡན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡིས། །ང་རོ་བཅུ

ཟླུག་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། གསལ་བྱེད་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུང་ངུ་དང་བསྒྲུག་པ་དང་སྒྲེང་བ་གསུམ་ལ་ཐུང་ངུ་དང་རིང་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་མ་གཅིག་གསུམ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྒྲེང་བ་དང་བསྒོྲད་པ་གཉིས་ལ་ཐུང་ངུ་མེད་པས་གཉིས། བསྒྲིམ་པ་དང་གློད་པ་གཉིས་ལ་རིང་པོ་མེད་པས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་སྣ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཆ་དང་། རྐྱེན་གང་རུང་གཅིག་གིས་སྐྱེད་པའི་ཆ་བསྣན་པས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་མངོན་པ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མངོན་པ་བ་གཉིས་ཀས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ཀ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་གསུམ་ཀ་སྒྲ་རང་མཚན་དུ་འདོད། སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་དེ་དང་དེར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེར་བཏགས་པའི་ཆ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་སུ་འདོད། རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ཆ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ལ། ཚོགས་གསུམ་ཀ་མཉན་བྱར་འདོད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། མིང་ཚིག་གཉིས་མཉན་བྱར་སྟོན་པའི་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་ལུང་སྣ་གཅིག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་

[༢༣༨]

བ་འགོག་པ་ན། མིང་ཚིག་གཉིས་སྒྲ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ཡི་གེ་སྒྲ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་དང་། མངོན་པར་གསལ་མིན་སྒྲ་དག་གི །བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའམ། །ཡིད་ཀྱི་བརླམས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་སྒྲ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དངོས་སུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། རྣ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པར་སྒོག་ཡིག་དང་བྲལ་བའི་ས་རཱ་གཉིས་པོ་དེ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་མི་ཐོས་པར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིང་ཚིག་གཉིས་ནི་སྒྲ་མིན་ཏེ། མིང་སྒྲ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡང་སྒྲར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚིག་སྒྲ་ཡིན་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་སྒྲ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ནི་རང་རྟོགས་པ་པོའི་ཤེས་རྒྱུད་དང་གཅིག་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། དྲན་པས་འཛིན་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དེ་འཛིན་ནུས་ན་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་རྟོག་པས་བཟུང་བྱ་གང་ཞིག་རྟོག་པས་བཟུང་བའི་མིང་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ནི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་། ལེའུ་དང་། རབ་བྱེད་སོགས་ནི་མིང་ཚིག་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གནས་ལ། ཡི་གེའི་ངོ་བོར་གནས་པ་མིན་ཞིང་། ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། བྱེ་བྲག་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་གྲུབ་བོ། །འོ་ན་གསུམ་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

༼༢༣༩༽

གསུང་རབ་མཐོང་ནས་ཚིག་བློ་ལ་འཛིན་པའི་དྲན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐོས་ནས་དེ་འཛིན་པའི་དེ་དང་དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་ཤེས་རབ་འཇོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གསུང་རབ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཡི་གེའི་གཟུགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། ཐོས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁོ་ན་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཚིག་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །ཡི་གེ་ལ་གཉིས་ལས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་མིན་ཏེ། སྲོག་ཡིག་དང་བྲལ་ན་ངག་ཏུ་བརྗོད་པར་ཡང་མི་ནུས་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲོག་ཡིག་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་དབྱངས་ཡིག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། གསལ་བྱེད་ཐོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ནི་སྒྲ་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲ་སྐྱེའོ་ཞེས་དང་། དེ་ཐོས་སྨྲར་མིན་ཐོས་པ་ཅན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། །རྣ་བས་ངེས། ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་སྒྲ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཇི་སྐད་དུ། ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྤངས་པ་སྟེ། །ཞེས་ཨ་ཡིག་དེ་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི། ངེས་དོན་དོན་དམ་པའི་ཨ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པར་བྱ་བ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་པོ་མཉན་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲ་རང་མཚན་དུ་ཁས་ལེན་ནུས་སམ་ཞེ་ན་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ། དེར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་རང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཡི་གེ་ཨ་ཐུང་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་

{༢༥༠}

ཅིག་དུ་མ་ཡོད། རེ་རེ་ནས་ཁྱོད་མིན། དེ་རྣམས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རིམ་ཅན་དུ་ཐོས་པ་ལ་ཁྱོད་ཐོས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་འབྱེད་འཛུམ་གྱི་ཆད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། །མིག་འཛུམ་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་ཡང་ཡི་གེ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ནས་ལྟ་ཅི་སྨོས། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཀ་ལཱ་པ་ལས། སྡེ་ཚན་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། ཤ་ཥ་ས་རྣམས་ནི་སྒྲ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །ཞེས་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ་སྒྲ་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། མིང་དང་ཚིག་ལ་ནི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ན། སྔ་མ་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་མིང་གཉིས་འདུས་པའམ། །འོན་ཏེ་མང་པོ་འདུས་ཀྱང་རུང་། །དེ་དག་ཁྱད་པར་བརྗོད་བྱེད་ན། །ཚིག་ཅེས་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུང་ལ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་མིང་གཉིས་འདུས་པའི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་མིང་དང་ཚིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན། ཁྱད་པར་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་ཚིག་གཉིས་དང་ཡི་གེ་ལ་ནི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་ལས་མིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྐྱེན་དང་། རྣམ་དབྱེ་དང་། ཉེར་བསྒྱུར་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་

{༣༤༡}

གི་སྒོ་ནས་སྦྱོབ་དགོས་ལ། དེ་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡི་གེར་འཇོག་ཅིང་། གྲུབ་ན་མིང་ཚིག་གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་གང་དག ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ། མིང་ཡིན། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ཚིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེ་ར་མ་ངེས་ཏེ། ཨྱོ་རིང་པོ་དང་། ཨཱཿཤིན་ཏུ་རིང་པོ་འདི་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་གཉིས་དང་གསུམ་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་རྣམས་ཀྱང་ཚིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མིང་དུ་མ་འདུས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མིང་དུ་སྦྱོབ་པའི་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་ཇི་སྐད་དུ། བྱིངས་ལས། མིང་སྦྱོབ་ཀྲིཏ་ཀྱི་རྐྱེན། །མིང་ལས་མིང་གཞན་སྦྱོབ་པ་དེ་ཕན་རྐྱེན། །ཞེས་དང་། སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དག་གི་དོན་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ནི་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དཔེར་ན། ཡི་གེ་སཱ་དང་། རཱ་ཞེས་པ་རོ་དང་ཚོའི་མིང་དུ་འཇོག་པ་ལ་ཡི་གེ་གཉིས་པའི་བར་དུ་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ནས་མིང་དུ་སྦྱོབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སཱ་གཉིས་དང་རྣམ་བཅད་དེ་གསུམ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མིང་དེ་དང་དེར་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བུམ་པ་ཀ་བ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་ན་ནི་ཚིག་ཏུའང་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྟོག་གེ་པ་ཕྱི་རབས་པ་གང་དག་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ། དོན་མི་སྟོན་པ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཡི་གེ་མིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཀྱང་མིང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མིང་དུ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཡི་གེ་

{༢༥༢}

ཨ་ནི་ཨ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་དེ་ཡང་ཚིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་ནས་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཚིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མིང་དུ་ཡེ་མ་སྦྲུབས་གོང་གི་ཡི་གེ་ནི་གཅིག་གམ་མང་པོ་འདུས་ཀྱང་རུང་ཡི་གེ་ཁོ་ནའོ། །རྐྱེན་དང་རྣམ་དབྱེ་བྱིན་ནས་མིང་དུ་གྲུབ་ཕྱིན་ཆད་ནི་མིང་ཚིག་གང་རུང་ཡིན་གྱི། ཡི་གེ་མིན་ནོ། །ཡང་ཨའི་ཡི་གེ་ཨིའི་ཡི་གེ་ལ་ཨཻའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་དུ་མ་གྲུབ་གོང་དུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཡི་གེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཚིག་མིན་ཏེ། མིང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཚིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་མིང་ཚིག་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། མིང་ཡིན་ལ་ཚིག་མིན་པ་ནི་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་རྐྱང་པ་རྣམས་སོ། །ཚིག་ཡིན་ལ་མིང་མིན་པ་ནི་སྤྱི་ཙམ་ལས་མི་སྲིད་ལ། དོན་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ་མིང་མིན་པ་ནི་བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་སྟེ། བུམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ་མིང་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ད་ནི་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་མིང་ཚིག་གང་རུང་ཡིན་ན་སྒྲ་མིན་པས་ཁྱབ་ན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་མཚན་གཞི་སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ལན་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་སོང་ཚོད་དང་སྒྲར་སོང་ཚོད་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། མིང་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྒྲར་སོང་ཚོད་ནི་མིང་དེའི་སྒོག་ཡིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཨུ་ཨ་ཞེས་ཉན་ཤེས་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པ་འདྲུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་

༼༢༨༣༽

བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གདམ་དུ་བྱ་བ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་རྒན་པོ་དག་གིས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་ཚད་ཟུང་གི་དེ་ཉིད་ལེགས་གོ་ནས། །སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་འདིས། །སྒྲ་གཅན་བཞིན་དུ་ཕ་རོལ་ཟིན་མནན་ནས། །སྒྲ་དབྱངས་ནམ་མཁའི་རྔ་བཞིན་སྒྲོགས་གྱུར་ཅིག རྟོག་གེའི་ཆོས་སྐད་ཕལ་ཆེར་སྒྲ་དང་ནི། །རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དག་ལ་རག་ལས་ཀྱང་། །རྟོག་བཟོའི་ཤུན་སྤྲུལ་ཕྲེང་བས་ཚད་མའི་ལུགས། །རྟོག་བཟོའི་ཤུན་པར་འཁྲུམས་པ་མ་བཟོད་ནས། རྣམ་མང་ཤུན་པ་ཟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་རིགས་པའི་ལམ་དག་ཏུ། །རྣམ་དཔྱོད་མིག་སྟོང་གསལ་བའི་ཉི་མ་འདི། །རྣམ་གསལ་སློབ་མའི་ཡིད་ལ་རྣམ་ཡང་འཆར། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། །།རྣམ་དཔྱོད་ལག་པས་གོང་ནས་གོང་སྤེབས་ཏེ། །ལུང་དང་རིགས་པའི་གོམ་སྟབས་གྲིམས་པོ་ཡིས། །ལྷ་བརྒྱའི་འགྲམ་པའི་རྣ་ལུང་ལ་འཛེགས་ཏེ། །ཀུན་གྱི་གཙུག་ན་བཞུགས་ཕྱོད་ཕྱུག་གི་གནས། །ལུང་དང་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ། །བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་གི་མཁྱེན་པའི་རྔ་ཆེན་གྱིས། །ཆོས་མིན་གཞན་གྱི་གྲགས་པ་ཕམ་བྱས་ནས། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ས་ཆེན་ཁེངས་གྱུར་ཅིག །བཞི་པ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། གང་གིས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ལ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་ལའོ། །གང་

༼༣༨༨༽

ལ་མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི། མིང་ངམ་ཐ་སྙད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མེད་དོ། །འོན་ཇི་སྐད་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། །ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚན་གཞི་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དང་པོ་མཚོན་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས། མི་རྟག་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚ་བ་མེའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡང་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ། བརྡ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུན་པོས་བློ་བུར་དུ་མིང་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཁོ་ན་དང་། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུར་པ་གཉིས་ལའོ། །མཚན་གཞི་ཡང་གཉིས་ཏེ། གསེར་བུམ་བུམ་པའི་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་བཏགས་པ་བ་དང་། གསེར་གྱི་ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པའི་མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ནི། མཚོན་བྱེད་དང་མཚན་གཞི་གཉིས་ལ་འཇུག མཚོན་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡང་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་གཉིས་ལ་འཇུག མཚན་གཞིའི་སྒྲ་ཡང་མིང་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་མིན་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་དགོས་ལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བློའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། མཚོན་བྱ་མིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཆོས་ཅན་

[༣༧༥]

དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་ཆོས་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ལྟ་བུའོ། །དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ལྟ་བུ་ཕྱི་ར་ནི་བློ་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མིང་དོན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། མཚན་ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཆོས། །མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་བློའི་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད། མཚོན་སྦྱོར་ཇི་ལྟར་འགོད་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་གསུམ་ཀ་ལ་རྫས་ཆོད་དང་སོང་ཆོད་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཆོད་ལ་ཆོས་གསུམ་པོ། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ལ། སོང་ཆོད་ལ་ནི་གསུམ་ཀ་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཀ་བ་མཚན་གཞི་དང་། དངོས་པོ་མཚོན་བྱ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་དུ་རྫས་ཆོད་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་རང་མཚན་ནོ། །སོང་ཆོད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞན་སེལ་དེའོ། །མཚོན་བྱར་རྫས་ཆོད་ནི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་རང་མཚན་ཞིག་ཡོད་པར་རློམ་པའོ། །སོང་ཆོད་ནི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞན་སེལ་དེའོ། །མཚན་གཞིར་རྫས་ཆོད་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རང་མཚན་དེའོ། །སོང་ཆོད་དེའི་གཞན་སེལ་དེའོ། །འཆད་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སམ། ཡང་ན་དེ་ཙམ་ཟད་འཇུག་པ་མི་བདེན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་དང་། ཀ་བ་དེ་མཚན

༼༣༩༦༽

གཞིར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ནས་ནི་བཏགས་ཡོད་པོ་ན་ཡིན་པས། སྔོམ་སོང་གང་གི་ཚེ་ཡང་མཚན་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་། དོན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་རང་ལྡོག་ནས་ནི་སྔོམ་སོང་གང་གི་ཚེ་ཡང་མཚོན་བྱར་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བློ་ཆོས་ཡིན་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། དེར་གྲུབ་པ་ན་རང་མཚན་མིན་དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་ཀ་བ་ མིན་དགོས་པ་དང་། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མེ་མིན་དགོས་པ་སོགས་དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་སྐམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མེའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་དངོས་འགལ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱི་སྐྱོན་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་དེ་རྫས་ཡོད་ཡིན་ན་མེ་དེ་རྫས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མེ་བཏགས་ཡོད་ཡི ན་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྫས་གྲུབ་ལ་མཚོན་བྱ་རྫས་མ་གྲུབ་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཙནྡན་གྱི་མེ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཀ་ཚང་བ་ཡིན་

༼༣༨༧༽

པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས། འདོད་ན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས། ཡང་མེ་རྫས་ཡོད་དུ་ཐལ། གཅིག་ཤོས་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །གཉིས་པ་རྣལ་མའི་ལན་ནི། མེའི་ཐ་སྙད་མེ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་མིན་ཀྱང་དེས་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱར་གཞན་དག་གིས་ཁས་བླངས་པ་བཞིན། ཡང་མེའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཡིན་པར་འགལ་ཡང་། དེ་དེའི་མཚོན་བྱ་མིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཀ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡིན་ན་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པར་འགལ་ཡང་། དེ་དེའི་མཚོན་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དོན་དེའི་མིང་ཡིན་ན་དོན་དེའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོས་ན། ལྷ་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲའམ་མིང་གང་ཡིན་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དེ་དང་དེའི་མཚོན་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དོན་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པས། །བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་དེ་མེའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དེ་མི་མིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་རང་གིས་འདོད་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན།

{༢༥༨}

མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དེ་མིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་མའི་ལན་ནི། ཚ་ཞིང་
བསྲེག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་མིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མཚན་གཞི་ཅན་གྱི་ཚ་ཤིང་སྲེག་
པའི་སྟེང་དུ་ཀློག་བྱ་ཡིན་དགོས་ལ། གཅིག་ཤོས་ཡིན་ན་དེའི་སྟེང་དུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་
དགོས་ཏེ། དེའི་སྟེང་གི་དེ་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དགོས་ཏེ། དེའི་སྟེང་གི་
དེ་ཡིན་ན་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་རང་མཚན་པ་དེ་ཡིན་ན་རྫས་ཡོད་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཡིན་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ཡིན་དགོས་ལ།
གཅིག་ཤོས་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མིང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་གྲུབ་པའི་དོན་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གང་ཞེ་ན།
མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་ར་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཅེས་བྱའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་ར་ཐ་སྙད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། བློ་དོར་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད། བརྗོད་པ་ངག་གི་ཐ་སྙད། རྟོག་དཔྱོད་ཡིད་ཀྱི་ཐ་
སྙད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་དེ་ལ་
མཚན་གཞི་ཞེས་བྱ། མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི། མཚན་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ། ཐ་སྙད་དེ་དང་དེ་བྱར་རུང་བ་ཉིད་དུ་
བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་མིང་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་

༼༣༢༩༽
དང་། བཏགས་མིང་ངོ་། །དང་པོ་ལ། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ནག་པའི་སྤྲུན་ཟླ་ལ་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་བརྗོད་པའི་མིང་དང་། བྱེ་བྲག་བརྗོད་པའི་མིང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་མིང་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་སྔོན་པོ་རང་མཚན་ཞེས་བརྗོད་པའི་མིང་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ལ། ཡང་མིང་གི་སྒྲ་སྤྱི་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཅིག་དང་སྒྲ་རང་མཚན་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ལས། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཚོན་བྱའི་ངོས་འཛིན་ནི་དང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་ཤེས་བྱ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་འདོད་ན། བརྡ་སྦྱོར་རྐན་པོས། རང་རང་གི་དོན་ལྡོག་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འདོད་ན། དོན་ལ་བལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་མཚོན་བྱར་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། འོན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་མིང་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ། དེ་དེར་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མཚོན་གཉིས་པོ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་རྩི་བའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། འོན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེར་འགལ་ཏེ། མིང་དོན་གཉིས་པོ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བརྩི་བའི་ཕྱིར། གལ་

{༢༥༠}
ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེའི་མིང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། འོ་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚུངས་སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་རང་གི་མཚོན་བྱ་མིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུག་བསྡུ་བ་ནི། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ནི་མཚོན་བྱའོ། །མིང་དེ་གང་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་གཞིར་བཏ་སྦྱོར་རྐྱན་པོས་ཐ་སྙད་བཏགས་ཟིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་གཞིའོ། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་ལྡོག་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་དེས་མཚན་གཞིར་རུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ཁྱབ་ན་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ནོ། །མི་རུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །མཚན་གཞིར་བཟུང་བ་དེའི་སྟེང་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་མི་སྲིད་པར་སོང་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་དུ་འཇོག་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཅིག་དགོས་སོ། །བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་གཞི། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་མཚོན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱོན་དེ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱུ་པ་ལ་སོགས་པའི་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།

［༢༥༧］

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། དེ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལའང་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་ཞེས་པས་རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་དེ་བསལ་ནས། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། མཚོན་བྱ་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཞེས་པས་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་དེ་བསལ་ནས། རང་གི་མཚོན་བྱ་གང་ལ་གནས་པའི་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྟན། རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་མཚོན་ཚུལ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་དེ་བསལ་ནས། རང་གི་མཚོན་བྱ་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་བོད་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལ། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་ཀྱི་སྐྱོན་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་སྤང་དགོས་པ་འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་བརྟག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག བསལ་བྱ་སྐྱོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ནི། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཀྱང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་ཏེ། དེ་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་

[༢༥༢]

ཕྱིར། དཔེར་ན། སྔོན་པོའི་སྟེང་དུ་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྲགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཙང་ནག་པ་ནི། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལྷ་བུ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཀྱང་། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྲིད་ཅེ་ན། མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་དགོས་ཞེ་ན་བ་ལང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྲིད་བློས་སྤྱི་རིས་ཐེན་ཞིང་སྒྲས་བརྗོད་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་མཚོན་བྱ་ནི་ཐུག་མེད་པོ་ནའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་དོན་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་དེ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ལ་ནི་ཐུག་པ་མེད་དེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་། ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་རིས་དང་སྒྲའི་བརྗོད་པ་མ་ནོར་བ་དེ་སྲིད་དུ། མཚོན་བྱ་པོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་སྤྲ་མ་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་ནི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རང་ལྡོག་ནས་མཚོན་བྱར་བཞག་ནས། ཐ་སྙད་འཕར་

[༢༥༣]

མའི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ནི། ཆོས་གཞི་གྲུབ་ཚད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རང་ལྡོག་ནས་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། ཐ་སྙད་འཕར་མའི་མཆོན་བྱ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཐུག་མེད་དུ་ཕྱི་མཐའ་མ་ངེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མཆོན་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་ཀྱང་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ངེས་པ་ཙམ་གྱི་མ་ཆོན་བྱ་བ་ལང་ངེས་ནུས། ཡང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་ཀྱང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མཆོན་བྱ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ངེས་པར་ནུས། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ནས་མ་ངེས་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཙམ་གྱི་དེས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་ངེས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དོན་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ལས་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་ལུགས་ལ་ནི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པར་མ་མཛད་ལ། སློབ་དཔོན་གཙང་ནག་པའི་བཞེད་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་འཇོག་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར། །རྣམ་བཞག་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་ནང་ནས། མི་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག །ཅེས་དང་། བྱས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་གྱིས། །མི་རྟག་བ་ལང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཚན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རིགས་པའི་འགྲོ་མཚམས་ཤིན་ཏུ་གོ་དཀའ་བར་སྣང་ངོ་། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་

༼༣༥༨༽
དུ་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་པར་སླ་ཡང་། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཡང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པར་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་མི་ལེན་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་གང་རུང་ཆད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁས་ལེན་ལ། གང་ཞན་ཆད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་འཇོག་པའི་ས་མཚམས་བཟུང་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་མ་ངེས་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་དང་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་བྱ་གཉིས་པོ་ངེས་པར་ཁས་བླངས་ན་བྱས་དང་དཀར་ཟལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་པར་སླ་ཡང་། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་ཀྱང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ངེས་པ་ཙམ་གྱི་མཚོན་བྱ་ བ་ལང་ངེས་པར་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་ལ། གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལྟ་ན། རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་གཞུང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཕྱིས་བཅལ་བར་བྱའོ། །ཡང་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་ནི། མཚོན་བྱ་ཐུག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདི་ན་ཡང་གོ་དཀའ་བ་འདི་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་། །

༼༣༥༥༽
ཞེས་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་པར་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་
ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་གཞན་གྱི་
ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འོན་ཙནྡན་སྦྱ་མ་ཆོས་ཅན། དྲི་དང་བྲལ་བར་ཐལ། ཙནྡན་ཕྱི་མ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་འཕེན་པར་མཛད་ལ། དེའི་ལྟར་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་སོགས་ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་ལ་མཚོན་བྱ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་སྨྲ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། ཅུང་
ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །ཡང་ཇི་སྐད་དུ། མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་འདི་དག་འབྲས་ཚན་ཟ་
བ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཚོལ་བ་ལྟར་དོན་མེད་ཅེས་གསུངས་པས། ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པ་འདྲ་སྟེ། ཅུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་
དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། མ་འཁྲུལ་པའི་གནས་ནི་མཚོན་སྦྱོར་ཐུག་མེད་ཡིན་མིན་དཔྱོད་
པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་
པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗོག་ལོ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་དམར་ནི། མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་དེ་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པས། འོན་སྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་ནས། རྫས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་གཙང་ནག་པ་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །རིགས་པའི་གཏེར་
ལས་གཙང་ནག་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ། མཚོན་བྱ་ལྡོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།

[༣༥༨]

ཕྱ་པའི་འདོད་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་དོ། །ཕྱ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱི་རབས་པ་དག་གི་འདོད་པ་ནི། གཙང་ནག་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ངོས་འཛིན་པ་ན་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ། མཚོན་བྱ་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པ་ཞེས་འཆད་ཀྱི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱ་པ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། རང་ལྡོག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ། དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པ། རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་དངོས་འགལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་སེལ་ངོར་དངོས་པོ་མིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཙམ་ལྟ་བུའོ། །གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུའོ། །དེའི་དོན་ལྡོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་འདིར་མཚན་མཚོན་གཉིས་པོ་རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་གང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སོང་ཚོད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེས་ན་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་ནི། །ཆོས་གསུམ་ཉིད་མིན་སེལ་བ་ཡི། །ཆོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྡོག་ལ། །སྒྲུབ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པའི་ཚེ་རློམ་སོང་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། །བུམ་པ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པར་ཐལ། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མེའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྒོ་བཞི་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འདིའི་ལན་ལ། བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་ལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་བཞེད་ལུགས་དང་། དེ་ཉིད་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་

༼༣༥༧༽

དགོངས་པ་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱུ་གཙང་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་ཚོས་དང་། མཚོན་ལྡན་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཁྱབ་སྒོ་བཞི་ནི་མཚོན་ཚོས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེ་བ་ཡིན་ལ། མཚོན་སྦྱོར་འགོད་པའི་ཚེ་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པ་ཡིན་གྱི། མཚོན་བྱ་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཉིད་མཚོན་བྱར་བཞེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཐ་སྙད་དེ་ལའང་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲ་སྤྱི་གསལ་བ་དང་། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེད་པའི་མིང་གསུམ་ལས། ཕྱི་མ་ཁོ་ན་འདིར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་མཚན་དང་རྟག་པ་གང་རུང་མིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། བཏགས་ཡོད་དང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐ་སྙད་ཡིན་ན་དེར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བོད་སྔ་མ་རྣམས་འདོད་པ་ལྟར། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཙམ་མཚོན་སྦྱོར་འགོད་པའི་དུས་ཀྱི་མཚོན་ཚོས་སུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པས་ན། །ཞེས་སོགས་སྐབས་དུ་མར། མཚན་མཚོན་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བཤད་ལ། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་

[༣༥༨]

དང་། བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་མེད་ཕྱིར་དེར་ཡུལ་ཅན་ནི། །ཤེས་བརྗོད་ཐེ་ཚོམ་འགོག་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཡུལ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཐ་སྙད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གང་དང་གང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ནས་མཚོན་བྱར་འཇོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བསལ་བྱ་སྐྱོན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ། དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་མཚོན་བྱར་བཟུང་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་མིན་པའོ། །དཔེར་ན། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་དུ་ཕྱོགས་སྔ་མ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་གཙང་ནག་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། །མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅི་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་བརྗེ་ན། །དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་མེད་པར་འགྱུར། །མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྦྱོར་ན། །

[༢༥༨]

མཚན་ཉིད་མི་གནས་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དོན་རྟོག་པར་དཀའ་བས་རྒྱས་པར་བཤད་ན། དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་པ། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚོན་སྒྲོར་དུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེ་བ་ཡིན་ནམ། མ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེ་བ་ཡིན། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱོན་གསུམ་པོའི་རྣམ་བཞག་འཆད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱེད་རང་གི་མཚོན་སྒྲོར་སྐྱོན་མེད་དུ་འདོད་པའི་བུམ་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས། མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་མཚོན་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དང་། ཡང་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བས། བུམ་པ་མཚན་ཉིད་མིན་པར་མཚོན་པ་དང་། སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་སོགས་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཚོད་ཀྱི་བྱས་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། མཚན་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་དེ་དང་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་མཚོན་བྱར་བཟུང་བ་དེ་དང་དེ་རྣམས་ལ་བལྟོས་ནས་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་ཐ་སྙད་དེ་དང་དེ་འཇུག་པའི་གཞི་མིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་འདི་ལྟར། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བ་ལ་འདོད་ན། མཚོན་སྒྲོར་དེ་རྣམས་སྐྱོན་མེད་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་

༼༣༨༠༽

ན་མཆོན་བྱ་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་ཡིན་ན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཆོན་བྱའི་ཐ་སྙད་ལ་བལྟོས་ཏེ་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཙིག་ཤོས་ཀྱང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མཆོན་བྱ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་དེ་དེ་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་ཡིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་མཆོན་བྱ་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཆོན་བྱ་མིན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འདྲའོ། །ཡང་དེའི་དངོས་མིང་ཡིན་ན་དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོང་བ་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་བཞིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་སྤྱངས་ཀྱང་བློས་འཇུལ་མེད་དུ་གོ་བ་སྲིད་དེ། ལྷ་མོ་ནག་མོ་ལ་དཀར་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཚིག་གི་དོན་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་ཐམས་ཅད་མཆོན་སྦྱོར་བཀོད་ནས་བརྩེ་བ་དེའི་ཚེ་ན། དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོན་ལོགས་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་མེན་རྟར་མཆོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དེ་དེར་འདུས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་

[༢༥༡]

བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དེར་མ་འདུས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དེར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དེ་ལ་སྲིད་པས་ཁྱབ་པ་མིན་ཏེ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་འཆད་པ་ལྟར་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཐལ་ལོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་མཁའ་དངོས་པོར་མཚོན་པ་དེའི་ཚེ་ན་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོ་ད་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་མིན་ཏེ། ཁྱོད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་འགལ་ལོ། །མདོར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་འདི་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱོན་མ་ཕྱེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱོན་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་འབྲེལ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་ཀའི་སྟེང་ནས་བརྩི་དགོས་པས། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ། མཚན་ཉིད་རྐྱང་པའི་སྐྱོན་ལ་ནི་མཚན་མཚོན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་ཁོ་ན་བརྩིས་པས་ཚོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱོ་སྐྱོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད་གང་

{༣༥༣}

ཞིག མཚོན་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་ཤོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚན་གཞི་མིན་པའང་ཞུགས་པ་དེ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་བཞག་པ་ནི་མཚོན་སྦྱོར་བཀོད་པ་ལ་བལྟོས་པ་མིན་གྱི། རང་གི་མཚོན་བྱ་དེའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་མཐའ་དག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཞེས་བྱ། དེ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་མཚོན་བྱར་བཟུང་བ་དེའི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པའམ། ཐ་སྙད་དེ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་གང་རུང་དེ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཤོག་ཤལ་རྭའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་གཏན་མི་སྲིད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ། མཚན་གཞི་ལ་སྲིད་ཀྱང་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཚོས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པར་རིགས་གཏེར་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔ་རབས་པ་དག་གིས་དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་དུ་འདོད་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན་នོ། །འོ་ན་སྐྱོན་དེ་གསུམ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲའི་རྣམ་གཞོད་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

[༢༥༣]

བ་ལང་ནི་ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་པོ་ནའོ་ཞེས་པས་ནི་མ་ཁྱབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་འདུས་པའི་གོང་བུ་པོ་ན་བ་ལང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གོང་བུ་དེ་ལ་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་། མཚན་གཞི་བ་ལང་ཁྲ་བོ་སྲིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པས་མི་སྲིད་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པར། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་དང་། དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱོན་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས་གཞན་དུ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ན། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་རློམ་པ་གཞན་དག བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཔྱོད་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་འདི་བསལ་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། དང་པོ་ནས་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། མཚན་ཉིད་ཡིན་མོད་མཚོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་མཚན་གཞི་ལ་རག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་འབྲས་རྟགས་སུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་འགོད་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་སྐྱོན་དང་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱོན་ཐ་དད་དུ་

༼༢༤༨༽
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཆོན་བྱའི་རྣམ་བཞག་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གཙང་ནག་པ་ན་རེ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མཚོན་གཉིས་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་སོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫས་གཅིག་མི་འཐད་པ་དང་། མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྫས་གཅིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐ་སྙད་ཕྱོགས་གླེང་ཀྱང་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དེ་མིན་ན་ནི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འོང་བའི་དོན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་རྫས་གཅིག་མིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན

༼༢༦༥༽

ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སྒྲུབ་ཆོས་ལ་བཏགས་ཡོད་དང་། རྣམ་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཙམ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཙམ་ནི་ སྤྱིར་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཁྱད་པར་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་ཀ་བའི་བརྡ་མ་སྦྱར་བའི་གོང་ནས་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཙམ་ནི་ཡོད་ལ་དེའི་མཚོན་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་དུས་དེར་དེའི་མིང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བརྡ་མ་སྦྱར་གོང་དུ་མིང་ཡོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ནི་གཉིས་ཏེ། བརྡ་མ་སྦྱར་གོང་གི་རུང་བ་དང་། བརྡ་སྦྱར་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྡ་སྦྱོར་རྒན་པོས་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཕྱིན་ཆད་གང་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་ཚེ་ན་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་དེ་མཚོན་བྱ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་བྱ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་དང་། མཚན་གཞི་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཞིབ་ཆ་སྦྱོར་ཚུལ་ཙུང་ཟད་ཅིག་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པའོ། །འདིར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་ནམ་སྒྲ་སྤྱི་གང་ཡང་རུང་བའོ། །བློ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ངེས་པའི་བློ་དང་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་བློ་དེ་གཉིས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་གྱུར་པའི་མིང་དང་ཐ་སྙད་དོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་དུ་

༼༢༨༨༽

བྱས་ནས་བརྡ་སྦྱོར་རྒྱན་པོས་སྦྲུར་བའི་བརྡའམ་ཐ་སྙད་དམ་མིང་ངོ་། །འོན་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་འགལ་བར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བརྡ་དང་པོར་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དུས་ལ་བརྡ་དུས་དང་། ཐ་སྙད་དུས་ཞེས་སོ་སོར་སྦྱོར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཐ་སྙད་འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གི་ཐ་སྙད་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས། འདིར་མཚོན་བྱར་བཞག་པ་ནི་ཕྱི་མ་ཁོ་ནའོ། །སྔ་མ་ལ་ནི་ཁོ་རང་གི་དོན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། མིང་དོན་གཉིས་པོ་མཚན་མཚོན་དུ་མི་སྦྱོར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་ཆོས་ཐ་དད་དུ་བཟུང་རྒྱུ་མེད་པས་མཚོན་སྦྱོར་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བརྡ་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཅེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་རུང་བ་དེ་ཁྱོད་རང་ལ་བལྟོས་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ན་གང་ཡིན། རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཉིད་དོ་སྙམ་ན་དེ་ཉིད་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་བཤད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །མདོར་ན་མཚན་མཚོན་དུ་འཇོག་པ་ལ་མིང་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་མི་ཚོག་གི་དོན་དེའི་ནང་མཚན་གྲུབ་པའི་མཚན་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ཟུང་གཅིག་གི་རྟེན་མེད་ན་མཚན་མཚོན་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་མཚོན་ཟུང་གཅིག་གིས་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གང་རུང་གི་རྟེན་བྱེད་ལ། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའོ། །

༼༣༤༧༽

དཔེར་ན། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའོ། །འོ་ན། འདིར་མཚན་གཞི་རྟེན་གྱི་ཆོས་སུ་བཤད་མོད། བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲུས་བརྗོད་ཚུལ་དང་། དོན་ལ་གནས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀ་བ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་དངོས་པོར་མཚོན་པའི་ཚེ། མིང་དོན་གྱི་ཚོགས་དོན་མཚན་གཞིར་བཟུང་བས་བློ་དོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཟུང་བའི་ཚེ། དོན་ཁོ་ན་དང་ཀ་བ་ཞེས་པའི་མིང་མཚན་གཞི། མཚོན་བྱར་མཚོན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་བློ་ཆོས་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་དོན་ལ་གནས་ཚོད་ནི། དོན་ལ་གནས་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་མིང་བསྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་དང་། མིང་ལ་མིང་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀ་བ་དངོས་པོར་མཚོན་པ་དང་། བ་ལང་དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ནི་མཚན་གཞི་ནི་དོན་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དེ་མཚོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀ་བའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱར་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ནི་དོན་ཆོས་མཚན་གཞིར་སོང་བ་མི་སྲིད་དེ། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་མཚོན་བྱར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དོན་ཆོས་དེ་ཡང་རྫས་ཡོད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ཙམ་ནས་བློ་ཆོས་མིན་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དེ་སྐབས་འདིའི་དོན་ཆོས་དང་། སྤྱིར་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། མཚོན་སྦྱོར་ཇི་ལྟར་འགོད་པའི་རིམ་པ་ལ། མཚོན་སྦྱོར་དངོས་དང་། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱོར་བ་ངོས་བཟུང་། བཀོད་པའི་དགོས་པ།

༼༢༥༨༽

 རྟགས་སྦྱོར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར། མཚོན་སྦྱོར་གྱི་ཁུངས་གང་ནས་བྱུང་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐོག་མར་རིགས་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ཕྱིས་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་བ་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བརྡ་སྦྱོར་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ། དེ་སྦྱར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་དེ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དེའི་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཚིག་ཉུང་ངུས་དོན་མང་པོ་བདེ་ལག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བརྡ་སྦྱོར་རྒན་པོས། དེང་ཕྱིན་ཆད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བ་ལང་ཞེས་བྱའི་མིང་བཏགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་གྲགས་ཤིང་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གྲགས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱེས་བུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པར་འགྱུར་ལ། རྨོངས་པས་ནི་འདིའི་མིང་ཅི་ཡིན་སྙམ་པ་ལ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞི། བ་ལང་དུ་མཚོན་ནོ་ཞེས་སམ། བ་ལང་གི་མིང་ཅན་དུ་མཚོན། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འདིར་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ལ། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་པ་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དགོས་པས། འདི་ལྟར་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཐམས་ཅད་ནི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཏིང་ཚུགས་པའོ། །འདིའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་འགྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ

[༣༥༩]

ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། མཚན་མཚོན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་སྤྱི་རིགས་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་ཤེས་ཤིང་། དེའི་ནང་མཚན་སོ་སོ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་དུ་རུང་མི་རུང་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བ་རྨོངས་པ་ལ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲའི་རྒོལ་བ་རྨོངས་པ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཀོད་པས་མི་ཚོག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ན། འདིའི་ལན་ལ། རྒོལ་བ་འདི་ལ་དེ་བཀོད་པས་མི་ཚོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། སྤྱི་ར་མཚོན་སྦྱོར་འོགས་སུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། དང་པོ་ནི། དེའི་ངོར་དེ་དེར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ངོར་དེ་དེར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒོལ་བ་དེས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རིགས་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ངེས་ཀྱང་མཚན་གཞི་སོ་སོ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བ་ལང་གི་ ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ། ནག་དགུར་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ལ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཀོད་ན་བཟང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའམ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཀ་བུམ་དང་ཚད་མ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ནས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་པའི་རྒོལ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་ངོར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོར་ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་

༼༣༢༠༽

བྱེད་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀ་བར་ངེས་ན་མཚོན་བྱར་འགོད་མི་དགོས་ཤིང་། ངེས་པ་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི་མིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟ་མི་ཤེས་པ་ལ་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་མོད། དེའི་མཚན་གཞི་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ནི། མདུན་ན་ཡོད་པའི་ཅཱུན་གྱི་ཀ་བ་རང་མཚན་པ་ཞིག་བསྟན་ནས། འདི་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ད་དུང་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་ན་ཅཱུན་གྱི་ཀ་བ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚོན་བྱར་འགོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཀོད་པས་མི་ཚོག་སྟེ། དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་བསྡུ་ན་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་སྒོ་བཞི་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ལ། མཚོན་སྦྱོར་དུ་བཀོད་པ་ན་ཁྱབ་པའི་སྒོ་བཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི་མཚན་གཞི་བཞག་པ་དང་། མཚོན་སྦྱོར་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། རྟགས་སྦྱོར་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་ནི་ཁྱབ་པའི་སྒོ་གཉིས་ལས་ཁས་མི་ལེན་ལ། མཚོན་སྦྱོར་ལ་སྒོ་བཞི་ཀ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདི་ནི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ན་མཚོན་སྦྱོར་གྱི་ཁུངས་མེད་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ། ཞེས་དང་། མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལ་དཔགས་ནས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པ་ཆུན་ཆད་ཀྱི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་མཐའ་དག་ལ་གསལ་བར་གྲགས་པ་ཡིན་མོད། སྡེ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་འཕངས་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་དག་དང་། བོད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་རྗེ་ཐོག་ལོ་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་བར་ལ་མ་གྲགས་ཤིང་། ཕོ་བོ་ཅག་གི་

{༣༧༡}

ཐེ་བཙུན་དམ་པ་ཕྱིས་བྱོན་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ལ། མཚོན་སྦྱོར་དང་རྟགས་སྦྱོར་སྐྱོན་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེས་དཔག་བཞེད་ཅིང་གཉིས་པོ་འགོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཚོན་སྦྱོར་དུ་བཀོད་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཏུ་བཀོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས། རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་ནུས་པའི་སྦྱོར་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ལ་མ་དྲན་པའི་རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་ནུས་པ་བཞིན་དང་། མཚོན་སྦྱོར་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ངག་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། དེས་བསྒྲུབ་བྱ་ཚིག་གི་ཟིན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ནི་དུ། མཚོན་སྦྱོར་དང་རྟགས་སྦྱོར་ཐ་དད་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དགོས་པ་དང་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དང་། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སེལ་བ་དང་། རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སེལ་བའི་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚོན་བྱར་བཀོད་པའི་ཚེ་བུམ་པ་མཚན་གཞི་དངོས་པོ་ཞེས་སམ། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་མཚོན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་མཚོན་ཞེས་བཀོད་ན་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དངོས་པོའི་བརྡ་མ་སྦྱར་གོང་གི་ དངོས་མེད་ཇི་སྙེད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད

༼༡༥༡༽

བྱ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྡ་མ་སྦྱར་གོང་དུ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། ནུས་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་མི་རུང་གི་ཁྱད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྦྱོར་འགོད་པའི་ཚེ་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩ་བའི་རྟགས་དང་། དེ་ལ་རྟེན་པའི་སྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་པས་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པས། སྔར་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཚོན་སྦྱོར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི། །འབྲེལ་བ་མཁས་པས་མཐོང་བས་དྲན། །རྨོངས་པ་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པའི། །ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །ཞེས་སོ། །དེ་གྲུབ་ཟིན་འོག་ཏུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་པའོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་མེད་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལྟོག་ཡིན་པའི་མཚོན་ཚུལ་དང་། གཞན་ལྟོག་མིན་པའི་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་སྦྱོར་བ་གསུམ། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའམ། དེའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་མཚོན། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པའོ། །དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་མཚན་གཞི། མཚོན་བྱའམ་དེའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་མཚོན། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པའོ། །འདིར་དངོས་པོ་མཚན་གཞིར་འཛོག་པ་ནི་

[༢༧༣]

རྟིང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ནི་དོན་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའམ་ལྷོ་ལྡིར་བ་མཚན་གཞི། མཚན་གཞིའམ་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་མཚོན། མཚན་མཚོན་ཟུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འདི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་པ་ལྟར་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་རྒྱུད་པ་བཀོད་པས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། མཚོན་བྱའི་རྟེན་བྱེད་པ་མི་འགོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་དུས་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཚན་གཞི་ལ་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དྲུག་གོ །གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྤྱིའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །འགོད་པའི་ཚུལ་ནི་གཉིས་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་རེ་རེ་མིན་པར་མཚོན་པའོ། །འདིར་ཙུང་ཟད་རྟོགས་དཀའ་བ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་འདི་ལྟར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་ལྡོག་མིན་པའི་མཚན་ཚུལ་གྱི། །སྤྱི་སྦྱོར་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། །མཚན་གཞིའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་དག་ལ། །སྐྱོན་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཚ་གཉིས་སྲིད། །གཞན་རྣམས་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ཐུག་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ། སྔ་རབས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཏེ། གཙང་ནག་པ་ནི། མཚོན་སྦྱོར་དང་རྟགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ལྡོག་མཚུངས་སུ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འདོགས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་ནི། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་འང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག་པ་ཡིན་གྱི། བཞི་པ་ཕན་ཆད་བཀོད་པ་ལ་

[༢༧༨]

དགོས་ནུས་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ སྤྱི་སྒྲོ་ར་ལ་མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་གི་སྒྲོ་ར་བ་ཡང་སྒྲོ་ར་བ་གསུམ་པའི་ཚེ། བརྡ་དྲན་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་ ཞེས་བཞེད་ལ། འདི་ལ་ནི་ཕྱོག་ལ་གཅིག་བཅད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་རང་ལུགས་ཀྱང་འདི་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཉིས་ཀའང་སྒྲོ་ར་བ་གསུམ་པར་ཐུག །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སྐབས་འདིའི་རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ར་བ་གཉིས་ཀའང་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལས་མ་འདས་ལ། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། འབྲེལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། །སྦྱོང་བས་མཚན་མཚོན་འབྲེལ་པ་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མཚན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེལ་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ནི་མིན་ཏེ། དེར་འཛོག་པ་ལ་དོན་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་རྟོག་པས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མིང་དོན་གཉིས་ནི་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་སྟེངས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་དངོས་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས། མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པར་ངེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དེས་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་

༼༣༧༥༽

ཆོས་གཉིས་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པར་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མཚན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ལ། གྲངས་མི་མཉམ་པའི་འདོད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་རྣམ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་རྣམ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པར་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་བདག་གིས་མི་རྟག་པ་འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་འདུས་བྱས་རེ་རེ་ལའང་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་རྒ་འཇིག་བཞི་བཞི་རྣམ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་འདིར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་འགོག་པ་མིན་ཏེ། མིང་གཅིག་ལ་དོན་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། དོན་དུ་མ་ལ་མིང་གཅིག་ཡོད་པ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཚོན་བྱ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཐ་སྙད་གཅིག་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་དུ་མཚོན་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཐ་སྙད་གཅིག་ལ། མཚན་ཉིད་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་གསུངས་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་པོས་བྱེ་བྲག་མང་པོ་དང་ལྡན་པའི་དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་བཏགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་པདྨ་དང་། མཚོ་སྐྱེས་དང་། འདབ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་དུ་མ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བསྡུས་ཏེ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དོན་གྱི་ཆོས་ཁོ་ནར་དམིགས་པའམ།

[༡༧༨]

དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སམ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་རློམ་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་འཛོག་པའི་ཚེ། སོ་སོར་ཕྱེ་ན་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བས། སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དམ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདིར་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྒྲོ་ར་བ་ནི་གཙང་ནག་པའི་ལུགས་དང་འདྲེས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟགས་སྒྲོ་ར་གྱི་ཚེ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཡང་། མཚོན་སྒྲོ་ར་གྱི་ཚེ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་སྙེ། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། བརྡ་དུས་སུ་ཡང་འགོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། མཚོན་སྒྲོ་ར་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བློ་ཆོས་ཁོ་ནར་དམིགས་པའམ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་དེ་མཚོན་བྱའམ་དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་འཆད་པའི་ཚེ། སོང་ཚོད་ནི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞན་སེལ་དང་། རློམ་ཚོད་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་རང་མཚན་དུ་རློམ་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་། མཚན་མཚོན་དུ་འཛོག་པའི་ཚེ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་རང་ལྡོག་ནས་མཚོན་བྱར་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་ལྡོག་ནས་མཚོན་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་ནས་དེ་དེར་ཁས་བླངས་ན་སྐྱོན་འདི་ལྟར། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་ཙམ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་

༼༡༥༥༽

གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དེ་དང་དེའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མིང་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་རྐྱང་པ་དང་། དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྔ་མ་ནི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མིན་ཏེ། འདིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱེད་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ། མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞིག་མཚོན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཐ་སྙད་དེ་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མཚོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་གང་ལ་ན། མཚན་གཞི་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་གང་ཞིག་མཚོན་པར་བྱེད་ན། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་

[༡༢༨]

ཐ་སྙད་དེའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་ན། ཐ་སྙད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུའོ། །ཞེས་བཤད་ན་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ་དེས་མཚོན་ལྡན་ཀ་བ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་མཚོན་པ་ནི། གཉིས་ཏེ། མཚོན་བྱ་དང་དེས་མཚོན་པ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དེ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐ་སྙད་ནི། མཚོན་བྱ་དངོས་དང་། དེས་མཚོན་པ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཚོན་བྱ་བཏགས་པ་བ་དང་། དེས་མཚོན་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་འདི་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒོ་བཞི་མཚོན་ཆོས་ལ་རྩི་དགོས་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཐ་སྙད་ལའང་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བྱས་པའོ། །ཐ་སྙད་དང་པོ་ལ་མཚོན་བྱས་ཁྱབ་ཅིང་། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ། མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ཆོས་དེ། མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སམ། ཡང་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྟེན་གྱི་ཆོས་དེ་དེའི་མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་བྱ་དེ་གང་རུང་དུ་མཚོན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདིའི་དངོས་མིང་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་གཞིར་ཡང་འགྱུར་རོ། །མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་

༼༣༧༤༽
བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་པས་དངོས་པོར་མཚོན་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ། དོན་གྱི་ཆོས་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་གཞིར་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བས་ཀ་བ་མཚོན་བྱར་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་བློའི་ཆོས་ཀ་བའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་མཚན་གཞིར་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་རྟེན་གྱི་ཆོས་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་ལུགས་མ་འཁྲུལ་བ་འཇོག་པའི་སྐབས་རྣམས་དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་སོགས་སྔ་སོར་བཞག་དེ་ཀ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལུགས་ལ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན་གཞན་སེལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བློ་ཆོས་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཀྱང་དཔྱད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་འཇོག་མཚམས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་རང་རང་གི་མཚོན་ཆོས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་། མཚོན་བྱ་དང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པར་གྲུབ་པ་དང་། གལ་ཏེ་གཅིག་ན་མིང་དོན་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། བེམ་རིག་གང་རུང་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་བ་དང་། རང་རང་གི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་མི་ཁྱབ་ཀྱང་། མཚོན་བྱ་དེ་ཡིན་པར་འགལ་བ་དང་། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཁོ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གཅིག་པོ་དེ་མ་གཏོགས། དངོས་པོའི་ནང་མཚན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཁོ་

{༢༥༠}

མིན་དགོས་པ་དང་། ཡང་དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་མིན་དགོས་པ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཁོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། ཁོ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཆོས་ཅན་མེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙནྡན་གྱི་མེ་མེར་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ན། དེ་དེར་མཚོན་བྱེད་དང་། མེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གང་དུ་བཙལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་མེ་ཆོས་ཅན་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པའི་མཚོན་བྱ་མིན་ཏེ། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་གྲུབ་དོན་གཉིས་པ་ནི། ཁོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ཁོ་མཚོན་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་། དེའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པར་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱྭ་པ་ནས་རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་བར་གྱི་རྟོག་གེ་པ་དག་གི་མཚོན་བྱའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་གསུམ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མཚོན་བྱར་འདོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་རང་ལྡོག་ནས་མཚོན་བྱར་འཇོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཙང་ནག་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཁོ་ན་སྒྲ་དང་། རྟོག་གེ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་ཟླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་ངེས་སོ།། །།མཚོན་བྱའི་ངོས་འཛིན་འདི་བཞིན་མ་ཤེས་ན། མཚོན་ཆོས་ཞེས་བྱའི་མིང་ཡང་ལྟ་ཅི་འཚལ། མཚོན་བྱེད་ཤེས་པར་ས་བའང་མི་ཤེས་ཕྱིར། མཚོན་སྦྱོར་གནས་ལ་བློ་གྲོས་འདུག་རེ་ཀན། །མཚན་ཉིད་སྦྱངས་པར་རློམ་པའི་ཁེངས་ལྡན་དག །མཚན་མཚོན་སྦྱོར་ཚུལ་ཆ་ཙམ་

མི་སྣང་བ། །མཚན་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཚུལ་མི་སེམས་པར། །མཚན་དང་ཉིན་ལ་དབྱེད་པའི་ཆོས་དེ་ཅི། །མཚན་མེད་ཆོས་ལ་སྒྱུར་དུ་འཇུག་པའི་སློ། །མཚན་མཚོན་བརྡ་པའི་རབ་དབྱེ་ཡ་མཚན་ཅན། །མཚན་གཞིའི་ཆོས་ཀྱི་རིག་གནས་ཕལ་ཆེར་གྱི། །མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། །།རྣམ་གསུམ་ཚད་མའི་གོམ་ཆེན་གསུམ་བགྲོད་པས། །གནས་གསུམ་གཞལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་འགོངས་ཏེ། །སྲིད་གསུམ་སྟོབས་ལྡན་ལན་གྲངས་གསུམ་མནན་ནས། །ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ལན་གསུམ་གཟིགས་ཁྱོད་རྒྱལ། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས། གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ། མཚོན་བྱ་ངོས་བ་ཟུང་། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ན། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག རྣམ་ངེས་ལས་བཤད་པ་གཞན་དུ་འཆད་པ་དགག དེ་གཉིས་གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་རང་བཟོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྷའི་དབང་པོ་བློ་གྲོས་ནི། །ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང་། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་ཚན་པ

༼༣༨༣༽

གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་རེ་བསྟན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མི་བསླུ་བའི་རིགས་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པའོ། །དེ་གཉིས་པོའི་དོན་ཡང་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་དང་། དོན་རང་མཚན་སྔར་མ་ཤེས་གསར་དུ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ལ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་སྔ་མས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་ལ། ཕྱི་མ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཐུབ་པས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། འོན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པའི་མཚོན་བྱ་མིན་པར་ཐལ། མི་བསླུ་བའི་རིག་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་དོ། །རིག་པའི་གཏེར་གྱིས་ལྷ་དབང་བློ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། མཚོན་བྱ་ཚད་མ་དེ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཐལ། དེ་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་ལ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་ན་དོན་དེ་ལ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དོན་དེ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ན། དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་རང་མཚན་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། མེའི་རེག་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས

༼༣༨༣༽

གསར་རྟོགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་སྔོར་གཅིག་གི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་སྔོར་གཅིག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་སུ་ཐལ། དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་ཅིང་། སྒོ་འཛིན་དབང་པོའི་སྔོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྔོན་པོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པར་ཐལ། དེ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཞིག་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་དོན་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐོབ་པ་ག་ལ་སྲིད། མེའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཇི་སྙེད་པ་ཆོས་ཅན་རང་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་དེ་དང་དེ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མཚན་དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་དང་། འགལ་བའོ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ནི། བཅད་ཤེས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པས་བཅད་ཤེས་སུ་འཇོག་ཅིང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན། དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་ནུས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ཚད་མར་ཐལ། དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བཅད་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་ཚང་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ལ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །བཅད་ཤེས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ཚད་མ་སྔ་མས་མི་བསླུ་བར་

༼༢༨༥༽
བྱས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་བསྟན་ནས་འཇུག་པས། དེར་འཇོག་པ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་གྱི་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན་ཚད་མར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་བསླུ་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འཕངས་པ་ནི་འཁོར་གསུམ་ཚང་བའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །ལུགས་གཉིས་པ་རྒྱན་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ནི། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་དང་མི་བསླུ་བའི་རིག་པའི་ཚོགས་དོན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་མི་བསླུ་བ་མིན་ཏེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཕལ་ཆེར་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅད་ཞུགས་ཐོབ་པ་གསུམ་ཚང་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་ཏེ། དོན་རང་མཚན་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་དོན་རང་མཚན་གཉིས་ལ་འཇུག་གོ །མི་བསླུ་བ་ནི་དོན་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལ་བཅད་པ་དང་ཐོབ་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅད་པ་ནི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཡིན་ལ།

[༣༥༥]

ཐབ་པ་ནི་གཉིས་སྣོང་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་མ་བཅད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པར་བཅད་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕྱོ་བས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བས་མ་ཁྱབ་ཏེ། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། །འདས་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་འདིར། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །ཡང་ཚད་མ་བརྒྱན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི། གཞུང་སྔ་མས་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་ནས། དེ་ཙམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་ནས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཧ་ཅང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཞེས་པས། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་ཙམ་གྱིས། ཚད་མར་མི་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ་ཞེས་པར། གཞལ་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཇོག་མི་ནུས་པར་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྱུར་རམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ཏེ། གཞུང་སྔ་མ་ས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་

[༢༤༨]

དགོས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་གི་སྒྲས་མི་བསླུ་བ་དང་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པར། ཞེས་སོགས་འཆད་དགོས་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གི་ནུས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྔ་མར་མ་ཟད་འདིས་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་དོ་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གམ་ཞེ་ན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡང་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དང་ཆ་འདྲ་བར་གཞུང་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གམ་སྙམ་པ་ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཕྱི་མ་དག་མཐུན་པར། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་ཅིང་། མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བ་དང་། མི་བསླུ་བའི་དོན་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཅི། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་

༼༣༨༥༽

ཕྱིར། དེ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་གཟུང་རྣམ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་སྐྱེས་པས་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་ཅིག་རྫོགས་པ་དེའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་སྔོན་པོ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པར་ཐལ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་དེ་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀུང་ཁས་བླངས་སོ། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་དེས་དེ་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། སྔོ་ཙམ་གསར་རྟོག་ས་མིན་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་ལ། གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ནི་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཡིན་མོད། དེ་གསར་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ན་ནི། མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་སོ། །འོ་ན་འདིའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ལྔ་པོ་དེ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ནི་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལྔ་པོ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་དོན་ནི་སྔོན་པོ་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ལྔ་ལ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་བཞག་དགོས་ཀྱི། སྔོན་པོའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ནི་སྔོན་པོའི་རྒྱུན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གཟུང་ཡུལ་ལྟར་སོ་སོར་ངེས་ན། འཇུག་ཡུལ་རྣམས་རང་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པས་ཐོབ་

༼༢༨༨༽

པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་ཆར་བསྡོམས་པའི་བྱེད་པས་འཇུག་ཡུལ་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་དེ་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ་དེའི་ཚེ་ནི། ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་གཞུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་གསར་རྟོགས་དང་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དོན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་བསླུ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འཆད་པ་ལ་ནི་ལུང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཞུང་དུ་དེ་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པ་ན་དེ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལ་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱི། དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཤད་པ་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དུས་སུ་འདས་པའི་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་ན། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཡོད་ཀྱི་འདས་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་

༼༢༨༧༽

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་དེ་རིང་གི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁ་སང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། མི་བསླུ་བ་ལ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་ལ་མི་བསླུ་བས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བཅད་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་ཚང་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཚང་བ་མིན་ཏེ། བཅད་པ་དེ་ཉིད་དུ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དུ་ལྡན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་མ་ངེས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་དུ་བཅད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་རྗེས་དཔག་དེས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་བསླུ་བར་འཇོག་པ་ལ་བཅད་ཐོབ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པ་མི་དགོས་ཀྱི། བློ་དེ་ལ་དོན་དེ་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྨྲས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཀྱི། མེ་དང་ཆུའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མེ་དང་ཆུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བུམ་པ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བསྐོར་གྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་དེ་བསྐོར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལའི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ལའི་མེ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྔོན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མཐོང་བའི་མིག

༼༣༩༠༽
ཞེས་ཀྱིས། སྔོན་པོའི་རྣམ་རྒྱུན་ཕྱི་མ་རྣམས་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་བློ་དེས་ཞིང་གསལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་ཐལ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གཉིས་པ་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར། སྤྱིར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་འཆད་པ་དག་ལ་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་དེ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་ན་ནི་དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། གོམས་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་རང་ངེས་ཚད་མར་འཇོག་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་རང་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་དེ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན། དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པར་ཐལ། གོམས་པ་ཅན་གྱི་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གཟུང་དོན་འཇུག་ཡུལ་དུ་

༼༣༩༡༽

བྱས་ནས། དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་སོགས་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་ནི། ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་དེ་དང་དེར་ཁས་མི་ལེན་གྱི། ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པ་ལ་དེ་དང་དེར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་མེད་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དངོས་མེད་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བར་ཁས་བླངས་པས། ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡི། །ཡུལ་ཅན། ཞེས་པའི་དོན་ཁྱེད་ཀྱིས་འཆད་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་མི་ཤེས་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་དག་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ནི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འགགས་ཀྱང་དེ་མི་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱི་ནི་ཡོད་ཀྱང་དོན་མིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཉིད་ནི་འདིའི་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་མེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་ཆུ་ལ་མེའི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་ལ་ནང་འགལ་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟར། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག

[༡༥༣]

ཡུལ་བཏགས་པ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་ཁས་བླངས། ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ན་དེའི་འཇུག་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན་ཚུ་ལ་མེའི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་འཕེན་པ་ནི། མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། མེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བཅད་ཅིང་བཅད་པ་ལྟར་ཞུགས་པའི་སྐྱེས་བུར་ཐལ། དེ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་པོ་སྙམ་ན། རིགས་པ་མཁྱེན་པ་བཞེད་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དོན་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་ཞུགས་པ་དེ་སྲིད་དུ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་དང་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཁྱོད་འཇུག་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཁྱོད་ལས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །མདོར་ན། གང་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་གང་ཁ་ནང་བལྟའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇུག་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ། རང་ཉིད་རང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ།

{༡༩༣}

དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་ངོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོའི་གཞན་སེལ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ངོར་སྔོ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་ཤེས་དེའི་འཇུག་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་གཞལ་སེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འཇུག་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་རང་གིས་གཟུང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་དང་དེ་རྟོག་པའི་ ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཐད་ལྡན་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་དོན་ནི་ཐོབ་པར་ནུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་

༼༣༩༨༽

ལ་ཐོབ་པས་མི་བསྒྲུ་བ་ཡིན་གྱི། གཟུང་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་། མ་གཟུང་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་སྔར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལ་བལྟོས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་དང་འཇུག་པ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། མི་བསླུ་བ་ཡིན་ན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཆོས་མཆོག་གིས་གསལ་བར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་དོན་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། དུང་ལ་སེར་པོར་ཤེས་པ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་དག་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། མི་བསླུ་བ་དང་བཅད་པ་གཉིས་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ། མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། གཞུང་དོན་ལ་སློལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཚུལ། བཞེད་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པས་ཇི་ལྟར་དགག་པ་མཛད་ནས་རང་ལུགས་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཚུལ། ལུགས་དེ་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱིས་ཇི་ལྟར་དགག་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་དཔག །ཅེས་བྱ་བའོ། །འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་གསར་དུ་བཅད་པ་དང་། མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་རིག་པ་དེ་ཚད་མའི་

[༣༩༥]

མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཅད་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་གང་རུང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་རུང་གི་ཡིན་གྱི། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་བཅད་པ་དང་རྟོག་པ་དོན་གཅིག་ན་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བར་འཇོག་གམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ། གང་ལ་མི་བསླུ་བར་འཇོག་པའི་ཡུལ་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བཅད་པ་ནི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དང་རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ལ། མི་བསླུ་བ་ནི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ལ་ནི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་དོན་རང་མཚན་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་འགལ་བ་མིན་ཏེ། གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རབས་པ་གང་དག ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་པས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཡུལ་ཡང་རྟོགས། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་བཞིན་དུ་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་གཞུང་འདི་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་འགྲེལ་བྱེད་ཚད་ལྡན་སྔོན་བྱུང་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་སྐྱོན་གསུམ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ། བྱེད་པའི་ཁྱད་

[༣༩༨]

པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་པའི་ནས་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་བྱ་བ་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པ་ནི་ཞེས་དང་། འདི་དག་གིས་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། དོགས་པ་དང་། དེ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མ་ཁྱབ་པར་དོགས་པ་དང་། ཁྱབ་ཆེས་པར་དོགས་པ་དང་། མི་སྲིད་པར་དོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་འཕན་ན་རེ། དངོས་པོ་འཛིན་པའམ། དངོས་པོ་ལ་མི་བསླུ་བ་གང་རུང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་པ་དང་། ཡང་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བ་དགོས་ན། དོན་དེ་ཐོབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའམ། འགལ་རྐྱེན་གྱི་གནོད་པ་བྱུས་པའི་ཚད་མ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་སྙམ་པའོ། །དེའི་དཔེ་ནི། དུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་ཀྱང་མེའི་དྲུང་དུ་མ་ཕྱིན་པའམ། ཕྱིན་ཀྱང་ཆེའི་དུས་བྱུས་ནས་མ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་དོགས་པ་དང་། མི་སྲིད་པའི་དོགས་པ་ནི། ཚོན་བཟུང་བའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའམ། མ་བཟུང་བའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་གང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་སྲིད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་བཟུང་བ། དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཐོབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དུང་སེར་སྣང་དང་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་སོ་སྙམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་ཁྱབ་པ་སེལ་བྱེད་གཞུང་ན་མེད་པས། ཁ་བསྐང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཐོབ་པར་ངེས་པ་མིན་གྱི། ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས། མ་ཁྱབ་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་པ་མེད། དངོས་པོ་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པས། མ་ཁྱབ་པའི་ཉེས་པ་དང་པོ་མེད་དོ། །

[༣༥༤]

ཐོབ་ནུས་པའི་དོན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་སེལ་བ་ནི། མི་བསླུ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་བདེན་ཡང་། བཙད་པ་དང་མཐུན་པའི་མི་བསླུ་བ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞེས་པའོ། །མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ནི། བཟུང་ཟིན་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བར་འདོད་ན་མི་སྲིད་པའི་བདེན་ཡང་། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཇུག་པ་ན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་བསླུ་བར་འཛོག་པ་ལ་ཡང་། བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་སྨིག་རྒྱུའི་ཡོད་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་གཟུང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་གང་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སུ་བཞི་སྟེ། གཟུང་བ་ཡིན་ལ་འཇུག་ཡུལ་མིན་པ་ནི། དོན་སྤྱི་དང་གཟུང་རྣམ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། ངེས་པ་འདྲེན་པར་མི་ནུས་པའི་སྣང་ཙིག་སོ་སོ་དང་། རྟུལ་ཕྲན་སིལ་བུ་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ལ་མ་གཟུང་བ་ནི་མིག་གི་བློ་ལ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ངེས་པ་འདྲེན་པར་ནུས་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་དུ་བ་འཛིན་པའི་བློ་ལ་མེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀས་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞྭ་པས་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཉེས་པ་གཉིས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། དངོས་མེད་འཇལ་བ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། འདས་པ་འཇལ་བ་ལ་མ་ཁྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་

༼༣༤༨༽

པའི་རྟགས་ཀྱིས། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས།
རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཐོབ་པར་ནུས་སམ་མི་ནུས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་དངོས་པོར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཚད་
མ་ཡིན་ན། དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདས་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་ཡོད་
པར་མཐོང་ཡང་། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་
མས་ངེས་ནས། འདས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། རྗེས་དཔག་དེས་འདས་
པའི་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཐོབ་པར་ནུས་སམ་མི་ནུས། དང་པོ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་
ཐོབ་མི་ནུས་པར་འདོད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
དགག་པ་བརྗོད་ནས། ཁོང་རང་གི་ལུགས་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་བདེན་པ་ལ་མི་
འཁྲུལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བའོ། །གཞུང་ལས་མི་བསླུ་བར་གསུངས་པ་
ཡང་ཡུལ་ཤེས་བྱའི་གཤིས་སུ་གནས་ཤིང་། གནོད་མེད་དུ་བདེན་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གནོད་
མེད་འདིའི་མི་བསླུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་ཉིད་དེས་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དེའི་ཚེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཅོད་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་གཅོད་པ་
མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོར་མངོན་སུམ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཐད། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་མངོན་སུམ་
གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྒྲོ་འདོགས་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེས། གསུམ་པ་ལ་བཟློག་པའི་
ཕྱིར། ངེས་ཤེས་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ལོག་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་

{༣༩༩}

ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་མིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །བཞི་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་སྤོང་མཛད་ནས་རང་ལུགས་ཆོས་མཆོག་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཚུལ། མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཙམ་ཟད་ལ་དགག་པ་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མི་དགོས་མ་ཁྱབ་མི་སྲིད་གསུམ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་འདོན་ན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་མི་དགོས་ཏེ། གང་རུང་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བས་ནི། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་རྣམས་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་ཡང་། ཡུལ་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། །ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ། ཁྱེད་འདོད་པ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ལོག་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེས་དེ་སེལ་ན་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། བཅད་ཤེས་དང་ཚད་མའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་མི་མཚུངས་ཞེ་ན། འོ་ན་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ཞེས་འཇོག་པ་ཉམས་སོ། །དེར་མ་ཟད་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཡོད་ན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ནི། དོན་བདེན་པའི་གོ་བ་དོན་ཤེས་བྱའི་གཤིས་

{༣༠༠}

ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཚད་མས་ཀྱང་འཛིན་པ་ལ་འདོད་ན་ཚད་མ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་དོན་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་། ལའི་མེ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བས་དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་མེད་དགག་དེ་བདེན་པར་གནས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་བཞེད་མི་བཞེད་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དངོས་མེད་འཛལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། །ཉེ་བར་སླད་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལོ། །རང་མཚན་ཡོད་མེད་གཅོད་ཕྱིར་འཐད། །ཉེ་བར་སླད་པ་བསླུ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ལ་ཕྱོགས་སྔ། དང་པོ་ནི། ཕྱ་པས་ཆོས་མཆོག་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྫོག་ལོ་ཆེན་པོ་དུང་སེར་སྣང་གི་མིག་ཤེས། རེག་བྱ་ལ་ཚད་མ་དང་། ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ལ་ཚད་མར་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དགག་པ་ལ། ལུགས་དང་པོ་དགག གཉིས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་ན་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་དངོས་མེད་འཛལ་བའི་ཚད་མ་རྣམས་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་རང་མཚན་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ཐོབ་པར་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་སྒྲ། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་

{༣༠༡}

རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ཙམ་དེ་ཡིན་ལ། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཀྱང་རི་བོང་ཅན་རང་མཚན་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ། ས་ཕྱོགས་རང་མཚན་ཡིན་པར་ལྟ་དབང་བློ་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་དེ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་སྤྱིར་ལྐོག་གྱུར་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་འཇལ་བ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཉེས་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་རང་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བདེན་པའི་དོན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ནི། དུང་སེར་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་ཏེ། མངོན་རྗེས་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འཁྲུལ་པར་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རིགས་གཏེར་ལས། དཀར་པོ་དང་སྔོད་པ་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཟེར་དགོས་ཞེ་ན། དཀར་པོ་དང་སྔོད་པ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་རེག་བྱ་དང་ཁ་དོག་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་འདོན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཉེ་བར་སླད་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ་མེད་དེ། དེ་མིན་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་

༼༣༠༣༽

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཛོག་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ནི་བཤད་མ་ཐག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱྭ་པས་ནི་མི་བསླུ་བའི་དོན་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ལ་བཞེད་པས་ཤིན་ཏུ་ནོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པའི་གཏེར་དང་མི་མཐུན་པའི་བར་ཁྱད་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་མི་བསླུ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་གྱིས་གང་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་དགོས་མ་ཁྱབ་མི་སྲིད་གསུམ། །ཞེས་སོགས་དང་། དངོས་མེད་འཇལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བཀག་པའི་ཉེས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། འདི་ལྟར། མི་བསླུ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན། ཁྱེད་རང་གི་འཆད་ལུགས་ལྟར་ན་མ་ཤེས་དོན་གསལ་མི་དགོས་པའི་ཉེས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མི་བསླུ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། ནོར་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ལ་མི་བསླུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་དང་གསུམ་གནས་སོ། །མི་དགོས་པ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་རྣམས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པས་སེལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་རིགས་མོད། ཚིག་དེ་ཡང་མི་བསླུ་བ་ལས་ལོགས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་ལ་གནས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་ཚུལ་ལ་སྒྲ་ཟིན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་དོན་གཅིག་པར་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་གཉིས་པོས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་རེ་རེ་སྟོན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད། དངོས་མེད་འཇལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། །ཞེས་པ་ལ་འདོད་

༼༣༠༣༽

ལན་འདེབས་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་ཕྱིར་འཐད། །ཅེས་དེ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་ལ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་ཚུལ་དེ་ལ། མ་ཁྱབ་པའི་གཙོད་ཚུར་ཟུར་ནས་ཁ་བསྐང་དགོས་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོས་ན་ཚིག་ སྤྱ་མ་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མ་ཁྱབ་པ་གང་གིས་སེལ་ཞེ་ན། བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་སེལ་ལོ། །སེལ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བའི་གོ་བ། དོན་དེ་ཐོབ་ངེས་པ་ལ་བྱས་ན་སྔར་བཤད་པའི་མ་ཁྱབ་པའི་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་ཀྱང་། དོན་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ལ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། དངོས་དང་དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གཞུང་སྔ་མས་བསྟན་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མས་བསྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས། ཚད་མར་འཇོག་པ་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གམ་སྙམ་པ་ལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་སོགས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ་སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ནི། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཞེས་སོགས་སོ། །མཚན་གཞི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན། སྐྱེས་བུ་སོགས་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

{༣༠༩}

སྣམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ནི། བློ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། ཅེས་སོགས་སོ། །མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མི་སྲིད་པའི་དོགས་པ་བསལ་ནས། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ་ནི། རང་ལས་རང་གི་སོགས་རྐང་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་གཞུང་གི་ཚ་འགར། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པའོ། །འོན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྱུར་རམ་སྙམ་པ་ལ་མི་ཚོག་སྟེ། འདུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་གཅིག་ཀྱང་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་ནུས་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཤེས་པ་གསལ་ཞེས་པ་དང་། དོན་གསལ་ཞེས་པའོ། །དང་པོས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་བསྟན། གཉིས་པས་མི་བསླུ་བའི་དོན་བསྟན་ནོ། །འོན་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་ནུས་པ་ཙམ་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། །སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སེལ་དགོས་པའི་དོགས་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཤེས་དོན་གསལ་མཚན་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར། མི་བསླུ་བ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་དགོས་པ་ལ་མེད་དོ་སྙམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་ན་དངོས་མེད་འཛལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་སྙམ་པའོ། །དང་པོ་སེལ་བ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །

ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་སེལ་བ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེས་དོན་རང་མཚན་ཡིན་མིན་སོ་སོར་དཔྱད་ཅིང་ཕྱེ་ནས་མཐར་རང་མཚན་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་པ་དང་ཁྱབ་ཆེས་པ་བསལ་ནས། མི་སྲིད་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི། རང་ལས་རང་གི་ཞེས་སོགས་འདིར་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡང་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི་འདིར་མ་ཤེས་དོན་གསལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བཞག་པ་ལ་བཅད་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་མི་སྣང་བས། འཆད་པ་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་པར་སེམས་པས། འདི་ལྟར་འཆད་དེ། གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ལ་འཁྲིས་ནས། སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་བློ་ཡིན་ན་རང་གི་གསལ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སོགས་སོ། །སྐབས་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་པའི་སྒྲ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མཚན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར། རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཐོབ་པ། །ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །ཞེས་འདོན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞུང་ཕྱི་མས་ནི་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་ལ། གཞུང་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། གཟུང་བ་འཛིན་

ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་འཆད་དགོས་པར་འཕྲོས་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཞེས་དོན་གསལ་ཞེས་
པ་ཡང་གཞལ་བྱ་ཙམ་གསར་རྟོགས་ལ་བྱས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ལ་ཡང་ཡོད་པས།
འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འོན་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་མི་དགོས་པའམ་དགོས་ན་གཞུང་གང་གིས་སྟོན་སྙམ་ན།
ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེ་ཨུ་ན་དེ་སྟོན་བྱེད་མེད་ཀྱང་། མངོན་སུམ་གྱི་ལེ་ཨུར་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་
ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚད་
མ་གཉིས་ཀ་ཡ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་མཚུངས་ན་གཉིས་པོའི་ཁྱད་པར་ཅི་ ཡིན་སྙམ་པ་ལ།
གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་ལས་སོ་སོར་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་རང་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མི་
བསླུ་ན། མངོན་སུམ་དང་། སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་
པ་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
གཉིས་པ་ཡིན་པས་ངེས་པའི་དོན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། འདི་དག་གི་དོན་
ཡོངས་བཅད་ནས་ཞེས་པས། ཚད་མར་འགྱུར་བ་ལ་རང་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན། རྟོགས་
ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དུས་སུ་འདས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་། རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དུས་མཉམ་པ་རྟོགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྣང་མེད་དང་། རྗེས་སུ་
དཔག་པའི་ཚད་མས་དུས་གསུམ་ཅར་གྱི་གཞལ་བྱ་

{༣༠༥}

རྟོགས་པའོ། །ཇི་སྐད་དུ། འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བར་བསྟན། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ན་ཞེས་པས། མི་བསླུ་བའི་ཡུལ་དེ་འཇུག་ཡུལ་ལ་བྱ་བར་བསྟན། དོན་བྱ་བ་ལ་ཞེས་པས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རང་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཙོ་བསྲེག་དང་གཞོ་ཁལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསླུ་བ་མེད་པའི་དོན་ནི། ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་ལ། ཐོབ་པའི་དོན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་དེ་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྐྱེས་བུའི་དྲུང་དུ་འགུགས་པའམ། སྐྱེས་བུ་དོན་གྱི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བྱ་བ་མིན་ནོ། །འོན་འདིར་བཅད་པ་དང་། འཇུག་པ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གི་སྟེངས་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞལ་བྱ་དེ་བཅད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་མེད་བཅད་ནས་དངོས་པོ་རང་མཚན་ལ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བས་ན་ཚད་མའི་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དང་། དེས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་པར་འཆད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་དོན་མ་བསམས་པར་རང་བཟོར་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟེན་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་ལ། ཇི་སྐད་དུ། མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་ཐོབ་པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཞེས་འདོན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། སྤྱི་བདུན་དུ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་སོ་སོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི། མི་བསླུ་བ་དང་། གསར་རྟོགས་གཉིས་

【༣༠༦】
ཚོགས་ཀྱི་རིག་པ་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སམ། གང་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སམ། ཡང་ན། གཞལ་བྱ་དེ་གསར་དུ་བཅད་ཅིང་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ནི་གང་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཚད་མར་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ནི་འཇུག་ཡུལ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དང་དེ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མ་འཁྲུལ་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་དོན་རང་མཚན་གསར་དུ་རྟོགས་ན་རྟོགས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མཚན་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན་བཅད་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་དེ་ཚད་མར་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་དེས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་བོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གི་རང་མཚན་དང་། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཞིན་ནོ། །གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ནའང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་པོའི་འཇུག་ཡུལ་གང་ཡིན་བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལས། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། སོ་སོ་དེ་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆ་ཤས་རྣམས་སྔོམ་པའི་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག

༼༣༠༩༽

མ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ན་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། རྟོགས་པ་ལ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེས་མ་ཁྱབ་པ་ཞིབ་མོའི་རྣམ་བཞག་གཉིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འདིར་མི་བསླུ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བཞག་གོ །བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་མི་བསླུ་ན། དོན་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེས་མི་བསླུ། དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་མི་བསླུ་བ་ནི། མེ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་གནས་པ་དེའོ། །དེས་སོ་གང་ལ་མི་བསླུ་ན། མཚན་ཉིད་པ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བཏགས་པ་བ་གཞལ་བྱ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའོ། །འདི་འཇུག་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བཅད་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཞུགས་པ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་མི་བསླུ་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་རང་མཚན་དུ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་དེ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལྟར་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས། ཞུགས་པ་ལྟར་རང་མཚན་ཐོབ་ན་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསླུ། ཡང་རང་གིས་བཅད་པ་དེ་རང་མཚན་དུ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་ན། དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཚང་ན། རང་མཚན་མིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། རང་མཚན་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བས་སོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་ནི། སྐབས་འདིར་

[༣༡༠]

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་དེ་ལ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་བ་མིན་ལ་བ་ལང་གི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ན། བ་ལང་རང་མཚན་དེ་ཚད་མ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་བཞིན། དོན་དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་བྱ་སྟེ། །འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རག་ལས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་གང་ཞེ་ན། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་སྲིད་དེ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཁྲབ་འཛལ་བའི་ཚད་མར་སོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་བཅད་ནས་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་ལ་ཞུགས་ཤིང་ཐོབ་ན། རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ལ། ཡང་ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་བཅད་ནས་དེ་ལ་མི་འཇུག་ན་དེ་ཡང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཤ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་དངོས་མེད་ལ་མི་བསླུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དངོས་མེད་འཇུག་ཡུལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་མེད་བཅད་ནས་དངོས་པོ་ཐོབ་པ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ན། མེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཆུ་ཐོབ་པ་ཡང་བཅད་དོན་ཐོབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་དོག་བཅད་ནས་རེག་བྱ་ཐོབ་པ་ཡང་

[༣༡༡]
བཅད་དོན་ཐོབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་བཅད་ནས་ནོར་བུ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡང་བཅད་དོན་ཐོབ་
བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཚད་མར་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འདི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
གཞལ་བྱ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཞུགས་པ་དེའི་ཚེ་ན། གང་བཅད་པ་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡིན་ན།
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་ནུས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་བུམ་
པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་སུ་བྱ་བ་བུམ་མིན་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། འཇུག་ཡུལ་བུམ་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་
བཅད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཞིན། མེའི་རེག་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བས་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་
ཤེས་དེ་ཡང་སྤྱིར་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་བཅད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་
ཞེན་པའི་བློ་ལ་ནི་འདི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བཅད་པའི་ཡུལ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཟླ་བ་བཞེད་པ་ལྟ་
བུར་དུང་སེར་འཛིན་དང་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ལས་འབྲོག་དགོན་པ་ན་ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་
ཞེན་པའི་བློ་སོགས་ཀྱང་བཅད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་
བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གང་བཅད་པ་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགག་དོན་
ནི་དོན་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དོན་དེའམ་དེའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སམ། དོན་དེ་མིན་པ་གང་རུང་གཅིག་
བཅད། བཅད་པ་དེ་ལ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན། བཅད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་
པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་གསེར་བུམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་མདུན་གྱི་ཐངས་བུམ་གྱི་ཐངས་བུམ་ཡིན་པར་
རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ན། ཚད་མར་སོང་བ་ནི་མདུན་གྱི་

[༣༡༣]

ཟངས་བུམ་དང་ཟངས་བུམ་གྱི་ཚོགས་དོན་དེ་ལ་ཡིན་ལ། མི་བསླུ་བར་སོང་བ་ནི་གསེར་བུམ་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་བཅད་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བུམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་མདུན་གྱི་ཟངས་བུམ་གྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་རེག་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། འདི་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གསེར་བུམ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཟངས་བུམ་གྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གསེར་བུམ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆོད་པ་དེའི་ཚེ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་གསེར་བུམ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་བུམ་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་གསེར་བུམ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་ཤོས་ཟངས་བུམ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་ནས། ནང་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་དང་གང་ཡིན་པར་མ་ངེས་པའི་དུས་ཀྱི། གསེར་བུམ་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུས་མིག་ཕྱི་མ་ཐག་ཏུ་ཟངས་བུམ་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་བོད་ཕྱི་མ་མང་པོས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་སྔ་མས་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་དང་། ཕྱི་མས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་ལས་དང་པོ་པ་དག་གི་བློ་ངོར་འགྲིག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། གཞུང་འགྲེལ་ཁུངས་ཐུབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནི་མི་བསླུ་བ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་དང་། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཙམ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྔོག་ལོ་ཆེན་པོའི་ལུགས་དང་། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ཕྱྭ་པའི་ལུགས་དང་། གསར་རྟོགས་དང་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་གཉིས་ཚོགས་དེའི་

མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་ལུགས་དང་། གསར་དུ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་བར་གྱི་ཏོག་གེ་ལ་མཁས་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་ལུགས་སོ། །ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ལ་ནི། སུས་བྱས་ཀྱི་ཁུངས་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། གསར་དུ་ཞེས་པ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོ་ར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། གསར་དུ་ཞེས་པ་མི་བསླུ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱར་བས་ཤིན་ཏུ་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བའི་དོན་གཞུང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཕྱུ་པས་མི་བསླུ་བའི་གོ་བ་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ལ་འཆད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ཡིན་མོད། རིགས་པ་མིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པར་འཆད་དགོས་པའི་མི་བསླུ་བ་བོར་ནས། མ་བཤད་པའི་དོན་བདེན་པ་ཞེས་པ་རང་བཟོར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་མི་བསླུ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ཙམ་དང་། བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་བློ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་རང་མཚན་དེ་དང་དེའི་གཞན་སེལ་དེ་བཅད་ནས་དེ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ལ་གཉིས་ལས། རང་རིག་ལ་ནི་བཅད་པ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་བཞི་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། གཞན་རིག་གི་མིང་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་བཅད་ནས་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལའང་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་དེ་ལ་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཚེ། དོན་དེ་ལ་

{༣༡༨}

ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་རྣམས་ནི་དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་ངེས་པ་དྲངས་ཟིན་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ཉིད་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་བཅད་པ་དང་རྫོགས་ཀྱང་དེ་ལ་ངེས་པ་མ་དྲངས་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཚེ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱེད་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་ངེས་པ་དྲངས་མ་ཟིན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ། བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཚད་མ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་ལ་དེ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བས་ཁྱབ་ཅིང་། རྗེས་དཔག་མིན་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མས་དྲངས་པ་དང་མ་དྲངས་པའོ། །དང་པོས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བར་ནུས་ལ། གཉིས་པས་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པས་པན་ཚུན་ནུས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་མངོན་སུམ་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལའང་སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་གཉིས། སྣང་མེད་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་

༼༣༡༥༽
སུམ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་སོ། །མངོན་སུམ་དེ་གཉིས་ཀའི་རང་ལྡོག་ནས་སྒྲོ་འདོགས་མི་སེལ་བར་མཚུངས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངེས་ཤེས་དངོས་སུ་འདྲེན་པ་དང་མི་འདྲེན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །འོན་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་དུ་སེལ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ལྷ་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཉེ་རྒྱུ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས། དང་པོ་ཚོགས། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བྱས། གསུམ་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཟློག་པ་ཡིན་པས། སྒྲོ་འདོགས་ལོག་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་མི་འཐད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་མེད་པ་དང་། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བའོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ན་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་ཁྱབ་པ་ལ་ནི་ལུང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྡེ་བདུན་ནས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ལའང་ཁུངས་མེད་དོ་སྙམ་ན་མིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་སྐྱེས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་དེའི་ཚེ། གསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་པོ་དང་ཕྲད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་དུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་

[༣༡༨]

ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས། མིན་ན་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དང་པོ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་ཞིང་། གསུམ་པ་སྒྲོ་འདོགས་ལོག་རྟེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་འདས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ནམ། མ་འོངས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ནམ། དུས་མཉམ་པ་སེལ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། སྔར་བས་ཀྱང་འདས་པའི་སྲུན་པ་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཐྲད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རུང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན་གང་བློའི་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ན། ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པས་ཁྱབ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞིན་នོ། །འོ་ན་རང་གི་ལུགས་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། དེའི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་སྐྱེས་འགག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འགྲོ་རྒྱུ་ནི་གང་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་སམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཤིག་སྐྱེས་པ་དང་དེའི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་འགག་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དེའི་དངོས་རྒྱུ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ནུས་མེད་དུས་མཉམ་དེའི་རྒྱུད་རྒྱུ་དང་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་བ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྣང་བ་དང་དེའི་དངོས་རྒྱུ་དང་

[༣༡༥]

རྒྱུད་རྒྱུ་གསུམ་དང་། བསལ་བྱ་སྨུན་པ་འགགས་པ་དང་། དེ་ནུས་མེད་དང་། དེ་མངོན་གྱུར་བ་གསུམ་སོ་སོར་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ངེས་ཤེས་སམ། རྗེས་དཔག་དེ་དང་དེའི་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་འོངས་པ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྐྱེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྲིད་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ། དེའི་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་དེས་དེ་སྤངས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔང་བས་ཀྱང་སྨུན་པ་མ་འོངས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ནི་སེལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་བ་ནི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འོན་མ་འོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། མ་སྐྱེས་ཤིང་། སྐྱེ་རུང་བ་ཙམ་ལ་མ་འོངས་པར་འཇོག་པས་མི་འགལ་ལོ། །འོན་གསུམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པར་བཀག་པ་དེ་ཉིད་སླར་འོངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀག་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་དེའི་གནོད་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་དུས་དང་པོར་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བས་མ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ་ཚད་མ་སྒྲོ་འདོགས་མ་འོངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་འོངས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འདས་པ་དང་ད

[༣༡༨]

ལྟར་བ་ལ་མིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གནོད་བྱ་ཚད་མ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། གནོད་བྱེད་སློ་འདོགས་འགག་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་གཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ན་ནི་ཚད་མ་དེ་རང་གི་གནོད་བྱེད་ལོག་རྟེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་གནོད་བྱེད་དུ་སོང་ལ། གང་ལ་ན། སློ་འདོགས་མ་འོངས་པ་ལའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདས་པ་ནི་བསལ་བྱ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འདིར་མཚོན་བྱ་ནི་ཚད་མ་ཞེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། མཚོན་ཚོས་ནི་ཚད་མ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་ལྡན་གྱི་གཞིར་ནི་ཐ་སྙད་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚོས་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ངེས་པར་སྤང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པན་ཆད་དུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཡིན་མོད། སྔར་མ་རྟོགས་

[༣༡༨]

གསར་རྟོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བྱུང་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་སྔར་མ་མཐོང་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྔར་མ་བཅད་གསར་དུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་བཞག་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་དེའི་སྟེང་དུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྔར་མ་མཐོང་གསར་དུ་མཐོང་བ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མཉམ་བཞག་དེ་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་སྔར་མ་ཐོབ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ནི་མི་སྲིད་ལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་དང་། མི་བསླུ་བ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་དགོས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་ཡིན་ན་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་

གྲུབ་པའི་མཐའ་ལྟར་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྣང་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་ཁྱོད་སྣང་མ་མྱོང་གི་གསར་དུ་མྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་ལ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་དང་། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་སྣང་མ་རྟོགས་གསར་རྟོགས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་ལ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་། །དབྱེ་དོན། གྲངས་ངེས། སྒྲ་དོན། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཙོ་བསྲེག་གི་དོན་བྱེད་བཞིན་པའི་མེ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ངེས་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་

{༣༢༡}

ཏེ། ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དབྱེ་གཞིར་མི་འཐད་ལ། གཉིས་པ་དོན་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའམ། སྣྲུབ་བྱེད་དུ་སྣང་བ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དབྱེ་གཞིར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྗོག་ཡོས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ། ཕྱྭ་པ་རྒྱས་བསྡུས་བར་མར་མཛད་པའི་ཚུལ། རིགས་གཏེར་ལས་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དེ་དོན་བྱ་བའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ཀྱང་དོན་བྱ་བ་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་ཚད་མར་ངེས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། འཐད་ཀྱང་ཚད་མར་ངེས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་བྱ་མིན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དཔྱད་བྱ་མིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེ་དཔྱད་བྱ་མིན་པར་འགལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉེས་པ་ལྔའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་གྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བ་དང་། དོན་མ་ངེས་པ་དང་། ཐ་སྙད་མ་ངེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབྲས་བུས་དོན་བྱེད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ། དོན་ལ་བལྟོས་ནས་ནི་འདི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་མིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་གཟུང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། དོན་གྲུབ་ཅེས་པ་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུར་མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་རང་གི་རྒྱུར་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་མ་ངེས་པ་ནི། བསྒྲིག་པའི་དོན་བྱེད་བཞིན་པའི་མེ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་སྣང་བ་མི་སྲིད་མོད། སྣང་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྣང་ངོ་ཙོག་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་པ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་སྐྱེས་བུ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་

༼༣༢༢༽

པའི་དོན་ངེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། ཐ་སྙད་མ་ངེས་པ་སྲིད་དེ། བདེ་སོགས་སྔོང་བར་ངེས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་
ཐོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་ཉིད་མི་དཔྱད་པའི་འཐད་པར་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉེ་
བར་མ་བཀོད་ན་མཛེས་ཏེ། འབྲས་བུར་སྣང་བ་ཉིད་དཔྱད་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འབའ་
ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་ཡང་མི་དཔྱད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཚད་མར་ངེས་ཀྱང་ཆ་གཞན་གྱི་
ཅེ་སྐྱེ་མི་དཔྱོད་དེ། ཅི། ཚད་མ་འདི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའམ། རྟོག་པ་མེད་པའམ། རྟག་གམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པར་དཔྱོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། རང་ལས་ངེས་པ་ཀུན་མི་དཔྱོད་པར་ཐལ་བ་དང་།
གཞལ་ལས་ངེས་པ་ཀུན་མི་དཔྱོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མ་ཉིད་གྲུབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཐལ་བ་
གསུམ་འཕེན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྣང་བ་གཉིས། རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པ་དང་། མི་བསླུ་བར་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་གཅིག་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་
དེའི་སྒོ་ནས་བཤད་ལ། གཉིས་པ་མ་བཤད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་བཀག་ནས། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྤྱི་ར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི་
མིན་གྱི་མི་བསླུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། དེ་
ལ་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་མི་བསླུ་བར་ངེས་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པའང་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་བཅོས་

[༣༢༣]

སྣ་དབྱད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མི་བསླུ་བར་ཡང་མ་ངེས་སོ། །འོ་ན་དངོས་སུ་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤེས་པར་མ་ངེས་ན་ཡུལ་མི་རྟོགས་པར་ འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པར་ངེས་ཀྱང་ཆ་གཞན་གྱིས་དཔྱོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མར་ངེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་པ་དཔྱོད་པར་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འདོད་པ་བཀག་ནས་རང་གི་ལུགས་ནི། ཚད་མ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ཕྱོགས་ནས་དབྱེ་གཞིར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་དག་བཀག །ཅེས་པ་ནི་རྫོག་ལོའི་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །ཡང་དག་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་འཐུལ། །ཞེས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་འགོག་པའོ། །དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། །ཅེས་པ་ནི་རང་ལུགས་འཛོག་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ངོ་དང་། གསུམ་པ་དབྱེ་དོན་ནི་རྟོགས་པར་སླ་ལ། བཞི་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དེ་ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཕྱི་རབས་ ཀྱི་མཁས་རློམ་བྱེས་པའི་བློ་ཅན་དག་ན་རེ། ཚད་མ་ཆོས་ཅན་ཞེས་དང་། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། གང་རུང་གང་ཞིག་གཅིག་ཤོས་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

［༣༢༨］

ཞེས་དང་། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པར་བསམས་ནས་རང་གི་ལུགས་ལ། གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་དང་། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ཚད་མས་ངེས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ཚད་མ་མིན་པ་སེལ་བ་དང་། དེ་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡོད་པ་སེལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ཡོངས་གཅོད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ན། རྣམ་བཅད་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་མིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲངས་ངེས་ཉམས་པར་ག་ལ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་འགོག་ཚུལ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་ལུགས་འཛོག་ཚུལ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར། ཚད་མ་དང་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་འབྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྟོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་འཁྲུལ་ཤེས་མིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཡང་འཁྲུལ་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འདི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཡང་ཚད་མ་ཙམ་དང་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀའི་རང་ལྡོག་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་

[༣༢༥]

སྟེ། ཤེས་པ་ཙམ་པ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་ལྡོག་ནས་དེར་ཁས་ལེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་
ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་
ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་
ནི་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་འོ་ན། དེ་དང་དེ་མངོན་སུམ་བཞི་
ལས་གང་དུ་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །འོ་ན་འཛིན་རྣམ་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་འམ་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིའམ། ནང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཤེས་
པ་ལས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ།
མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཁས་བླངས་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཚད་མིན་གང་ཞིག་བློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་བཏབ་པའོ། །རྒྱལ་མའི་ལན་ནི།
ཚད་མ་ཙམ་དང་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཞེས་བྱ་བ། རྫས་སྤྱི་མ་དང་། ཉིས་མགོ་མ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་དག་ལ་
རྩོམ་ཆོད་ལ་རང་མཚན་དུ་རྩོམ་པ་ལྟར་སོང་ཆོད་ལ་ཡང་མངོན་རྗེས་གང་རུང་མིན་པའི་ཚད་

〔༣༢༨〕

མའི་རྫས་སུ་སོང་བ་ཙུང་ཟད་གཅིག་ཡོད་ན། ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་བདེན་ན་ཡང་། དེ་གཉིས་ནི་གཞལ་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སོང་ཚོད་ལ་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་ན་ནི་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། མིག་གཉིས་ལས་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་མིག་རྫས་གྲུབ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་འཛོག་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ལ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཚད་མ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱེད་རང་གི་འདོད་པའི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མས་ངེས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་པ་སེལ་བ་དང་། དེ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པ་སེལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོངས་གཅོད་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་རྣམ་བཅད་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་ཀ་བུམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་སོགས་ཏ་ཙང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལ་དེར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ལ་ཁྱེད་འདོད་པའི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་གཏོལ་བ་རྒྱུད་འཕེན་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་དེ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་

[༣༢༥]

མངོན་སུམ་དེ་སྒྲིར་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་མིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་དགག་ཕྱོགས་དང་། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱུང་གསུམ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་དེ་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་མིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྲིད་དུ། སྒྲུབ་བྱེད་དེ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚད་མ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཉིས་མིན་གྱི་ཕྱུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་བོར་ནས་མ་གསུངས་ཤིང་མི་རིགས་པ་དག་ནན་གྱིས་ཚོལ་བ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་འདི་འདྲ་ན། །གཞན་གྱི་མི་མཁས་གང་དེ་སུ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་འདི་ཡིན་ན། །རིགས་མིན་སྨྲ་བ་གང་ནས་བཙལ། །ཞེས་བྱའོ། །ལྷ་པ་སྨྲ་དོན་ནི། ཧ་ཅང་དཀའ་བའི་གནས་མིན་པས་རེ་ཤིག་བཞག་ནས། དྲུག་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག ཡིན་པ་ལ་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཚེ། །མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བ་ལ་ལུགས་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་ཚུལ་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར། འཁྲུལ་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་འཕགས་ཡུལ་བའི་ལུགས་དང་། འཁྲུལ་ཚུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཁྲུལ་པ་འགའ་ཞིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ

[༣༢༨]

གངས་ཅན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ། དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ། རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཛད་པ་ན་རེ། ནོར་བུ་ཁང་པའི་ཕུགས་ན་གནས། འོད་སྒོ་འགྲམ་དུ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ། ནོར་བུའི་འོད་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཁང་པའི་ཕུགས་ཀྱི་ནོར་བུ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་གསུང་། དོན་འདི་ལ་མི་མཁས་པ་གང་དག རྒྱན་མཛད་པས་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་དེ་ནི་དེའི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཞེན་བློ་མངོན་སུམ་འདོད་མཁན་གྱི་རང་སྡེ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཏེར་ལས། སྒོ་ཕུགས་མ་ཕྱེ་བའི་ནོར་བུའི་འོད་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་དེ་ནོར་བུའི་འོད་ཙམ་ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཁང་པའི་ནང་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་འཁྲུལ་བའམ། ཕྱི་རོལ་ལ་ནང་དུ་འཁྲུལ་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དེ་ན་མེད་པའི་ནོར་བུ་ཡུལ་དེ་ན་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི། རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིའི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་། རུང་དུ་ཆུག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཚུལ་ངོས་འཛིན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷ། ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བུའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཉི་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བུའི་གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་། འདིའང་དུས་ལ་འཁྲུལ་

[༣༢༨]

ཚུལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། དུས་ནམ་ཕྱེད་ལ་ནམ་ཕྱེད་དུ་རྟོགས་པ་གོ་ན་ཡོད་ཀྱི། ནམ་ཕྱེད་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདིར་དུས་ལ་འཁྲུལ་པའི་མཚན་གཞིར་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་འཛིན་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྫོག་ལོ་ཆེན་པོས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་སྐྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུང་། གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་འགའ་འམ་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག དུང་དཀར་པོ་ལ་སེར་པོར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་རྣམ་པ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས། ཡུལ་དང་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་སུ་དངོས་པོ་གཞན་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡུལ་དང་དུས་གཞན་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་འཁྲུལ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མིན་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོར་འཁྲུལ་པའི་མིག་ཤེས་དེས་འགལ་མེ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་སུ་འགལ་མེ་མཐོང་བས། ཚད་མ་མིན་པར་འཇོག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པའི་དཔེ་ནི། སྔ་དྲོ་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་པའི་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། ཁང་པའི་ནང་དུ་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོར་འཁྲུལ་པའི་ཚེ། མིག་ཤེས་ཕྱི་དྲོའི་དོན་དང་། ཁང་པའི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ལས་མ་འདས་སོ། །རྣམ་པ་ལ་

[༣༣༠]

འཁྲུལ་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་དཔེར་ན། དུང་སེར་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་དཀར་པོ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་ཡང་རེག་བྱ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཆུའི་ཁ་དོག་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་རེག་བྱ་བསིལ་བ་དང་བཤེར་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱང་འགྲོ་བའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་མིན་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་རེག་པ་སོགས་ལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཆ་ཤས་གཅིག་ལ་ཚད་མ་མིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་དགོས་ན། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚུར་མཐོང་གི་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། དེ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། ལྗོན་ཤིང་མེད་པའི་ཡུལ་དུ་ལྗོན་ཤིང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོར་འཁྲུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་ཡང་དེ་མེད་པའི་ཡུལ་དུ་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། ཉི་མ་ཤར་བ་ན་རེའི་རྩེ་མོ་ལ་འབབ་བར་སྣང་ཡང་། མེད་པའི་ཡུལ་དུ་མཐོང་བ་མིན་པས་ཚད་མར་འཇོག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་རང་ཉིད་ཀྱང་ཆུང་ངུ་ལ་ཆེན་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མ་མིན་ཀྱང་ཆེན་པོ་ལ་ཆུང་ངུར་སྣང་བ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུས་ལས་མ་འདས་པར་སྣང་བས་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་འདི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རབ་

[༣༣༡]

རིབ་དང་གྲུར་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྨྲད་པ་རྣམས་ཚད་མ་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཆ་དེ་དང་དེ་ལ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲུལ་རྒྱུ་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པ་རྒྱན་མཛད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ལུགས་དགག དེ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་རྫོག་ལོ་ཆེན་པོའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་དུས་ཀྱི་ནོར་བུའི་འོད་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁང་ཕུགས་ཀྱི་ནོར་བུ་རང་མཚན་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལམ་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར། དུང་སེར་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དུང་གི་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་གྱིས་རྣམ་པ་མི་གཏོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་དུང་གི་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ནི་ཁ་དོག་གི་རྡུལ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཚར་དུ་བཀོད་པ་ལ་དབྱིབས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྨུ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་བུའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་དྲོའི་དུས་ཀྱི་བུའི་གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་དེ་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དོན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་དེ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ངེས་པ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་ཚད་མ་མིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། གཞན་ལས་ངེས་ནི་རང་གི་འཇུག

༼༣༣༢༽

ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཡོད་དོ། །གང་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དེ་དང་མཐུན་
པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ་ཡང་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
བྱེད་དགོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པོ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་སེར་འཛིན་དབྱིབས་ལ་ཚད་
མ་ཡིན་པ་ནི་རྫོག་ལོ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས་དེ་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་དེ་དེའི་རེག་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡང་ཞར་ལ་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པས་འདི་ལྟར་དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདིར་གཞུང་འཆད་པ་པོ་དག་
གི་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སྨུན་འབྱིན་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མས་བློ་དེ་དང་དེ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དུས་ལ་འཁྲུལ་
པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བུ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ཡང་ཕྱོགས་
སྔ་མའི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཐ་མལ་པའི་གཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིད་མ་ལོག་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་
མར་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་རྨི་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་རྟོག་
མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་དུས་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དཔྱད་མི་དགོས་པས་སྤྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་
ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དུང་སེར་སྣང་གི་མིག་ཤེས་ལ་དུང་གི་དབྱིབས་དང་ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་གི་དབང་ཤེས་
ལ་ལྷོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་སྣང་ངམ་མི་སྣང་། མི་སྣང་ན།

དེ་ལ་སྣང་བའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཅིག་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། དེ་སྲུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཡིན། སྣང་ན། དེ་ལ་དུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་རྣེན་ལྗོན་ཤིང་སྡོད་པའི་ཆ་ཡང་སྣང་བར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབྱིབས་དང་ལྗོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་འདི་ཁྱེད་ཅག་གིས་བཟློག་པར་དཀའ་འོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ། དོན་ལ་མེད་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་དེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་ངམ་མི་སྣང་། མི་སྣང་ན། དེ་ལ་དེ་སྣང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ། སྲུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཡིན། གལ་ཏེ་སྣང་ན་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཟླ་བ་ཡང་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྲ་མ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདོད་ན་སྤྲ་མ་དེ་ཆོས་ཅན་དུང་གི་དབྱིབས་དང་ལྗོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་ལ་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་བསླུ་བར་ཐལ། དེ་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འཁྲུལ་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ནི་མེད་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་གཞི་དུང་གི་སེར་པོ་མེད་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེའི་དབྱིབས་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣེན་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བ་དེ་མེད་པ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་མི་

[༣༣༩]

དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པ་ལ་དེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མི་འབྱུང་བ་བཞིན། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མར་འཆད་པ་དང་འདི་མི་མཚུངས་ཏེ། དེར་ནི་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་བསླུ་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ལས་དེ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཞུགས་པས་དེ་ལས་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལས་ཟླ་གཅིག་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་གཞན་སྐྱེ་བ་བཞིན། འོ་ན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཉེ་བར་སླད་པ་བསླུ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་འཇུག་ཡུལ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅད་པའི་དོན་ལ་བསླུ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེས་ན་བཅད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་མི་བསླུ་བ་ནི། ཤེས་པ་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མ་བསླུས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསླུས་པ་མ་ཡིན་པས་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་སོ་སོར་ཕྱེ་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དང་དུང་སེར་སྣང་སོགས་གསུམ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་རང་མཚན་རེ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུས་དབང་པོ་སླད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་པས་བཅད་པ་དང་ཐོབ་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་བསླུ་བ་མིན་ལ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཅད་པ་ དང་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་འཁྲུལ་པར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་བསླུ་བར་འཐད་དོ། །སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །

〔༣༣༥〕

འོ་ན་སྔར་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྡོག་ཤེས་ངང་བླ་བ་རང་མཚན་པ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་སྣང་མ་བསྣད་ལས། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དང་། དོན་དེ་ལ་མེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་བཞེད་པ་འགོག་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་ནི། ཁ་དོག་འཛིན་པ་རིག་བྱ་ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་སྨྲ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ཙམ་དུ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །འོ་ན་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་བྱ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཁྲུལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་ཡང་ཁ་དོག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཞིབ་མོ་མི་ཤེས་པའི་བླུན་པོ་གནག་རྫི་མོ་ལྟ་བུས་ཁ་དོག་ལས་རང་གི་གཞིར་རེག་བྱ་དཔོག་པའི་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་རྟགས་ལ་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མེའི་རེག་བྱ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ

[༣༣༨]

ཚད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །འདིར་ཕྱོགས་སྔ་མས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་པ་ཞིབ་མོ་དག་ལ་རེས་འགའ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་འདྲ་བས་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བ་སྲིད་པར་དགོངས་ནས། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །ཞེས་གསུང་བར་ཟད་ཀྱི་དེ་ལྟར་མི་དགོད་པ་ལ། གཟུགས་འཛིན་པས་རིག་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱིས་བཏགས་ཟིན་འཕགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྔ་མ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འདིའི་ནུས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མེའི་རེག་བྱ་ཅན། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། མིག་ཤེས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །རང་གི་ལུགས་འཛོག་པ་ན་འདི་ལྟར་འཆད་དགོས་ཏེ། དོན་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དོན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་མེ་ལ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ། །འབྲེལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྟོག་པ་འབྲེལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ། །མི་སྒྲིབ་སྔོན་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན། །འགའ་ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར། །མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

༼༣༣༧༽

འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི་ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་སློ་འདོགས་གཅོད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། མིན་པ་ལ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཉིད། །རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། །ས་ལུའི་སྨྱུ་གུས་ས་ལུ་སོགས། །འབྲས་རྟགས་ཐལ་ཆེར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི་མེས་ལྷང་ཚེར་ཡིན་པར་འཆད་མོད། ཕྱིས་ཀྱི་རྟོག་གེ་བར་རློམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། ནོར་བུའི་འོད་ཆོས་ཅན། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནོར་བུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེར་ཁྱོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒོལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེར་ཁྱོད་ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་ན་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་རིམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོ་ན་དུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། དེར་དུ་བ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་སྒོ་འགྲམ་གྱི་ནོར་བུའི་འོད་དེ་ཁང་ཞུགས་སུ་ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོ་འགྲམ་དུ་ནོར་བུ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེར་ནོར་བུའི་འོད་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་

[༣༣༨]

ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་ནོར་བུ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གྲོལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པར་ངེས་ནས་མེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གྲོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ནོར་བུ་མ་ངེས་པར་ནོར་བུའི་འོད་ཇི་ལྟར་ངེས་ཞེ་ན། འོ་ན་མེ་མ་ངེས་པར་དུ་བ་ཇི་ལྟར་ངེས། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁང་ཞུགས་ཀྱི་ནོར་བུའི་འོད་སྒོ་གསེབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ། སྒོ་གསེབ་དུའོ། །གལ་ཏེ་དེར་དེ་མི་ངེས་ཏེ་ནོར་བུ་ལས་བྱུང་བར་མ་ངེས་ན། ནོར་བུའི་འོད་དུ་མི་ངེས་པས་སོ་ཞེ་ན། །འོ་ན་དེ་གཅིག་ཤོས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། མེ་ལས་བྱུང་བར་མ་ངེས་ན་དུ་བར་མི་ངེས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་མེ་མ་ངེས་ཀྱང་དུ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ངེས་པས་དུ་བར་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེར་མ་ངེས་ཀྱང་ནོར་འོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ངེས་དེར་ངེས་སོ། །དེ་མ་ངེས་པར་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མེ་མ་ངེས་པར་དུ་བའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བ་ས་ན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དུ་བ་དེ་མེའི་འབྲས་བུར་ངེས་ཟིན་པའི་ངོར་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་ངོར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ནོར་བུའི་འོད་དེ་ནོར་བུ་ལས་བྱུང་བར་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་པའི་གྲོལ་བ་ཞིག་གི་ངོར། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་འཁྲུལ་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འཁྲུལ་ན་ཡང་། །དོན་དང་

ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། །དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད། །གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་གཅང་ནག་པ་ཡིན་པར་འཆད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མི་འགལ་མོད། གཙོ་བོ་ནི་ཇོག་པོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས། འབྲོག་དགོན་པར་མེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུས་འབྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལས། དུ་བ་མཐོང་བས་ཅཱུན་གྱི་མེ་དཔོག་པ་ཡང་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །འོན་ཀྱང་ཅཱུན་གྱི་མེ་ལ་ནི་ཚད་མ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་དེའི་དོན་ནི། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་ཅཱུན་གྱི་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། དུ་བ་ཅཱུན་གྱི་མེའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དེའི་གཏན་ཚིགས་མིན་ཀྱང་། དུ་ལྡན་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཅཱུན་གྱི་མེ་དང་། རྟག་པའི་མེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བརྟེན་པ་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྟངས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཚང་ན་ནི་ཅཱུན་གྱི་མེ་དང་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་དཔྱད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། བཀོད་ཚོད་ལ་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་ཅཱུན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་ཐུན་ལམ་དུ་འཕངས་ནས་རྗེས་

༼༣༩༠༽
དཔག་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་བཀག་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཅཱརྦ་ཀྱི་མེ་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་དང་། རྟག་པའི་མེ་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཛོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ན་རློམ་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་ཚེ་ན། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་
ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་
པོའམ། །རྟགས་པར་ཕྱི་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་འབྲེལ། །སྒྲའི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འབྲེལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་ལྟ་བུ་རྟག་དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཚེ་
ནི་རློམ་ཚོད་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་སོགས་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་ལ།
སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཚེ་ནི་རློམ་ཚོད་མེ་དང་དུ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་
ཚང་བའི་སྐབས་སྲིད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་
ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། རློམ་ཚོད་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་རྟགས་ཡང་དག་
ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་བྱ་བས་སོ། །འདི་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།བཞི་པ་མ་ཚན་
གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། རང་གི་འདོད་པ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་
ངོས་བཟུང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་

〔༣༤༡〕

པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དང་། མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིག་པ་ཙམ་ངེས་བྱེད་དང་། མི་བསླུ་བར་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལས་ངེས་པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་པ་གཉིས་མེད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་ཙམ་ལ་ངེས་པ་རང་ལས་འདྲེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མི་བསླུ་བར་ངེས་བྱེད་ཡང་རང་ཁོ་ན་ལས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེར་ཐ་སྙད་ལས་ངེས་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཚད་མའི་དོན་ཐ་སྙད་ལས་ངེས་དགོས་ཞེས་པའོ། །ཐ་སྙད་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་རང་གིས་དྲངས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དྲངས་པའི་ཐ་སྙད་དོ། །ཐ་སྙད་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཚད་མ་རང་དང་གཞན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མཚན་གཞི་སྟེང་དུ་མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་ཚད་མ་རང་ངམ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དྲངས་པའི་ཐ་སྙད་ལས་ངེས་པར་ནུས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྨོངས་པ་ཟློག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །མདོར་ན་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ངེས་བྱེད་ནི། ཚད་མ་དྲངས་པའི་ངེས་བྱེད་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ངེས་བྱེད་ནི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། །།གཉིས་པ་ལ་ལུང་ཁུངས་བསམ་པ་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་སྟེ་

{༣༨༣}

དེའི་ལུང་ཁུངས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་ལ་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་འདི་ལ། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་ཁུངས་གསལ་པོ་མེད་ཅིང་། འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གཞུང་གི་ས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་འདི་ཡིན་ཞེས་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་མེད་དོ། །ཁྱད་པར་དུ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་ཚིག་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་སོ་སོར་བཤད་པར་འདོད་པ་ནི། ཚད་ལྡན་སུས་ཀྱང་བཤད་པ་མིན་ཞིང་། སྤྱིར་ཡང་རུང་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་གཞུང་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁུངས་གསལ་བར་མ་བཤད་མོད། དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པར་མི་རུང་ངམ་ཞེ་ན། མི་རུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་མི་བསླུ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་འཆད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། འདིར་མི་བསླུ་བའི་དོན་ནི་དོན་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཐོབ་པའི་དོན་ཡང་སྐྱེས་བུས་ལག་པས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། དོན་དེ་ལ་འབྲེལ་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ངེས་པ་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ནི་རང་ལས་ངེས་སོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ ངེས་པ་མི་འདྲེན་པར་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱུད་ནས་འདྲེན་དགོས་པ་ནི་གཞན་ལས་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདྲེན་པ་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཚད་མ་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་

༼༣༥༣༽

མཛད་པས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་འདི་ཉིད་སོར་བཞག་ནས། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་འགྲེལ་བྱེད་སུའི་ལུགས་དང་ཡང་མཐུན་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཚད་མ་གཉིས་འཇོག་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བར་ངེས་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་གང་ཞིག རང་གིས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པ་དེ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྔོན་པོ་ལ་དེར་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གིས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་ཚད་མ་གཞན་རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པ་དེ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དཔེར་ན། མངོན་སུམ་དེ་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། སྔ་མ་དེ་ཆོས་ཅན་སྔོན་པོ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་དེ་ཚེ། གང་ལ་གསར་རྟོགས་སུ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དང་། རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་སུ་སོང་བའི་འཇུག་ཡུལ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་གཅིག་པ་དང་མི་གཅིག་པ་གཉིས་ཀ་

ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་རང་མཚན་དེ་གོམས་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་དང་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། རང་ངེས་སུ་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་རང་ངེས་གཞིར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གཞལ་ལས་ངེས་པ་ལའང་སྣང་བ་དང་སྤྱི་ནི་གསར་དུ་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་དང་ཁྱད་པར་ནི་གཞན་ངེས་སུ་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེས་དེ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། གཉིས་པ་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་རྟོགས་པ་དང་ཐོབ་པའི་གཞལ་བྱ་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མངོན་སུམ་རྣམས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱི། དོན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ནི་འཇུག་ཡུལ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་སྣང་ཚུལ་རགས་པ་དང་། གནས་ཚུལ་རྟུལ་ཕྲན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རང་ལས་ངེས་སུ་སོང་བ་སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་པ་ལ་ནི་གཞན་ལས་ངེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འོན་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྙམ་ན། མེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀེང་ཤུ་ཀའི་ཕུང་པོ་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་མིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་མེ་རང་མཚན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཆོས་ཅན་ཀེང་ཤུ་ཀའི་ཕུང་པོ་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་མིན་པ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ཀེང་ཤུ་ཀའི་ཕུང་པོ་དེ་མིན་པར་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོན་དེའི་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་གང་ཞེ་ན། མེ་རང་མཚན་དེའོ། །འོན་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་

༼༣༩༥༽
བཅད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མཐུན་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན་ཚད་མ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་གང་ཞིག་སྐྱེས་བུ་དེས་ཐོབ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་མ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཅད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད། ཁྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་དང་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ཐམས་ཅད་མེར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་གཞལ་བྱའི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་གང་ཞིག ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་རང་མཚན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མེ་རང་མཚན་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་ཀེང་ཤུ་ཀའི་ཕུང་པོ་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དེ་མེ་མིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདི་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ཚེ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་པ་མེད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་དེ་ཉིད་དེའི་འཇུག་ཡུལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་དེའི་དུས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་དེ་ཉིད་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། བཅད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མཐུན་ཞེ་ན། དེ་མེ་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཀེང་ཤུ་ཀའི་ཕུང་པོ་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གྲོལ་བ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅད་པ་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཅད་པས་ཤེས་པ་དེ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་

༼༣༤༨༽

འདི་ནི་ཚད་མ་ཆོས་མཆོག་དང་རིགས་པའི་གཏེར་ན་མི་བཞུགས་ཀྱང་། ཅུང་ཟད་ལྷ་དབང་བློ་དང་བསྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་བཅད་པའི་ཚད་མ་གང་ཞིག བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་ནོར་བུ་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཅད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདིས་ལན་འདོན་པར་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་བཅད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚད་མ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །བཅད་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཅད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའོ། །མི་བསླུ་བ་ཙམ་ནི་འདི་དང་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །སྔར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ལ་གསར་རྟོགས་སུ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་དང་། གང་ལ་མི་བསླུ་བར་སོང་བའི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་རིགས་པས་གང་ལ་གསར་རྟོགས་སུ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དང་། གང་ལ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་སོང་བའི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པ་འདིས་ནི། དེའི་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་མཚོན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་བ་ལང་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་བ་མེན་འཛོ་ཁལ་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན་པར་རྟོག་པའི་ཚད་མ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུས་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དང་། བུམ་པ་རང་མཚན་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་རྫོད་བྱེད་སྒྲའི་

[༣༨༧]

དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཀུང་ཆོས་ཅན་རང་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་དང་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གིས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཤེས་རྣམ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའམ་བ་ལང་རང་མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །འོན་རྗེས་དཔག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་ངེས་སུ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། དེས་དྲངས་པའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། འཇུག་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་རང་མཚན་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཚད་མར་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལོ། །རྟགས་འཛིན་སེམས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པས་ཁྱབ་པ་ལ་དགོངས་ལ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་ཚད་མར་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་འགལ་ལོ། །མདོར་ན་རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལས་ཕྱེ་བ་དང་། མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དེ་མེད་ན། ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་མཚན་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་འདི་ནི་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས

[༣༤༨]

ཚད་མ་ཉིད། །འབྲེལ་པ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་འདི། །རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས། །ཞེས་དང་འབྲེལ་ཡང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། དོན་གང་མ་འབྲེལ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་ཕོང་ནས་བསླངས་ནས། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཉིད་ནི་འདིའི་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་ཕོངས་ནས་བསླངས་ནས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། བྱ་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་ གྱིས་ནི་སྣང་བ་ཐ་དད་པས་གཅིག་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དེའི་ལུང་ཁུངས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཚད་མ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་། དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །འཇུག་པ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དང་མི་འདྲེན་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གོམས་པ་ཅན་དང་། དང་པོ་པའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པའོ། །གོམས་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ཡིད་མ་གཏད་དང་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི།

༼༣༤༩༽

མཚན་གཞི་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྨིག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྣང་ཅིག་མ་ལ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དེ་དག་ཐུགས་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས། ཇི་སྐད་དུ། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་རྣམས་རང་ལས་ངེས། །དང་པོ་པ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལུང་ཁུངས་བཤད་པ་དངོས་དང་། མཚན་གཞི་དེ་དག་སོ་སོར་ཚད་མ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མ་ཆོས་མཆོག་ལས། ཉུས་པ་ངེས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་རོ། །འཇུག་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་ལ་ལ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་འཁྲུལ་པའི་དོགས་པ་མཐའ་དག་བསལ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ནས་ཐ་སྙད་གོམས་པ་ལས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་ཁུངས་སོ། །ཆོས་མཆོག་གིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་རང་ལས་ངེས་སུ་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་མཆོག་ལས། ལ་ལ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གཞན་ལ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་སྐབས་དེར་མ་གསུངས་མོད། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་འདི་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་མི་བཞེད་རྣམ་པར་དཔྱད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི། འདི་ལ་ཡིད་མ་གཏད་དང་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གཉིས

ཀ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པ་འདིའི་ཁུངས་གང་ལས་བཙལ་བར་བྱ་ཞེ་ན། གཞུང་དང་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་གྲངས་ངེས་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། རྫོག་ལོའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས། ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་དོན་གཞན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་། བར་དུ་སྐྱེས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་མོ། །ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེས་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་ངེས་པ་ན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཚད་མར་ཤུགས་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །རྫོག་ལོ་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་དོན་གཞན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་ཀྱང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཞེད་པས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། མེའི་ཁ་དོག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མེའི་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཞིབ་མོར་མི་དཔྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ

ལ་ནི་གཞན་ངེས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་ཚུལ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་རགས་པ་དང་། གནས་ཚུལ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི་མེའི་ཁ་དོག་གོ །གཉིས་པ་ནི་མེའི་རེག་བྱའོ། །དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་མིན་གྱི། འབྱུང་བའི་མེའི་རང་མཚན་བཞིན་ནོ། །ཡང་གོམས་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་འདི་ལ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་མི་བསླུ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། བཅད་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་བཅད། ཐོབ་པ་ནི་རིགས་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གོམས་པ་ཅན་གྱི་དོན་སྣང་གི་མངོན་སུམ་རྣམས་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་འཆད་པ་འདི་ཡང་གཟུགས་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དབང་བཙན་པར་བྱས་ནས་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བལྟ་བའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བལྟ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བར་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱིས། མངོན་སུམ་རྐྱང་པས་འགྲུབ་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཇི་སྐད་དུ།

༼༣༥༣༽

འབྲེལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་ཡིས་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་ནི། །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བློ་བསྐྱེད་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དོན་རྟོགས་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་ངེས་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རང་རིག་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས་ཏེ་འཇུག་ཡུལ་རྟགས་པ་བ་དངོས་མེད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དང་འཇུག་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་དོན་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་གཉིས་སོ། །དེའང་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་ངེས་པ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་གཉིས་སོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། དངོས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་འདི་ལྟར་དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་ཟེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་དམར་ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། མེའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ཚ་ཞིང་བསྲེག་པའི་ཁ་དོག་དེ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དོན་ལ་ཤ་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་ཤ་པ་ཡིན་མིན་ཟེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན།

ཤ་བའི་ལྗོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ཤ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཡུལ་གང་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་བ་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་ལ། གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྣང་བ་དང་སྤྱི་ཙམ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་མ་གཏད་དང་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་ནོ། །དང་པོ་གཞན་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་གཏད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་དང་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་པོ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་རྟག་པར་འཁྲུལ་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ནི། འདི་སྣང་བ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་བཞེད་ཀྱང་

༼༣༥༨༽

སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བཞེད་དེ། སྣང་བ་ལ་ངེས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་རིག་གང་གིས་སྣང་བར་ངེས་པའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། སྣང་ན་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྣང་བ་ངེས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ལ། སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་ཏེ། བཅད་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་དེ། བཅད་པ་ནི་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅད་ལ། དོན་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་བསླུ་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཙམ་ལས་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་འདི་ལ་རྫོག་ལོ་ཆེན་པོ་དང་། ཕྱྭ་པས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མི་འཇུག་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་སློག་རྒྱུ་ཚུར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སློག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སློག་རྒྱུ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ནི་འདི་མི་བཞེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། འཐད་ལྡན་ལས། སློག་རྒྱུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སློག་རྒྱུ་རང་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སློག་རྒྱུ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་དང་རིགས་གཏེར་མཛད་པ་སྐབས་འདིར་ཕལ་ཆེར་མཐུན་མོད། མི་མཐུན་པའི་

༼༣༥༥༽

བར་ཁྱད་ཙུང་ཟད་ནི་ཚོས་མཆོག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་པ་དང་། བཟུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་འདྲེན་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བཟུང་བ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། རྗེ་ས་དཔལ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཚད་མར་སོང་བའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་པ་དང་། དེ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་བཞེད་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་མཐུན་པ་ནི་ཚོས་དེ་ལ་རང་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བློ་མིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་མོའི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པར་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་འཆད་པ་དེའི་ཚེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དོན་གང་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེ་ན། སེར་པོ་རགས་པ་དེ་ཉིད་ལའོ། །དེ་ཉིད་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མོའི་རྣམ་བཞག་མི་བྱེད་པའི་ཚེ་ནའོ། །ཕྱི་དོན་ཕྱོགས་སྔ་མོའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་པའི་ལུགས་དང་ཞིབ་མོའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞལ་བྱ་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་བཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་དོན་རང་མཚན་ཉིད་དོ། །དེའི་ཚེ་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་དང་། རང་ལས་ངེས་གསུམ་ཀ་ཡིན་ལ། འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་མོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་རང་མཚན་བཅད་ཅིང་དེ་དང་

མ་ཐུབ་པའི་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །རང་ལས་ངེས་ནི་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཞིག་ངེས་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་འདིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་རྒྱས་པར་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། བོད་ཕྱི་རབས་པ་གང་དག རྒྱལ་ཛ་བདུན་པ་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ལེགས་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ། དེའི་ལུགས་གཟུང་ནས་རིགས་གཏེར་མཛད་པའི་ལུགས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་པ་སྤང་བ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྙོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དོན་རིག་གཉིས་ལ་དེར་ངེས་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་ཡིད་མངོན་ལ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་མི་འཐད་དེ་ཇི་སྐད་དུ། ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་ཆགས་སེམས་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་སྨིག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་གཞན་ལས་ངེས་སུ་འདོད་པ་དང་། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་དང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་འདོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་སྣང་ངོ་དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་རང་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་ལས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་རིགས་ལ་རང་ངེས་སུ་

[༣༥༧]

ཁས་ལེན་གྱི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་ཡིད་མངོན་ནི་རང་གི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་གྱི། གོམ་པ་ཅན་ནམ་དོན་བྱེད་སྣང་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པར་གཞུང་དེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་ནི་དུས་དེར་སྒྲ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་སྒྲ་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་དེ་མི་སྐྱེ་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་གཅིག་ཆར་སྐྱེ། །ཞེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབབ་ཞིག་ལའང་། རིམ་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་འཕྲོས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། གོང་དེར། ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ། འོན་དུས་དེར་དེ་དང་དེ་མི་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། དེའི་ལན་དུ། ལ་ལར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་ཕྱི་མས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གཞན་ལས་ངེས་དང་། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་མ་ཐའ་འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་དེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་བཞིན་នོ། །གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཕྱི་རབས་པ་དག་གི་འདོད་པ་གཞུང་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པར་བསྟན། སྔ་རབས་མཁས་པ་དག་གིས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འདོད་པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པའང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞལ་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཛོག་པའི་ལུགས་དང་། མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ངེས་

[༣༥༨]

གཞན་ངེས་སུ་འཛོག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཛོག་པ་དང་གསུམ་མོ། །ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་ན་མི་འགལ་ཡང་། མིང་མཁས་པར་བཏགས་པ་སུན་དབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་དེ་ཡང་ལུགས་དེ་གསུམ་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ཆོས་གང་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ངེས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་ཡང་ལུགས་དང་པོས་ནི་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པ་དེ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་འགག་ཁ་མའི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་ལ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། ལུགས་དེར་ནི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བཟུང་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱིས་ཕྱེ་ན་ལུགས་དེ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་གཉིས་པ་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཚད་མ་གང་ཞིག་མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་དང་མི་འདྲེན་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་ལ་མ་བལྟོས་པར་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་ནུས་པའི་མངོན་སུམ་ཚུ་རོལ་

མཐོང་བ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མ་ངེས་པར་རྣམ་བཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་དེ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཡང་འདི་ལྟར། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་གསུམ་པ་སླུ་བར་རློམ་པའི་དར་ཊི་ཀ་མཛད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ན་རེ། གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེངས་ན་གནས་པ་དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་དང་། རང་གིས་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཚད་མ་རྒྱུད་ནས་འདྲེན་དགོས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པའི་ལུགས་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས། དེ་དང་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པ་ཆོས་མཆོག་གི་ལུང་ཚད་མར་བྱས་པས་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ། འགལ་ སྤྲན་གསུམ་

གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་

[༣༨༠]

པ་དག་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འབབ་བོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། ལུང་དང་འགལ་བ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ། ཁས་བླངས་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་མི་འཇོག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྣང་བ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་། བདེན་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། སྤྱི་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་ཁྱད་པར་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཡུལ་ལ་བལྟོས་ནས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྨྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུང་རྒྱ་བར། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་དེ་ཚད་མ་གང་གིས་གཞལ་བའི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་འཆད་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་ལུང་དང་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་འཛིན་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེངས་ན་གནས་པ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཀྱང་གཞན་ལ་ངེས་གསུམ་པ་ཚད་མར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པར་ཁྱེད་ཅག་འཆད་པས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེས་རང་གི་བཟུང་ཡུལ་སྐད་ཅིག་མ་དེ་མ་ངེས་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་སྔོན་པོ་ཙམ་དེ་ངེས་པར་འཐད་ལྡན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་ལྟར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་སོ། །ཡང་ཚད་མ་དེ་གསར་རྟོགས་སུ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དང་། རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་གཉིས། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བར་འཆད་པ་ཡང་ཆོས་མཆོག་དང་འགལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མ་

[༣༤༡]

རྟག་པར། ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཞིག་རྣམ་པ་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། གང་ཞིག་ཞེན་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ། ཞེན་པར་བྱ་བ་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ངེས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་ནི་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཐོབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་དང་འགལ་བ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གསུམ་ནི། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་དང་འགལ་བ། ཁྱིད་པར་གཞན་ལས་ངེས་དང་འགལ་བ། སྣང་བ་གཞན་ལ་ངེས་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དམར་འབར་བའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེངས་ན་གནས་པ་དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཐལ། དམར་འབར་བ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དམར་འབར་བའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེངས་ན་གནས་པ་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་དམར་འབར་བ་མེར་གནས་པ་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་དེར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཡང་དོན་ལ་ཅན྄ྡན་གྱི་མེ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་དེར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྔ་མ་ལྟར་འཕེན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་ཤ་པ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས

༼༣༨༣༽

དེར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ལྡོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་བ་དང་། ཚད་མར་སོང་བ་ཡུལ་མི་གཅིག་པར་ཁས་བླངས་པས་གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཉམས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ལྡོན་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེངས་ན་གནས་པ་དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་ཐལ། ལྡོན་ཤིང་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །གཞན་ཡང་མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་དོན་སྟེངས་ན་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་ལངས་ཤིང་རྟགས་ཀྱང་ཁས་བླངས་ཏེ་མེའི་ཁ་དོག་ལ་རང་ངེས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན་རྟོགས་པར་ཐལ་བས། མིག་ཤེས་ཀྱི་རིག་བྱ་འཛིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཉེས་པ་དང་། མེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་ཚད་མས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་ངེས་སུ་འདོད་ན་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་ཁ་དོག་རྟོགས་པ་དང་རིག་བྱ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཅི་རིགས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་འབྲེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པའི་ཚེ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། མི་དཔྱོད་པའི་ཚེ། རང་ལས་ངེས་སུ་བཞག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེངས་ན་གནས་པ་དེ་ལ་ཚད་མར་ཐལ། སྣང་བདག་གཞན་

[༣༦༣]

ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ནའང་ཁས་བླངས་མོད། དེ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་དེར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ནའང་ཁས་བླངས་ཤིང་སྒྲ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ལ། ཚད་མ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་མ་རྙེད་པས་འགལ་བ་དང་། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བས་འགལ་བ་དང་། ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་འཆོས་པས་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་སའི་གཞལ་བྱ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་སའི་གཞལ་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་ཡང་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དམར་འབར་བ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་སོང་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་སུ་མ་སོང་། མེ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་ཡང་ཚད་མར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཁྱོད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཚད་མར་སོང་ས་དང་གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་པ་གཅིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ཚད་མ་གཉིས་པོ་ཡུལ་གྱི་དོན་གཅིག་གམ་མི་གཅིག གཅིག་ན་ནི་ཚད་མ་གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར། མི་གཅིག་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྔ་མས་ངེས་པ་འདྲེན་མ་ནུས་པའི་དོན་ཞིག་ཚད་

༼༣༤༨༽

མ་ཐེིས་མས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དཔྱད་པ་འདི་འཇུག་སྟེ། སྔོན་པོའི་མི་རྟག་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀས། སྔོན་པོའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་པ་ནི་རྟས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་གི་ཐེང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་རྟོགས་པ་ནི་སྔོན་པོ་མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་མེད་ལ། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་ནི། སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་རང་མཚན་དེ་ཡིན་པར་དོན་མཐུན་པས། གཉིས་ཀ་ཡང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་མཚུངས་མོད། སྔ་མས་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ལྟར། གཞན་ལས་ངེས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དམར་འབར་བ་དང་མེ་གཉིས་ཀ། རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། གཅིག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་ལ་གཅིག་ཤོས་ལ་མི་ནུས་པས་དེར་བཞག་པ་དང་། གཞན་ངེས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་ཤ་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱང་རིང་པོའི་ནགས་ཚལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། གཅིག་ལ་དེ་འདྲེན་ནུས་གཅིག་ཤོས་ལ་མ་ནུས་པས་དེར་བཞག་པ་དང་། གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་བཤད་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། གསར་དུ་

མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། འཇུག་ཡུལ་དེ་མ་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་དུ་མར་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་འགལ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས་འགལ། འདོད་ན། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་དངོས་འགལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་བྲགས་པའི་ཐྲེང་བ་མི་ཟད་པ་འདི་ནི་གཞན་ངེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ནང་འགལ་གཉིས་པ་ནི་མིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བཞིན་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པའི་ཚད་མ་འདོད་པ་ནང་འགལ། དང་པོ་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་དང་སྤྱི་རང་ལས་ངེས་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། དང་པོ་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ཆོས་མཆོག་དང་ལོ་ཆེན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཁོན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། ཚད་མའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་འདོད་པ་ནང་འགལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་

༼༣༨༨༽

པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་འདོད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དར་ཊཱི་ཀ་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བར་ནོན་ཀྱང་ང་དུང་རང་གི་རང་བཞིན་གསལ་བར་མ་ཤེས་པས། མཁས་པར་རློམ་པའི་བྱིས་པ་མང་པོ་དག་འདི་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་རྒྱུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྙོམ་པས་གདུངས་པའི་རི་དྭགས་གཞོན་ནུ་དག་སྨིག་སྒྱུའི་ཆུ་གཏེར་ཉམས་དགའ་བ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་མཚུངས་སོ། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་དེ་ཉིད་མ་ཕྱེད་པར། རང་ངེས་གཞན་ངེས་འབྱེད་པའི་མུ་ཅོར་གྱིས། །རང་བཟོའི་གཏམ་གང་རི་མོར་བྲིས་པ་ནི། །རང་གི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བསྟན་མིན་ནམ། །རང་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱས་པའི་ཤེས་ལྡན་འགལ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་མཐོང་བ་ན། །རང་གི་ལུགས་གང་བོར་ནས་གཞན་ལུགས་ལ། །རང་དབང་མེད་པར་འཇུག་པ་འགའ་ཡོད་དམ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ལ་ལོ་ཆེན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ནས་རང་ལུགས་ཇི་ལྟར་བཞག་པའི་ཚུལ། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱྭ་པས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ནས་རང་ལུགས་ཇི་ལྟར་བཞག་པའི་ཚུལ། ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རིག་གཏེར་མཛད་པས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ནས། རང་ལུགས་ཆོས་མཆོག་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས། ཡུལ་གྱི་དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཚད་མར་ངེས་པ་ནི་རང་ངེས་དང་། ཡུལ་གྱི་དོན་བདེན་པར་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་མ་ནུས་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་སྔ་མའི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་ངེས་པ་ན་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཚད་མར་ཤུགས་ལ་ངེས་པ་

[༣༦༧]

དེ་གཞན་ངེས་ཀྱི་དོན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི་རྗེས་དཔག་དང་གོམས་པ་ཅན་གཉིས་ནི་རང་ངེས་སོ། །དང་པོ་པ་ནི། གཞན་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལྟར་ན་གསུམ་སྟེ། དོན་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། སྤྱི་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། སྣང་བ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་གསུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དང་པོ་གཉིས་རིགས་ཀྱང་ཕྱི་མ་མི་རིགས་ཏེ། སྣང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། སྟོན་པོའི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནས་རང་ལུགས་ལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་དོན་གང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་ངེས་དགོས་ལ་དེ་ངེས་པ་ན་རང་ཉིད་མི་བསླུ་བར་ཞུགས་ལ་ངེས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་རང་ལས་ངེས་པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ལ་གཞན་ལུགས་བཀག་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྫོག་ལོ་བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་མཆོག་བཀག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན། བརྡ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་དང་། བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། གོམས་པ་ཅན་དང་དོན་བྱེད་སྣང་གི་མངོན་སུམ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཆོན་བྱའི་ཐ་སྙད་མ་ངེས་ཀྱང་།

[༣༥༨]

མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ངེས་པས་རང་ངེས་སུ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་མཆོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དང་། མི་བསླུ་བའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་རྣམ་གྲངས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀ་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ཆོས་མཆོག་འགོག་པ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པར་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་མ་གཉིས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མི་འཐད་ན། ཤིང་འཛིན་པའི་བློ་ཤ་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཤ་པའི་རིགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་རྗེས་ལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པའི་རྗེས་ལ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་རང་ལས་ངེས་ལ་སྤྱི་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་ན་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་ནས། རང་གི་ལུགས་འཇོག་པ་ན་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་བློའི་རྗེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་དང་། གཞན་གྱིས་ངེས་ན་གཞན་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་བདེན་པར་དངོས་སུ་ངེས་ན་བློ་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ཤུགས་ལ་ངེས་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་

༼༣༦༩༽

བཞག་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་མི་བསླུ་བ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་བདེན་པར་རྟོགས་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་སྟེ། ཟར་མའི་མེ་ཏོག་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དེ་སྔོན་པོ་མིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རང་ལ་མི་སྣང་བའི་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་སེར་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་མི་སྣང་ཡང་དེ་སེར་པོ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་རང་ཉིད་མི་བསླུ་བར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་རང་ལས་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དེར་མེ་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་དེ་ལ་རང་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་ཡང་རང་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་དང་ཤུགས་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དངོས་སུ་སྣང་མི་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ཤུགས་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཚད་མར་འདོད་དམ་ཞེ་ན་མི་འདོད་

{༣༧༠}

དེ། དངོས་ཡུལ་ལ་སློ་འདོགས་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཤུགས་ཡུལ་ལ་སློ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཁོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་སློ་འདོགས་བཅད་པས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་མ་ཤར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས། རྟོག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་དོན་བྱེད་སྣང་དང་། གོམས་པ་ཅན་དང་། རང་རིག་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་ནི་རང་ལས་ངེས་སོ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པའི་སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་སུ་བཤད་པ་དེ་གཅིག་པུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངངོ། །གསུམ་པ་ལ་ལོ་ཆེན་གྱི་བཞེད་པ་བཀག་པའི་ཚུལ། ལྷ་པའི་བཞེད་པ་བཀག་པའི་ཚུལ་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་དེ་ཉིད་རང་གཞུང་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ། །རྟགས་ན་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་ཟེར། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་མར་བཀོད་ནས་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞར་ལ་ཚད་མ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཟམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཤཱཀ་རིལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པར་ལྷ་པས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་སྒོ་ནས་ཀྱང་། སྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ནི། རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་སུ་ཐལ་བ། ཤུགས་རྟོགས་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བ། གཞན་ངེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མར་འདོད་པའི་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་རྟོགས་སུ་ཐལ། དོན་གཞན་

[༣༥༡]

ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་པོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་མིན་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མེ་དང་རང་མཚན་གྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ཉིད་མེ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས། ཉེས་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་རང་མཚན་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་པ་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་དོན་དེ་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དེ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་ནས་དོན་དེ་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཡང་དེའི་གཞུང་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པའི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་དང་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། དེ་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་ཡོད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ལ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་དེ་ཤུགས་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེ་ན་འོ་ན་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཤུགས་ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་ཁས་བླངས། ཁྱབ་

[༣༧༡]

པ་ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འདི་ངེས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པར་ནུས་སམ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མར་སོང་སའི་ཡུལ་ནི་འཇུག་ཡུལ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་མེ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དག་གི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལུགས་དེར་ནི་ཚད་མ་གང་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་བཅད་པ་དང་། གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་གྱི། དེ་གསར་དུ་མ་རྟོགས་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་འདུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི། གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་དེར་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པར་ཁས་མི་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་མི་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཚན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་རྗེས་དཔག་དང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་སྤྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་རྟོག་མེད་དང་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚད་མར་སོང་སའི་གཞལ་བྱ་ནི་རང་མཚན་གཅིག་པུ་

༼༣༤༣༽

ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་ཡང་མངོན་ལྐོག་གི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་འགྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཡུལ་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་གཞུང་ན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གོམས་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་མི་བསླུ་བར་ཤུགས་ལ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤུགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་བླངས་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་དང་། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་མི་བསླུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དང་ཐལ་བ་ཁས་བླངས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། དེར་ཐལ། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པའི་སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་དེ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་མ་ཞུགས་ན་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་ལ་ཡང་དེ་མ་ཞུགས་པར་མཚུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་དེ་

ཚད་མ་རང་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་སུ་སོང་བའི་ཡུལ་དེ་ཤུགས་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དོན་གང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་གསུམ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བྱེད་པའམ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རང་ལུགས་བཞག་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་ཛ་བདུན་པ་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །མདོར་ན། མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཇོག་ཅིང་། མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་ངེས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ལོ་ཆེན་གྱི་ལུགས། མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་བཞེད་པ་ཐྭ་པའི་ལུགས། དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་དང་དེར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པར་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན། ཡུལ་ཅན་ཚད་མའང་མི་བསླུ་བར་ཤུགས་ལ་ངེས་ཚུལ་ལས་དེ་དང་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་ཚད་མར་སོང་སའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་ནས། ངེས་མ་ངེས་ལས་དེར་འཇོག་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི་ལུགས། གསར་དུ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་སྒོ་ནས་དེར་འཇོག་པ་བོད་ཕྱི་རབས་པ་མང་པོའི་ལུགས་སོ། །གཞན་བློས་བརྟགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་བཟུང་ན། གཞན་ངེས་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ག་ལ་འབྱུང་། གཞན་ལ་མ་གྲགས་རྒྱལ་ཛ་བདུན་པའི་ལུགས། །གཞན་ཕན་བློ་ཡིས་དེང་འདིར་རི་མོར་བྲིས། །གཞན་དང་མི་མཐུན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡི། །གཞན་ཟེར་གྱ་གྱུའི་ཚིག་ཕྲེང་འདིར་མ་བཀོད། །གཞན་དང་མི་མཉམ་རྣམ་དཔྱོད་ལག་པ་ཡིས། །གཞན་ལུགས་རྟོག་གེའི་

༼༣༧༥༽

ཆོས་རྒྱན་རིང་དུ་དོར། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཚད་མ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། །།མངོན་སྒྲིག་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་སྙེད་པ། །མངོན་གྱུར་ཕོ་ནར་ཇི་བཞིན་ལེགས་གཟིགས་ནས། །མངོན་པར་གསལ་བའི་གསུང་གིས་སྟོན་མཛད་པའི། །མངོན་སུམ་ལེ་ཨུ་གསུང་བྱོན་ཕྱག་བྱའི་གནས། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད། ལྟར་སྣང་གི་འཆད་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷ་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ཅིང་། འདི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ན། འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ཡང་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྟོག་བྲལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལ་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཇོག་གི་ བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་

༣༥༨

མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་རང་གི་ལུགས་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་བདེན་ཞིང་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད། དེ་ལ་རྗེ་ལོ་ཆེན་པོས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག ཚད་མར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མི་བསླུ་བ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཁོག་ནས་ཐོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནས། རང་གི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡུལ་མངོན་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱ་པས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། འོ་ན་ཡུལ་བདེན་པ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཡུལ་ཙམ་ལ་བྱེད་དམ་གཟུང་ཡུལ་ལ་བྱེད་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟོག་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀུང་རང་གི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་ནས་རང་གི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མྱོང་ས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་དང་། དེ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འབྱེད་པ་གཞུང་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་དེས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མས་མ་ཁྱབ་པར་

[༢༤༤]

འདོད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རྟོག་པ་སྔོན་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དོན་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། དོན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་བྲལ་བའི་དོན་ནི། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་ནི་གཞུང་ཉིད་དུ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་གྱི་སྐབས་བྱེད་བཤད་པ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རབ་རིབ་དང་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་གྲུར་ཞུགས་པའི་འཁྲུགས་པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་པ་མ་སྐྱེད་ཅིང་། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་རིབ་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་དང་། མྱུར་དུ་བསྐོར་བས་འཁྲུགས་པ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པས་འཁྲུལ་པ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་འཁྲུགས་པས་འཁྲུལ་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་གསུམ་ཆོས་མཆོག་གི་བཤད་ལ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པ་

[༣༥༨]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག་གི་འདོད་པའོ། །འདིར་འབྲེལ་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་དབང་པོ་ལ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་འཐད་ལྡན་ལས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མ་བཤད་ལ། ཆོས་མཆོག་ཆུང་བར། འབྲེལ་པ་ནི་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་ལས་སོགས་པ་སྟེ། རླུང་ལས་སོགས་པས་འབྲེལ་པར་གྱུར་ན་ཀ་བ་ལས་སོགས་པ་ལ་འབབ་བར་འབྲེལ་པ་སྐྱེའོ། །འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་འདི་ནི་ནང་ལ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་བཞི་ཀས་དབང་པོ་ཉིད་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པར་གསུངས་ཀྱི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པར་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། འདོད་འཇིགས་མྱ་ངན་གྱིས་བརླམས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །འོན་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འབྲེལ་པར་མ་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་འབྲེལ་པར་འཇོག་នུས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མ་འབྲེལ་བའི་རིག་པ་རྒྱང་པས་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་གཅོད་ནུས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཚོན་བྱ་མ་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་དེས་དེ་སེལ་བར་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་དོན་ཕྱོག་ཏུ་བཤད་པའི་འཁྲུལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འབྲེལ་པར་མ་སྐྱེད་པ་དེས་དེའི་རིགས་མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནུས་ན་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་མ་འབྲེལ་བའི་དོན་ནི། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འཁྲུལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འབྲེལ་པར་མ་སྐྱེད་པའི་རིག་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་

༼༣༧༨༽

མཚན་ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འདིར་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས། འཁྲུལ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འདྲ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ངོ་བོ་འཁྲུལ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་ལ། རྟོགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུད་མ་བསླད་ན་དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བས་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ནི་འཁྲུལ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཚོས་མཆོག་ཆུང་བ་ལས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་གང་ལ་རིག་པར་སོང་བའི་དོན་དེ་ལ་འཕྲུལ་དང་ཕྱུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེས་པའི་རིགས་པ་དེ། དོན་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་གཞི་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ནི། འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་བོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཇི་སྙེད་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཟད་པར་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

{༣༩༠}

རྗེས་ཐོབ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་འཁྲུལ་ཏེ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ནི་དུད་འགྲོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་དུང་མ་འཁྲུལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་ས་དེ་ལ་འཁྲུལ་དང་ཕྱུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་རིག་གཉིས་ཤེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་བརྩམས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་གང་ཡིན་ཚོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཤེས་གང་བསླུ་བ་ཅན་མིན་པའི། །རྟོག་མེད་དེའི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་རྟོག་དངོས་མི་སྣང་ཕྱིར་དང་། །ཉེ་བར་བསླད་པ་བསླུ་བའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟགས་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་རང་གི་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ལ་དངོས་བཏགས་མི་ཕྱེ་བར་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་གྲགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་དེར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་འཁྲུལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐ་སྙད་མི་བསླུ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ

[༣༤༧]

རང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་གོ་ཆོད་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་རྣམས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་རབ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བག་ཆགས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བསླུ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། འདི་ནི་ཀུན་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་ཕ་རོལ་རྨོངས་པ་འཇིག་རྟེན་བསླུ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་འཁྲུལ་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་འཕྲལ་དུ་བཅོམ་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ལ་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཁ་བསྒྱུར་བ་དང་མ་བསྒྱུར་བ་གཉིས་ལས་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་མོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་གི་རང་གསལ་ཡིན་པར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མས་མ་ཁྱབ་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི།

[༣༤༣]

གཉིས་པ་ཕན་ཚད་མིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཐད་ལྡན་ལས། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་ངེས་པས་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཇོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཅིང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ལ་ཚད་མིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བཤད། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མི་བཞེད་དེ། འཐད་ལྡན་ལས་དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ལ། ལུགས་དང་པོ་འགོག་པ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན། རྗེས་དཔག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར་ཕྱོགས་སྔ་མར་བཀོད་ནས་བཀག་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་སླར་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་

[༣༨༣]

མངོན་སུམ་སྣ་མ་རང་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་བྱེ་བྲག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་ལ་ནི་དེ་དག་གི་མཐུ་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །མེ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་དུ་བ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་གཞལ་བའི་མེ་ཉེ་བ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལས་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚད་མའི་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་གསལ་བ་ཡིན་නོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད། །འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་དེའི། །རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་འགལ་ལོ། །ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། ལུང་དང་པོ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བར་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་དུ་བ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཚེ། དུ་བ་སྔ་མས་དཔགས་པའི་ལའི་མེ་དང་། ཕྱི་མས་དཔགས་པའི་ལའི་མེ་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཚད་མ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་གཏན་ཚིགས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་བོ། །ལུང་གཉིས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། འོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང

[༣༨༩]

འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཡུན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་འཇུག་ཡུལ་ངེས་པ་ནི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བའི་སྒོ་བཞི་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི །སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་དང་། རང་མཐོང་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་མཐོང་བ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་དང་། གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །འདིར་རང་རིག་གི་བདག་རྐྱེན་གཞན་དབང་དུ་བཤད་པ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལས། གཞན་དབང་ཞེས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ལ་བཤད་ལ། དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་འཆད་ལ། དེ་འདྲ་དེ་རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྟེན་མཚན་ཉིད་པ་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་བཏགས་པ་བར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མཚན་ཉིད་པ་དང་བདག་པོའི་རྐྱེན་བཏགས་པར་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་མ་ངེས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བ་ལ་དཔྱད་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་རྟེན་བཅས་

[༣༩༥]

ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་པར་སྣང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མིང་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་
བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་རིག་པར་མི་འདོད་དེ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། མཛོད་དུ། ཀུན་རྫོབ་
གཅིག་པུ་རང་ཚོགས་ལས། །གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྱུར། །ཞེས་པས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་རང་
གི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་མི་རིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡིད་མངོན་འདོད་པར་གང་ལས་
ཤེས་ཞེ་ན། བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་
མངོན་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། རྟོག་གེ་ལས་འབྱུང་བའོ། །འདི་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་འཆད་ཚུལ་མི་
མཐུན་ཡང་། ཡིད་མངོན་བཞེད་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་འདྲ་བ་ཅི་ཞེ་ན་རྟོག་གེ་ལས་ཡིད་མངོན་གྱིས་
རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། མངོན་པ་
ལས་དེ་ལྟ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་གཉིས་ཤེས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་རིག་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་
ནས་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དོན་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་
ཡང་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། ལོག་ཤེས་
ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །འདིར་དང་ཊཱི་ཀ་པ་ན་རེ།
རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དབྱེ་གཞིར་

བྱས་ནས། གཉིས་ཁོ་ནར་དབྱེ་བ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། དེས་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་འཐྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་དེས་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་དཀྲུགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་དེའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྒྲ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན། །ཞེས་སོགས་དང་། མ་རིག་གིས་བསླད་བདག་ཉིད་ལ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་སྔོན་པོ་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་འཁྲུལ་པར་འདོད་པ་ནི་ནང་འགལ་སྔོན་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ། ཡང་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་དེ་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ། དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ནང་འགལ། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་ནང་འགལ། ཡང་དེར་འདོད་པ་དང་བློ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་

[༣༨༥]

མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ། ཡང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཞེས་སུ་འདོད་པ་དང་། ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ། སྔོ་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུའི་འབྱུང་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་རྡུལ་ཕྲན་མེད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ན། །ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་ལས། གཟུགས་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་མ་ཤེས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་འཇོག་པའི་ཚེ། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆ་དང་། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་མ་གོ་བར་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྨོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོད། ཐ་སྙད་ཅེས་པ་གྲུབ་མཐས་བློ་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་མི་འགལ་སོད། རང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་ཚད་མ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང

[༣༨༨]
མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། རྣམ་རིག་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟོས་ནས་
དེར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་མཚན་ཉིད།
མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། གཞན་ལ་རྗེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་ན་རེ། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་
དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་
པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་ལ་དེ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་
དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། སྔོན་
པོ་ལས་སོགས་པ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་སོང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་དེའི་ཚད་མ་གཉིས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
གཞུང་ལས་བཤད་ཅིང་། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་
བོ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཅད་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བཅད་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་
ཚད་མ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་དགོས། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དགོས། དེས་
དེ་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་ལ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་རྒྱུའི་མེད་པའི་

[༣༨༧]

ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཟུར་དང་པོས་མངོན་སུམ་གསུམ་བསལ་ལ། ཟུར་གཉིས་པས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་རྣམས་སེལ་ལོ། །བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་ན་རེ། དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་ནོང་བའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལ་བདག་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དང་། བོད་མཁས་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསྒྲུབ་པ་ནི་དེས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་མོད། དེ་དེའི་བདག་པོ་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རང་རིག་ཅེས་པ་ནི། ཡུལ་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཀའི་སྟེང་གི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་ནི་གཞལ་བྱའི་འཇལ་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྟེང་གི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། སྒྲ་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་བདག

[༣༩༠]

རྐྱེན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རང་རིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིར་ལྔ་དང་། ནང་ལྔའི་ཆ་གཉིས་ཀ་རང་གི་རྒྱུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པར་འདྲ་ཡང་བདག་རྐྱེན་བྱེད་མི་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ལྔ་ལ་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཁོ་ནའི་ལག་རྗེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ནང་ལྔ་ལ་སྣང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཁོ་ནའི་ལག་རྗེས་ཡིན་གྱི། དབང་པོས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཀའི་ནང་ལྔའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ། ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བདག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་མེད་ཀྱི། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། འདི་ལྟར་མིག་དབང་གཟུགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་བདག་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་བྱས་ན་དེ་ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་ཉུས་སུ་སྐྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག དེར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་ཞེས་བརྟགས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །འདི་ལ་མི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། དབང་མངོན་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པའི་དངོས་རྒྱུ་ལ་རྐྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་ལུགས་

[༣༩༡]

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྔ་མའང་མ་གྲུབ་བོ། །དེ་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་དབང་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གྲུབ་པ་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་འོ་ན་ཕྱི་མ་ལའང་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྙིང་གི་སྒྲོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་སྙམ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེད་བྱེད་ནི། རིག་པ་མ་སྔ་མའི་སྙིང་གི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ཆླས་ཕྱི་བའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་མ་བཞག་གོ །རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། འདིར་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པར་ནི་ཐལ་བ་དེ་ལ་འདོད་ནུས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ན་མིག་དབང་ཡིན་དགོས་པ་ལས་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་ལྟར་འདིར་ཁས་ལེན་ནུས་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔའི་བདག་འབྲས་དང་། གཅིག་ཤོས་དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །གོང་གི་རྟགས་གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས།

༼༣༥༣༽

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་ཁ་
བཤད་པ་མེད་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་རྐྱེན་འཆད་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་
སུམ་གཞན་གསུམ་ལ་བདག་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་བཞག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་བདག་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་
གཞག་སོ་སོར་འཆད་པའི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་
བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་ཡིད་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལན་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། ཁྱབ་བྱེད་ཕྱི་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་བླངས་དང་ཚད་མས་བསལ་བ་གཉིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ནི། བདག་རྐྱེན་དབང་ཡིད་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་དེ་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ནུས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་མི་གཅིག་པར་འཆད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པ་ལས། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་བདག་རྐྱེན་སོ་
སོར་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་འོག་
མར་ནི་རང་རིག་མི་འདོད་ལ།

{༣༥༣}

མངོན་པ་གོང་མར་ནི་རང་རིག་རང་གསལ་མ་གཏོགས་པའི་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་ནང་དུ་མི་བགྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་སྟེང་གི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་དུ་ཡང་མི་བགྲང་ངོ་། །གཞན་དུ་ན་མི་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྔོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྔོང་བ་གསལ་རིག་གཉིས་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་གཉིས་ཀ་དབང་ཤེས་སུ་མཚུངས། བདག་རྐྱེན་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་དབང་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལྟ་ཞོག སེམས་སེམས་བྱུང་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ནང་ལྟ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལྟ་བུའི་ནང་ལྟ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་ལ། གཙོ་བོ་སེམས་དང་འཁོར་སེམས་འབྱུང་གི་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དམིགས་ན་དེ་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་གཉིས་ཀ་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདི་ལྟར། གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་དེ་དང་། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་

༼༣༩༨༽

འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་དེ་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའམ། གཅིག་ཤོས་ཁ་ཕྱི་ལྟའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་དང་མིག་ཤེས་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་ནི་མི་མཁས་པ་གང་དག རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་ལྟར་གཙོ་བོ་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་གཞན་དྲུག་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་རེ་རེ་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དྲུག་ཀ་རིགས་མཐུན་རྫས་གཞན་གང་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་མཐུན་པར་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་ལ་རྫས་གཞན་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་བླངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་བླངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་ན། སྒྲའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དྲུག་ཀ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ་བས་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དྲུག་འཇུག་གོ །འདི་ཡང་རྒྱས་པར་འོག་ནས་འཆད་ཅིང་མདོར་བསྡུ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་

༼༣༩༥༽

བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་། བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་ངེས་སོ། །ཡང་བོད་ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་གང་དག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་དང་། བདག་འབྲས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལ་སྣང་གི རྟོག་གེའི་གཞུང་ན་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུགས་འདི་ལ་དབང་ཤེས་ཙམ་གྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཙམ་པ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་དེ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་དོ། །དེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེའི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལྟར་ན་ནི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་འང་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་རང་ལས་ཐ་དད་ཅིང་རང་ལས་སྔར་བྱུང་བ་མིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མཛོད་ལས། སྔོན་འབྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །ཞེས་དང་། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་འོག་ནས་འཆད་དོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་

[༣༩༤]

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་མིག་དབང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་དབང་དེ་སྒྲུབ་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་། དེ་དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཅིང་ལྷའི་མིག་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལའང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་བར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་རྐྱེན་གསུམ་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་ཞིང་དམིགས་རྐྱེན་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། རྐྱེན་གསུམ་ཀ་ལ་སྐྱེས་པར་འདྲ་བ་ལ་བདག་རྐྱེན་ཁོ་ནའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དངོས་སུམ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་དེ་ལས་ཁྱོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་པ་འདི་ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལའང་། གཞུང་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། སྔ་མ་དང

[༣༤༥]

རིགས་པ་མཚུངས་པས་ སྦྱར་བར་བྱའོ། །རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་བསལ་བ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་འདོད། །དེ་ལྟར་བློ་བདག་རིག་ཅན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པ་གང་དག་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པར་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་གཉིས་འཇུག་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན། དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་རིགས་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་གཉིས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་དེ། མངོན་སུམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མ་ཚང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་འཛིན་དབང་མངོན་ལས་སོགས་པ་ལྔའོ། །ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དྲི་རོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་མེད་དེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གསུམ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་མངོན་ཤེས་སུ་མི་བཞག་ཅིང་། ཕྱི་མ་མངོན་ཤེས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྐལ་བའི་གཟུགས་སྣ་མཐོང་བ་དང་། མ་སྐལ་བའི་གཟུགས་སྣ་མཐོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་དགོས་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་འཕགས

[༣༤༡]

གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅིང༌། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དབང་ཡིད་གང་རུང་དང་དམིགས་རྐྱེན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འགགས་ནས་யུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང༌། དུས་མཉམ་པ་དང་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང༌། ཞར་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་རྐྱེན་ལ་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། འདིའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བདག་རྐྱེན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས་རྐྱེན་བཞིར་གསུང་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་མངོན་པ་འོག་མར་བདག་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང༌། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་དྲུག་གི་ནང་ནས། བྱེད་རྒྱུ་ནུས་བཅས་ལ་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་དང༌། ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱེ་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གི་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དབང་པོ་ཡིན་མ་ཡིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མར་ནི། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང༌། ཚུའི་དལ་རླུང་ལ་རྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང༌། འབྱུང་གྱུར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་བདག་རྐྱེན་དུ་བཞག་པ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང༌། སོ་སོའི་ལས་རང་རང་གི་རྣམ་སྨིན་ལ་བལྟོས་ཏེ་འཕེན་པའི་སྒོ་ནས་བདག་རྐྱེན་དུ་བཞག་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་དབང་གི་

〔༣༩༩〕
སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་ལྔ་བུ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བདག་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་བཤད་དོ། །འདིར་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྔིར་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་བཤད་ཀྱང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར། དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རྐྱེན་མཚན་ཉིད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དུ། རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་ཟླས་ཕྱེ་བའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་སྔིར་ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་བྲག་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་ཀྱི། གཞན་ལ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བཤད་པ། སྒོ་ལྔའི་དབང་པོ་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་དག་གིས་བློས་བཏགས་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་དཔེར་ན་སྣང་ཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་གཞུང་འཆད་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་རང་འབྲས་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཙམ་བདག་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བརྟགས་ལས། ལྟན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་དུ། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་དངོས་འབྲས་གཞན་རིག་ཤེས་པ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་བདག་པོའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་རང་གི་དངོས་

{༤༠༠}

འབྲས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ། ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དངས་པའོ། །འདི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་པའི་མིག་དབང་ནི་རྟེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། བདག་རྐྱེན་མ་ཡིན། སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་མིག་ནི་རྟེན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། དེ་མེད་ན་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར། །གནས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་དག་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ལས་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར། སེར་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་དེའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དེའོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན་སེར་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་བླངས་སོ། །གཞན་ཡང་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དེས་སེར་འཛིན་དབང་མངོན་སེར་པོར་འཛིན་ནུས་ཁོ་ནར་སྐྱེད་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་སྔོན་པོ་འཛིན་ནུས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དེས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་འགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མིག་དབང་ཙམ་པོ་དེ་སེར་འཛིན་སོགས་སོ་སོའི་བདག་རྐྱེན་དུ་མི་འདོད་ཀྱི། སོ་སོ་ནས་དེ་དང་དེའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་དེ་དང་དེ་སེར་འཛིན་དབང་མངོན་

{༤༠༧}

སོགས་རང་རང་སོ་སོའི་བདག་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སེར་འཛིན་དབང་མངོན་དང་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་ལ་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་གྱི་མཚུངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདི་འདྲ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་འཆད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་གལ་ཆེ་བ་ནི། བདག་རྐྱེན་དབང་པོས་ནི་རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་ར་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སེར་འཛིན་དབང་མངོན་སེར་པོ་ཁོ་ན་འཛིན་ནུས་དང་། སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྔོན་པོ་ཁོ་ན་འཛིན་ནུས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དམིགས་རྐྱེན་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གཟུགས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྣ་འཛིན་དབང་མངོན་དུ་ཡང་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །དོན་ཀུན་འཇུག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པས་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་ཞེས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དག་སྣང་ངོ་། །དེ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སའི་སྣ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་མོད། བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ལ་རྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་ལུང་

༼༤༠༣༽

དེའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་སའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་ཀ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་སའི་སྣ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྣ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡིན་ཏེ། སྣ་འཛིན་པ་དང་དབང་མངོན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། མཛོད་དུ་ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྔ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བསམས་ནས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞེས་སྨོས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལྔ་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་བོད་ཕྱི་རབས་ཀྱི་རང་བཟོ་མཁན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་སྙིང་གཏད་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ནས་གསུང་ཚུལ་དང་། འདིར་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་ཡིད་དབང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མངོན་པ་གོང་མ་ལས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བཤད་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་དང་། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ནྲས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་ཀུན་ལ་གྲགས་པར་ཟད་ལ། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཉེར་སྤྱོད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །

སྐྱེ་བའི་སྒོ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྐྱེན་གསུམ་ལས་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཀ་དེའི་སྒོ་ནས་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འོན་འདི་ཚོགས་དྲུག་འདས་མ་ཐག་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདིའི་ནང་དུ་སེམས་ཁམས་བདུན་ཀ་བསྡུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཁམས་ན་ཚོགས་དྲུག་འདས་མ་ཐག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི། ཉེར་སྤྱོད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་དམིགས་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་བཤད་ལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པའི་ཚེ། རྐྱེན་གསུམ་ཀའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་པ་ཡིན་នོ། །མངོན་པ་འོག་མར་ནི། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། གསུམ་ཀ་བཤད་ཀྱང་། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་བདག་རྐྱེན་ནི་འདས་མ་ཐག་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ཤེས་དང་། །དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ནི། གཉིས་སུ་བསྡུ་བར་ནུས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་། ཡིད་ཤེས་རང་དུས་སུ་འགག་མ་ཐག་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་དོ། །དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ནི། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ཚད་མའི་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་རང་གི་འགྲེལ་པར་བཅས་པ་ན། སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོས་འཛིན་

{༤༠༨}
རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལོན་འདི་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱེས་ཚུལ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག རང་
ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱན་མཛད་པ། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་སྤེལ་
མར་སྐྱེ་བར་བཞེད་དོ་ཞེས་གྲགས་ལ། དེའི་བཤད་པ་རྒྱན་ན་མི་བཞུགས་ཀྱང་། ཡིད་མངོན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་དེ་
ལ་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་འགོག་པ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། སྤེལ་མར་
འབྱུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་ངེས་ལ། ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་མི་འཐད་
པའི་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་དབང་མངོན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་།
དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་ཡང་མིག་གི་བྱེད་པ་འདས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་དོ། །མིག་གི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་ནི་
གཟུགས་ཤེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་པོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་
མིག་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་
ཚད་མ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་། དེ་ལ་རྗོག་ལོས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། འདི་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མ་ཚང་
བ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཟློག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་ཟློག་པར་
བྱེད། །ཅེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། མེ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཡོད་པའི་དུ་བ་མཐའ་དག་ནི་མེའི་འབྲས་
བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དུ་བ་འགའ་ཡང་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རིགས་
པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན། དུ་བ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་སྣང་བས

༼༨༠༥༽

བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་དེ། གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པ་དང་། ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོའི་ཆ་ནས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། གཉིས་པའི་ཆ་ནས་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རང་དུས་སུ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ཀྱང་དུས་དེར་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེར་ཡིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་དེར་འགགས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་དུས་དེར་དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་རང་དུས་དེར་དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེར་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་གང་ཞིག དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་དབང་ལ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་རང་དུས་སུ་ཡིད་དབང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་དུས་སུ་རིགས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བུ་མོ་དང་། མ་དང་། ཕྱི་མོ་གསུམ་རིམ་པར་སྐྱེས་པ་དེ་ཚེ། བུད་མེད་གསུམ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་དུས་སུ་བུད་མེད་ཕོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གསུམ་བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་བུ་མ་སྐྱེས་བར་དེ་སྲིད་དུ་མར་འཛོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྔ་མའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དྲུག

༼༢༠༨༽

པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་མེད་དེ། བདག་འབྲས་ཡིད་མངོན་ལ་དྲུག་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་རྐྱེན་གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ། སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། འདིར་བསྟན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ལྔ་པོ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དང་། གཉིས་པས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱེད་དོ་ཞེས་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་དད་སོགས་ལྔ་ནི། འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་མི་འཇོག་ལ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་དབང་པོར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རྒྱུད་པའི་བདག་རྐྱེན་དང་། དངོས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོའི་ས་མཚམས་དྲོད་ནས་འཇོག་ཅིང་། གཉིས་པའི་ས་མཚམས་ཆོས་མཆོག་གི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྟོག་གེའི་གཞུང་དུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་སྔེ་བསྒོམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗོག་ལོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྨོན་ལམ་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་འཆད་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པར

བྱས་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་ཡིད་མངོན་གྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། མངོན་སུམ་གཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཚེ། རང་གི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་དངོས་འབྲས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའམ། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ཊཱིཀ་ཟིན་དང་བསྡུན་ན། བདག་མེད་པའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་དབང་འདི་ལ་ནི་རྒྱུན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་ནས་མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ལ། ཕལ་ཆེར་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་རྣམ་བཞག་འདྲ་བས་རྒྱས་པར་འཆད་མི་དགོས་ལ། འདིར་ཅུང་ཟད་འཆད་ན་རང་རིག་ལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་མི་སྲིད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དང་དམིགས་རྐྱེན་སྲིད་ཀྱང་། འདིར་དེའི་རྣམ་གཞག་མི་འཆད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལས། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རིག་པ་སྨྲ་མས་རིག་པ་ཕྱི་མ་ལ་རྐྱེན་བཞི་ཀ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འདིའི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་ཉིད་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དུ་འདོད་

[༤༠༦]

པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་དེ་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཙམ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། མར་མེའི་རྩེ་མོའི་ཁྲ་དགོར་བ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མར་མེ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །རྟོག་པ་ལ་ནི་འདི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དམིགས་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་འོ། །དང་པོ་ནི། རང་འཛིན་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་བེམ་པོ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་དམིགས་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། གཟུང་ཡུལ་དང་། གཟུང་དོན་རྣམས་སོ། །འདིར་མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁ་ཅིག འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །སྤྱོད་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། བློ་སྔ་མ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྣ་བ་གཏད་པར་མི་བྱ་ལ། ཡང་བོད་མཁས་པར་རློམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱུ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་

[༤༠༩]

ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བཀག་ན།
དོན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་སུ་ཐལ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་
ལ་དེ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་རིགས་པས་
སོ། །འོན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་དང་
འདྲ་བར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་ནས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྟ་
བའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ཁྱོད་དང་མི་འདྲ་ཡང་། ཁྱོད་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་
རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་དང་འདྲའམ་གཞན་འདྲའང་
རུང་། །ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་གསུངས་པས་སོ། །མདོ་སྡེ་པས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་
པའི་རིགས་པའི་མཐར་ཐུག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་གྱི། དོན་འདྲ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་
ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་བཟློག་པ་ལས་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་འབྲས་བུ་
རྣམ་ཤེས་བཟློག་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་རྟུལ་ཕྲན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དོན་
སྣང་གི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བར་འདོད་པ་སྟེ། རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་དམ་
བཅའ་གསུམ་གྱི་རང་གི་ལུགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཇི་སྐད་དུ། བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་
བོའི་ཕྱིར། །དོན་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཀར་སོགས་ཐ་དད་སྣང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་

{༤༡༠}

གཞུང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། འོན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྣ་ཚོགས་སུ་ཐལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་གནོད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་ཡང་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་གསེར་བུམ་གྱི་སྟེང་གི་རྡུལ་གྱི་རྫས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རགས་པར་ཐལ། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དེ་གཅིག་ན། ཞེས་པར། ཕྱེ་མ་ལེབ་གཤོག་སྟེངས་ཀྱི་ཁྲ་བོ་དེ་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྣ་ཚོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མིན། །ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། ཁྲ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རགས་པར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ནི། སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་ན། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པས་འདོད་ལེན་འདེབས་པ་ནི་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སོགས་ཡིན་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ནི། ཤེས་པ་སྔོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་འདབ་འབྱར་དུ་འབྲེལ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པར་ཐལ་རགས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་ནོ་སྙམ་ན་དེ་ལ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་མའི་ལན་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི། བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ནི་གཟུགས་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། མ་ཡིན་དུ་མའི་

༼༤༡༡༽

བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ནི། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་ཕྱི་མ་དབང་བཙན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མས་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཇོག་ལ། གཉིས་པས་ནི། རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སྐྱུར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ནི་རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་དབང་བཙན་པར་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལུས་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་གི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་ཆོས་ཅན། ལུས་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་དུ་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་རང་དང་འདྲ་བ་ཁོན་ཤར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་པོའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་སྔོན་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན་དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མི་རྟག་པ་རྣམ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཆར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱི་ར། དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ། དེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་མེ་ཆོས་ཅན་དང་ཙནྡན་གྱི་ཀ་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་

[༤༡༣]

ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། རགས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་དགག རྟུལ་ཕྲན་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པའི་རང་ལུགས་བཞག དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་སྟེ་དམིགས་བསལ་ཅུང་ཟད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་མཁས་པར་རློམ་པ་དག་ན་རེ། སྔོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལྔའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟུལ་ཕྲན་ནི་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །རིག་བྱའི་སྐྱེད་མཆེད་ལ་དབྱེད་པ་བོར་ནས་གཞན་རྣམས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། དེས་ན་ཕྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་གཟུགས་རགས་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་དགོས་ལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་དགོས་པར་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་རྫས་སུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་རྟོག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་སུ་མེད་ཕྱིར་ཟླ་གཉིས་བཞིན། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་མདོ་སྡེ་པ་བཀག་པའི་ཚེ། ཁྱབ་པ་དེ་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་པའི་སྟེང་གི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཆོས་ཅན། རང་རང་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར

དང་། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གདགས་གཞི་འབྱུང་བ་བཞི་ཀ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནགས་ཚལ་དང་ཕྲེང་བ་དང་དམག་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་དང་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེ་དང་དེས་དམིགས་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དམིགས་པ་དང་། རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་ནས་དམིགས་པ་གཞན་ཞིག་དམིགས་པར་འདོད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་རིང་ལུགས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱིས་རྐྱེན་བྱས་ནས་རགས་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པར་འདོད་པས་སོ། །འོ་ན་རགས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་སོགས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་རགས་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པར་འདོད་ཀྱི། རགས་པ་ཉིད་དམིགས་པར་མི་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཕྱི་དོན་རགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་དགོས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ན་ཡང་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རགས་པ་ཡིན་ན་སྣང་ཚུལ་ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་ཚུལ་ལ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་དགོས། དེ་བརྒྱད་ཀ་སྣང་ཡུལ་དུ

༼༤༧༤༽ ཁྱེད་པའི་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རགས་པ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་དུ་ཆུག་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་རེ་རེ་ནས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཤེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ གཟུང་དོན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་དེའི་དུས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ལ་དེ་སྣང་བར་འཇོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལེན་ན་སེམས་ཅན་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཚེ། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་སྟོན་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔར་གྲོལ་མདེ་སྡེ་པས་ཕྱིར་གྲོལ་སེམས་ཅན་པའི་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྫོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དང་། ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་དེ། དེ་དངོས་སུ་རིག་པ་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག དེ་དངོས་སུ་མི་རིགས་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེས་དམིགས་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་

༼༨༡༥༽

གཉིས་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་གཞུང་ན་མེད་ཅིང་། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས། དམིགས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་བྱའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རྟུལ་ཕྲན་དུ་མ་འདུབས་ཆགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་ནས་ཡང་དེར་འབྲེལ་བའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དེ། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་བར་ཁས་བླངས་བར་བྱའོ། །འབྱུང་བཞིའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡང་རགས་པས་རྩོམས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་། མ་བརྩམས་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ལུས་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་རུང་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེར་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པ་ན། དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་ནུས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་གཏད་ཅེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་རྟུལ་ཕྲན་གྱིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ། སྒྲའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་རྟུལ་ཕྲན་གྱིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་དོ། །སྐབས་འདིར་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ན་འབྱུང་བའི་རྟུལ་ཡིན་དགོས་སོ། །འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རྟུལ་ཡིན་ན་བསགས་རྟུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀ་ཡོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྟུལ་ཕོ་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རྟུལ་གཞན་གསུམ་གྱིས་ནི་གཟུགས་

{༤༡༨}

འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ནླས་ཕྱེ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟུལ་ཡིན་ན་རགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་དག་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་འབྲེལ་ཕྱིར། །རྟུལ་ཕྲན་གཞན་གང་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་དག་བསགས་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན། །ཞེས་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་བསལ་ནས། རྟུལ་ཕྲན་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྟུལ་ཕྲན་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཤད་དོ། །གཞུང་འདིས་རྟུལ་ཕྲན་མང་པོ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པས། དབང་ཤེས་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་རྫས་ཁོ་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟུལ་ཕྲན་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྟུལ་ཕྲན་གྱི་ཁྱད་པར་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དམ། སྤྱིའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྟུལ་ཕྲན་ གཞན་དག་མེད་པར་ནི། །རྟུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་མེད། །ཤེས་དེ་གཅིག་ལས་ངེས་མིན་ཕྱིར། །སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འོན་རྟུལ་ཕྲན་གཞན་དང་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའི་རྫས་སོ་སོ་བ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཆར་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ཡན་

༼༤༡༧༽

ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་། གཅིག་ཆར་དུ་མ་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའོ། དེའི་ལན་ནི། ཁྱད་པར་སྐྱེས་གྱུར་མང་པོ་དག །གཅིག་ཆར་བློའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཡང་། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེའི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའམ། ཡང་ན་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མ་བརྩམས་གོང་གི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དུ་མ་ཉིད་ནའང་སྔ་མ་བཞིན། །ཁྱད་མེད་ཕྱིར་དང་ཕྲ་རབ་ཕྱིར། །རྟོག་མིན་ཞེས་ན་ཁྱད་མེད་པར། །མ་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དབང་ཤེས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་ཡང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་རགས་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དུས་ན་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་རགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པས་ཁྱབ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་རགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ་

{༢༡༨}

ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་རིགས་པ་མ་བརྒྱམས་གོང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་རྒྱུ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་ནུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཐུན་ཡིན་ན་ཟླ་བོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་ཐུན་ཁྱད་པར་ཅན་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཐུན་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་། དབང་ཤེས་ལ་རང་གི་དམིགས་རྐྱེན་མི་སྣང་ན། གཟུང་ཡུལ་མི་འཐད་པའི་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཀློག་གྱུར་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་བློ་རང་ལ་ཀློག་ཏུ་གྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་དོན་གང་ཡིན། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་རིག་དེ་རང་ལ་ཀློག་ཏུ་གྱུར་པར་ཐལ་བྱེར་བ་ཡིན་ནམ། རང་བློའི་ཐ་སྙད་ཀློག་ཏུ་གྱུར་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བྱེར་བ་ཡིན་ནམ། རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་བློ་རང་ལ་ཀློག་ཏུ་གྱུར་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། ཞེས་བྱེར་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། །རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རྒྱུན་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན། འཇུག་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བརྟག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་

༼༣༡༩༽

གྱི་ངོར་བདེ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་ཤེས་པ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་དེ་མི་སྣང་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་མིན། །ཞེས་པའི་ཁྱབ་པ་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །ཡང་བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འདི་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྣང་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་སྣང་ན་དངོས་སུ་སྣང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཡན་གར་བ་རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་མེད་ཡིན། རག་པའི་རྣམ་པ་ནི་དུས་དེར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ལན་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་གསུམ་མོ། །མུ་བཞི་པ་ནི་མེད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མུ་དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཟིན་པའི་གཟུགས་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བོ། །

{༤༣༠}

དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཟུང་བ་གང་ཞིག ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ནི་མིན་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཤེས་ཙམ་གྱི། །དོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རགས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་རུང་ལ། དམིགས་རྐྱེན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཙུང་ཟད་གཅིག་གོ །གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་ཟླ་བོ་དང་བཅས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་ཀྱི་རགས་པའི་རྣམ་པ་དེ། དེ་དུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཕོ་ནའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཡག་ཛ་དང་ནེ་ཙུ་གསིང་གི་རྣམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་བུམ་གཟུགས་རང་མཚན་པ་དེ་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བུམ་གཟུགས་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། སྣོམ་ཚོད་ལ་རགས་པར་སྣོམ་ཡང་གནས་ཚོད་བུམ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རགས་པ་བཏགས་ཡོད་དང་། དེ་རང་མཚན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། རྡུལ་ཕྲན་རྗེས་ཡོད་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །མུ་གསུམ་པ་ནི་རྟོགས་པར་སླའོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། བུམ་གཟུགས་རགས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རགས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་། དངོས་ཡུལ་དུ་སོང་ཚོད་ནི་ཕྱི་དོན་རགས་པའི་

༼༨༢༡༽
རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྗེས་ཀྱི་རྟོགས་པས་རློམ་ཚོད་ནི་ཕྱི་དོན་རགས་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དང་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་རློམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་རང་བཞིན། །དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་ངེས། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་སྟེ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར། །འདི་ནི་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །འདི་ལྟར་དོན་བདག་སྣང་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོང་ཚོད་དམ་གནས་ཚོད་ལ་རྟུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་རློམ་ཚོད་ལ་རགས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་རློམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ལྟར། རགས་པ་རྟོག་པར་རློམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རློམ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་གནས་ཚུལ་ལ། །རྟུལ་ཕྲན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། །དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས། རྟུལ་ཕྲན་དང་འདྲ་བར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དོན་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེ་ས་རྟུལ་རགས་པ་དང་འདྲ་ཡང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས། རྟུལ་ཕྲན་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་དོ། །འོ་ན་དེས་དེ་རྟོགས་པར་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་འཆད་པ་ན། དོན་རྟོགས་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཟུགས་རགས་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དངོས་ཡིན་ན་དེའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་པར་ནུས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལ་

༼༤༢༢༽

དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེ་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཐལ། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་བཞི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་ཁྱེད་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པས་ལན་འདི་ལྟར། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་སྒྲོ་བསྟུན་ནས། གཙོ་བོ་རྣམ་མེད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། མདོ་སྡེ་པས་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དེ་ཡིན་ན་ཡིན་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དེ་སྔོན་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉེས་པས་ཀྱང་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་ཕྱི་དོན་རགས་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་སོགས་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་འདི་ལ་སེལ་དགོས་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་ཤིག་འབྱུང་སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁར་གནས་པའི་ཟླ་བའི་གཟུགས་རང་མཚན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་རྒྱུ་མིན་པས་བསལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། འོན་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་གང་ཡིན་དེ་ལ་དེ་མེད་ན་ནི་དེ་མ་

{༨༢༣}

འཁྲུལ་བའི་དོན་རིག་ཏུ་འགལ་བའོ། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་དེ། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྡུལ་ཚོགས་པ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འདི་ནི་ཅུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །དེའི་ལན་ནི། གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་། སྒྲ་བརྙན་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི་ལོག་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་འཁྲུལ་བར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། འགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་སོ། །དོགས་པ་གཉིས་པ་ནི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ་སྙམ་ན། འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། ཐག་རིང་པོའི་སྤྱངམ་གྱི་ཐང་ན་ཆེན་པོ་ལ་ཆུང་ངུར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡི་ན་པ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཆུང་ངུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན་ཆོས་མཆོག་གིས། ཆེན་པོ་ལ་ཆུང་ངུར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཡང་ཡིན། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་བཞི་མཐུན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཀ་བའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཐལ། ཀ་བའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་དེ་ཀ་བའི་གཟུགས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་རྣལ་ལན་ནི། རགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་
འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
བུམ་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཚོགས་ཙམ་དེ་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བའི་བློ་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་
པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་གིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་དོགས་
པར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལ། སྤྱིར་ཆོས་མངོན་པ་སོགས་ལས། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཙམ་དང་།
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དུ། རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་
བའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་འབྲས་བུའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འདོད་པར་བཤད་དོ། །འདིར་
སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་མཛོད་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། ཐ་མའི་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དོགས་པའི་མཐའ་དཔྱད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་སྔོན་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། འདིར་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔེང་གི་རིག་ཅིང་གསལ་ཙམ་
གྱི་ཆའོ། །འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་
སྲིད་ན། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་སུ་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་
འཕན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷག་

[༢༣༥]

མེད་ཀྱི་སྒྱུ་དན་ལས་འདས་པ་གང་ལ་རྟེན་པའི་གཞི་མེད་པས་བཏགས་ཡོད་མིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མེ་ད་པར་དགག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་འདི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་འབྲས་སེམས་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མའི་རྐྱེན་མི་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་སྒྱུ་དན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གསལ་རིག་གི་ཆ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དབྱུལ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་ནི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་ཅིང་གསལ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་དུ་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །འདིས་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འཛིན་ན་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་གཙོ་བོ་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སོ་སོ་རེ་རེ་ནས་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་རྐྱེན་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་དབང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པར་གྲུབ་པའོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།

༼༤༣༨༽

རང་གི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡ་པོ་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་ པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་བདག་རྐྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དུས་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྫས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རྫས་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གསལ་རིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པའི་ཚེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཡང་དེས་ཕྱུག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འོ་ན་གསེར་བུམ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ཆུས་ཁེངས་པའི་ཚེ་ན། དངུལ་བུམ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ཡང་ཁེངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་དེ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསལ་རིག་དེ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཡུལ་གསལ་བར་མི་སྣང་ཡང་། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བས་ན་རིག་པ་དང་། བློ་དང་། ཤེས་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་འདོད་པ་བཞིན་དང་། དབུ་མ་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་རིག་ཁས་བླངས་པས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཉམས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་མེད་དེ། གསལ་རིག་ཆ་དེ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་

དང་ཪོ་བོ་གཅིག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཞུགས་ཀྱང་། སྔོན་གྱི་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ། ལྷག་མེད་དུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་དོ་ཞེས་དང་། དབུ་མ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་རིག་པ་སྔ་མ་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་སོགས་འཁྲུལ་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་། །གསུམ་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལངས་པའི་ལྡང་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། གཉིད་ཐུག་པོ་དང་བརྒྱལ་བ་ལས་སད་མ་ཐག་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གང་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ནི་རིགས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དེ་དག་ན་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ཤི་བའི་རོའམ། ས་རྡོ་སོགས་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟ་བས་ན་དེས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་བྱས། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྭངས་གཟུགས་ཅན་གྱིས་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱས། དམིགས་པའི་རྐྱེན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་ངེས་སོ། །འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་དང་པོ་པའི་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་དངོས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་ནི་

[༤༢༨]

སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་འཆད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྙིང་གི་ས་བོན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་འཆད་ལ་ལུགས་དེར་ནི་བེམ་པོ་ཁས་མི་ལེན་པས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་འདིར་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཙུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྣང་བས། འདིར་དོགས་པ་དེ་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པ་དེ་དག་གིས་གཟུགས་མེད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཁའི་མིག་སོགས་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཤེས་པ་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ལུགས་འདི་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དག་སྣང་མོད། འདི་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཤིག་ཐོག་མར་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ལ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེ་ར་ལེན་མིག་སོགས་སྔ་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦྲུལ་སྦྲུའི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་དང་པོར་ཆགས་པའི་ཚེ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན། འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ཞིག་པའི་འབྱུང་བའི་རྡུལ་ཕྲན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་གང་དུ་གཏོགས། ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེར་གཏོགས་ན་ཕྱིའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་དགོས་པས་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་

༼༤༣༩༽

པ་འགའ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་ཉེར་ལེན་དུ་དེའི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཉམས་སོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་བཤད་ནས་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ནི། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་འབྱུང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ནི་ཉེར་ལེན་ལ་ལྟོས་པའི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམ་པོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་གང་རུང་དང་། དམིགས་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་གཏོགས་པའི་རྐྱེན་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཆོག་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གེའི་སྐབས་འདིར་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཐམ་པོའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པར་བཤད་མོད། རྒྱུ་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་སྐྱེང་ན། ཐམ་པོ་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་བཤད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་བཤད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བཤད་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུའི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འོ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་མིག་སོགས་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་རྙེད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མཚུངས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཇི་སྐད་དུ། ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ། །ལུས་

༼༨༣༠༽

གཞན་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་བར་སྲིད་དང་པོའི་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པོ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་ཕན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་རིམ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བཤད་པ་མེད་པ་དང་། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པོ་དེ་ཉེར་ལེན་མའི་མངལ་གྱི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་ཀྱི། བར་སྲིད་ཀྱི་མིག་སོགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མའི་མངལ་གྱི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་བར་སྲིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པར་དེ་དང་དེ་ལ་དཀའ་བའི་གནས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ནི་ငལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་ རྨོངས་པའི་ཀླན་ཀ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ལན་གྱི་ཕྲེང་བ་མཆར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་སེམས་སེམས་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཟུར་ཙམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དམིགས་པའི་རྐྱེན། བདག་པོའི་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱ་བའི་འདོད་པ་དགག །དོགས་པའི་མཐའ་གཞན་དགག །དེ་ལྟར་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་བརྟག་པ་ལས། དབང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱུ། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །དེ་མི་སྣང་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་མིན། །རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། རྡུལ་ཕྲན་གཞན་དང་འདབ་འབྱར་དུ་འབྲེལ་བའི་

༼༤༣༡༽

རྟུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་དབང་པོ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །འདིར་རང་ལུགས་ལ་ཉུས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟུལ་ཕྲན་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་དེ་འདྲུག་ཀྱང་། རགས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ནི། གང་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ལྟ་མིན། །རྫས་སུ་མེད་ཕྱིར་ཟླ་གཉིས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་ཡང་། ཁྱོད་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀོད་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ངོར་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྤོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་རྫས་སུ་མེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །བློ་ཡི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་བར་ཁྱད་འཛོག་མི་ཤེས་པས་འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་དེ་རྟོགས་པར་གང་

[༤༣༩]
གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུ་ཕ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལ་དེས་དེའི་གཟུགས་འཛིན་པར་འཇོག་ཏེན་ན་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གང་ཞིག རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དོན་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་འགོག་པ་སེམས་ཙམ་པས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་པ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་འཐད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ན་ཕྱི་དོན་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་མི་སྣང་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་མིན། །ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ནི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྟུལ་ཕྲན་མ་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །ཞེས་པའོ། །ཡང་དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག །ཅེས་སོགས་དང་། འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་མ་བསྟན་གྱི། སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་བསྟན་པར་ངེས་སོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་དོན་འདྲ་བ་དོན་

{༤༣༣}

རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གོ་ཆོད་པོར་མི་འདོད་ཀྱི། དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་བཀོད། མདོ་དེའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་པ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །གཅིག་ཆའང་མི་འབྲལ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན། །ནུས་པ་འཇོག་ཕྱིར་རིམ་གྱི་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བར་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ན་རེ། གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། ནུས་པ་འཇོག་པའི་དམིགས་རྐྱེན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དམི་གས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། རྐྱེན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་རྐྱེན་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དམིགས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། སྔ་མ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་བཞེད་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱི་བར་བཞེད་པ་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་། འདི་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་ལ་དེ་འདྲ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་བཤད་པ། སྤྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ནུས་པ་འཇོག་པའི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་བཤད་པ་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གལ་

{༤༣༤}
ཏེ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བཤད་ཅེ་ན། གཞུང་དེ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ཤུས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་ཀྱི། ཤུས་པ་དེ་ཉིད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོན་ཅི་ཞིག་བཤད་ཅེ་ན། ཤུས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་དོན་དུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་དེར་སྣང་བ་དེ་ནི་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་གི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག །ཕྱི་གཟུང་མེད་ཕྱིར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །སྔོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བ་མ་རྟོགས་ནས། །སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །ཞེས་དབང་པོས་རྒྱུ་བྱས་ནས་སྣང་བ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཅེས་མདོ་སྡེ་པས་རྩོད་པ་ན། དེའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཤུས་པ་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་དམིགས་པ་བཏགས་པ་བ་དང་རྐྱེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན། སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་པ་དེའི་ཁྱབ་པ་རྒོལ་བའི་བློ་ངོར་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱང་། གཅིག་ཤོས་དེའི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཀུང་ལྟན་

[༤༣༥]

ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བོད་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྐྱེད་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དང་། ཡུལ་འཛིན་ནུས་དང་། གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་རྐྱེན་གསུམ་སོ་སོར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་ན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ལ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོར་འཇོག་པའི་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱི་ནུས་པ་ལ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པའི་བཤད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་འགྲེ་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ན་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དར་ཊཱི་ཀ་པ་ལ་སོགས་པ་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྐྱེད་གི་དེ་དེར་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ། སྔོན་པོའི་མཚན་གཞིར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། སྔོན་པོ་དང་དེ་སྣང་དབང་ཤེས་རྫས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ན་ནི་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་ལ། ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ལུགས་འདིའི་རྗེས་འབྲང་དག སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྔོ་འཛིན་

༼༤༣༨༽

ཚད་མའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྟེང་གི་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་སྔོན་པོ་ཡིན་ནམ་མིན་མིན་ན་དམ་བཅའ་སྔ་མ་ཉམས་ལ། ཡིན་ན། སྔོ་འཛིན་ཚད་མའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་ཁྱུར་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ལ། སྣང་བ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་དང་། ནུས་པ་བདག་རྐྱེན་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམིགས་པར་བཤད་པ་དང་། རྐྱེན་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་དེས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་གནས། སྣང་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ནང་གི་སོགས་རྐང་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ལ་ནུས་པ་འཛོག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་ཆར་གནས་ནའང་དེའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེས་དམིགས་པ་གང་ཞིག དེ་དང་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རོ་གཟུགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ལ་དོན་སྣང་བའི་ནུས་པ་རིམ་གྱིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ནུས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདིར་དེའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལ་དེ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ

{༤༣༥}

ཚོགས་ནས་དེའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་དེའི་རྐྱེན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྟེང་གི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་ཅེས་སོགས་སོ། །འདིར་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་བདག་རྐྱེན་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་དབང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། གདུགས་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱུབ་པའི་དབང་གིས་གྲིབ་མ་ས་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། འདིར་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། རྐྱེན་གསུམ་པོ་དུས་མཉམ་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གང་དང་གང་གི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་དངོས་སུ་མ་དམིགས་དགོས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ། དེ་ཡིན་ན་དེས་དངོས་སུ་དམིགས་དགོས་ཤིང་། དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ། ཡིད་བྱེད་སྔ་མ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། སྔོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་སྔ་མ་དེར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདི་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡིད་སྔོན་སོང་ལ་འཐད་ཀྱང་རྐྱེན་ཉེར་གནས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མི་འཐད་པ་ལ་ལུགས་ཕྱི་མ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། འདི་ནི་རང་སྡེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་

༼༤༣༡༽
ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཡང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་དུ་ཡང་རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡིད་བྱེད་སྔ་མ་ལ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་བཤད་ན། རང་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་སྔ་མ་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་པས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་འདི་ལ་བསམས་ནས་དོན་གསང་རྣམ་བཤད་པ་སོགས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་མེད་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །མདོར་ན་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བས་དངོས་སུ་དམིགས་ཤིང་། དེ་ཕྱི་མ་ལ་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དེ། དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བའི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་ནུས་སུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དེ། ད་ལྟ་བའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྟེང་གི དེ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྟེང་གི་དེ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ཡང་། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་རིགས་པའོ། །གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་ལ། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་གཞན་དག་ལ་གསལ་བར་གྲགས་ཟིན་པ་དེ་དག་ནི་འདིར་མི་འཆད་པས། མ་གྲགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་གསལ་བར

༼༤༣༩༽

འཆད་པ་ནི། འདིར་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཅིག་ཆར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང་། །ཞེས་ཀུན་གཞི་ལས་འཇུག་ཤེས་དྲུག་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་རིག་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བདུན་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་འདིའི་ངོ་བོར་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདུན་པོའི་སྟེང་གི་ཡུལ་གྱི་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་དང་། བདུན་པོའི་རྫས་སུ་མ་འདུས་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་ཀ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་དང་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ནི་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་བདུན་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཞེས་ཕྱི་རབས་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་གྲགས་པ་དེ་དག་ནི། དེའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅི་ལ་ཟེར་མ་ཤེས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདི་དང་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དང་ཀུན་གཞིའི་གསལ་ཆ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

{༤༤༠}

ཅན་གྱི་ས་བོན་བསགས་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞི་དང་། གསལ་ཆ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པར་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་གསལ་ཆ་ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་མིན་ཏེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེའི་ལན་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་དོན་ལ་གནས་ཚོད་དང་། མིང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོ་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་གཞུང་ལས་སེམས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་མོད། གཙོ་འཁོར་གྱིས་ཟླས་ཕྱེ་བའི་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། མཚུངས་ལྡན་རྣམས་པ་ལྔས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནི་མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །རེག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱང་། བཤད་པ་དེ་ནི་སྒྲས་སྟོན་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་རྟེན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་གི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གང་དུ་ཡང་རྒྱ་མ་ཆད་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཀུན་གཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་ཕྱེད་པའི་

{༤༤༡}

ཕྱིར། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་བཞིན་ནོ། །དུས་མཚུངས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་
གང་རུང་གཅིག་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་གཉིས་
དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་དེ་ལས་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་
གཟུགས་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེའི་འཁོར་ན་རེག་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དཀའ་སྟེ།
ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་དང་། དེའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་ཀུན་
གཞིའི་སྟེང་དུ་དེ་གསུམ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་ཡུལ་ལ་བཀྲ་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་
ཡིན་ལ་ཀུན་གཞི་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སེམས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
སྐབས་དེར་ཚང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་གོ་ཆོད་
པོ་མིན་ཏེ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་འདུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདུག་
ཤེས་སུ་ཐལ། དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་དང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་འདུས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་གང་རུང་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལུང་གི་སྒྲས་སྟོན་པའི་ཚེ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག

{༤༤༣}

གི་སྦྲུས་བསྟན་ལ། དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་སུ་བཤད་ལ། འདི་ནི་སྦྲ་ཧཱ་བཞིན་པ་མིན་ཏེ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་ནི། དེའི་སྐབས་ན་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། དེའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས། དགོས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔའམ། བཞིས་མཚུངས་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་འདོད་ན། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པར་ཐལ། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འདུ་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་འདི་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པར་གྲུབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཀྱང་བཞེད་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། རྐྱེན་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་རང་གི་བདག་རྐྱེན་

{༤༤༣}

ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ནི་བདག་ཏུ་འཛག་ལ། གཞན་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདག་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་ནུས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ། གཙོ་བོ་ཡིད་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དམ་གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་སོ། །འདི་ལ་མི་མཁས་བདག་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་མ་ངེས་པ་གསུམ་འཇུག་སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མ་ངེས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་གྱིས་མ་ངེས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འདོད་ན་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཤེས་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདག་རྐྱེན་དེའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་དམིགས་རྐྱེན་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདི་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ལུགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་ན་འཇུག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནི་གཞན་དབང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཅག་ལ་ཉེས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་རིག་བཞི་པ་གང་རུང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་དཀའ་བའི་གནས་འདི་དང་འདི་ཡོད་དེ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་རིག་སོགས་ལྔ་ལ་དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ན་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཚོགས་དྲུག་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དེ་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་འདིའི་འཁོར་ངེས་པ་བཞི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་ལ། གཞན་ལྔ་ནི་སྔ་མ་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་འདི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་གེ་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག

{༤༤༥}

པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་བློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མི་མཁས་པ་དག་འདི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ལེན་པ་དང་གནས་གསལ་བར་སྣང་བར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དམིགས་རྣམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱ་བར་འདོད་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཡང་སྔར་མ་རྟོགས་པར་གསར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ན་ཀུན་གཞི་འདི་དང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་གྲགས་པའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༼༤༤༨༽

འོ་ན་དེ་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལ་འདང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པར། དེ་ཤེས་བྱའི་གནས་སུ་བཤད་ཀྱི། ཤེས་བྱ་དངོས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་བསྡུས་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བློ་དང་། འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ཐམས་ཅད་གང་ལས་བྱུང་བའི་གནས་སམ། གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རྩ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་ལ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ལ་ལྡོག་པས་ཕྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆའོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆ་དང་། གསལ་རིག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆའོ། །དང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་བསྡུས་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཁམས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བར་ནི་མི་ཐལ་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་མ་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་དཀའ་བའི་གནས་ལ། ཇི་སྐད་དུ། སུམ་ཅུ་པར།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུའོ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། །སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་
དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། ལུང་
དང་མཐུན་པའི་རིགས་པས་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པ་ན། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རུང་ན་འདི་
ལྟར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། དེར་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་།
འཆི་བའི་སྲིད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་དེ་ལ་
ལོག་ལྟ་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ལོག་ལྟ་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
འཆི་སེམས་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་སེམས་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྐབས་ན་དེ་ཡོད་དེ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དེའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
ངོས་འཛིན་པར་དཀའོ། །འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་སྐབས་ན་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
དུས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དེ་བསྒོམ་ལམ་ཟག་མེད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་དེ། དེར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྲིད་རྩེའི་
སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྙོམས་འཇུག་དེ་ཡིན་

༼༤༤༨༽

ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་མངོན་པའི་ལུང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཁྱེད་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས་སློམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཚོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་སེམས་ཚོར་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཚོར་བ་ཡོད། ལུས་ཚོར་མེད། ཚོར་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་ཁས་བླངས་ཏེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རེག་པ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཉིད་འཐུག་པོའི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ཏེ། གཉིད་འཐུག་པ་པོ་རང་ཉིད་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གནས་སྐབས་ལྔ་པོ་དེར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མངོན་གྱུར་བ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ནི་གང་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགོག་པའི་

[༤༤༦]

སྐོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད། དེར་གྱུར་པའི་ཚོགས་དྲུག་འདས་མ་ཐག་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་བདག་རྐྱེན་ལ་དངོས་རྒྱུས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་བྱང་སེམས་བསྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་གང་ཡིན། ཉོན་ཡིད་ནི་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་དྲུག་གང་རུང་འདས་མ་ཐག་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་དེ་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ན་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱོ་ཐེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ངར་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགོག་སྐོམས་ལ་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

[༤༥༠]

པར་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་ལ་དཔྱད་པ་ལ། ཆོས་མངོན་པའི་སྒྲ་ཟིན་ལ་སྒོ་ལྔའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་གསུམ་དང་། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྔ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤུའི་ནང་ནས། བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །འདི་ཡང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སེམས་བྱུང་འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དེའི་མིང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། འདུན་མོས་དྲན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་མ་འོངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་གང་ཞིག འཕགས་པའི་བློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་འོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་སྲིད་དེ། དེར་བྱུང་བའི་ཞི་གནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ་ཡིན་

{༤༥༡}

པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་དེ་དང་དེ་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི། དབང་ཤེས་འཁོར་ན་རྟོག་པ་དེ་དང་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲེན་པར་ནུས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་དབང་ཤེས་དང་། ཁྱད་པར་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཡིད་འོང་ལ་ལྟ་བའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་འདོད་ཆགས་དང་རྨོངས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་ཚོགས་དོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འགལ་ཟླ་མ་ཆགས་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཉིས་འཇོམས་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར། ཡང་གཟུགས་ཡིད་མི་འོང་ལ་ལྟ་བའི་གཟུགས་འཛིན་མི་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཞེ་སྡང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། ཐལ་བ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་འཕེན་ནོ། །ཡང་དབང་ཤེས་འཁོར་ན་ཁོང་ཁྲོ་ཡོད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ནང་འགལ་ཏེ། དེ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

{༤༥༣}

ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པ་དང་། ཚོས་མངོན་པ་གོང་མའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས། མངོན་པ་གོང་མ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།། །།གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །འདིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིད་དབང་དུ་འདོད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དེའི་ལྟར་ན། གཟུང་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཞེས་སྦྱར་ཡང་ཆོག་མོད། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་དག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །རྟོག་གེ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཞིང་ཞེས་པར། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། །དེ་དོན་དེ་མ་ཐག ཅེས་པས་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་པས་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྔེ་བདུན་མཛད་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་། འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་ནི། བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ཁྱད་པར་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ནི། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས། །ཞེས་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་དབང་ཤེས་སྟོ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་བསྟན་པ་དང་།

༼༤༥༣༽

དེ་དོན་དེ་མ་ཐག་ཅེས་པས་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱང་དོ། །ཞེས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ངོས་འཛིན་ཡང་རང་འབྲས་ཡིད་མངོན་ཡུལ་འཛིན་པར་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་འདི་ལ་བཤད་པ་ནི་ཙུང་ཟད་ཡི་གེ་མ་དག་པ་འདྲ་འོ། །དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེད་ན་ཡིད་མངོན་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དེ་སྐྱེད་གི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་སྐྱེད་གི་རང་ཉིད་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་དོན་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་། གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཞར་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱང་དོ་ཞེས་པའི་ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་གོང་གི་བྱུང་ཞིང་ཞེས་པ་ལ་བལྟོས་པར་བཞེད་དོ། །དོན་དེ་ཉིད་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིད། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི། །ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི། འདི་ཡང་ལུང་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །རྒྱན་མཁན་པོ་ནི། དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཁ་མའི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་དང་། བདེ་སྡུག་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་

{༤༥༤}

ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་གཞིར་བཞེད་ཅིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་དང་ཆགས་ལ་སོགས། །རང་གི་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རྒྱལ་བ་ཅན་ན་རེ། རྒྱན་མཛད་པ་ཡིད་མངོན་མེད་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་དབང་མངོན་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་ན་དེས་ཡིད་མངོན་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡོད་ན་སེམས་བྱུང་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །མདོའི་རང་འགྲེལ་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་འཆད་པ་ན། དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་གསུང་ལ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། རྒྱལ་དབང་བློས་དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན་ན་མངོན་སུམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པའི་དྲི་བ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་པ་འདྲའོ། །རྟོག་ལོ་ཆེན་པོས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ན། གོམས་པ་ལས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐམལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཏེ། གོམས་པ་ལས་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གོམས་པ་ལས་གསལ་བར་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། རྒྱན་ལས། གོམས་ཕྱིར་མདུན་ན་གནས་པ་ལ། །

༼༤༥༥༽

འདི་འོ་ཞེས་སོགས་ཤེས་པ་གང་། །མངོན་དུ་བྱེད་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྫོག་ལོ་རང་གི་བཞེད་པ་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དང་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་ནས་ཚད་མ་གཅིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་མངོན་དེ་དང་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མཉམ་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བ་སོགས་ཇི་སྲིད་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དབང་མངོན་སྔ་མས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ལ། ཡིད་མངོན་སྔ་མས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲོན་མ་ཉིད་འོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་གྱི། འོད་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་དག་བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙོ་བོར་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་དེ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡིད་མངོན་ཡིན་ན་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡིད་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གཞུང་ཉིད་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་

༼༤༥༨༽

གཞུང་ན་མི་གསལ་ཡང་། མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་ཕྱི་མ་མི་མཁས་པ་དག་རང་རིག་ཡིད་མངོན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་གང་ལས་ཀྱང་རང་རིག་ཡིད་མངོན་གྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་མི་ཐོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རང་རིག་དབང་མངོན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡིད་མངོན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཡིད་མངོན་ཡིན་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་དོན་རིག་ཡིད་མངོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རང་རིག་དབང་མངོན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་ཅིས་དགག དེ་མེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་དོན་རིག་དབང་མངོན་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་རྟེན་པ་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། རྟེན་ཙམ་ལ་འདོད་ན་སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན་དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། མཛོད་ལས། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྔ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན། ཞེས་འང་གི་སྒྲས་ཡིད་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གཞན་སེམས་

{༤༥༧}

ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིད་མངོན་དུ་བཞེད་པ་ཡང་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་ཤེས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རྐྱེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་ལྔ་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནས་རེག་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་བར་ལྔ་ཁོ་ནའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པའོ། །འོ་ན་ལྔ་པོ་འདི་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་མངོན་ལྔ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་ལོ་སྙམ་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་རྫས་གཞན་ལྔ་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་མངོན་ལྔ་པོ་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་ལྔ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་རྣམས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །ནུས་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་དང་། །དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག །ཅེས་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལྟར་ན། རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་

[༤༥༨]

པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་ཞིང་། དན་འབབ་པ་དང་། མཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བོད་སྤྲ་མ་རྣམས་ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང་། །རང་རིག་མི་གཅིག་དབང་ཤེས་བཞིན། །ཞེས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ། ཚད་མར་གྲུར་པའི་འཐད་པ་ལ་དཔྱད་པ། སྐྱེ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་དེ། དེ་སྔ་མས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་མེད་དེ། དེ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་རྫས་དེ་རང་དུས་སུ་ཡིད་དབང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མ་འགགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་དབང་གི་མིང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་། རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ། སྒྲ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུན་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་པ་རྣམས་ཀུང་སྔ་མས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། །ཞེས་པ་ལ་མི་གནོད་དམ་

{༤༥༩}

ཞེ་ན། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་བ་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་པ་དང་། དེ་རང་དུས་སུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་བ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་པོ་དེ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་ཡིན་ལ། ཡིད་མངོན་དགུ་པོ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བདག་རྐྱེན་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགགས་མ་ཐག་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་ལས་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དར་ཊཱི་ཀ་པ་ན་རེ། ཡིད་དབང་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། འདས་པ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་དང་། འདས་པ་ཡིན་ན་མ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁ་སང་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། འདས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། འདས་པའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། བུམ་པ་འདས་པ་དེ་འོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་བུམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། འོ་ན་དུས་དེ་གཉིས་ལྟོས་ས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་དེ་དང་དེར་འཛོག བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དེར་འཛོག་ཅེས་ཟེར་བ་ལས་འོས་གཞན་མེད་པས། འོ་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་རོལ་ཏུ་ཁྱོད་རང་ཞིག་ཟིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདས་པ་དེ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་ཟིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཤིང་མ་གྲུབ་ན་བུམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འདས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཤིང་དེར་ཐལ། བུམ་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། དུས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། རྟག་པ་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པར་འདོད་པ་ནི་སྡེ་བདུན་མཛད་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིར་བཟུང་བའི་དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་འི་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་དེ་གོ་རིམ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་། དེ་ནས་བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་འབྱུང་དེའི་རྗེས་སུ་བུམ་པ་འདས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བས་ན་བུམ་པ་འདས་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་འདས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟར་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ་བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ད་ལྟར་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་དེ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། ཁ་སང་གི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སང་ཉིན་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འདི་སྐམ་དུ། ཁ་སང་གི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

༼༤༥༧༽

འདོད་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་འཇིག་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ་ཞིག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐམ་པའི་དོགས་པ་དང་། སང་ཉིན་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་སྐམ་པའི་དོགས་པ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐམ་པའི་དོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སང་པོད་ཀྱི་ལོ་ཐོག་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུའོ། །མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་འཇིག་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་ཟིན་པའི་བུམ་པ་བཞིན། དེ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གིས་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅེས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཆོས་ཅན། ཤི་མ་ཟིན་པར་ཐལ། མི་འཆི་བའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤི་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆི་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤི་ཟིན་སླར་ཡང་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་ན། །རྒ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཁྱབ་པ་ལུང་མཚུངས་སུ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྐྱེ་ལ་ཡོད་གནོད་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཁར་ལ་འོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ཚད་མ་ཡིན་

༼༨༥༣༽

མིན་དཔྱད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་ནི། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་དེ། དེའི་གཟུང་དོན་དུས་མཐའི་སྐད་གཅིག་མ་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུང་ལ། དར་ཊཱི་ཀ་པ་ནི། འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་དེ་ཡིན་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དེའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཐེ་བྲག་ཏུ་དར་ཊཱི་ཀ་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཚུར་མཐོང་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཚུར་མཐོང་དེ་ལ་ཤིན་ལྐོག་མིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་

༼༨༤༣༽

ཡིན་ན། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། གཞན་ཡང་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དབྱེ་བར་ནུས་པ་མིན་ཏེ། ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འཛིན་ཡིད་མངོན་ལ་ཤེས་ལྐོག་ཏུ་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལ། །ཇེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་བློ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ། གལ་ཏེ་དེ་དེ་ལ་ཤེས་ལྐོག་མིན་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་ཡིད་མངོན་ཡང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཤེས་ལྐོག་མིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚུངས་སོ། །ཇོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་ཡིད་མངོན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་སྦྱོམ་ནས་ཚད་མར་འཇོག་ཅིང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས། འབྲེལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མ་ནུས། །ཞེ་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིན་མངོན་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཉིས་ཀས་བྱེད་པ་བསྡོམས་ནས་གཟུགས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཅིག་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

༼༤༥༤༽

རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་འདི་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱེས་ཚུལ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱན་མཛད་པ། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་སྤེ་ལ་མར་སྐྱེ་བར་བཞེད་དོ་ཞེས་གྲགས་ལ། དེའི་བཤད་པ་རྒྱན་ན་མི་བཞུགས་ཀྱང་། ཡིད་མངོན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་དེ་ལ་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་འགོག་པ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། སྤེལ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་ངེས་ལ། ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་དབང་མངོན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མིག་གི་བྱེད་པ་འདས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་དོ། །མིག་གི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་ནི་གཟུགས་ཤེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་པོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་། དེ་ལ་རྗོག་ལོས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། འདི་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་ལྡོག་པར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། མེ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཡོད་པའི་དུ་བ་མཐའ་དག་ནི་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དུ་བ་འགའ་ཡང་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན། དུ་བ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་སྣང་བས

༼༨༦༥༽

གནོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་འདིའི་ཤུགས་ལ་ཡིད་མངོན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་འགྲོས་གསུམ་པ་བཞེད་པར་གྲུབ་བོ། །རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྔར་མི་སྐྱེ་ལ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དར་ཊཱི་ཀ་པ། དབང་མངོན་རྫོགས་པའི་རྗེས་དེར་ཡིད་མངོན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི། ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་མ་ཡོངས་ཤིང་། སུ་ཚུག་ཀྱང་མ་འཐད་དོ། །ཅི་སེར་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་སྐྱེ་བའི་ཚེ། བར་དེར། སེར་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་འགྲོས་གསུམ་པར་ཐལ། སེར་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ལྔ་པའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་དང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་པར་རྟོགས་སླ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན་ཚད་མར་ཐལ། རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པའི་མངོན་གཞན་ཡང་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བར་ཡང་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར། །

༼༤༨༨༽ རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཁོ་ན་བྱེད། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་རྫས་གཞན་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ནང་ལྟ་རང་རིག་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡང་མངོན་སུམ་དེ་གཉིས་ཀས་ངེས་ཤེས་རིགས་མཐུན་གཅིག་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདི་ལ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་ཐེབས་གཅིག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གཏོགས་པའི་མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་ཀའི་འགྲོ་ཚུལ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འདིར་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་འགྲོས་དཔྱད་ན། དུས་དེར་ཡུལ་གྱི་འགྲོས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་གཟུང་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་དབང་པོའི་འགྲོས་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དབང་ཡིད་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་འགྲོས་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་འགྲོས་བཞི། འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འགྲོས་བདུན་ཚང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །འདིར་ཡང་དམིགས་ཀྱི་བསལ་བ་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འགྲོས་གསུམ་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་གྱི་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལྷག་མེད་དུ་སྐྱེ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་

༼༨༤༧༽

གྲངས་མཉམ་པར་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་ཟླ་མེད་དུ་མ་སྐྱེས་ན་གྲངས་མཉམ་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་དར་ཊཱི་ཀ་པ་ན་རེ། འགྲོས་གསུམ་པའི་ལུགས་ལ་གནོད་བྱེད་འདི་ལྟར་འཇུག་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ། བློ་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན་གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་དོན་གཅིག་འཛལ་བྱེད་དུ་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དོན་གཅིག་ཡིན་ན་གཉིས་དོན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་འགྲོས་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་ལྟ་ལ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ནང་ལྟ་ལའང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ནང་ལྟ་གཉིས་པོ་རང་རིག་ཏུ་མཚུངས་པས་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་ཏུ་འཇོག་ན། ཕྱིར་ལྟ་གཉིས་པོའང་འགྲོས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་རིག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར། ཐལ་བ་དང་པོའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། གཟུངས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་གཞི་ལས་འཇུག་ཤེས་དྲུག་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན།

{༤༦༡}

དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཡང་དང་པོར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ། མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །ཉིས་པ་གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་ཆོས་ཅན་གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་དོན་གཅིག་འཛལ་བྱེད་དུ་ཤེས་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ལྔ་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་རྫས་གཅིག ལྔ་པོ་དེ་དང་དེའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གཉིས་ཀྱང་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུན་དག་ལ། །ཐ་དད་པར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གིས་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གཞུང་དེ་གཙོ་བོ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་སྤྱིར་ཐ་དད་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་སྨྲས་ཏེ། གཞུང་གི་འཕྲོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མི་མཐུན་ཞེ་ན། གྲངས་ཅན་གྱི་བློ་སྤྱོད་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་མིན་ཏེ། དེར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། མངོན་སུམ་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་ཉེས་སྤོང་དུ། རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་དམིགས་ན་དེར་མེད་མི་དགོས་ཏེ། ལྕུགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་ལྕུགས་གཉིས་དང་། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུན་དག་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རིགས་པས། ལྕུགས་

༼༤༦༥༽

དང་མེའི་རྒྱུན་དག་ལ། །ཐ་དད་བར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སྨྲ་ར་ནས་འཆད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་གཟུགས་གཅིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣ་བ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་སྒྲ་གཅིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉེས་པ་གསུམ་པས་མི་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི། འགྲོས་བཞི་དང་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། མངོན་སུམ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཚེ། གཞན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་དུ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག རང་གི་དངོས་ཀྱི་མྱོང་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །རིག་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་རྒྱུ་ལས་རིག་པའི་ངོར་སྐྱེས་པ་དེ་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། འདིར་རང་རིག་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་དེ་ཚད་མ་གསུམ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་གང་ལ་རང་རིག་ཏུ་སོང་ན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མར་ཡང་སོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པ་དང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་དང་པོས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། རང་རིག་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡང་མེད་པ་མིན་ནོ། །གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག

{༤༧༠}

པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་མ་སྨྱོང་བའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་ཡིན་ན་མི་དགོས་ཏེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་མཚོ་སྐྱེས་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་། ལག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ལག་ལྡན་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་། ལྷ་མིན་པ་ཡིན་ཙམ་གྱིས་ལྷ་མིན་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་གཅིག་ལ་རང་རིག་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཆོས་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཆོས་གཅིག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་གཅིག་ལ་དེ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་གོ་མི་ཆོད་པ་གང་ཞིག ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེ་ནི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། ཆོས་གཅིག་ལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྨྱོང་བ་གང་ཞིག་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྨྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དོན་སྨྱོང་བར་བཤད་དེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་གཅིག་ལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྨྱོང་བྱ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། རང་ རིག་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོ། །རང་རིག་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི་འཛིན་རྣམ་མོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་གི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་སྨྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ། །འདིར་མངོན་སུམ་བཞིའི་དབྱེ་བར་བཀོད་པ་ནི་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། བློ་རང་རིག་བསྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་

{༤༧༡}

སུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་རིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཙམ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཛིན་རྣམ་དེ་འདིར་བསྟན་རང་རིག་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ལུགས་སྔོན་རབས་མཁས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཞག དེ་ལ་ཕྱི་རབས་པ་གཞན་གྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་སུ་བབས་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཐུན་མོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད། གཟུགས་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྨྲ་བ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པའི་ལུགས་ཐུན་མོང་དུ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་རིག་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་བཏགས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་འཛོག་དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། དོན་རིག་པ་དེ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ནས་བཞག་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་བཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་རིག་དང་དོན་རིག་དངོས་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་

{༤༧༣}

མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དངོས་མེད་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དོན་རིག་ཏུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་དོན་མཐོང་བར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དངོས་སུ་རིག་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་རྣམས་ནི་ཞིག་པའི་ཕྱིར། །གང་གིས་ཤེས་ལ་མེད་གསལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་བློ་རང་རིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྙིང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་རིག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཉམས་མྱོང་གི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མཐོང་བར་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་པ་གང་ཞིག ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དེའི་གཞལ་བྱར་སོང་དེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྲོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་འདིར་སྒྲོང་བྱ་དེ་གང་། སྒྲོང་བྱེད་དེ་ཅི་ཞེ་ན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་གི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཆ་ནི་སྒྲོང་བྱ་དང་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ལ། གསལ་རིག་གི་ཆ་ནི་སྒྲོང་བྱེད་དང་འཛིན་རྣམ་

{༤༧༣}

སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་གཅོད་པ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ། །དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར་བདག་རིག །དེ་ཕྱིར་དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རང་ལྟོག་ནས་གཟུང་རྣམ་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འཛིན་རྣམ་དང་རང་རིག་ཏུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། བློ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ blank ས་ཕྱེ་བའི་འཛིན་རྣམ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། །རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་རིག་པར་འགལ་བ་ལྟ་ཞོག དེ་ཡིན་ན་རང་རིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེའི་སྔོང་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དོན་རིག་པ། བཀག་ནས་རང་རིག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དེར་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ནི་རྒྱུས་པར་སྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཁས་མིན་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ལུགས་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རང་རིག་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་ཡུལ་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གསལ་རིག་ཁོ་ན་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པའི་ལུགས་དང་། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་པའི་དེ་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་དགོས། དེ་ཤར་ན་ཕྱི་དོན་རིག་པ་དང་རྟོགས་

{༨༧༤}

པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཕྱིར། །དོན་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལུགས་འདི་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་རྟོགས་པ་པོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དང་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེས་དེ་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་། གལ་ཏེ་སྤྱོད་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དང་། ཡུལ་ཅན་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་པོ་ནར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་མདོ་སྡེ་པ་དེས། དོན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ངོར། དེའི་སྤྱོད་དེའི་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་ཡང་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས། རང་རིག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ལུགས་འདི་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་འགལ་བ་པོ་ནར་མ་ཟད། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུགས་འདི་ལ་རང་རིག་དང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ཁ་ནང་པོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རང་རིག་པ་མིན་ཏེ། དེ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་

༼༤༧༥༽

ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་རྣམ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིའི་རང་རིག་གི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འཛོག་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དེའི་ལུགས་ལ། དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེས་དོན་རིག་པར་བཤད་པ་བཏགས་པ་བ་དང་། རང་རིག་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་འགལ། ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལུགས་འདི་ལ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་རང་རིག་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་གཟུང་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་རིག་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་གི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཀུང་དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་ཤིང་། ལུགས་འདི་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་བཞིའི་ནླས་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་འཛིན་རྣམ་ཁོ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཚད་མའི་མདོར། ཆགས་ལས་སོགས། རང་རིག་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དང་། དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། གང་རུང་ལ་ལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཡིན་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། འཛིན་རྣམ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་

{༤༧༨}

ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་གི་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ལ། རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཅེས་གསུངས། འཛིན་རྣམ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ་དེ་རྣམས་རང་ལ་ནི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་ན་གཟུང་རྣམ་དེ་རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་དེའི་གཞལ་བྱ་དང་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། གཟུང་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་རང་རིག་པ་དང་རང་རིག་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་འདི་ནི་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་མི་འཛོག་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། བཞིའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་ངོས་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་དང་། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རང་རིག་ནི། །བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་ལ། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག །ཅེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་དར་ཊཱི་ཀ་མཛད་པ་ན་རེ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང་སྔོན་པོ་གཉིས་ཀ་རིག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ནུས་པ་མིན་

{༤༥༥}

ཏེ། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁྱོད་ལ་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བློ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རང་གཟུང་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། ཁ་ནང་ཀོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་རྣམས། ཁ་ཕྱི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བལྟ་བ་ཡིན་ནམ་གཅིག་ཆར་དུ་ལྟ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ཁ་ནང་དུ་མི་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་ཙུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁ་ནང་ལྟའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པར་ཁས་བླངས་པས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ལན་ནི། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་མིན་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་གཙོ་བོ་

༼༤༧༨༽

གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་སོགས་སྐྱོང་བར་ཕྱོགས་སྔ་མས་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཅོ་ན་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བེམ་པོ་གང་ཞིག དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས། འདོད་ན་གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་ཁོ་ནའི་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་དོན་དག་ལས། །སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ནུས་གྲུབ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་འོག་གི་འཕྲོས་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་འཇུག་གོ །འདི་ལྟར། བདེ་སོགས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་སོགས་སྐྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་བུར་ཐལ་ལོ། །ཙེ་སྣེ། གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་དེས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་གནོད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། འདི་ལྟར། སྔོ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། སྔོ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དེས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། སྔོ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དེའི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་མ

{༤༧༨}

ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་ཕྱོད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་དེས་ཕྱོད་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཕྱོད་ལ་ལོག་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འཕངས་པས་འཁོར་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་བས་ན་འདིའི་དོན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་དེ་སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེ་བྲག་པས་ཁས་བླངས་པ་ལ་གཞུང་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྣང་ཡུལ་མིན་ཏེ། དེས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །རང་ལུགས་ལ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་རྗེས་དཔག་དེའི་གཞལ་བྱ་དང་། དེས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྗེས་དཔག་དེའི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བ་གསུམ་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དུ་ལྡན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱང་འཕན་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་བླངས་མོད། རང་བློ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱེད་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཡང་འདི་ལྟར། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རང་བློ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཅི་ཞེ་ན། རང་བློའི་ཐ་སྙད་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་དོན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཐལ་བ་བཞི་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེའི་གཟུང་རྣམ་ལ་དེ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་

༼༤༡༠༽

གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན། དེའི་གཟུང་རྣམ་དུ་ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་དེའི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་དེ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཁས་བླངས་མོད། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་འགལ་གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོ་སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཙོ་བོ་སེམས་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རྟགས་གཉིས་པ་དངོས་འགལ། འདོད་ན་གཙོ་བོ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་དུ་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཏེ། །གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་དེ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཅི་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལས་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རང་རིག་གཅིག་གི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ལྟ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། ངོ་བོ་དང་། ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྡུས་ཤིང་། རང་གི་སྤྱོད་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུང་རྣམ་ཐམས་ཅད་དང་། དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྔོམ་ནས་ངེས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣལ་མ་

{༤༥༧}

ནི། གྲུབ་བདེ་རྡུལ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་ལས། གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་ན། གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་། སྤྱིར་མངོན་སུམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་མོད། མངོན་སུམ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེ སྔོན་པོ་དང་། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་སོང་བར་འདྲ་ནའང་། རང་རིག་དང་། གཞན་རིག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་བཞིན་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གི་གཟུང་རྣམ་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན། དེ་དེར་ཁས་བླངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་འཛིན་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་གཟུང་རྣམས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེས་པ་ལྔ་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། འདི་ལྟ་མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁ་ཕྱི་ནང་དུ་གཅིག་ཆར་དུ་ལྟའམ། རིམ་གྱིས་ལྟ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁ་ནང་དུ་མི་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཙུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁ་ནང་ལྟ་དང་། ཕྱིར་ལྟའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི། ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནང་ལྟའི་ཤེས་པར་ཁས་བླངས་པ་མེད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོན་ཕྱི་ལྟའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ནང་ལྟའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱི་ཕྱིར་ལྟ་དེ་ཉིད་ནང་ལྟ་ཡིན་པར་ཁས་མ་བླངས་སོ། །དེ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བོད་ཕྱི་རབས་པ་ཕལ་ཆེ་

༼༨༡༣༽

བ་ན་རེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རེ་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་རང་གི་རང་རིག་པ་རང་རིག་གི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་འདི་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ། ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ལས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། བློ་རང་རིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བློ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་དད་གཞན། །དེ་ཤེས་གང་ཡིན་ཐུང་ཟད་ཀྱང་། །རྟོག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རང་འགལ། གཞན་ཡང་། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པ་སྒྲོང་བར་ཐལ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྒྲོང་བྱེད་ཡིན་ན་དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཞན་གྱི་རིགས་ཡིན་ན། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྤྱོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞུ་དེའི་དོན་སྒྲོང་བྱེད་རྫས་གཞན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བློ་ཉིད་དེ་ལ་ཐ་དད་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དོན་བློ་གང་ཞིག རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྒྲོང་བྱེད་མེད་ན་རང་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་གྲུབ། ཅེས་པར་སོང་བས། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྐབས་དེའི་རྒོལ་བ་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་དངོས་སྐྱོན་ཐོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བློའམ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲོང་རང་རིག་མངོན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། བློ་གང་ཞིག རང་གི་སྒྲོང་བྱེད་རང་ལས་རྫས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སྐྱེས་བུས་སྒྲོང་དགོས་པ་ལ་མ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུས་བློ་ལ་ གནས་པའི་བདེ་སོགས་དེ་སྒྲོང་བ་ཡིན་གྱི། བློ་རང་ཉིད་སྒྲོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲངས་ཅན་

[༤༥༣]

གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི་བདེ་སོགས་བློ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན་རང་རིག་པར་ཡང་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལ་སྒྲོང་བྱེད་གཅིག་ཡོད་པར་གྲུབ། རང་ལས་ཐ་དད་པའི་སྒྲོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲངས་ཅན་གྱི་ཁས་ཀྱང་བླངས་ཏེ། སྒྲོང་བ་གློ་གནས་དེ་རིག་ན། །ཞེས་ཁས་བླངས་པས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གང་ཡིན་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྤྱོད་འགྱུར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་དང་འགལ་བ་གཉིས་པ་ནི། བདེ་སོགས་རང་གིས་རང་མི་རིག་ན་གཞན་གྱིས་རིག་དགོས་པས། དབང་ཤེས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ནམ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་གཞན་ཡོད། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་བདེ་སོགས་རང་གིས་རང་མི་རིག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། རིགས་པ་མཁྱེན་པས། གཞན་གྱི་རིག་ཚུལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་བོར་ནས་ནི་བདེ་སོགས་ཉིད། །དེས་ནི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་གནོད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིམ་གྱི་འཛིན་ན་དེ་སྒྲོང་བ། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་སྣང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡུལ་དེ་དང་ནི་དེ་ཡོད་ལས། །བློ་ནི་གཅིག་ཆར་སྐྱེས་ན་ནི། །གཅིག་ཆར་དོན་ནི་ཡོད་པ་ན། །བདེ་སྡུག་དག་ནི་རིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་ཉིད་སླར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རི་ག་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མེའི་གསལ་བྱ་ཡིན་ན་མར་མེ་ཡིན་པར་འགལ་བས་ཁྱབ་ན།

༼༢༡༢༽

མར་མེ་རང་གསལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་ནམ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་ནམ། ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སུ་ཐལ། དབང་ཤེས་གང་ཞིག་གཞན་བཞི་པོ་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་རང་གིས་རང་རིག་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། བདེ་སོགས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པས་སྔ་སྐེགས་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་នོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དབང་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་པ་དེ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི། རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བདེ་བར་རང་གིས་རང་རིག་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱོགས་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སེམས་བྱུང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་སེམས་བྱུང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན་ཁྱེད་ཅག་གི་ལུགས་ལ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །གསུམ་པ་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ནི། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ངེས། །རང་རིག་ཉམས་སུ་མྱོང་ངམ་མ་མྱོང་། །མྱོང་ན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཤེས་པ་ཐམས་

༼༨༡༥༽

རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཞིག དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་ གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པ་དང་། རང་མྱོང་བྱེད་ཡིན་ན་རང་ལས་ཐ་དད་མིན་དགོས་པ་དང་། རང་གི་མྱོང་བྱ་ཡིན་ན་རང་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་སོགས་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པ་ན། མར་མེས་རང་གཞན་ གཉིས་ཀ་གསལ་བ་དཔེར་བྱས་པ་དང་། རང་གིས་རང་མི་རིག་ན་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྣམ་བདེན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་མྱོང་ བ་གསལ་རིག་ཡུལ་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མྱོང་བྱ་ནི་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་རང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འོན་གཟུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མྱོང་བྱ་ཡིན་ ན། ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཡིན་དགོས། འཛིན་རྣམ་ཡིན་ན་ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ཁྱེད་ལ་འཇུག་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། སྤྱིར་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་

[༤༩༨]

ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་མྱོང་རང་རིག་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དཀར་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མྱོང་རང་རིག་ཏུ་ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དཀར་པོ་གསལ་བར་སྣང་བ་དེ་ཁྱོད་རང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཇི་ལྟར་རང་དངོས་འོ་ན་དེ། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུང་། གཞན་ཡང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སེམས་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཏུ་ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནུས་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་དེར། །སྣང་བའི་བློས་རིག་གཞན་མིན་ན། །དམིགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང་། །གཉིས་ནི་གནོད་མི་ཟ་བར་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཏུ་ཐལ། བདེ་བ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་དེ་ཉིད་ལེགས་གོ་ནས། རང་རིག་རྣམ་གཞག་འཆད་མཁས་ངོ་མཚར་ཅན། །རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་རྙེད་དེ་དག །རང་ལ་ཡིད་བརྟེན་ཀུན་གྱི་ཕྱུག་གི་གནས། །རང་དང་མཉམ་པ་ཀུན་ལ་ཕྲག་དོག་ཅིང་། །རང་ལས་མཐོ་ལ་ནམ་ཡང་འགྲན་སེམས་ཅན། །རང་ཉིད་ཆེན་པོར་འཚོས་པའི་མངོན་རློམ་གྱིས། །རང་མཚན་གསལ་བར་སྟོན་པ་འགའ་མེད་དམ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕ་རོལ་རྒོལ་བས་ནམ་ཡང་མི་ཟློ་ཞིང་། །ཕ་མཐའ་མེད་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་མཁྱེན་ནས། །ཕ་མ་བཞིན་དུ་ཀུན་ལ་ལེགས་འདོམས་པའི། །ཕ་གཅིག་བརྩེ་བའི་ཕྱུག་རིངས་འདིར་རྒྱོང་ཞིག །ཅེས་མཚོད་པར་བརྗོད་ནས། བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན། རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར

{༤༨༧}

བཤད། མངོན་སུམ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བསྟན་པས་འཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་འཕགས་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པའོ། །འདིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་དག་པ་པ་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་ སྔར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་སྒོམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་འཕགས་པའམ། སོ་སྐྱེ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལས་མ་འདས་པས་སོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་གཟུགས་སོགས་དང་། འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང་། དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་གསལ་བར་སྣང་བའོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པའོ། །གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེ་འཕགས་གང་ལ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ནི། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྣང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་

༼༤༨༨༽
མངོན་སུམ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་མངོན་པར་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བསྒྲུ་བར་
མི་ནུས་སོ། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་ཕྱི་རབས་པ་དག་མེད་དགག་ལ་འཆད་པ་ནི། མ་
ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ནམ་འདྲེས་པའི་དོན་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ནས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་
སོར་བཞག་པ་ན། སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་། དོན་རང་མཚན་
མཐོང་བས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་
དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྣང་བཅས་ལ་དེས་ཁྱབ་ཅིང་། སྣང་མེད་ལའང་མཐོང་བ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་དོན་
རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་མེད་
དགག་ནི། །ཅིར་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །འདི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞག་
དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལའང་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཐའ་དཔྱད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད་ལ།
གསུམ་པོ་དེ་ལ་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་ལྔར་འགྱུར་ཞིང་། ལྔ་པོ་དེ་ལ་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་
ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྣང་བཅས་ངོས་བཟུང་། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཅི། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་དང་བཅས་
པའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དབང་ཡིད་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་རྣམས་ནི། དབང་
ཡིད་གང་རུང་གི་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་

༼༤༡༩༽

གྱི། དེར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་སྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀུང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་འཕགས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་མ་སྐལ་བའི་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གསལ་བར་མཐོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མིན་ལ། གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་མོད། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དུ་གྲགས་པའི་ཡིད་མངོན་ནི་མིན་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཞིང་། དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་འཛིན་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྐྱེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་ལའང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལྟ་བུ་མ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟད་པར་དང་ཟིལ་གནོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མིན་པ་རྟོགས་པ་སྨྲ་ལ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུ་བདག་རྐྱེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའོ། །

[༤༩༠]

གཉིས་པ་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་སླ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པར་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། ལྷ་བའི་དབང་པོ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚ་ནས་དབང་མངོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ལྷའི་མིག་དང་། ལྷ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མཛོད་དུ། དགྲ་བཅོམ་བསེ་རུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཡང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། དམིགས་རྐྱེན་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་གང་རུང་གི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་མི་བཞག་སྟེ། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཤའི་སྤྱན་དང་། རྣམ་པ་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་དང་། ཞེས་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། དམིགས་རྐྱེན་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་བདག་མེད་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་དབྱེ་བས་དྲུག་གོ །འོན་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རང་རྒྱལ་ལ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པར་འདྲ་ཡང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། ཀུན་བྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ལུགས་ལྡོག་

{༤༥༧}

གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འོ་ན་རིག་པའི་གཏེར་ལས་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པར་གསུངས་པ་དེའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རང་རྒྱལ་ལ་སློབ་པ་མེད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་གང་གིས་ཡང་ལུགས་མིན་ཏེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་ཉན་ཐོས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དུ། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གེ་ལ་འབབ་པར་ཡང་། དེའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མི་སློབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་མེད་པ་ནི་རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཚེ་གསུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ། བྱང་སེམས་སློབ་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་སྐབས་སུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་པར་བཤད་པ་ཡང་

༼༢༤༣༽

ཚོགས་ན་སྦྱོད་པའི་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་སྟོན་འགྲོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བར་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། རྒྱུ་མཚན་ལ་མི་ལྟོས་ན་ནི་སློབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་མི་འཆད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། སློབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་རུང་ལ། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བར་མ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མི་རུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བཅས་མེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཅི་ཞེ་ན། རང་རྒྱལ་ནི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་སམ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བར་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། ཉན་ཐོས་པ་འགའ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྣང་བཅས་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་བརྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ཀྱི་རང་ལུགས་འདིར། རང་རྒྱལ་ལ་བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པས། ཉན་ཐོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པས་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། བདག་མེད་མཐོང་ཚུལ་ལས་ཕྱེ་དགོས་

༼༢༤༣༽

ལ། སྣང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་མཐོང་ཚུལ་ལས་སོ་སོར་ཕྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་གཉིས་གསུངས་ཏེ། བྱུང་ཟིན་སྒྲུབ་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་དང་། འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཐྱེན་པ་གྲུབ། །ཅེས་པས་སྟོན་ལ། སྒྲུབ་པའི་ངག་ནི། གང་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ། དཔེར་ན་རང་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་འཆད་པ་བཞིན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ངེས་གྱུར་ན། །སྔོན་འབྱུང་བ་ཡང་དཔག་པར་ནུས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། གྲུབ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱུ་རུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་སེམས་རྒྱུད་དེར་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། རྒྱུ་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་བསྒོམ་ན་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། རྟེན་བརྟན་བྱས་ཟིན་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས། གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆགས་སོགས་གོམས་པའི་བློ་བཞིན། འདིའི་ཁྱབ་པ་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ། རིག་པའི་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

{༢༩༢}

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ལ་ལུས་བློའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་གཞུང་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་སྒྲུབ། བདག་འཛིན་མེད་པའི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་ངེས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ཐ་མ་བཞིན་ནོ། །འདིར་རྒྱུ་ནི་བདག་འཛིན་དང་། གེགས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དོན་དེ་དག་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་པའི། །རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི། །རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་སྐབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མིན་ཡང་། ཇི་སྐད་དུ། གསལ་བ་སྐྱེས་ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་། །གེགས་མེད་ཕྱིར་ན་སྐྱེད་པར་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ཀྱང་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མངོན་སུམ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གང་རུང་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ནས་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རིག་པའི་

༼༢༤༥༽

མངོན་སུམ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོའི་དང་། དམིགས་རྐྱེན་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པ་དང་། བདག་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ཤིང་དམིགས་རྐྱེན་ལ་མི་བལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བལྟོས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བལྟོས་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མ་འབྲུལ་བ་ནི་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལའང་། འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ལས་མ་འབྲུལ་བའི་ཆ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ནའོ། །སུ་གསུམ་པ་དམིགས་བདག་གཉིས་ཀ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། སུ་བཞི་པ་དམིགས་རྐྱེན་ལ་ལྟོས། བདག་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པ་མི་སྲིད་དེ། ཤེས་པ་གང་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་ངེས་པར་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། འདིར་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་མིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་དང་གསུམ་བཅས་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མིན་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སུ་དང་པོ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་

༼༢༤༨༽

མི་འཐད་པ་དང་། མཚན་གཞི་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོན་དེའི་རྟེན་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་དོག་ལས་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་རེག་བྱ་དཔོག་པའི་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མེའི་རེག་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག དེ་ཁྱོད་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་ངེས་པ་གསར་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྡུལ་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་དེ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །རྟགས་སྔ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། རང་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་རྟོག་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཇལ་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞན་དག་ན་རེ།

༼༢༤༥༽

ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའང་དཔྱད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་ཆ་ནས་འཛིན་ལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཆ་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚད་མ་དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཞན་ཡང་མེ་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་མཚན་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་བཤད་ན། ལྐོག་གྱུར་ལ་བསྒྲུབ་བྱས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ན་རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་གི་རྟེན་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་གསར་དུ་རྟོགས་ཤིང་། རློམ་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པའོ། །ཡང་ན་རང་གི་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་རྟོགས་ཤིང་། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པའོ། །དེ་ཡང་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་བསླུ་བ་ནི། རང་མཚན་ལ་ཡིན་

༼༤༥༡༽

ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དག་གི་ངོར་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདིའི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལན་ལ་མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་རིམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས་བླངས་སོ། །ཞར་ལ་འདི་ཡང་ཤེས་དགོས་ཏེ། དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ཞེས་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་འདི་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། དེའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་སྐད་དུ། དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་དེ་དག །དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་སོང་ཚོད་ལ་དོན་སྤྱི་རྟོགས་ཀྱང་རློམ་ཚོད་ལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་རློམ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་པས། །འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་སྤྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་མཐར་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་

༼༨༤༤༽

དོན་སྤྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སོང་ཚོད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ཡོད་ཅིང་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་དགོས་པར་གང་ཞིག རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་ཤིན་ལྐོག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལ་འདོད་པར་ནུས་པ་མིན་ཏེ། ཤིན་ལྐོག་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཞུང་ནས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དོན་སྤྱི་དང་ཤིན་ལྐོག་འཛིན་ན་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་ནམ། རྣམ་པར་ཤར་ནས་འཛིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་རུང་དུ་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཁྱོད་རྣམ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པར་ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མས་རྟོགས་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྟེ་བདུན་ན་བཞུགས་ཀྱི། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི། ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་སྨྲ་བའི་ལུགས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཉིད་ལོག་ལས། །

{༥༠༠}

མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པ་འཛལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ་རང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་བློ་མིན་ཏེ། །དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དུ་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་པ་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་བྱའམ། མིན་པར་དགག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་འདྲེས་པའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་མི་བསྙོན་ཞིང་། མ་མཐོང་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལོགས་མཐོང་ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་རྒྱང་འཕན་རྟགས་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་མེད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་

{༥༠༧}

སྔེ་བདུན་གྱི་སྐབས་མང་པོ་ཡང་ཡང་བཤད་ནས། ཡང་སྐབས་གཞན་དུ། གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། རིག་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལུས་དང་། དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །དེའི་ལན་ནི་གཉིས་ཏེ། དབུས་པ་བློ་གསལ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ལས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འདོད་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། མི་འདོད་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་ལ་ནང་འགལ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འགལ་བའམ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་དང་། །རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་འཕན་པས། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་གི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ངེས་ཚད་མ་གཉིས་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བསླུ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། གཏན་ཚིགས་མཁས་ལེན་ཀྱང་དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི་སྨྲ་སྐྱེགས་བཟ་སྦྱོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཟ་སྦྱོད་པ་ལྟར་ན་དོན་གང་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་མིང་ཡིན་ན་བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་མིང་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱུ་སར་བདག་པོ་དང་། ཀུ་མུད་གཉེན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་བཞིན། དེ་ལ་

{༥༠༣}

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་མིང་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྦྱར་བའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ཀྱང་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། རང་སྡེ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་རི་བོང་ཅན་གཅིག་པུ་ལས་མེད་ཅིང་། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་གཞུང་ན་འབྱུང་བ་བཞིན་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཟིན་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་བརྗོད་རུང་ལ་འབྲས་བུ་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་གྲགས་པ་ཉིད་ལ་གྲགས་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི་གྲངས་ཅན་དང་། བྱེ་བྲག་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་བསྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་དོན་སྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་དང་། རྗེས་དཔག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་མིན་ཏེ། ལུང་དེ་ནས་བཤད་པའི་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི། ལུང་དེ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་དེས་དག་པའི་ཚེ་ནི་དེ་གཉིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། དེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། ཁས་ལེན་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དཔོག་

{༥༠༣}

པ་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་དཔོག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མངོན་གྱུར་དཔོག་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་པའི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་དཔོག་དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཙམ་དཔོག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་དཔོག་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ཙམ་དཔོག་ནུས་ཤིང་། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་དང་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་ལུང་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གིས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་དཔོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྟོས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ལུང་དེ་ནས་བཤད་པ་དང་། བཤད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་གཞལ་བྱ་དང་པོ་གཉིས་དཔེར་བྱས་ནས་ཁྱབ་འབྲེལ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་ཡང་མཐར་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པ་དང་། དེར་དོན་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཚོགས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། འདིའི་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་དཔག་འདིའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཤེས་བརྗོད་རང་མཚན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་རང་མཚན་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཁོ་ན་དཔོག

{༥༠༩}

ཡིན་གྱི་དོན་མི་དཔོག་པའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་དཔག་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་མཁན་གྱི་རྒོལ་བ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་། ལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གློ་བུར་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་རྒོལ་རང་གི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་གཞན་ངོར་སྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིག་ཡང་དག་ནི་ཡིན། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་མཁན་གྱི་རྒོལ་བ་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་ནི་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྐབས་བབ་ཀྱི་རྒོལ་བའི་ཚད་མས་ཤེས་པའི་ངོར་དེ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་ནུས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཉེ་བར་མཚོན་ནས་སྔར་རྒོལ་གྱི་རྒྱ་བའི་རྟགས་བཀོད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་ངག་མ་བཀོད་པའི་བར་དེར་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་དེ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིག་ཡང་དག་ནི་ཡིན། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་ངག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། སྔར་རྒོལ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་ནུས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་རྣམ་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བྱར་གྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཡང་། དེ་འདྲ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཏུ་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཅིང་།

{༥༠༥}
ཕྱིར་སྒྲུབ་ངག་གང་དག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འདི་ལྟར། དེ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་ཐལ་བ་འདོད་པས། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ལ་སྒྲའི་སྐྱོན་མི་བརྗེ་བར་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོར་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་སྦྱོར་ངག་ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་ཐལ། རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པར་ནུས་པའི་རྟག་སྦྱོར་རྣམ་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡིན་ན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མི་མཚུངས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་ལ། གཅིག་ཤོས་དེ་རང་གི་རྟེན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ངེས་པར་མི་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཚིག་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཕྱི་རྒྱུར་བའི་རྟགས་མཐོང་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་སྒྲུབ་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་གཅིག་བུས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྦྱངས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདིར་གལ་ཆེ་བའི་དམ་བཅའ་གསུམ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སོང་བའི་

༼༥༠༨༽

འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ལ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་རང་དངོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྡན་གང་ཟག་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་དང་། དེ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་སའི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་ལྐོག་གི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ། འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། རྗེས་དཔག་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་དེས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། འཁྲུལ་ཡང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། རང་གི་སྣང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་དོན་དང་འབྲེལ་བས་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གཞུང་དེའི་དོན་ནི་འཁྲུལ་ཡང་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འི་དོན་ཏེ། གོང་འོག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཏེ། དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སམ། དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་

ཞེན་པའི་བློ་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པ་མེད་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་མིན་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་སྒྲ་དོན་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན། རྟོག་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་མིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་། སྣང་ཡུལ་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་གཅིག་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཅིའི་ཕྱིར་མེད། གཞན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སོགས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་མཚན་ལ་མ་རྟོགས་པའི་བློར་ཁས་ལེན་པ་དང་།

[༥༠༨]

རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་ལས་རང་མཚན་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ནར་ངེས་སོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྤྱི་འཛིན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། འཇུག་ཚེ་དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འཇོལ་བའི་ཕྱིར། འཆད་ཚེ་དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྣང་ཆོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སོང་བའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་དོན་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་མཚན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མ་མཐོང་བདག་ཉིད་

{༥༠༩}
ངོ་བོ་དེ། །རྟོགས་པའི་རྟེན་ནི་དོན་གཞན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རང་མཚན་
སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅེ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་གཅིག་ལ་ལམ་
ཐ་དད་ནས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁྱབ་
པར་ཁས་ལེན་ནོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པའི་བསྒྲུབ་བྱེད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱར་
གྱུར་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་མངོན་གྱུར་ཕོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གི་
གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་ལྐོག་གྱུར་ཕོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་
སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ནི་སྒྲ་ཕོན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་བྱར་གྱུར་
པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ནི་གཞན་སེལ་ཕོན་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ནི་
ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་
ལ་འཇུག་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་གཅིག་ཆར་
ཡོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་གཉིས་དེ་ཚད་མར་འགྲོ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གཞན་ལས་ངེས་དང་རང་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སོ། །དོན་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཇུག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་
འཇུག་པ་མི་སྲིད་དེ། ཚད་མ་སྔ་མས་ངེས་པ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཟིན་པ་ལ་ཚད་མ་ཕྱི་མ་མི་
བསླུ་བར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
དང་པོར་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས།

༼༥༧༠༽

བར་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས། ཐ་མར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཚེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་མ་རྟོགས་པའི་བློར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཞར་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་བསམས་ན་ཡིད་ཆེས་བཟང་པོ་ནི། །རྗེས་འབྲང་མིན་ཡང་ངེས་པར་རྙེད་པའི་ཐབས། །རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་འཆད་ཚུལ་འདི་ཡོང་ལ། །རྗེས་མེད་ཚིག་གི་ཕྲེང་བ་དེ་ཐོང་ཞིག །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་ནས། གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་། རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མདོ་ལས། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་བ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་བཅས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའོ། །དང་པོ་ཡང་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། བརྡའ་རྗེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་འི་རྟོག་པ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གོ །དྲན་པ་ནི་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །འདོར་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟོག་མེད་ནི། རབ་རིབ་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་ཐལ་གྱི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འཁྲུལ་བར་སྐྱེད་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་

{༥༡༡}

དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། གང་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་བཞིན། རྟོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། བྲངས་མ་ཐག་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པུ་དེས་བྲལ་བ་རྟོག་པ་ངེས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཡོད་པ་དེ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་གཞུང་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན། གོང་དུ། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། འོན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གཅིག་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དྲུག་དང་། རྟོག་མེད་གཅིག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སྔར་གྱི་གཞུང་དེ་དག་གོ །དེའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད། མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སམ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་ཡིན་པའམ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འཁྲུལ་པར་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདིར་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་འཁྲུལ་པར་མ་བསྐྱེད་པའོ། །འཁྲུལ་པའི་དོན་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པའམ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་དེར་སྐྱེད་པའོ། །འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་དང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པོ་མིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་

༼༥༡༣༽
ཅན་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པོ་མིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་འབྲེལ་བར་བཞག་གོ །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཇི་སྙེད་པའོ། །དབྱེ་ན་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་ཡིན་ལ། གསུམ་པོ་དེའི་མིང་ནི་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉིད་དང་། །མི་འདོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲེལ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། དེ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་འཇོག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཚུང་ཟད་ཤེས་པར་དགའ་བ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་དངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མདོར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱེ་ཚན་དུ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་སྐྱེ་ཚན་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པས་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཤད། ཡང་ཚད་མའི་མདོར། འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་རྟགས་བློ་མིན། །རྟགས་ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་རྣམས་ལ་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་། ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་། ཟུང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་རྟགས་རྐྱང་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འཛིན་པའི་བློ་རྣམས་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་མ་ཡིན་པར་བསྟན། ཡང་མདོའི་འགྲེལ་པར། རྟགས་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་

[༥༧༣]

མིན་ཏེ། ཉན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པར་བསྟན། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། །དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བསྟན། །དངོས་གང་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། །ཞེས་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དེའི་ངོ་བོའམ། །རྒྱུ་དག་ཁྱབ་པར་བྱ་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་མཚན་ཞེས་པས། སྔོར་བ་དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འཇུག་ཡུལ་དུ་བསྟན། རྒྱུད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ། །འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་བསླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པས། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས། དེ་སྐོར་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་དག་གི་འདོད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ། ཕྱོགས་ཆོས་འཛལ་བའི་ཚད་མས་ཉངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་འདོད། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་སུ་འགོད་བྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་མིན་གྱི། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སུ་འདོད། རྒྱན་མཁན་པོ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་། རྟགས་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་སོར་གཞག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་ནི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་འཛིན་པའི་བློ་སོ་སོར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་འཛིན་པའི་བློ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་ཅན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས་རྟགས་ཀྱི་བློ་རྟགས་ཅན་ལ་མི་བསླུ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཞུང་འགྲེལ་དེ་དག་གིས་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་དང་། རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ལ་དཔྱད་པ་མཛད་པ་མི་སྣང་ངོ་། །གཉིས་པ་དགོངས་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དོན་གྱི་ལོག་ཕྱུབ་པ་དང་། ངོས་

{༥༡༨}

འཛིན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདིར་རྟགས་དང་། རྟགས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། གང་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་འཛལ་བར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དང་། ཚད་མ་དེས་གྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེས་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་བློ་སོ་སོ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་སྡོམས་ནས་གཅིག་ཆར་དུ་འདྲེན་པའི་འདྲེན་བློ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་དང་། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྣམས་སོ། །འོན་བློ་རིགས་བཞི་པོ་དེ་དག་གནས་སྐབས་གང་དུ་གང་སྐྱེ་ཞེ་ན་དུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མེ་མེད་ཀྱིས་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཚོན་ན། སྔར་བཤད་པའི་མ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་མཐོང་བ་ལས་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེའོ། །ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཛལ་བའི་ཚད་མ་དང་། རྒྱ་མཚོར་མེ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ལ་གཅིག་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཛལ་བའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བློ་རིགས་གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡོས་གཞི་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ །འདི་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་བློ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་ངེས་པ་ སྔོན་དུ་སོང་ནས་ཁྱབ་འབྲེལ་དྲན་པའི་བློའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་ནི་དང་པོ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སུ་བཞག་དགོས་ལ། དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ལ་ནི། གཉིས་པ་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟོགས་བྱ་ལ། །ཞེས་པར། ཁྱབ་བྱེད་འཛིན་པའི་སེམས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །

{༥༡༥}

ཞེས་པར། ལྡོག་འབྲེལ་འཛིན་པའི་སེམས་ལ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གཞུང་དེ་དག་གིས་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བློ་རིགས་གསུམ་པ་ནི། གང་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་ཚིག་མ་ཐུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་བསྒོམས་ནས་དྲན་པའི་བློ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བློ་རིགས་བཞི་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་དང་སྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར། བཤད་མ་ཐག་པའི་དྲན་བློ་དེ་ཉིད་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བློ་རིགས་དང་པོ་གསུམ་ཀ་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་འཛིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་འཛུལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཆར་བསྒོམས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་འབྲེལ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྒྲུབ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་རྗེས་དཔག་ཡང་དེ་མིན་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ན་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟོགས་དཀའ་བ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། དེ་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་

གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་མེ་རང་མཚོན་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང༌། དེ་ཕྱི་མའི་འཇུག་ཡུལ་མིན་ན་དེའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྙེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེ། དུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མར་སོང་བ་སྲིད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐོར་གྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མར་སོང་བ་སྲིད་པ་གང་ཞིག དེ་སྐོར་གྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག མེ་མེད་ཀྱིས་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ལྡོག་འབྲེལ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་ཡང་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་དེ་སྐོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ནས་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང༌། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྦྱོར་བ་དེ་སྐོར་གྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག་རང་འབྲས་

{༥༡༧}

དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་བྱེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་གྲོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལའི་སྟེང་གི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ལའི་དུ་བ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཚེ་མེའི་དུའི་འབྲེལ་བ་དྲན་ལམ་ན་ཡོད་བཞིན་པ་མིན་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཚུལ་གསུམ་གཅིག་ཆར་དུ་དྲན་པས་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་དེར་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ལའི་དུ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ཡང་ལའི་མེའི་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་དང་། རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀ་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བར་བཞག་གོ །འོན་རྟགས་སུ་འགོད་བྱ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམས་ལ་མི་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟགས་དེ། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་མི་བཞེད་པར་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་ངེས་པའི་བློ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། དོན་འདི་ལ་དཀའ་བའི་གནས་མེད་ལ། རིགས་པའི་གཏེར་དུ་རྟགས་སུ་བཀོད་བྱ་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཅུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་རྣམ་པར་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསམ་པའི་ཚེ་ན་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་དང་འདྲ་བར་ཕྱོགས་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་ལ། ཚད་མ་དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་པ་ཅན་གྱི། དེ་སྐོར

[༥༡༨]

གྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་འཛུལ་བའི་ཚད་མས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་དེ་སྐོར་གྱི་ལྡོག་འབྲེལ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག་རང་འབྲས་དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ནས་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། མེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཛུལ་བའི་ཚད་མས་དྲངས་པའི་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཚེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཚད་མས་སྐྱེད་པའི་དྲན་ལམ་ན་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་དེའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚང་མང་གི་སྟེང་གི་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཆོས་ཅན་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་ངེས་ཤེས་དངོས་སུ་འདྲེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྟགས་ཅན། རྟགས་འཛིན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྟགས་འཛིན་རྟགས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྟགས་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བར་བཤད་ལ། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གིས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པས་དེ་ཡང་དགག་བྱ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་བུམ་པ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་བུམ་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀུང་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་

༼༥༡༩༽

འགའ་ཞིག་ཏུ་བུམ་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ས་ལྡོག་པ་འདྲལ་བའི་ཚད་མར་སོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་དག་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། རྟགས་མི་འབྲེལ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁྱབ་པ་སྤྱི་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་ན་བཟུང་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་མི་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དྲན་པ་སྟེ། བཟུང་ཟིན་པའི་མི་འབྲེལ་བ་མ་དྲན་ན་ནི་སྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དུ་བ་མཐོང་བ་ནས་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟགས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་འདི་ཡང་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁྱབ་པ་འཛིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྟགས་ཤེས་པ་རྟགས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་ཁྱབ་མི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འབྲེལ་བ་འདིའི་དོན་ལ་རྟགས་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་འཛིན་པའི་བློ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མཐོང་བས་རྐྱེན་བྱས་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་དྲན་པའི་བློ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་རྗེ་དཔག་དངོས་སྐྱེ་བར་གསལ་ལོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་གང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་དེའི་བློ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་མི་སྣང་ཡང་། དེའི་དོན་སྤྱི་ལ་དེར་

༼༥༣༠༽

ཞེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དེ་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། དེ་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་བཤད་ནས། འོ་ན་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ལ་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རང་མཚན་པ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་སྙམ་པ་ལ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རློམ་ཚོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རང་མཚན་པ་གཅིག་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པར་སྒྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་སྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དགག་པ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀ་དེ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཀྱང་སྔ་མ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེས་འཇུག་ཡུལ་དེ་མ་བཅད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དེས་དེ་གསར་དུ་བཅད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་ཚུལ་མི་ཤེས་པར། །རྟགས་འཛིན་འཆད་པར་རློམ་པ་ངོ་ཚའི་གནས། །རྟགས་ཅན་ཡུལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསླབས་ནས། །རྟགས་སེམས་ལེགས་པར་བཤད་འདི་རྟོག་གེའི་རྒྱན།། །།འབྲས་མེད་བརྟུན་གྱི་རང་རྒྱུད་མཐའ་དག་དང་། །འབྲས་མཚུངས་གཡོ་སྒྱུའི་ཐལ་འགྱུར་མང་པོ་ལ། །འབྲས་བུའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཡང་མེད་གཟིགས་ནས། །འབྲས་རྟོག་གསུང་བ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཆད་པ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚད་མ་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ། རང་གི་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་བརྟགས་

[༥༣༡]

པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་དགོས་པའམ་ཚད་མའི་བྱ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའོ། །དེ་ལའང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསླུ་ཞེས་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མི་འཆད་ལ། གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། བླངས་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅད་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་མི་བསླུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས་འདིར་མི་འཆད་དོ། །འདིར་ནི་དང་པོ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མདོར་འབྲས་བུ་སྔར་བཞིན། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། འདིའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། རང་རིག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཤློ་ཀ་གཅིག་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། །ཞེས་རྐང་པ་གཅིག་གིས་བཤད་ལ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པ་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་རྐང་པ་གཅིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་མདོ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་བཤད་ཀྱི། གསུམ་པ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་དེ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང་གཉིས་ཁོ་ན་གསུངས་ཏེ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། འཇལ་བྱེད་ལ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་དང་། ཡུལ་

{༥༣༣}

གྱི་སྣང་བ་ཉིད་དེ་འདིའི་ཚད་མ་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའོ། །འོ་ན་ཚད་མ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གཞུང་གི་སྐབས་སོ་སོར་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཚད་མར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་དམ་ཞེ་ན། འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དེའི་བཤད་བྱའི་མདོའི་ནང་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བཤད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་རྗོགས་པའི་འོག་ནས། ཚད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། །འཛིན་རྣམ་རིག་པ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་པར་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བཤད་པ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དགོངས་པ་ནི་འོག་ཏུ་རང་ནྒོས་རྟགས་པའི་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚད་མ་ཡང་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པའོ། །དེར་གསུངས་པའི་གཞལ་བྱ་ཡང་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། གཟུང་བའི་རྣམ་པའོ། །དེ་གཉིས་མདོ་གང་གིས་བསྟན་ཞེ་ན། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པར་གྲགས་པ་དེའི་མདོ་ན། གཞལ་བྱ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གསལ་པོ་མི་སྣང་ལ། གསུམ་པར་གྲགས་པ་དེ་སྟོན་པའི་མདོའི་རང་འགྲེལ་ན། གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་གྲགས་པ་དེ་རྗོགས་པའི་འོག་ནས། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པ་དེ་གཞལ་བྱ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བཤད་པ་དེ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་བསྡུ་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཚད་མའི་མདོར་གསུངས་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་

༼༥༢༣༽

བཞག་པ་ནི་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཕོ་ན་བཤད་ཀྱི། གསུམ་པ་བཤད་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ། བྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ནི། བྱ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ནས། །འཇུག་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། འདིར་འབྲས་བུ་དང་། ཚད་མ་གཉིས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་འདི་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མེད་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གཞལ་བྱར་འགྲོ་རྒྱུའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད། སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་མ་ཟིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །འོ་ན་དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྐབས་ནི་གང་དུ་ཡིན། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པར་དེར་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་ནི་དོན་འདྲ་བ་དང་། དོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལས་སོ། །དེའི་ཡང་རིགས་པ་ནི། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཅིག་ནི་ཡོད་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་གཞལ་བྱ་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བ་གོང་དུ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཕྱི་རོལ་པས་ནི། དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོད་ལ། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། དོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོད་པས་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཕྱེད་དགོས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་ནི་ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་ལ། རང་གི་ལུགས་འདིར་ཚད་འབྲས་གཉིས་དང་གཞལ་བྱ་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་ཚད་མ་ནི་གང་། འབྲས་བུ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་ཚད་ལྡན་གྱི་

༼༥༣༨༽

ཁྱུངས་མེད་ཅིང༌། རིགས་པས་མི་འཐད་དེ་ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡང་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་སུ། དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་ཀྱི། དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་བཀོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའོ། །བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱུངས་མེད་ཅིང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཡང་མིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞིབ་མོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཅིག་པོ་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་དང༌། དེས་ན་རང་རིག་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་དོན་རིག་གང་ཡིན་སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་རང་རིག་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། དེས་རང་རིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས་དེས་དེ་རིག་པ་འཐད་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་སྦྱོར་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡི་དངོས་དེ་སྔོ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཅིང༌། གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང༌། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཡིན་ལ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ས། །ཞེས་པ་རྐང་པ་གཅིག་གི་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་ཀྱང་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཕྱི་དོན་ཁེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག

{༥༣༥}

རྟེན་ན་དོན་རིགས་པར་གྲགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱུའི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གང་ཚེ་ཤེས་བྱ་དོན་དུ་ནི། །སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་བདག་འདོད་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་ཡིན་នོ། །དེ་བས་ན་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་སྐབས་འདིར་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །འོན་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པས་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་དང་། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བསྟན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དེའི་དོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་མེད་ཀྱང་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་འཆད་པ་ཡིན་མོད། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་འཆད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མིན་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་གང་ཚེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་དོན་བསྡུད་ཡིན་པར་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། དེར་ནི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་སྒྲུབས་ལ། འདིར་ནི་ངེས་དེ་རིག་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཁས་བླངས་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་ཚེ་ཤེས་ཆ་དོན་དུ་ནི། །ཞེས་སོགས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་

༼༥༣༨༽

པའི་དོན་བསྡུ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་དཔྱད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཅིང་། མདོ་དེས་ནི་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་དོན་འཆད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས། ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་ཉིད་དེ་འདི། །ཚད་མ་དེ་ཡིས་འཇལ་བར་བྱེད། །ཅེས་ཀྲང་པ་གཉིས་པོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་བཞག་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཚད་མའི་མདོར་ནི་འབྲས་བུའི་གསལ་ཁ་མེད་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། གཉིས་པོ་དེ་ནི། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། ཞེས་པ་ཡན་ཆོད་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ནི། རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ལ། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀའི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་དང་། དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཚད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཐམས་ཅད་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀའི་རྣམ་གཞག་ཚད་མར་སྟོན་པ་སྐབས་འདི་གཅིག་པུ་ལས་གཞན་མེད་དོ། །འདིར་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མའི་འཇོག་ཚུལ་ལ་བོད་སྔ་མ་རྣམས་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུའི་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་མེད་ཅིང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མདོ་ན་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཆད་ཚུལ་སྔར་གྱི་གཉིས་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི། ཁྱེད་འདོད་པ

གསུམ་པ་འདི་འདྲའི་བཤད་པ་ཡེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་འདིའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་རྣམ་གཞག་འདི་འབྲས་བུ་འཆད་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་པ་ནི་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་དུས་སུ་གཟུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྗོད་པ་སྤྱོང་བའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། འབྲས་བུ་ལས་འདི་ནི་དོན་ རིག་པ་ཡིན་པར་ལྟོའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་པོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲས་ བུར་བཞག་པའི་ཚེ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་རྫས་གཞན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་འབྲས་ རྟོག་དང་པོ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་བཞི་སེལ་བའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ ལྟར། སྐབས་འདིར་རང་རིག་ལ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡོད་ལ། དེ་སེལ་བ་ནི། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ལ་གཟུང་

[༥༢༨]

བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་རྫས་གཞན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བ་ནི། དོན་འཛིག་དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དང་། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་དེ་དང་དེ་ལ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡོད་པས། དེ་སེལ་བ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །སྐབས་འདིར་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བ་ནི། དེ་དང་འདྲའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་གསུངས་ལ། གཞན་ཡང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དང་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་རྣམ་བཞག་དེ་ནི་སྔར་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས། སླར་ཡང་འདིར་འོངས་པ་ལ་དགོས་པ་དང་ནུས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །ཡང་། གང་ཚེ་སྣ་དག་དེ་གཞལ་བྱ། །ཚད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། །འཛིན་རྣམ་རིག་པའོ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་པོ་དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ནི། དོན་དངོས་མེད་པར་སྣང་ཅན་དེ་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ལའང་གཉིས་ལས། རྐང་པ་ཐ་མའི་དོན་འཆད་པ་ནི་གཞུང་སྔ་མ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ནི། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཞེས་པ་ནས། གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བཞི་ཁོ་ནའོ། །འོན་གཉིས

〔༥༣༩〕

པོ་དེ་གང་། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ནི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ནས་འཇུག་ཕྱིར་རོའི་བར་གྱིས་སྟོན། གཉིས་པ་ནི་རང་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་རིག་ནས། སྤྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། འདི་ལ་མདོ་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཁོ་ན་ལ་རང་རིག་ཏུ་བྱས་པ་རྒྱ་ཆུང་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཅིག་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀུང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བསྡུད་པ། ཁྱབ་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོན་རྣམ་གཞག་བཞི་པོ་གང་ཡིན་དེ་གཞུང་གང་གིས་ཇི་ལྟར་སྟོན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བཞི་ནི། མདོ་སྡེ་པས་བཤད་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཙམ་པས་བཤད་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པས། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རང་གི་རིགས་པས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པས་འབྲས་བུ་དང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་རང་གི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བཞག་པ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་རྣམ་བདེན་པས་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚེ། འཛིན་རྣམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མར་བཤད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཅིག་དང་། རྣམ་བརྫུན་པས་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚེ། འཛིན་རྣམ་བསྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་གཅིག་རྣམས་སོ། །

{༥༣༠}

དེ་ཡང་རྣམ་བཞག་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ། དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པ་སོང་ཚོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་གཞག་གཉིས་པར་དོན་རྟོགས་བཏགས་པ་བ་སོང་ཚོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་སོང་ཚོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་གཞག་བཞི་པར་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་རྫུན་པས་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པར་མི་འདོད་པས་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་གཞག་དང་པོ་ནི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་སོགས་བཤད་བྱའི་མདོ་དང་བཅས་པས་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་དང་། བཀག་པའི་ལོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་རྫུན་པའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལ་སོགས་སོ། །འོ་ན། དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག །ཅེས་པ་ནས་དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན། རྣམ་གཞག་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེའི་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རིག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བར་ནུས་ཏེ། དོན་རིག་གིས་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཅིག་དང་། རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ་བསྟན་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་རང་རིག་པ་

[༥༣༧]

འབྲས་བུར་བྱས་པ་སྟེ། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལྟར་རྟུང་ཉིད་དེ་ཚད་བདག །གཞལ་བྱ། ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །འདི་ལའང་གསལ་བའི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། རང་རིག་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་དང་། རྣམ་བདེན་པའི་དང་། དེ་རྫུན་པའི་ལུགས་སོ། །ལུགས་དེ་གསུམ་ཀ་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ན་བཞུགས་ཀྱང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ། གོང་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་སྐབས་དེར་དྲངས་ནས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་ཙམ་མོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་དག་གི་འཆད་ཚུལ་ལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ནི། ལྷ་ཤཱཀ་དང་རྒྱན་ལ་ཙུང་ཟད་བརྟེན་པར་སྣང་མོད། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐོན་པ་མེད་པ་དེའི་ཚུལ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཚན་པ་གསུམ་དུ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ལྟ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ། ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུའོ་ཞེས་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། གསུམ་པོ་དེ་གཞུང་གང་དང་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མི་སྣང་ངོ་། །ཡང་གསུམ་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཅིག་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པར་བྱས་པ་ནི་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཚད་མ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་རིག་པ་རང་གི་རང་བཞིན་རིག་པའི་བདག་ཉིད་

༼༥༣༣༽

ཡིན་ཡང་། གཟུང་བ་རིག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཡང་བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ནི་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པ་ལ། འོ་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་རྩོད་པའི་ལན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཚད་འབྲས་དངོས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མིན་ནོ། །ཞེས་བོད་ཀྱི་ཏཱི་ཀ་བྱེད་པ་དག་མཐུན་པར་སྨྲོས། །གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་འབྲས་རྟོག་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དོན་སྨྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བར་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གཞུང་འགྲེལ་ཀུན་ལས་གསལ་ལ། དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་དཔགས་ནས་བོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། འབྲས་རྟོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །བཞི་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི་འདིར་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། རྣམ་བདེན་བརྫུན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་བཞིར་འགྱུར་ཞིང་། རང་རིག་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེ་ན་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་བགྲངས་ན་ལྔར་ཡང་འགྱུར་ལ། ལྔ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །བོད་ཕྱི་མ་དག་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་རྣམ་བཞག་འདི་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རྫུན་པས་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་དག་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ལ་ཚད་འབྲས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་སྣང་

[༥༣༣]

བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སློབ་དཔོན་དེས་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འཆད་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ཞེས་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་མོད། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་སེལ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ན་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པས་སོ། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པར་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་བཀག་ནས། རང་རིག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེར་ཚད་མ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་བསལ་བ་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲོང་བ་ལ། །བརྩད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་བཤད་པ་ལྟར་འཛིན་རྣམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་སུས་ཀྱང་མི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེར། ཚད་མ་དང་། འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། གཟུང་རྣམ་རིག་པས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་རིག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་རྣམ་རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མར་བཤད་པ་ལ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་ཞེས་ཟེར་བའི་ཚད་མ་དེ་དང་། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་ཕྱེ་བའི་ཚད་མ་དེ་ལ་ཁྱད་པར

{༥༣༩}

ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི། མཚན་གཞི་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཚན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་འབྲས་བུར་བཞག་པ་དེ་དང་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་གཞག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤིང་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བསལ་བར་མི་སྣང་ལ། རྣམ་གཞག་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། བྱ་བྱེད་ཅེས་དང་། ཚད་འབྲས་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་གཞག་གསུམ་པར་གྲགས་པ་དེའི་སྐབས་སུ་གཞལ་བྱ་དང་། ཚད་མ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་ཀའི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ། འབྲས་བུ་དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་ཚད་མ་དེ་ཉིད། འབྲས་བུ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཛོག་མི་ནུས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཞིག་ཚོལ་དགོས་ལ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཇོག་པའི་སྐབས་ནི་འབྲས་བུ་དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་ཚད་མ་དེ། འབྲས་བུ་དེའི་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ལ་བསམ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག ཚད་འབྲས་གཉིས་མཚན་མཚོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་འབྲས་གཉིས་མཚན་མཚོན་དུ་བཞག་པ་དང་། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་ཅམ་ཡང་དགོས་པར་སྟོན་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཏུ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་མཚན་མཚོན་དུ་བཞག་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་དོན་ནི་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཞུང་འགྲེལ་ཚད་

༼༥༣༥༽
ལྡན་ནས་བཤད་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་གཞག་དང་པོ་འཆད་པ་ན། དོན་འདྲ་བ་ཚད་མ་དང་། དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་བཞག་ཅིང་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་འཆད་པ་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་ལ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་འཆད་པ་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་ལ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་ལ་དོན་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་བའི་དོན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་ལ་བྱེད་ན། དེ་མ་ངེས་པར་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་། རྣམ་རྫུན་པ་སོགས་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་དོན་དེ་དང་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་ན་དེས་དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་གཏད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རང་དུས་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་པ་ལ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་གཟུང་རྣམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་འགའ་རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན་རྣམ་འཆད་པ་དང་། རེས་འགའ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཟུང་རྣམ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་གཞག་གཉིས་པར་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་གྱི། རང་རིག་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་གསུམ་པར། གཟུང་རྣམ་དེ་དཔྱད་ན་རང་རིག་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་མེད་པས་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ཁས་བླངས་

[༥༣༨]

ནང་འགལ་བ་འདི་ལྟར། གཟུང་རྣམ་དེ་སྔེད་པ་ཆོས་ཅན། དཔྱད་ན་འཛིན་རྣམ་དུ་ཐལ། དཔྱད་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ཁྱེད་ཅག་གིས་བཟློག་པར་ནུས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག་ཡང་ཚད་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་སྐབས་ཀྱི་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དང་འབྲས་བུ་དེ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི། མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཞུང་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་འདྲ་བ་ཡི་ན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལས། དེ་དང་དེ་ལ་འབྲས་བུའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་ཚད་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་དང་། དོན་རྟོགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། བྱེ་ད་པས་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཡིན་ན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གཞག་པ་དེ་ལ། དེ་འདྲ་ལས་ཡིན་འཁྲུལ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སྐྱོན་འཕངས་པ་དེ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡིན་ན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་རྟོགས་པ་པོ་ན་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་བཤད་པའི་

{༥༣༧}

ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དང་དེ་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དང་གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པའི་དུས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན་སྐབས་བབས་ཀྱི་རྒོལ་བས་གྲུབ་ཟིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ངོར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟག་ས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་བློ་ངོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་དུ་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་གཟུང་རྣམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟོག་དང་པོར་འབྲས་བུར་བཞག་པ་དེ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ཀ་འབྲས་བུ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཚོལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རིག་པ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་གྲུབ་བྱེད་དུ་འཛིན་རྣམ་འགོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མངོན་སུམ་སོ་སོར་རིག་བྱ་ཡང་། །དེ་ཡི་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྐབས་གཞན་དུའང་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་གཟུང་རྣམ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་ནི་རང་རིག་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། དུས་དེར་རང་རིག་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཇི་སྐད་དུ། དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཚད་ག་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་བཞག །ཅེས་བཤད་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་རྟགས་དང་རྟགས་

༼༥༣༨༽
ཅན་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། སྔོ་ར་བ་འགོད་པའི་ཚེ་རྟགས་སྔོ་ར་རམ། མཚོན་སྔོ་ར་རམ་སྒྲུབ་པའི་ངག་
གང་རུང་ཅིག་འགོད་པར་རིགས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་བཀོད་པར་ཚད་འབྲས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་དང་ནུས་
པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་དོན་ནི། དེའི་དོན་ཡང་ཅི་ཞེ་ན་ཇོག་ལོ་ཆེན་པོ་
ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་རྫས་ཡོད་དང་། དོན་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དང་
མཚོན་བྱ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི། གོ་ཆོད་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མི་བསླུ་བ་དང་།
མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་ངོ་། །རང་གི་ལུགས་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
དོན་འདྲ་བ་དང་། དོན་རྟོགས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱེད་པས་རང་གི་
ལས་ལ་ནི། །བྱེད་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་བཏགས་པ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
པར་བཞག་འཇོག་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་
ཕྱིར་ཇི་སྐད་དུ། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེའི་དབང་གིས་དེར་གཞག་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
འཛིན་རྣམ་དང་རང་རིག་ནི་བྱ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་མིན་ཏེ་འཛིན་
རྣམ་གྲུབ་པ་ན་རང་རིག་གི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྣམ་དང་རང་རིག་ནི་ རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་
བཏགས་པ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་སྣང་བ། །དེ་
ཚེ་སྔོན་བར་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་
པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་གྲུབ་

{༥༣༩}

ཟིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་སྐབས་འདིར་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་རང་རིག་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་དོན་རིག་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཟུང་རྣམ་གྲུབ་མ་ཟིན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་འོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་នོ། །འཛིན་རྣམ་ནི་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དང་། འཇོག་བྱེད་གསུམ་ཀ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གཞག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། འབྲས་བུར་བཞག་པའི་རང་རིག་ནི་ཚད་མའི་མདོ་ལྟར་ན། འོག་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ན་གོང་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འཆད་པ་ཡང་མདོའི་དོན་རྒྱ་ས་པར་འགྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མར་བཞག་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་རྣམ་བསྒྲུབས་ཤིང་། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་སྐྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཚད་མའི་མདོར། འབྲས་བུ་སྔར་བཞིན་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་རྟགས་ན། འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་རིག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་པའོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་

{༥༩༠}

དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དང་། དེ་བཀག་ནས་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའོ། །དེ་ལའང་རྣམ་བདེན་བརྫུན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞག་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་བཞག་པའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དང་པོ་ནི། ཤྐོག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་མེ་གཞལ་བྱ། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེར་སྣང་བའི་ཤེས་རྣམ་ཚད་མ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤྐོག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་མེ་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའོ། །དེ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་སྔ་མ་དེ་གཞལ་བྱ། དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ཚད་མ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུའོ། །དེ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་གཞལ་བྱ། དེ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཇི་སྐད་དུ། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཞེས་སོགས་དང་། །དེ་ཕྱིར་དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ནས། གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འཕྲོས་ནས། གོང་དུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། ཚད་མ་དེའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་རང་རིག་པའོ། །དང་པོ་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་རང་གི་སྡེ་པའོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ།

༼༥༨༡༽

ཐེ་ཚོམ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་རྟོགས་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ། སྒྲུབ་པའི་མདོ་སྡེ་པས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཁས་ལེན། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མདོ་སྡེ་པས་ནི། དོན་རྟོགས་བཏགས་པ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་དོན་ལྐོག་ན་མོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་དང་། ཐེ་སྒྲུབ་པའི་བར་གྱིས་ནི། བྱ་བྱེད་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལྟ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་། །ཐད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་སྒྲུ། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དང་པོར་དོན་མཐོང་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་དོན་རྟོགས་པའི་འཇོག་བྱེད་མིན་ཏེ། དོན་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྣམ་གཞག་ངོས་བཟུང་། དེ་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་ཚད་མ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དངོས་རྟགས་བསམ་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ལས་ནི་གཞལ་བྱའོ། །བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའོ། །བྱེད་པ་ནི་དེ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་དོན་སྣང་ཤེས་པའི་སྤྱ་ལོགས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རློམ་ཚོད་ནི་ཤེས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་རློམ་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་སོང་ཚོད་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་

[༥༨༣]
རང་རིག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྣམ་ཆོད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་རློམ་པའོ། །ཚད་མ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་
རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་སོང་ཆོད་པོ་ནར་ངེས་སོ། །དེ་ལྟར་རློམ་སོང་གཉིས་ལས་
འདིར་ནི་རྣམ་ཆོད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་འདིར་གཞལ་བྱ་ལ་རིགས་པས་མི་དཔྱོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ཁོ་ན་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་
རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་འདྲ་བ་དང་། དོན་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན།
བྱ་བྱེད་མིན་ཡང་བྱ་བྱེད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། གཞི་གང་
གི་སྟེང་དུ་ཇི་ལྟར་ཚང་ཞེ་ན། དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇལ་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་འཇལ་བ་དོན་གྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་བྱ་བྱེད་དངོས་མིན་ཡང་བྱ་བྱེད་དུ་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་
གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མིན་
ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་དོན་རྟོགས་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་མིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་
པར་ཐལ། དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དོན་རིག་མངོན་སུམ་
རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། དོན་འདྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར

[༥༥༣]

ཞེས་པའི་ཉེས་པས་ཁྱེད་ལ་སྐབས་འདིར་གནོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དང་པོས་མི་གནོད་དེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་དོན་རྟོགས་པར་བཞག་པ་འདི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྟོང་བ་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་ལས། །སྡོ་སོགས་སྟོང་བར་གྲགས་ཡིན་གྱི། །ཞེས་དང་། དེ་སྟོང་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་རྩ་བའི་ཁྲབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་སོར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བུ་ཆོས་ཅན། ཕའི་གཟུགས་འཛིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཁྱབ་པ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་གཟུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་མཉམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདི་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་པའི་མཐས་མི་འཇོག་ལ། ཚད་མ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་བྱ་བྱེད་ཡིན་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པས་ཁས་བླངས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་

{༥༩༩}

པ་ཚད་མ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་འཇོག་ཅིང་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་དར་ཊཱི་ཀ་པ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རང་ལྡོག་ནས་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པ་ན། མདོ་སྡེ་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བཟློག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གནོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་གནོད་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོ་སེར་སོགས་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ལས། ལུགས་དང་པོའི་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་འཇོག་ཚུལ་འཐད་ཀྱང་། ཚད་མའི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ནི་རང་བཟོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལུང་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟོག་དང་པོར་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མར་འཇོག་པ་ལ་ལུང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་རྩ་འགྲེལ་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་སོགས་ནས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་བསླུ་བའི་དོན་གང་ཡིན། རྟོགས་པའོ་ཞེར་བ་ལས་འོས་མེད་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཕྱི་དོན་གསར་དུ་རྟོགས་པ་འགོད་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་དང་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དོན་ལ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་འགོད་པར་བྱེད་ཀྱི། དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་རྟོག་དང་པོར་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཕྲུལ་

[༥༩༥]

བས་ཕྱི་རབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནོངས་སོ། །ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་ལ། དང་པོར་གཞལ་བྱ་འཇོག་
ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། འོ་ན་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རང་ལྡོག་ནས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་
པ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་སྔོ་སེར་སོགས་མ་གྲུབ་པར་རྩད་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བཟློག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
གནོད་པ་སྟོན་གྱི། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལ་སྔོ་སེར་སོགས་མེད་པར་
མི་རྟོད་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་དེས་དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མེད་པར་མི་རྟོད་དོ། །ཞེས་མཚུངས་
སོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་གཞག་དང་པོ་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཕན་ཚད་མི་མཐུན་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། རྣམ་རིག་པ་དང་རྩོད་པའི་སྐབས་མིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་
དོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་རྟགས་གཉིས་པ་འཆད་པའི་གཞུང་གིས་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འགོག་པའི་
ཚད་འབྲས་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་གཅིག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱེད་པའི་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་
རྣམ་གཞག་ནི་མེད། སྔོ་སེར་སོགས་གཞལ་བྱ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནི་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚད་མའི་འཇོག་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ལ། འཆད་དགོས་པ་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དང་། འཆད་
མི་དགོས་པ་བཤད་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའམ། དོན་དང་འདྲ་བ་དེ་གཞུང་ལས་
སྐབས་འདིའི་འབྲས་བུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་བཤད་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་དེ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དོན་
གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ན། དེ་ལྟར་ན་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཏེ། སྔོན་པོ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་
ཅན། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་སོགས་སུ་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་

༼༥༩༨༽

བསྡུ་བའི་རིག་པ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་རང་བཟོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚད་འབྲས་དང་པོ་ལྟ་ཞོག གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་འཆད་པའི་ཟུར་དུ་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་བཞག་བྱ་དེ་ཉིད་འཛོག་བྱེད་དུ་བཀོད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་འཇོག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཟུར་དུ་ཚད་མ་ཞེས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཞེས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་ཟུར་དུ་ཚད་མ་ཞེས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཟུར་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིགས་ཤིང་གཞུང་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་འདྲ་འདི་ནི་ཡི་གེའི་དོན་དང་མི་འཚམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཟུར་དུ་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འགྲེལ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པ་ལ་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་ཤུགས་རྟོགས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤུགས་རྟོགས་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་མི་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་གཞག་དང་པོ་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་སྔོ་སེར་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་དང་དེའི་འཇོག་བྱེད་གཉིས་ཀ་དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་འགོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ་གསོལ་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ཁས་མི་ལེན་ན། བག་ཆགས་བརྟེན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་

{༥༤༧}

དབང་ཤེས་ལྟར་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རྩོད་སྒྲུབ་ལ། བརྟག་པ་བྱེད་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བའི་སྤུན་འབྱིན་གཉིས་བརྗོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྤྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་རང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་རིག་པ་དབང་མངོན་ཁས་མི་ལེན་ན། དེའི་ལུགས་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ་རེ་ཤིག་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། བག་ཆགས་བརྟེན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱོད་རང་གི་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་དབང་མངོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་ན་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་གསུམ་གཉིས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཁྱེད་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་མི་རིགས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་འཆད་པ་ན། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་འདྲ་བས་སམ། སྐྱེས་ལ་འདྲ་བས་སམ། ངེས་ཤེས་དང་གསུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད། ཅེས་བརྟགས་ན་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བོད་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པར་རློམ་པའི་བྱིས་པ་དག་

༼༥༩༡༽

ན་རེ། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རང་ཡུལ་གྱི་ཞེས་པ་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་བསྡུད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལས་སོགས་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་པ་འདི། མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་ཟེར། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། སྔོན་པོ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་སོགས་སུ་ཐལ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པའང་ཁྱེད་རང་ལྟར་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་རང་ཡུལ་སྔོན་པོ་མིན་པ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ནམ། རང་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་རེའི་བྱེད་པ་སེང་ལྡེང་ལ་ཞུགས་ནས། འབྲས་བུ་ལ་ཤུག་པ་དུམ་བུར་སོང་བ་དང་མཚུངས་པས་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཆར་ཁས་བླངས་སོ། །གཞན་ཡང་སྐབས་འདིར་དོན་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་འདིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ། ཚད་འབྲས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འཇོག་ན། དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པས།

༼༥༨༤༽
སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ནུས་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་བློ་ལས་ཐ་མི་དད་ན། དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་བཀློག་པ་ལས་གྲུབ་འགྱུར། ནུས་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ན། རྒྱུ་གཞན་མ་ཚང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མིན་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་ནི་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྦྱར་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ལ་ནང་འགལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་འདུག་གང་ཞིག དེ་དང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རྟགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཏེ། དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་སོགས་སུ་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ནུས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་དེར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། དོན་འདྲ་བ་ཚད་མ་ལ་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུར་གཞག་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་

དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེའི་ཁྱབ་པའི་སྣོ་གཅིག་ལས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དོན་དང་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་། དོན་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་པ་དང་། དོན་རྟོགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འདི་ནི་དོན་དང་འབྲེལ་བྱེད་པ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་དང་། བྱེད་པ་ཡི་ནི་ལས་ངེས་ཏེ། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྲུབ། །ཅེས་དང་། བདག་ཉིད་གྱུར་མིན་རྒྱུ་དག་ལས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱབ་པའི་སྣོ་གཅིག་པོ་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་པའི་དོན་འདྲ་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་སྦྱར་ན། འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དོན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་འང་མ་རྟོགས། ཤུགས་ལའང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་མ་རྟོག་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ལོ། །ཡང་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱད་གཟུགས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐབས་འདིར་རོ། །ལུང་རིགས་འཛུམ་ཕྲེང་ལྡན་པའི་འདོད་ལྡན་མ། །རྣམ་དཔྱོད་མཛའ་བའི་སྙིང་གི་ཁྲོམས་སུ་འོངས། །ཆོས་འདོད་གྲོགས་པོའི་མིག་གིས་ཅི་ཡང་བླངས། །ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་སྒྲོ་ར་བ་ངོ་མཚར་ཅན། །བརྒྱ་ཕྲག་དབྱངས་སུ་ལེན་པའི་ལང་ཚོ་མས། །དབྱངས་ཅན་མགྲིན་པའི་དྲིལ་ཆུང་དང་འགྲོགས་ནས། །ལེགས་བཤད་དྲི་ཟའི་རྒྱུད་མངས་འདི་བསྒྲེང་བ། །འབྲས་ཏོག་མཆེད་གསུམ་ཀུན་དགའི་དོན་དུ་བསྔོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་འབྲས་ཏོག་སྤྱི་དང་། དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་ཏོག་གཉིས་པའི་གྲུ་ཆེན་ལ་ཞོན་ནས། མདོ་སེམས་གྲུབ་མཐའ

༼༥༥༧༽

རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ། །རིངས་པར་སླེབ་འདོད་སྐལ་བཟང་སློབ་མ་དག །ལེགས་བཤད་དེད་དཔོན་གང་འདིར་ཕྱག་བྱོས་ཤིག །ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། རང་རིག་ལ་འབྲས་བུར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད། འབྲས་བུ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ། ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་རིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རང་རིག་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་རིག་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་བཀག་ནས་རང་རིག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པས་དེ་བཀག་ནས་དེར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཁས་བླངས་ནས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་དྲིས་པ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འཇོག་ན་དེ་མཚན་གཞི་དེ་གང་ཡིན། གཟུགས་སྔྲ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེ་ན། དེས་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། སྔར་འབྲས་རྟོག་དང་པོར་བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་ཕྱི་རོལ་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ལ། དེ་ལ་སྣང་ཚུལ་ནི་རགས་

༼༥༥༣༽
པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཁས་བླངས་ནས་དོན་འདྲ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།
རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །རགས་པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་
སྐབས་འདིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་གནས་པར་བསྒྲུབ་ཤིང་། རགས་པར་གནས་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་
པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚེ་མ་ཧྰ་ལི་དང་། མགྲིན་བཟངས་ལྟ་བུ་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ་གཅིག་
གིས་གཅིག་རྟོགས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། འདྲ་བ་
རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་ན་རེ། འདྲ་བའི་དོན་ཚེ་མ་
གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་དུ་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་དོན་རིག་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་སོང་སྟེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ནི་རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
གལ་ཏེ་བློ་འདྲ་དེ་སྔོང་ན། །དེ་ནི་འདྲ་ལས་སྔོང་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདི་དེ་བདག་ཉིད་རིགས་པས་ན། །དོན་
གྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་བསྒྲུབས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྙམ་དུ། དེ་ལྟར་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་
རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས། འགོག་མཁན་གྱི་གྲོལ་བ་དེ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་འབད་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྙམ་
ན། དེ་ཡང་མིན་ཏེ། འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ། །སྔོང་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས་ཉམས་སྔོང་
ཉམས་སུ་སྔོང་ངོ་ཞེས། དོན་དེ་བཞིན་དུ་ངེས་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་
འདི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེས་དེ་སྔོང་མིན་ཞེས་པའང་ཐོབ། །ཅེས་པར་
མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དག་ལ་

༼༥༥༣༽

ཐལ་བ་འཕངས་པ་ནི། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་རང་མི་རིག་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཡང་མི་རིག་གོ་ཞེས་འཕངས་པ་ལ། གཞན་དག་གིས་ལན་སྨྲས་པ། རང་རིག་པ་མེད་ཀྱང་། དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་མྱོང་བར་འཇོག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས། །མྱོང་གཞན་ཅི་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། །ཞེས་པའོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས། མ་གཏོགས་པའི་འདྲ་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་འདྲ་ན་ནི། །ཞེས་དང་། འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ། །ཞེས་པའོ། །འོན་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་དམ་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་དུ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི །ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །མདོར་ན་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་སོ། །འོན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སོ། །རྟགས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རེ་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །འོན་རྗེས་དཔག་དེས་ཀྱང་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དངོས་སུ་རིག་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མོད། ཇི་ལྟར་ན་དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་ཅེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་འཇོག་གོ །འོན་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ན་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལས་དེས་དེའི་རྣམ་པ་ཙམ

[༥༥༨]

དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱི། དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ནི་ལྡོག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་དེས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡོག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗེས་དཔག་གིས་དོན་རྟོགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་བར་འཇོག་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་པ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པ་ཁོ་ནར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་དེ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ཡི་སྙིང་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའོ། །འོན་འཛིན་རྟེན་ན་དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེས་དེ་ལ་དེར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེའི་དངོས་དེ་སྤྱོ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སོ། །མདོར་ན། དེ་ཡན་ཆོད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་བཀག་ཀྱང་། སྒྲིར་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་ལྡོག་ནས་བཀག་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པས་དེ་བཀག་ནས་དེར་སྒྲུབ་པ་ལ། རང་རིག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ། དེས་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་རང་རིག་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་རིག་བྱ་དོན་གཞན་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། གང་ཚེ་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་གཞན་རིག་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་

{༥༥༥}
མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་དེའི་
རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་སྤྱིར་
བསྟན་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་སྟོང་གྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་དང་། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་དོན་དུ་སྣང་བ་འདི་ནི། དོན་མིན། དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་དོན་ནི། སྣང་
རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ལ་དེར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་
སྣང་གི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ།
ཞེས་སོགས་སོ། །མདོར་གོང་དུ། སྔྲ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན། །ཞེས་པར་རྣམ་རྫུན་པའི་རིགས་པས་ཕྱི་
དོན་བཀག་པའོ། །འདིར་ནི་རྣམ་བདེན་པའི་རིགས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དོན་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བློ་གཅིག་ཉིད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རང་རིག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཚད་མའི་མདོར་དེའི་ངོ་བོ་ལ་དོན་
ངེས། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བསྒྲུབ། སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་དེ་དེར་བསྒྲུབ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་ཙམ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་འདོད་རྣམ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་། གཞུང་དེ་དག་སེམས་ ཙམ་པ་པོ་ནའི་རང་གཞུང་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟུལ་ཕྲན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་དུ་གསལ་བ་དང་། སྔ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན། །ཞེས་པ་རྣམ་རྫུན་པ་དང་། སྔོན་པོར་སྣང་བ་མཐོང་བ་ན། །ཞེས་རྣམ་བདེན་པའི་གཞུ་ང་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་སྔ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་བཀག་ནས་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་གི་ལུགས་གཞག གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་གཞག་དངོས་བཟུང་། དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུའོ། །འོན་འདིར། ཕྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་ཡིན་པར་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་གཞལ་བྱར་ནི་བཤད་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཚད་མར་འཇོག

〔༥༥༧〕

རྒྱུའི་གཟུང་རྣམ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་སྣང་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་སོང་ཚོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད། དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་སྣང་ཡང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་རང་བཞིན། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་རྩོད་པ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་རྫས་གཞན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི། དོན་འཛོག་དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དང་འདྲ་བ་བའང་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བཀག་པ་ལ། དར་ཊཱི་ཀ་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ན་རེ། ཚད་འབྲས་དངོས་ནི། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་རྣམ་རིག་པ་པོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་སུ་གང་གིའང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས། དོན་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ལས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་

{༥༥༨}

རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། དོན་གཞན་རིག་པ་འབྲས་བུ་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྒྲུབ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡིན་ན། སྔོན་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན་དོན་སྔོན་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། འདྲ་བར་སྐྱེད་བྱེད་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག ཕྱི་རོལ་དོན་དང་འདྲ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་གཞལ་བྱར་ཐལ་ཞེས་པའོ། །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཐད་ལྡན་ལས། གང་གིས་ཕྱི་དོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་དེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བར་ངེས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ལ། དོན་ནི་སྣང་གང་གིས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཡིན་དེ་ཇི་ལྟར་འདྲ་བར་བརྟག་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་རང་བཟོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་གཞུང་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཚུལ། འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་དགོངས་པ་མིན་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞལ་བྱ་མི་འཐད་པ་དང་། ཚད་མ་མི་འཐད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་པ་དང་། རིགས་པས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཚད་འབྲས་འདིའི་གཞལ་བྱ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ་ཞེ་ན། གཞུང་དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན

{༥༥༨}
མེད་པར་བསྟན་པར་མིན་ནམ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །ཞེས་པ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་སྔ་ལོགས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པ་ཉམས་ཤིང་། ཁྱབ་པ་མེད་ན་རང་འཛིན་སུམ་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྔོན་པོ་ཡང་ཡིན། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་པས་སྔོན་པོ་དང་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པ་ན། སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དེ་འཇོག་པ་ན་མདོ་སྡེ་པས་དེར་འདོད་པའི་དེ་གཞལ་བྱར་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སེམས་ཙམ་པས་དེར་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། དེའི་གཞལ་བྱར་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། མ་ཁྱབ་ན་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྣམ་མེད་ཐུག་ཐད་དུ་འཛིན་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་ཡིན། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། སྔོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྒོང་བར་ཐལ་བ་དང་། ངན་སོང་པས་

[༥༨༠]

མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱོང་བར་འགྱུར། མཐོ་རིས་པས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོང་བར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་ལས་སོགས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་དམྱལ་བ་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ། དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་བདག་གྱུར་དེ་སྤྱོང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚད་མ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པས་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ཐེངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མི་ཐེངས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། ཚད་ཡིན། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་དགོས་པ་ལས་དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་བསྟན་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་གཞུང་དེས་བསྟན་ན་གཞུང་གོང་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ལ་ལྟ་བའི་དབྲའི་མིག་ཤེས་དང་གཉེན་གྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྟགས་ཁས་བླངས། འདོད་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲེལ་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཚད་འབྲས་དེ་ལ་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་པས་དངོས་སྐྱོན་ཐེངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། སྔོ་འཛིན་དབང་སྔོན་

{༥༦༧}

ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྔོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་སྨོར་བ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་ལ་ཡང་སྨོར་བས་སྐྱོན་འདི་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་བསླུ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱེད་རང་གི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ཉམས་པར་མ་ཟད། མ་ངེས་པ་འདི་ལྟར། བོ་ཊྚཱའི་ཁ་དོག་སེར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དེར་ཐལ། ཚད་མ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མི་འཐད་པ་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐབས་འདིའི་འབྲས་བུར་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་དང་། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ན། ཡོ་ན། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་ཀྱང་སྔ་མ་དེ་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་དེ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་གཞུང་དེ་དག་དང་མདོ་དེ་བསྟན་བྱའི་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་གྲགས་ལ་འདིའི་འབྲས་བུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་མདོ་གང་ན་ཡོད་ཁྱེད་ཀྱིས་བཙལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དང་མི་འགྲོར་བའི་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དུ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་

༼༥༨༣༽

གཞལ་བྱ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང་། རྣམ་གཞག་འདིའི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོ་བོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་དང་། འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མཚུངས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གསུམ་འབྱུང་བའི་གཞི་མེད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བའི་དོགས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་དོན་ལ་གཞན་རིག་ཁོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་ལ། །འཛིན་བདག་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་དང་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དོགས་པ་གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་དེ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བའི་རིག་པ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་གམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་སུ་ལའང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིགས་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་རིག་དེ་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་ན། དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཚད་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དོགས་པ་གསུམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་གོང་དུ་ཁེགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞལ་བྱ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་ཡང་མདོ་སྡེ་པས། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

[༥༥༣]

རྟགས་ནི་ཉམས་སྨྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་དང་། ཁྱབ་པ་ནི། སྨྱོང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་ཕྱོད་ཀྱི་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲ་རུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འཆད་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཞུང་ཤློ་ཀ་གཅིག་པོ་དེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པོ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་གཞུང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཡང་ཁྱེད་འདོད་པ་དེ་མིན་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་སུའི་ཡང་ལུགས་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་དང་ཆོས་མཆོག་དང་། རྒྱལ་དབང་བློ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་དག་མ་གཟིགས་བཞིན་དུ་སླུས་པའམ། ཡང་ན་མཐོང་བཞིན་དུ་ལོག་པར་འཆད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་དང་དེ་དག་ན། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ཚད་སྒྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ར་སྒྲ་བ་རྣམས་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་དེ་དག་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལྷ་དབང་བློའི་བཞེད་པ་མིན་པར་བསྟན། ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་མིན་པར་བསྟན། རྒྱན་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་མིན་པར་བསྟན། མདོའི་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལ་ལྷ་དབང་བློས། ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་སྔར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་

༼༥༦༩༽

པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི། གང་ཆེ་ཤེས་བྱ་དོན་དུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཚད་མའི་མདོར་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་མེད་ལ། དེའི་ནང་གི་གཉིས་པ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་ཚིག་དེས་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་གྲགས་པ་འདི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་ཅི་ཡང་ཕན་པ་མིན་ཏེ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་ཚིག་དེ་ནི། དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྗོགས་མཚམས་དེར་འབྱུང་ལ། ཊིཀ་ཀྱིས་ནི་གཞུང་དེ་དག་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཁོ་ནར་འདོད་ཀྱི། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་རིག་དེ་བདག་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ལྷ་དབང་བློར། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་གསུམ་པ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཊིཀ་ཀྱིས་སྨྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་གྱི་ླས་ཕྱེ་བའི་གསུམ་པ་ལ་འཆད་དོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་དེ་ཡང་གསུམ་གྱི་ླས་ཕྱེ་བའི་གཉིས་པ་ལས་འོས་མེད་པས་ཊིཀ་ཀྱི་ཁུངས་སུ་ཇི་ལྟར་རུང་། ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ལྷ་དབང་བློར། དེ་ཡང་གཞན་མི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཞན་དགག་པར་བཞེད་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་རྟོག་འདིའི་རང་ལུགས་མིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སློབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེས་གོང་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་སྨྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ། གཞན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་རང་དགར་བཞེད་

པ་མིན་གྱི། གཞན་མདོ་སྡེ་པ་དགག་པར་བཞེད་ནས་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དོན་དངོས་མེད་པར་སྣང་ཅན་དེ། །ཇི་ལྟར་དོན་འཛིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ལ་བདེན་ལེན་བྱིན་པ་ངེས་སོ། །མདོར་ན་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་དང་། དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྤོང་བ་ལ་འགྲེལ་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ཚད་འབྲས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཞེས་པའི་སྔ་འགྲེལ་དུ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ནང་གིར་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་མིན་པ་ནི། དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མར་འཆད་པ་སློབ་དཔོན་དེའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེས་ཚད་འབྲས་འདིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔར་དྲངས་པའི་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་དེའི་བསམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་དོན་སྣང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བསྒྲུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བ་ནི་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བར་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མཐོང་དགོས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དོན་ནི་སྔར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །ཇི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

[༥༨༨]

གསུམ་པ་ནི། འདི་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རྒྱན་མཛད་པའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེས་ཇི་སྐད་དུ། མ་རྟགས་ཙུང་ཟད་བརྟགས་སོགས་ཀྱི། །དབྱེ་བས་ཐ་སྙད་འདི་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་རིག་འབྲས་བུ་གཞག་པ་དེ་མ་རྟགས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པ་དེ་ཙུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ། ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། འདིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཚད་མའི་མདོ་དང་འགལ་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཉིད་དེ་འདི། །ཚད་མ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་ན་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པར་གྲགས་པ་འདི། སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་རྫུན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ལ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སྤྱིར་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་འཛོག་པ་མ་བདེ་ནས། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲི་མ་དྭན་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུད་གསན་པར་ཟད་དོ། །ཡང་བོད་སྔ་རབས་པ་དག དཔྱད་ན་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་ཅེས་དང་། ཡང་ཐ་དད་དུ་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཡང་དཔྱད་ན་རང་རིག་པ་ཞེས་དང་། ཡང་ལ་ལ་དཔྱད་ན་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་ཡང་། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བཞག་པ་མ་བདེ་བས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐ་སྙད་དུ

{༥༤༧}

དོན་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔྱད་ན་ཞེས་ཟེར་བའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དོན་རིག་འབྲས་བུར་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་དཔྱོད་པ་ན། །ཞེས་པ་རྩོད་པ་སྤྱང་བའི་གཞུང་ཡིན་གྱི། ཚད་འབྲས་འཇོག་པ་ན། དཔྱད་ན་ཞེས་འཇོག་དགོས་པའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་གཞག་ན་འཛིན་རྣམ་ཐམས་ཅད་གཟུང་རྣམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱངས་ཟིན་པའི་དོགས་པ་དེ་ཉིད་སླར་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཛིན་བདག་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སྤྱངས་ཟིན་པའི་དོགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གོ་སླ་བའི་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་དང་པོས་མི་གནོད་དེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་སྒོ་བཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་རང་རིག་པ་དང་། དོན་རིག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་མཚོན་སྒྲོར་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བོད་མཁས་པ་དག་འབྲས་རྟོག་འདི་ཕྱོགས་སྔ་མ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེས་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པར་ཁས་བླངས་ལ། དེས་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པར་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པས། དེས་དོན་རིག་མདོན་

༼༥༦༡༽

སྨྲུམ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་དང་། དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བརྗོད་ནས། དེས་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རིག་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་མིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བ་དང་། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅིག་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ་བཤད་ཟིན་ནས། པར་བཞག་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད། མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་རྣམ་བཞག་གསུམ་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ། བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །ཚད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། །འཛིན་རྣམ་རིག་པའོ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་དང་པོས་རྣམ་བདེན་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མན་གྱིས། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི། ཚད་འབྲས་གསུམ་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་མདོ་དེའི་གྲོང་དུ་ཚང་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཚད་མ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི།

[༥༨༩]

མདོ་དེའི་གོང་ན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུར་ཞེས་པའི་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ན། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་བཤད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཙུག་ན། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རིམ་པ་སྟོན་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྟ་བ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཅི་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐུག་ཐད་དུ་འཛིན་པ་བཀག་ནས། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་དོན་རིག་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོའོ། །གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པས་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེས་དེ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་དེ་དེ་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། དེས་རང་རིག་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པའོ། །རྣམ་གཞག་གཉིས་པའི་སྐབས་དེར་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་གཞལ་བྱར་སྒྲུབ་པ་ནི། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་གསུམ་པའོ། །སྐབས་དེར་རྣམ་བདེན་པས་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་བཞེད་ལས་གསལ་བར་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ། ཚད་འབྲས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་རྐང་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་

བཤད་པའི་སྐོ་ནས། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་རིགས་པས་རྣམ་གཞག་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་ནི། དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོ་རིགས། །ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དང་། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་སྒྲུར་ནས་འཆད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འཆད་པ་ནི། དེ་དང་འདྲ་བའམ་ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་གོ །སྐབས་དེར་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལ་གཞན་དག་གིས་སྨྲས་པ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་འཛལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་བསླངས་ནས་རྩོད་པ་དེ་ལ་བདེན་ལེན་བྱིན་པའི་སྒོ་ནས། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རང་གི་ཕྱུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་པར་སྟོན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་གོ །དེ་ནས་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་འཐད་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་རྣམ་གཞག་གཉིས་པར་ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་འཁྲོས་ནས། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་སྔར་བཤད་ཀྱང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་པ་ནི་ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་

{༥༦༧}

ཀྱི་དོན་མེད་ན། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གནས་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ན་མཚོན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི། ཇི་ལྟར་མཚོན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
ཀྱང་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་
གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། བློ་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་
འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །སྐབས་འདིར་མཚོན་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་ཡོ་
ཆེན་པོས་ཚད་འབྲས་གཉིས་མཚན་མཚོན་བཏགས་པ་བར་འཆད་ལ། བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་མཚན་མཚོན་མཚན་
ཉིད་པར་འཆད་མོད། འདི་ནི་དེའི་ཁུངས་མ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། སློབ་དཔོན་ཆོས་
མཆོག་གིས་འགྲེལ་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོད་པ་གཉིས་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཚད་འབྲས་
གཞལ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་
འདིར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚད་འབྲས་དང་པོ་གཉིས་བཞིན་ནོ་ཞེས་མདོ་སྡེ་པས་རྟོད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་
ལན་ནི། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནས། ཚུང་དུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་
ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི། གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་ལས་རྫས་གཞན་མིན་ཀྱང་། དེའི་གཞལ་བྱར་འཇོག་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བློ་འཁྲུལ་པའི་ངོར་ཁྲོད་དེ་ལས་རྫས

[༥༧༣]

གཞན་དང་། དེའི་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་པོ་སྟུགས་སོགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་ཏྲ་ཤླང་སོགས་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདིས་ནི། ཕྱི་རོལ་གཟུང་རྣམ་རྫས་སུ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་གྱི། དེ་དེ་ལ་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཤློ་ཀ་གཅིག་ཡིན་ལ། དོན་ནི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྣམ་དང་རང་རིག་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། ཁྱོད་འཛིན་རྣམ་གྱི་གཞལ་བྱ་དང་། འཛིན་རྣམ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇལ་བྱེད་དང་། རང་རིག་འབྲས་བུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཁྱོད་དང་འཛིན་རྣམ་རྫས་གཞན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདིས་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའམ། ཡང་ན་རྣམ་བདེན་བརྟུན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡན་ཆད་དུ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་ཀྱང་། གཟུང་རྣམ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས། གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བརྫུན་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་པ་ནས། ལྟོས་མེད་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། ཞེས་པའི་བར་ཡིན་

༼༥༧༣༽

ནོ། །འདིར་བོད་ཕྱི་རབས་པ་དག་གིས་ནི། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འཆད་པར་རློམ་པས། གཞུང་གི་དོན་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་བདེན་མེད་དུ་མི་འདོད་པའི་རང་སྡེ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་བཤད་ཟིན་ནས། རང་རིག་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ནི། དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་དཔྱོད་པ། །ཞེས་པ་ནས། གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་ཚད་མ་མདོའི་གཞུང་དེས། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གསལ་བར་མི་ཐོན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་གིས་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འདི་ངེས་སོ། །བཞི་པ་དེས་བསྟན་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་དང་། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དང་གཞུང་ལས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་ཤཱཀྱ་གིས་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་དུ་འཆད། གཉིས་སམ་གསུམ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པ་ཡན་ཆད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་པོ་ནི། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་ཕྱིར་རོའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་ནི།

༼༥༧༨༽

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། དོན་ནི་རིག་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། །རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་བདེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས། རྣམ་རྫུན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས། རང་རིག་འདོད་པ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་སོ། །དེ་དག་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། འདིར་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དོན་རིག་པའི་དང་། རང་རིག་པའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དོན་འཛིན་པ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ། དོན་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་པ། དོན་རྟོགས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་དང་། བཀག་པའི་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུའོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་རང་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། རྣམ་བདེན་རྫུན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་དང་། སོ་སོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུའོ། །རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་དངོས་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དེ་ཉིད་དོ། །རྣམ་གཞག་འདི་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་འདི་དེར་བསྟན་ཟིན་ན་

ཕྱི་དོན་མེད་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་འོག་ཏུ་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་དང་། རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། དེ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུའོ། །འདི་རྣམ་རྫུན་པས་ཁས་ལེན་པ་མིན་ཏེ། དེས་གཟུང་རྣམ་རང་རིག་གི་མྱོང་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཤེས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། དེ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུའོ། །འདི་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། རང་མི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་བ་ལ། །བརྩད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་བཞིན་ནོ། །དེས་ཀྱང་རང་རིག་གི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མྱོང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེར་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་དང་དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི། །རྣམ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག

༼༥༧༨༽

གིས་རྣམ་གཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་བཤད་པ་དེའི་ཚེ། བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་གཞག་གཉིས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་མོད། ཆོས་མཆོག་གི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཚད་མར་མི་རུང་ཞིང་། བཤད་པ་དེ་ཡང་ལྷ་ཤཱཀ་གིས། འབྲས་རྟོག་དང་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ཏུ་འདྲེལ་ནས། འབྲས་རྟོག་གསུམ་གྱིས་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་བསྙད་པའོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཚད་འབྲས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་ནི་རང་རིག་པ་གཅིག་པུ་ལས་གཞན་མེད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་སོ་སོར་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་ཡང་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་ནི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློ་ཁོ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེས་བྱས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་དག་ལ། མདོ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཆད་པར་བཞེད་པས་བཤད་པ་ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་དབྱེད་གོམ་པའི་འགྲོས་ཆེན་གསུམ་བཏབ་པས། །རྣམ་མང་ཤེས་བྱའི་ས་ཆེན་གསུམ་គ្រ

ཆེན་གསུམ་ནམ་ནས། །དམ་གཞག་གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ། །རྣམ་པར་བཤད་པ་མཁས་མཆོག་གསུམ་གྱི་ལུགས། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྡེ་བདུན་མཛད་པས་རང་ལུགས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པའི་ཆེ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།

༼༥༧༧༽

གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྨྲ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་གཉིས་ལ་དང་པོར་བསླབ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་མ་ཤེས་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དག་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་འཁྲིད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སློབ་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འདོད་པའི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ཁས་བླངས་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་དང་པོའི་ལུགས་དེ་ནི། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། དོན་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འཛོག་གི དེས་དོན་དངོས་སུ་མ་རིག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྐོག་ན་མོ་ཡིན་པ་དེ་ཚད་མས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་རང་ཇི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་བཀག་ནས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་སྣང་ཙམ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དང་། དབུ་མར་སྨྲ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་རྟོད་པའི་ལན་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབུ་མར་སྨྲ་བ་ལ། གཞི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་

༼༥༧༨༽
འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། ལམ་བསྒོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར། འབྲས་བུ་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ། དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྣང་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་མིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞི་དུས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རིག་རང་གསལ་དེ་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི། ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་གོམས་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྣམ་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་གནས་གྱུར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐུ་གསུམ་ཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པར་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས། ལྷུན་གྱི་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཕྲིན་ལས་ཀྱི། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དགོངས་རྒྱན་ལུང་དང་རིག་པའི་འཁོར་ལོས་ལུགས་ངན་ཕམ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས། གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལེ་ཚན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གཉིས་པའོ།། །།དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལེ་ཚན་ཆེན་པོ་གཉིས། ལེ་ཚན་ལག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཚང་བར་བཞུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད་ཅེས་ཀྱང་

༼༥༧༨༽

བྱ། མིང་གཞན་གསུམ་པ་རྟོགས་གེའི་འབྲུལ་འཇོམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། །།འཕྲོག་བྱེད་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པའི་རྩེར། །སྙན་གྲགས་ཚུ་ཤེལ་དཀར་པོའི་མདངས་ཀྱིས་མཆོན། །ཞབས་བརྟེན་ཨུཏྤལ་བཞེད་པའི་ཕྲེང་བ་ནི། །ལྷ་བརྒྱའི་ནུར་ཕུད་རྩེ་ལ་འཛེག་བཞིན་དུ། །སུ་སྟེགས་འབྲུལ་པའི་གཙུག་གི་ནགས་ཁྲོད་ན། །ཞབས་ནུང་རིགས་པའི་ང་རོ་འཛིགས་མེད་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེའི་དང་མོས་ཡོངས་ཀྱི་སྙིང་ཁ་ཡི། །ཚུ་གཉེར་མཛེས་བྱེད་ཁྲོད་དང་མཚུངས་པ་སུ། །མི་དབང་དབང་པོའི་དགྲ་དང་བད་དཀར་མིག །མིག་གསུམ་པས་མཆོད་མཆོད་སྤྱིན་བརྒྱ་པའི་ལྷ། །ལྷ་ཡི་བླ་ཁྲོད་ཁྲོད་རང་ཉིད་དང་མཚུངས། །མཚུངས་མེད་ཀུན་མཁྱེན་མཁྱེན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡིན། །ནམ་ཡང་ཚད་མ་མིན་པ་ཀུན་རོར་ནས། །ཆོས་ཀུན་ཚད་མའི་ལམ་ནས་གསུང་བརྩོན་པ། །ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མ་གསུང་མཁས་ཁྲོད་ལས་གཞན། །འདི་ན་ཚད་མར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གང་། །གང་སྐུ་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀུན་གསུངས། །གསུང་དབྱངས་དབྱངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་རྣ་བར་སྙན། །སྙན་གྲགས་གྲགས་པའི་ཐ་ཆེན་སྒྲོགས་པའི་ཐུགས། །ཐུགས་རྗེ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་དང་མཚུངས་མ་མཆིས། །སློབ་དཔོན་ལུང་རིགས་དབུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིས། །ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་གྲུ་བསྐྱུང་མཁས་ཤིང་། །ཆོས་ཀྱི་ཁུར་ཆེན་འདེགས་པའི་གླང་པོ་ནི། །འབིགས་བྱེད་ཞི་བའི་ནགས་ཚལ་སྟུག་པོར་ཞུགས། །ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གྲགས་པའི་ལང་ཚོ་ཅན། །ཆོས་མིན་ཕམ་པའི་སྙན་གྲགས་འཆར་ཁའི་མདངས། །ཆོས་དང་གྲགས་པའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་གྱུར་ནས། །ཆོས་ཚུལ་གྲགས་པའི་མཁའ་ལ་ནམ་ཡང་འཆར། །ཀུན་ལས་རབ་འཕགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དག་ཏུ། །

༼༥༨༠༽

དུ་མས་རབ་བསྔགས་བསྔགས་པའི་ཕྲེང་ལྡན་དཔལ། །དཔལ་ལྡན་སྙན་གྲགས་གྲགས་པའི་གཞུང་གཅིག་ཡིན། །ཡིན་ལུགས་ལེགས་མཁྱེན་མཁྱེན་ལྡན་ཀུན་ལ་ཡང་། །ཡང་དག་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཞུང་ཞེས་གྲགས། །གྲགས་པའི་དཔལ་མངའ་མངའ་བདག་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། །དང་པོའི་བུ་ཆེན་ཆེན་པོའི་གྲགས་ཐོབ་ལྷ། །ལྷ་གཅིག་རབ་ཞི་ཞི་བའི་མཚན་ལྡན་གསུམ། །གསུམ་པོ་དེ་ཙམ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དེ། །དེ་ལས་གཞན་ན་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་ཞབས། །ཞབས་ཟུང་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་བརྟེག་པ་གཉིས། །གཉིས་ལྡན་དུས་ཀྱི་རྟོད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཡིན། །ཚད་ལྡན་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་གེ་ཡི། །བསྟན་བཅོས་རྩོམ་མཁས་གཉིས་ལས་སྔོན་མ་བྱུང་། །རང་གཞུང་བསྒྲུབ་དང་གཞན་གཞུང་འགོག་པ་དང་། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རིགས་པའི་ལམ་ཉིད་ནས། །འདྲེན་མཁས་འདི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་བྱུང་། །དེས་གསུངས་ཚད་མའི་གཞུང་མདོ་མདོ་བཞིན་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལས་རབ་འཕགས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། །དང་པོའི་བློ་ཅན་སློབ་དཔོན་ལ་སློད་སློད་པའི་ཚིག་དག་དག་པ་མིན་ཞེས་ཙུང་ཟད་བསྡུས་པ་དེ། །དེ་དག་གཉིས་ཀའི་དོན་མང་རབ་བསྡུས་བསྡུས་དོན་ལུང་ཐག་འཇམ་པོས་ལེགས་འབྲེལ་འབྲེལ་ཆགས་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པ་གང་། །གང་གི་ཐོག་མཐར་མཛད་པ་ལ་འཕྲོས་འཕྲོས་དོན་གཏན་ཚིགས་དང་འབྲེལ་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད། །བྱེད་པོ་ཉིད་དང་གཞན་རྩོད་རྩོད་པའི་རིགས་པ་རབ་རྒྱུད་རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་དེ་མཛད་དོ། །ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་དང་དུལ་ལྷ་ཆོས་མཆོག་དང་། །ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་སོགས། །དེ་དོན་འབྲེལ་བའི་བཤད་སྲོལ་མང་བྱུང་ཡང་། །ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་ལྡན་གཞུང་མ་ཡིན། །སྔོན་ཆེ་སྔོན་གྱི་ལྷ་གཅིག་རྩེ་ལྡེའི་

༼༥༦༧༽

བཀས། །དགེ་བློ་དགེ་བའི་བློ་ཡིས་གཞུང་ཙམ་བསླུར། །དེ་ནས་ལྷ་དབང་དབང་སྡེའི་བཀས་བསྐུལ་ནས། །རབ་
ཡངས་བློ་མངའ་བློ་ལྡན་བཟང་པོ་ཡིས། །རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པའི་མཆོག་གྱུར་རྒྱན་ཆེན་དང་། །རྣམ་ངེས་ངེས་
པར་འཆད་པའི་ཆོས་མཆོག་སོགས། །ལེགས་པར་བསྒྱུར་ནས་ཡུན་རིང་གཏན་ལ་ཕབ། །བྱ་སློབ་ཉིད་སློབ་ཉི་
ཟླའི་འཆར་རིམ་གྱིས། །གངས་ཅན་འགྲོ་བློའི་མུན་པ་དང་པོར་བསལ། །མ་བྱོན་སངས་རྒྱས་གསུམ་པ་ཤཱཀྱ་
ཤྲཱི། །སློབ་མར་བཅས་པའི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ལས། །འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འཕྲུལ་པཎ་ཆེན་ས་སྐྱ་པས། །རྒྱ་
གར་མཁས་པའི་འཆད་ཚུལ་ཀུན་གསན་ཅིང་། །ལྟ་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ནས། །མཐུན་པ་
སྒྲུབས་ཤིང་མི་མཐུན་སུན་ཕྱུང་སྟེ། །རིགས་པའི་གཏེར་གཞུང་འགྲེལ་པར་བཅས་པ་ཡིས། །གངས་ཅན་བློ་
མཚོའི་མུན་པ་གཉིས་པར་བསལ། །དེ་ནས་ལོ་གྲངས་གཉིས་བརྒྱའི་བར་དག་ཏུ། །དེ་བདུན་རིགས་པའི་ཉིང་ཁུ་
གཅིག་ནས་གཅིག །ལེགས་པར་བརྒྱུད་ཅིང་འབྲེལ་པའི་རང་བཟོ་མེད། །འཆད་པོ་དེ་དག་སྔོན་གྱི་ལུགས་
བཞིན་འཆད། །ལོ་གྲངས་བདུན་བཅུའི་གོང་ཞིག་ནས། །ཚད་མའི་ཆོས་སྐད་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ། །བློ་ངན་ཕལ་ཆེར་
དེར་རྗེས་འདྲུག །གཞུང་ཙམ་ཉན་ཅིང་འཆད་པས་དགེ །དིང་སང་ད་ནི་གཞུང་ཙམ་དང་། །འབྲུ་ཡང་མི་གཉེར་
བློ་ངན་གྱིས། །རྣམ་བརྟགས་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་ལ། །ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ཅ་ཅོ་སྒྲོག །དེ་འདྲ་དེ་དག་འཆད་པ་
ཡི། །སློབ་དཔོན་དེ་ཡིས་བསྟན་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱས་པ་ཕར་ཞོག་ལ། །བསྟན་པ་ཕུང་བར་བྱེད་མིན་ནམ། །སློབ་མ་
དེ་ཡི་དུས་དང་ནི། །བློ་གྲོས་གྲོན་དུ་བྱས་གྱུར་ཀྱང་། །རྟོག་གེའི་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བས། །སྐལ་བ་ངན་པ་མ་ཡིན་
ནམ། །དུས་དེར་བློ་གྲོས་ཤེལ་གྱི་ཁྱམས་ཆེན་ངོས་ལ་འཆུག་མེད་ལུང་གིས་གསེར་ཐིག་དྲང་པོར་བཏབ་ནས་

{༥༩༣}

རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་མཚོན་བརྒྱའི་འབྱེད་ཀྱི་བཞིན་མདངས་ཕྱི་བའི་འཛུམ་ཕྲེང་གསལ་པོར་བྲིས་པ་ན། །བློ་གྲོས་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པའི་སྙིག་འཚང་མ་རྣམས་ལེགས་བཤད་མཛའ་བོའི་གདོང་བལྟ་བའི་རྩེ་དགའི་མེ་ཏོག་གསར་པས་བཞིན་གྱི་དདུལ་སྐྱོགས་བཀང་ནས་རྣམ་དཔྱོད་མིག་ཟུང་ངོམས་ལ་ཅི་ཡང་ལེན། །བློ་གྲོས་ན་ཆུང་འཕྲོག་པོའི་ལམ་དུ་རབ་ཞུགས་སྐལ་མེད་ཉམ་ངའི་ཐང་ལ་ཚིག་ཕྲེང་སྒྲིག་རྒྱུའི་ལྷུ་བས་ངོམས་པར་ནོམས་པའི་ཁེངས་ལྡན་དེ་དང་ལུགས་ངན་གཞན་ལ་སྨྲ་ངས་པའི་ཡུས་ཅན་རྒན་པོ་དེས། །ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དེར་མི་བགྲོད་ཤེས་མེད་དམུས་ལོང་དག་ལ་རྣམ་བཀྲའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཡིད་འོང་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གསར་པའི་གླེགས་བམ་ཁྲིམས་ཆེན་ག་ལ་མཐོང་། །ལེགས་བཤད་ཐུར་མས་བློ་མིག་རབ་ཕྱེ་ཕྲག་དོག་གདོན་གྱིས་དཀྲུགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་བྲལ་གཟུ་བོའི་མགོ་འཕངས་བསྟོད་ནས་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་བློ་ཆེན་དེ་ཡིས་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། །འདིར་བཤད་འདི་ནི་སྔོན་གྱི་མཁས་པའི་ལུང་། །ལུང་དང་རིགས་པའི་འཁོར་ལོ་ས་གཞན་ལམ་བྱེད། །བྱེད་པོ་གཞན་དང་མི་མཉམ་གྲུབ་མཐའི་མཚོ། །མཚོ་ཆེན་ཇི་བཞིན་འབྲུལ་པའི་དྲི་མ་འབྲུད། །འདི་དང་མཉམ་པའི་ལེགས་བཤད་འགའ་ཡོད་ན། །ན་ཚོད་རྒན་པོའི་མཁས་པས་བྱས་པར་ངེས། །ངེས་མེད་ཚིག་གི་འཕྲེང་བ་འཁྲུམ་པོ་ལ། །ལ་ལས་བྲིས་ཞུས་བྱས་དང་འདི་མི་མཉམ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་རབ་མཁས་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་གུས་བརྟེན་བརྟེན་པ་གཞན་དང་མི་མཉམ་མཉམ་པོར་རྩོམ་རྣམས་ལན་གཅིག་ཞལ་སྐྱེངས་སྐྱེངས་ཀྱང་ཡིད་འཕྲོག་འདི། །དེང་སང་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་རབ་ཁྲེལ་ཁྲེལ་མེད་བརྩམ་གྱི་ཕྲེང་བ་མི་ཤེས་ཤེས་བློའི་རྩོམ་པས་རབ་ཁེངས་ཁེངས་པས་མཁས་པའི་

༼༥༨༣༽
ལེགས་བཤད་བཤད་ཀྱང་སྡོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་རབ་བཤད་བཤད་པས་གཏམ་འདི་ཐོས་ཆེ་
ཆེ་འདི་དོན་མེད་བྱས་ཞེས་རབ་ཞུམ་ཞུམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་ཐོང་ལ། །འདིར་བྲིས་འདི་དག་རི་
མོར་བྲིས་ལ་གཏམ་འདི་གཏམ་དུ་བྱོས་དང་སྔོན་གྱི་ཉེས་བཤད་ཉེས་པར་གོ་ནས་ལེགས་བཤད་ལེགས་པའི་
ཚོགས་འདི་ཁྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་གཞིན་ཞིང་ཤེས་པར་གྱུར། །དེ་སྐད་སྨྲ་ངེས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་
བློ་གྲོས་ཞུགས། །རིགས་གནས་གཞན་དང་བརྡའ་སྤྲོད་བྱེད་གཞུང་ལ་རྟོག་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལུགས་
སྦྱངས། །ཐེག་མཆོག་གཞུང་ལ་ཐོས་པ་རབ་མང་མང་པོས་འགྲུབ་པར་ག་ལ་ནུས། །རྒྱ་ཆེན་གསུང་རབ་བལྟ་
བའི་བློ་མིག་མིག་སྟོང་ལྡན་པ་ཇི་བཞིན་གསལ། །ལ་ལས་ལོ་བརྒྱར་སྦྱངས་པ་གང་། །གང་གིས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་
ཤེས། །ཤེས་ཚུང་ལ་ལ་རང་བློའི་དཔེས། །དཔེ་གཞན་ཉེ་བར་འཇལ་བ་ཡོད། །སྙིགས་དུས་འདི་ན་རྒྱུས་མེད་
མང་པོས་རྒྱུས་གཏམ་བཤད་པས་བློ་ཚུང་འགའ་ཞིག་བློ་གྲོས་འཁྲུལ་ནས་འཁྲུལ་གཏམ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་
འཆད། །ཕལ་ཆེར་རྟོད་འདོད་འདོད་པས་ཁེངས་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་ལུགས་ལུགས་བཞིན་མ་ཤེས་བློ་གྲོས་
ངན་པའི་ཚིག་སྦྱོར་སྦྱོར་བའི་རྟོད་པས་རྟོད། །ལ་ལ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྡན་པོས་རབ་བཀུར་བཀུར་མ་ཐག་ཏུ་ཆེན་པོར་
རབ་རློམས་རློམས་པས་དབང་མེད་གང་བཙོལ་བཙོལ་ཚུང་རྟོམ་པ་བརྟོམ། །འཆད་རྟོད་རྟོམ་པའི་ཁར་དེ་བོར་
ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཚད་ལྡན་གཞུང་དེ་མི་བོར་བོད་ཡུལ་མཁས་པའི་གསུང་ལ་ཕན། །ཁྱེད་ཅག་གཞུང་
ལུགས་གང་འཆད་ཀྱང་། །ཐལ་བ་དང་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་རབ་བསྡུས་

༼༥༨༩༽

ནས། །འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་གང་། །ཁོ་བོ་གཞུང་ལུགས་གང་འཆད་ཀྱང་། །རྣམ་དབྱེ་མ་འདྲེས་ལེགས་ཕྱེ་ནས། །བརྡའ་སྦྱོད་བྱེད་པའི་གཞུང་བཞིན་འཆད། །ཁྱེད་ཅག་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ན། །རང་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པ་ཐལ་བས་སྒྲུབ། །གཞན་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ཅམ། །གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ཅི། །ཁོ་བོ་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་ན། །ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ། །སུན་འབྱིན་ཐལ་ཆེར་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ཚང་བས་བྱེད། །ཁྱེད་ཅག་བསྟན་བཅོས་གང་རྩོམ་ཀྱང་། །ཕལ་ཆེར་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་དང་། །ཆོས་སུ་སྦྱར་ནས་རྩོམ་པ་ཡི། །ཚུལ་དེ་གཞུང་ལུགས་གང་ནས་འབྱུང་། །ཁོ་བོ་བསྟན་བཅོས་གང་རྩོམ་ཀྱང་། །རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་དང་ལེགས་སྦྱོར་ཞིང་། །ཚིག་རྒྱན་གཞུང་དང་རྒྱ་བོད་ཀྱི། །སྡེབ་སྦྱོར་གཞུང་དང་མཐུན་པར་བརྩམས། །དེ་ཕྱིར་ཁོ་བོའི་འཆད་བརྩོད་དང་། །བརྩམས་པས་གདན་ལ་མ་ཕན་ཀྱང་། །རང་གི་རྒྱུད་དང་ལེགས་འགྲོར་ཞིང་། །བསྟན་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་ངེས། །ཁྱད་པར་རྟོག་གེའི་འཁྲུལ་འཇོམས་འདིས། །ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ངོ་མཚར་ཅན། །འཁྲུལ་པའི་འདམ་དུ་བྱིང་གྱུར་པ། །གྱད་ཀྱིས་བསླངས་ནས་ལུང་རིགས་ཀྱི། །རིན་ཆེན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་གསོལ་ཏེ། །རྟོག་གེའི་དེ་ཉིད་ལེགས་བསྟན་པས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་མི་ཕན་ན། །བསྟན་ལ་ཕན་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །འདིར་འབྱུང་ལུང་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མའི་མདོ། །སྡེ་བདུན་རང་གི་འགྲེལ་བཅས་རིགས་པའི་གཏེར། །འགྲེལ་པར་བཅད་ཡིན་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི། །ཆ་ཤས་སྣང་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་མགྱོགས་པར་ངོར། །དེ་ལྟ་མིན་པའི་

༼༥༥༥༽

ལུང་རིག་ལྷུར་སྣང་གིས། །སྨིན་འབྱིན་བྱེད་རྙོམ་དེ་དག་གང་མོའི་གནས། །ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་དཔལ་པོ་དེའི། །གཞུང་ལུགས་ལོབས་པར་འདོད་པའི་གཞོན་ནུ་དག །གང་འདིའི་ལུང་རིགས་གནས་འདིར་མགྱོགས་པར་སློབ། །འདིར་འབྱུང་མཁས་པའི་རྒྱུས་གཏམ་འདི་མེད་ན། །རིགས་གཏེར་འཆད་པའི་རྣམ་དབྱེད་ག་ལ་འབྱུང་། །བོད་ཡུལ་མཁས་པའི་ལུགས་རྙིང་མི་ལྷ་བར། །དེ་དག་ལྷ་སྙེགས་འབྲེལ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས། །རང་ཉིད་རྨོངས་པས་བཀུར་བའི་མདོན་རྙོམ་གྱིས། །རིགས་པའི་གཏེར་གཞུང་འཆད་པ་གང་མོའི་གནས། །དེ་ཕྱིར་འདི་བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཚངས་པའི་བུ་མོ་ཇི་བཞིན་རབ་དཀར་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱང་པའི་གོས་བཞིན་རབ་བསིལ་ལམ་གསུམ་ལྡན་པ་ཇི་བཞིན་རབ་དག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གང་དེས། །རྣམ་དབྱེད་རལ་བ་དམར་བའི་ཁུར་འཛིན་ཀུན་གྱི་བློ་གྲོས་བང་མཛོད་ཕོངས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་ཀུན་ནས་འཁོར་ཡུག་ཡངས་པའི་ཁྲོན་དེར་རིང་དུ་འཁྱམས་ཤིང་སིམ་པར་བྱས་པ་ལས། །དངོས་འཛིན་འཕྲོག་བྱེད་སྙིང་གི་དུག་རྣམས་མ་ལུས་བསལ་ཞིང་དངོས་འདོད་བློ་གསལ་སློབ་མའི་ཡིད་ཀྱི་བྲང་སྟོང་ཛྙཱ་ཧུའི་མགྲིན་པ་ནང་ནི་རེ་འདོད་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟའི་སྣོད་རྣམས་རབ་བཀང་ནས། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་ལྷ་མིན་མེས་པོའི་སེམས་ཀྱི་རྡུས་བུའི་ངོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་མ་ལུས་བཀྲུས་ཤིང་བསྟན་པ་དང་ནི་ཐོས་པའི་ཡིད་བཞིན་མཚོ་ཆེན་མགྱོགས་པར་ཁེངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་མཚོར་རོལ་བྱེད་ཤོག །སྔོན་ཆེ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །བགྱི་བ་བགྱིས་པའི་མཁས་པ་ནི། །གྲུབ་པའི་ས་ལ་བཞུགས་གྱུར་པ། །འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གྲགས་དེ། །དུས་

༼༥༥༨༽

འདིར་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །གཡག་ཕྲུག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས། །ཀུན་ནས་གྲགས་པ་གསལ་ལྡན་པ། །དེ་ལ་
སློང་ནས་ཕྱག་བགྱིའོ། །སྔོན་ཚེ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ནི། །པཎྜའི་དང་ཚུལ་ཞེས་གྲགས་པ། །དུས་འདིར་རོང་
སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །དེའི་ཞབས་རྡུལ་དྲི་མེད་པ། །ལན་གཅིག་མིན་པར་གཙུག་གིས་བླངས། །སླར་ཡང་གུས་པས་
ཕྱག་བགྱིའོ། །མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་དེ་གཉིས་ཀྱི། །ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ལེགས་གསོལ་ཞིང་། །ལེགས་བཤད་རི་
མོ་མཐའ་དག་ནི། །ཐུགས་མཚོའི་ཁྲམས་སུ་བྲིས་གྱུར་པ། །དོན་ཡོད་མཁྱེན་པའི་དཔལ་གྱི་ནི། །ལེགས་བཤད་
བདུད་རྩི་མ་ཉམས་ཤིང་། །ཉེས་བཤད་འཕན་དང་མ་འདྲེས་པར། །མགྲིན་པར་འཁྱུངས་ལས་དེང་འདི་
སྒྲུར། །འདི་ཡི་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་དང་ནི། །རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ། །བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་གི་ཛ་སྒྲ་
ཡིས། །གངས་ཅན་མཁས་པའི་བཤད་སྒྲོལ་ལྟར། །རྣམ་དཔྱོད་ཤིང་རྟའི་ཁྲིར་བླངས་ཏེ། །མང་ཐོས་རིགས་པའི་
རྟ་བརྒྱ་ཡིས། །གོམ་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་རབ་བཏེག་ནས། །བསྟན་པའི་མཁའ་ལ་འཆར་བ་འདི། །སྔོན་དུས་ཞིག་
ནས་བརྩམས་མོད་ཀྱང་། །ཡུན་རིང་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་ཐལ། །དུས་འདིར་ས་སྐྱོང་བསྟན་པ་ཡི། །མཆོ་ཆེན་སྤེལ་
མཁས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན། །རིགས་པའི་གཞུང་ལ་དད་ཐོབ་པ། །བཀྲ་ཤིས་ཉིན་མོའི་མགོན་གང་གིས། །མཐུན་
པའི་ཡོ་བྱད་ཀུན་སྒྲུར་བས། །སྟེ་བདུན་རིགས་པའི་མཚོ་ཆེན་ནས། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་
མཛོད། །ཏོག་གེའི་འབྲུལ་འཛོམས་འདི་འབྲུངས་སོ། །དགེ་དེས་ས་སྐྱོང་མཆེད་དང་བཅས། །སྲས་ཡུམ་མངའ་
འབངས་དང་བཅས་པ། །ཐམས་ཅད་དགེ་ཞིང་ཤིས་པ་དང་། །ཚེ་རིང་འབྱོར་པས་གང་བ་དང་། །མི་དབང་དབུ་
རྨོག་བཙན་པ་དང་། །མི་སྨུན་ཁེངས་པ་ཕྲོགས་བྱས་

༼༥༨༧༽

ནས། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གོ་འཕང་ལས། །ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་ཅིག །ཅེས་རྟོག་གེའི་འཁྲུལ་པ་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི། སྡེ་སྣོད་གསུམ་རྟོག་གེ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་བསླེངས་པ་མེད་པའི་དགེ་སློང་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དཔལ་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་བློས་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིང་པོ་རྟའི་ལོ། ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཉ་ཡོངས་སུ་གང་བའི་འགྲུབ་སྦྱོར་བཟང་པོ་ལ་མངའ་རིས་སྨད་ཀྱི་སའི་ཐིག་ལེ་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་གཡས་སུ་བཟང་ལྡན་གྱི་བཤེས་གཉེན་བསམ་གཏན་དགའ་བའི་དཔལ་བཟང་པོའོ། །འདིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་ཤིང་སྟན་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཅིག ། །མངྒ་ལཾ།། ། ༀ །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྱུ་རུས་སྤེལ།། །།